

**МУНИЦИПАЛЬНОЕ БЮДЖЕТНОЕ ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ
«ЯНГА - АУЛЬСКАЯ НАЧАЛЬНАЯ ШКОЛА – ДЕТСКИЙ САД»
АГРЫЗСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН**

Рассмотрено

Руководитель МО

_____ Ф.А. Фахретдинова

Протокол № 1

от 28 августа 2015 г.

Утверждаю

Директор МБОУ «Янга -

Аульская начальная школа -
детский сад»

_____ В.М. Гильмутдинова

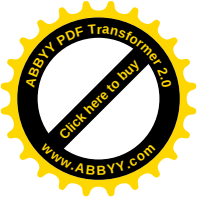
Приказ № 48 - ОД

от 1 сентября 2015 г.

**Рабочая программа
по русскому языку
для 4 класса
учителя первой квалификационной категории
Каримовой Фарида Фанисовны**

Принят на педагогическом совете

Протокол № 1 от 28 августа 2015г

Пояснительная записка

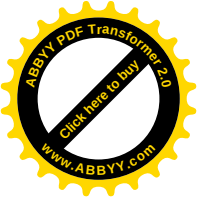
Рабочая программа по «русскому языку» разработана на основе:

- Закона 273-ФЗ «Об образовании в Российской Федерации»
- Учебного плана на 2015-2016 учебный год МБОУ «Янга-Аульская начальная школа-детский сад» введенный в действие приказом №48-ОД от 1 сентября 2015 года;
- Федерального государственного образовательного стандарта начального общего образования (приказы Министерства образования и науки Российской Федерации от 06.10.2009 № 373 (зарегистрировано в Минюсте России 22.12.2009, регистрационный номер 19785) «Об утверждении и введении в действие федерального государственного стандарта начального общего образования», от 26.11.2010 № 1241 (зарегистрировано в Минюсте России 04.02.2011, регистрационный номер 19707) «О внесении изменений в федеральный государственный образовательный стандарт начального общего образования, утвержденный приказом Министерства образования и науки Российской Федерации от 06.10.2009 № 373);
- Базисного учебного плана Министерства образования и науки РФ (приказ Министерства образования Российской Федерации от 9 марта 2004 № 1312);
- Примерной авторской программы Р. Г. Чураковой, О. В. Малаховской, М. Л. Каленчук «Русский язык» (образовательная программа «Перспективная начальная школа»). 2011г.
- СанПин 2.4.2.2821-10 «Санитарно-эпидемиологические требования к условиям и организации обучения в общеобразовательных учреждениях» (утверждены постановлением Главного санитарного врача РФ от 29 декабря 2010 г. № 189, зарегистрированы в Минюсте России 3 марта 2011, регистрационный № 19993);

Рабочая программа разработана на основе авторской программы УМК «Перспективная начальная школа» Р. Г. Чураковой, О. В. Малаховской, М. Л. Каленчук и ориентирована на работу по учебнику Н. А. Чураковой. Русский язык. 4 класс. - М.: Академкнига, 2014.

Цели курса — формирование у учащихся представлений о языке как составляющей целостной научной картины мира; формирование коммуникативной компетенции учащихся -развитие устной и письменной речи, а также навыков грамотного, безошибочного письма. Для достижения поставленных целей изучения русского языка в 3 классе необходимо решение следующих практических **задач**:

- *развитие* речи, мышления, воображения школьников, умения выбирать средства языка в соответствии с целями, задачами и условиями общения;
- *освоение* первоначальных знаний о лексике, фонетике, грамматике русского языка;
- *овладение* умениями правильно писать и читать, участвовать в диалоге, составлять несложные монологические высказывания и

письменные тексты - описания и повествования небольшого объема;

воспитание позитивного эмоционально-ценностного отношения к русскому языку, чувства сопричастности к сохранению его уникальности и чистоты; пробуждение познавательного интереса к языку, стремления совершенствовать свою речь.

Количество часов, отводимое на изучение предмета «Русский язык», составляет 102 часа в год (3 часа в неделю).

Учебно-тематический план

№	Название раздела	Кол-во часов
1	Фонетика и орфография	10ч
2	Морфемика и словообразование	12 ч
3	Морфология и лексика	15 ч
4	Синтаксис и пунктуация	54 ч
5	Лексикография	11 ч
	Итого	102 ч

Содержание программы

Фонетика и орфография (10 ч.)

Системные наблюдения над фонетическими чередованиями согласных звуков (по глухости-звонкости, твердости-мягкости, месту и способу образования) и гласных звуков (замена ударных и безударных гласных).

Место ударения в слове. Разноместность и подвижность словесного ударения.

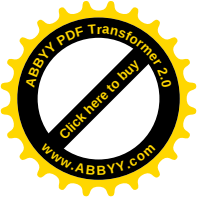
Понятие о вариантах произношения. Наблюдения над некоторыми проявлениями «старшей» и «младшей» нормы (на материалах стихотворных текстов). Наблюдения над стилистическими орфоэпическими вариантами.

Расширение зоны применения общего правила обозначения фонетических чередований на письме: чередующиеся в одной и той же морфеме звуки обозначаются на письме одинаково, в соответствии с проверкой. Различные способы проверок подобных написаний.

Правописание гласных в приставках (на примере приставок за-, про-, на-).

Правописание гласных в суффиксах (на примере суффиксов -лив- и -ов-).

Написание двойных согласных в словах иноязычного происхождения.

Чередования гласных с нулевым звуком («беглый гласный»). Написание суффиксов -ик-/-ек- с учетом наличия/отсутствия беглого гласного (повторение).

Написание о-ё после шипящих в разных частях слова: корнях, суффиксах и окончаниях (повторение).

Написание букв и-ы после приставки перед корнем, начинающимся на -и-.

Звукобуквенный разбор слова.

Морфемика и словообразование (12 ч.)

Производные и непроизводные слова. Представление о словообразовательном аффиксе (без введения термина). Система способов словообразования в русском языке. Словообразование и орфография. Решение элементарных словообразовательных задач. Наблюдения над индивидуальным словотворчеством в поэзии и детской речи.

Морфемная структура русского слова.

Две основы глагола (основа начальной формы и формы настоящего времени). Чередования звуков, видимые на письме (исторические чередования), при словообразовании и словоизменении глаголов.

Разбор слов разных частей речи по составу.

Морфология и лексика (15 ч.)

Система частей речи русского языка: самостоятельные и служебные части речи. Имя существительное. Категориальное значение имен существительных. Правописание безударных падежных окончаний имен существительных трех склонений в единственном и множественном числе и их проверка (повторение). Синтаксическая функция имен существительных в предложении.

Морфологический разбор имени существительного.

Имя прилагательное. Категориальное значение имен прилагательных. Правописание безударных падежных окончаний имен прилагательных мужского, женского и среднего рода в единственном числе и окончаний прилагательных во множественном числе.

Синтаксическая функция имен прилагательных в предложении.

Местоимение. Категориальное значение местоимений. Личные местоимения. Склонение личных местоимений. Стилистические особенности употребления местоимений. Синтаксическая роль местоимений в предложении.

Глагол. Категориальное значение глагола. Грамматическое значение глагола и система его словоизменения.

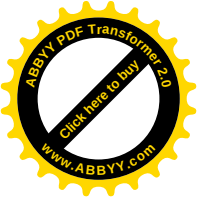
Виды глагола. Времена глагола (повторение). Формы времени глаголов несовершенного и совершенного вида. Изменение в настоящем и будущем времени по лицам и числам. Грамматическое значение личных окончаний. Понятие о типах спряжения: два набора личных окончаний. Изменение в прошедшем времени по родам и числам. Грамматическое значение окончаний прошедшего времени.

Правописание безударных личных окончаний: необходимость определения спряжения глагола. Способы определения спряжения глагола: по ударным личным окончаниям; по суффиксу начальной формы при безударных личных окончаниях. Правописание глаголов-исключений.

Правописание глаголов в прошедшем времени.

Наблюдения над значением и написанием глаголов в изъявительном и повелительном наклонении (без введения терминов) типа выпишите — выпишите.

Синтаксическая функция глаголов в предложении.

Союз. Представление о союзе как о части речи. Сведения об употреблении союзов. Синтаксическая функция союза в предложении с однородными членами и в сложном предложении. Правописание союзов а, и, но в предложении с однородными членами.

Значение слова. Лексическое и грамматическое значение слова.

Связь значений слова между собой (прямое и переносное значение; разновидности переносных значений). Тематические классы слов.

Омонимия, антонимия, синонимия как лексические явления. Система парадигматических отношений между словами.

Паронимия (без введения термина) в связи с вопросами культуры речи. Активный и пассивный словарный запас. Наблюдения над устаревшими словами и неологизмами. Общепринятая и не общепринятая лексика. Наблюдения над терминами русского происхождения и заимствованными; над диалектными языковыми различиями. Использование сведений о происхождении слов при решении орфографических задач.

Русская фразеология. Наблюдения над различиями между словом и фразеологизмом. Источники русской фразеологии. Стилистические возможности использования устойчивых выражений.

Синтаксис и пунктуация (54 ч.)

Понятие об однородных членах предложения и способах оформления их на письме: бессоюзная и союзная связь. Предложения с однородными главными и однородными второстепенными членами предложения.

Формирование умения составлять схему предложения с однородными членами.

Разбор простого предложения по членам предложения.

Представления о сложном предложении (наблюдения). Сопоставление пунктуации в простых и сложных предложениях с союзами.

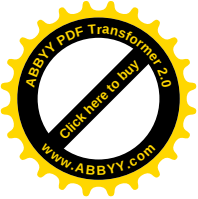
Лексикография (изучается во всех разделах в течение года) Использование учебных словарей: толкового, словаря устойчивых выражений, орфографического (словарь «Пиши правильно»), обратного, орфоэпического (словарь «Произноси правильно»), этимологического (Словарь происхождения слов) для решения различных лингвистических задач. Создание учебных и внеучебных ситуаций, требующих обращения учащихся к словарям

Место учебного предмета «Русский язык» в учебном плане

В базисном учебном плане в 4 классе на предмет русский язык дается 3 часа, всего **102 ч.** (3ч. - в неделю, **34** учебные недели). За год проводится 5 контрольных работ - диктантов с грамматическим заданием.

Контрольные работы

№ п/п	Тема урока
1	Входной диктант

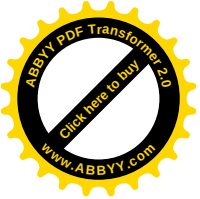

2	Контрольный диктант с грамматическим заданием «Медвежонок»
3	Контрольный диктант с грамматическим заданием «Зимние забавы»
4	Контрольный диктант с грамматическим заданием «Первоцветы»
5	Итоговый контрольный диктант с грамматическим заданием «Русский лес»

Требования к уровню подготовки учащихся 4 класса

Учащиеся должны знать/уметь:

- общее правило написания проверяемых орфограмм в разных частях слова;
- правописание безударных окончаний имен существительных трех склонений в единственном и множественном числе и способ их проверки;
- правописание безударных окончаний имен прилагательных мужского, женского и среднего рода в единственном числе, а также окончаний множественного числа и способ их проверки;
- правописание безударных личных окончаний глаголов 1 и 2 спряжения;
- правописание суффиксов глаголов в прошедшем времени;
- правописание суффиксов глаголов в повелительном наклонении;
- правописание определяемых программой словарных слов;
- части речи: существительное, прилагательное, глагол, местоимение, предлог, союз;
- три типа склонения существительных;
- названия падежей и способы их определения;
- два спряжения глаголов;
- члены предложения: главные (подлежащее и сказуемое), второстепенные (дополнение, обстоятельство, определение); однородные члены предложения;
- особенности разных типов текста (повествование, описание, рассуждение).
- писать о-е после шипящих в суффиксах существительных и прилагательных, в падежных окончаниях существительных и прилагательных, в корне слова.
- писать словарные слова в соответствии с заложенным в программе минимумом;
- правильно произносить орфоэпически трудные слова из орфоэпического минимума, отобранного для изучения в 4-м классе;
- правильно употреблять предлоги о и об перед существительными, прилагательными, местоимениями;
- правильно употреблять числительные ОБА и ОБЕ в разных падежных формах;

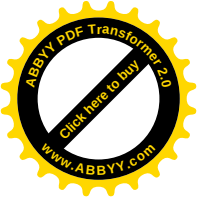
- применять общее правило написания проверяемых орфограмм в разных частях слова;
- производить звукобуквенный анализ слова; морфемный анализ слова (по составу); элементарный словообразовательный анализ; морфологический анализ имен существительных, прилагательных и глагола; синтаксический анализ простого предложения;
- сравнивать слова, связанные отношениями производности, объяснять, какое из них от какого образовано, находить словообразовательный аффикс, указывая способ словообразования (с помощью приставки, с помощью суффикса, с помощью приставки и суффикса одновременно, сложением основ с соединительным гласным);
- определять спряжение глаголов по ударным личным окончаниям и глагольным суффиксам начальной формы глагола;
- обнаруживать регулярные исторические чередования («чередования, видимые на письме»);
- определять и выделять на письме однородные члены предложения в бессоюзных предложениях и с союзами а, и, но;
- составлять схемы предложений с однородными членами и строить предложения по заданным моделям;
- обнаруживать в реальном художественном тексте его составляющие: описание, повествование, рассуждение;
- составлять с опорой на опыт собственных впечатлений и наблюдений текст с элементами описания, повествования и рассуждения;
- доказательно различать художественный и научно-популярный тексты;
- владеть нормами речевого этикета в ситуации предметного спора с одноклассниками;
- составить аннотацию на отдельное литературное произведение и на сборник произведений;
- находить нужные словарные статьи в словарях различных типов и читать словарную статью, извлекая необходимую информацию.

Личностные, метапредметные и предметные результаты освоения учебного предмета «Русский язык»

Личностными результатами изучения курса «Русский язык» в 4-м классе является формирования следующих умений:

Самоопределение и смыслообразование:

- формирование умения школьников ориентироваться в социальных ролях и межличностных отношениях (умения соотносить поступки и события с принятыми этическими принципами, владеть коммуникативными основами, регулирующими общение детей и взрослых; а также детей между собой) осуществляется с помощью системы заданий в линии, которая называется «Азбука вежливости».
- формирование ценностно-смысловой ориентации (способности ценить мир природы и человеческих отношений, умения выделять нравственный аспект поведения героев текста и сквозных героев учебника, способности оценить содержание учебного материала, исходя из социальных и личностных ценностей, умения сделать личностный моральный выбор) осуществляется на базе текстов и заданий, при обсуждении которых (в методическом аппарате), наряду с анализом их видовых особенностей (описание, повествование, рассуждение и т.д.), обсуждаются нравственные и ценностные проблемы:
- формирование базовых историко-культурных представлений и гражданской идентичности школьников (представления о том, что в ходе исторических изменений меняется внешняя канва: название государства, праздники, мода и т.д., но неизменной может остаться природа вокруг нас, памятники архитектуры, которые несут атмосферу прошлого и, наконец, чувства людей, такие как любовь к Родине и к

тому месту, где ты живёшь, любовь близких, помощь и поддержка друзей, способность радоваться красоте мира природы, ощущение причастности к истории и культуре своей страны.

- формирование базовых эстетических ценностей (эстетических переживаний, эстетического вкуса, представления о красоте и целостности окружающего мира) происходит не только на материале всех вышеперечисленных литературных текстах, но и на основе заданий, входящих в линию работы с живописными произведениями.
- формирование опыта нравственных и эстетических переживаний (формирование опыта "индивидуальных примерок": воспитание способности каждый раз все ситуации этического и эстетического характера примерять на себя) осуществляется с помощью вопросов и заданий, цель которых опереться на социальный и личностный опыт ребёнка.

Выпускник получит возможность для формирования:

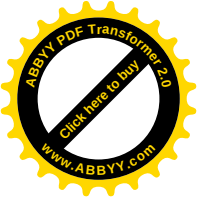
- морального сознания на конвенциональном уровне, способности к решению моральных дилемм на основе учёта позиций партнёров в общении, ориентации на их мотивы и чувства, устойчивое следование в поведении моральным нормам и этическим требованиям;
- установки на здоровый образ жизни и реализации её в реальном поведении и поступках;
- осознанных устойчивых эстетических предпочтений и ориентации на искусство как значимую сферу человеческой жизни;
- эмпатии как осознанного понимания чувств других людей и сопереживания им, выражающихся в поступках, направленных на помощь и обеспечение благополучия;
- начальные навыки адаптации в динамично изменяющемся мире.

В области познавательных результатов (общеучебных) выпускник научится:

- работать с учебным текстом: выделять информацию, заданную аспектом, менять аспект рассмотрения в зависимости от учебной задачи;
- ориентироваться в текущей учебной книге и в других книгах комплекта; в корпусе учебных словарей: уметь находить нужную информацию и использовать ее в разных учебных целях;
- работать с разными видами информации (представленными в текстовой форме, в виде таблиц, правил, моделей и схем, дидактических иллюстраций);

Выпускник получит возможность научиться:

- осуществлять выбор наиболее эффективных способов решения задач в зависимости от конкретных условий;
- осуществлять синтез как составление целого из частей, самостоятельно достраивая и восполняя недостающие компоненты;
- осуществлять сравнение, классификацию, самостоятельно выбирая основания и критерии для указанных логических операций;

- строить логическое рассуждение, включающее установление причинно-следственных связей;
- произвольно и осознанно владеть общими приёмами решения задач.

В области коммуникативных результатов выпускник научится:

- в рамках инициативного сотрудничества - освоить разные формы учебной кооперации (работа вдвоем, в малой группе, в большой группе) и разные социальные роли (ведущего и исполнителя);
- в рамках коммуникации как взаимодействия: понимать основание разницы заявленных точек зрения, позиций и уметь мотивированно и корректно присоединяться к одной из них или аргументировано высказывать собственную точку зрения;
- уметь корректно критиковать альтернативную позицию;
- использовать весь наработанный инструментарий для подтверждения собственной точки зрения (словари, таблицы, правила, языковые модели и схемы).

Выпускник получит возможность научиться:

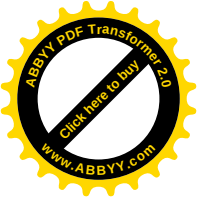
- понимать относительность мнений и подходов к решению проблемы;
- аргументировать свою позицию и координировать её с позициями партнёров в сотрудничестве при выработке общего решения в совместной деятельности;
- с учётом целей коммуникации достаточно точно, последовательно и полно передавать партнёру необходимую информацию как ориентир для построения действия;
- осуществлять взаимный контроль и оказывать в сотрудничестве необходимую взаимопомощь;
- адекватно использовать речь для планирования и регуляции своей деятельности;
- адекватно использовать речевые средства для эффективного решения разнообразных коммуникативных задач

В области регулятивных результатов выпускник научится:

- осуществлять самоконтроль и контроль хода выполнения работы и полученного результата;
- контроль с проверкой работы соседа по парте или с выполнением работы над ошибками.

Выпускник получит возможность научиться:

- в сотрудничестве с учителем ставить новые учебные задачи;
- преобразовывать практическую задачу в познавательную;
- проявлять познавательную инициативу в учебном сотрудничестве;

- самостоятельно учитывать выделенные учителем ориентиры действия в новом учебном материале;
- осуществлять констатирующий и предвосхищающий контроль по результату и по способу действия, актуальный контроль на уровне произвольного внимания;
- самостоятельно адекватно оценивать правильность выполнения действия и вносить необходимые коррективы в исполнение как по ходу его реализации, так и в конце действия;
- адекватно использовать свою речь для планирования и регуляции своей деятельности.

Предметными результатами изучения курса «Русский язык» в 4 классе являются формирование следующих умений

Содержательная линия «Система языка»

Раздел «Фонетика и графика»

Выпускник научится:

- различать звуки и буквы;
- характеризовать звуки русского языка (ударные/безударные; согласные твердые/мягкие, парные/непарные твердые и мягкие, согласные звонкие /глухие, парные/непарные звонкие и глухие);
- зная последовательность букв в русском алфавите, пользоваться алфавитом для упорядочивания слов и поиска нужной информации.

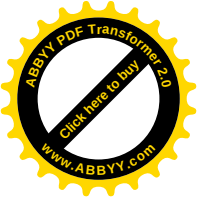
Выпускник получит возможность научиться:

- проводить фонетико-графический (звукобуквенный) разбор слова самостоятельно по предложенному в учебнике алгоритму, оценивать правильность проведения фонетико-графического (звукобуквенного) разбора слов.

Раздел «Орфоэпия»

Выпускник получит возможность научиться:

- правильно произносить орфоэпически трудные слова из орфоэпического минимума, отобранного для изучения в 4-м классе;
- правильно употреблять предлоги о и об перед существительными, прилагательными, местоимениями;
- правильно употреблять числительные ОБА и ОБЕ в разных падежных формах;

- соблюдать нормы русского литературного языка в собственной речи и оценивать соблюдение этих норм в речи собеседников (в объеме представленного в учебнике материала);
- находить при сомнении в правильности постановки ударения или произношения слова ответ самостоятельно (по словарю учебника) или обращаться за помощью (к учителю, родителям и др.).

Раздел «Состав слова (морфемика)»

Выпускник научится:

- проводить морфемный анализ слова (по составу); элементарный словообразовательный анализ;
- сравнивать слова, связанные отношениями производности, объяснять, какое из них от какого образовано, находить словообразовательный аффикс, указывая способ словообразования (с помощью приставки, с помощью суффикса, с помощью приставки и суффикса одновременно, сложением основ с соединительным гласным).

Раздел «Лексика»

Выпускник научится:

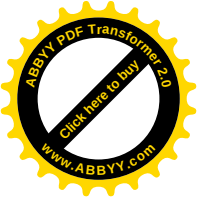
- выявлять слова, значение которых требует уточнения;
- определять значение слова по тексту или уточнять с помощью толкового словаря учебника.
- **Выпускник получит возможность научиться:**
- подбирать синонимы для устранения повторов в речи; использовать их для объяснения значений слов;
- подбирать антонимы для точной характеристики предметов при их сравнении;
- различать употребление в тексте слов в прямом и переносном значении (простые случаи);
- выбирать слова из ряда предложенных для успешного решения коммуникативной задачи.

Раздел «Морфология»

Выпускник научится:

- определять части речи: существительное, прилагательное, глагол, местоимение, предлог, союз;
- определять три типа склонения существительных;
- определять названия падежей и способы их определения;
- определять спряжение глаголов по ударным личным окончаниям и глагольным суффиксам начальной формы глагола.

Выпускник получит возможность научиться:

- проводить морфологический разбор имен существительных, имен прилагательных и глаголов по предложенному в учебнике алгоритму, оценивать правильность проведения морфологического разбора;

- находить в тексте такие части речи как личные местоимения и наречия, предлоги вместе с существительными и личными местоимениями, к которым они относятся, союзы **и, а, но**, частицу **не** при глаголах.

Раздел «Синтаксис»

Выпускник научится:

- определять члены предложения: главные (подлежащее и сказуемое), второстепенные (дополнение, обстоятельство, определение);
- определять однородные члены предложения;
- составлять схемы предложений с однородными членами и строить предложения по заданным моделям.

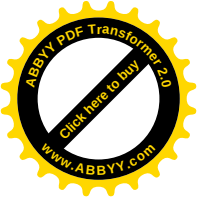
Выпускник получит возможность научиться:

- различать второстепенные члены предложения - дополнение, обстоятельство, определение;
- выполнять в соответствии с предложенным в учебнике алгоритмом разбор простого предложения (по членам предложения, синтаксический), оценивать правильность разбора.
- различать простые и сложные предложения.

Содержательная линия «Орфография и пунктуация»

Выпускник научится:

- применять общее правило написания:
о-е после шипящих в суффиксах существительных и прилагательных, в падежных окончаниях существительных и прилагательных, в корне слова, безударных окончаний имен прилагательных мужского, женского и среднего рода в единственном числе, а также окончаний множественного числа и способ их проверки;
- применять правила правописания:
безударных окончаний имен существительных трех склонений в единственном и множественном числе и способ их проверки, безударных личных окончаний глаголов 1 и 2 спряжения, суффиксов глаголов в прошедшем времени, суффиксов глаголов в повелительном наклонении;
- использовать разные способы проверок орфограмм (путем подбора родственных

слов, изменения формы слова, разбора слова по составу, определения принадлежности слова к определенной части речи, использования словаря).

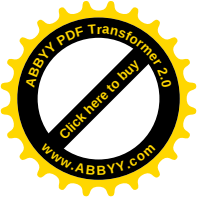
- определять (уточнять, проверять) правописание определяемых программой словарных слов по орфографическому словарю учебника;
- определять и выделять на письме однородные члены предложения в бессоюзных **предложениях и с союзами а, и, но**. Выпускник получит возможность научиться:
  - осознавать место возможного возникновения орфографической ошибки;
  - подбирать примеры с определенной орфограммой;
  - при составлении собственных текстов перефразировать записываемое, чтобы избежать орфографических и пунктуационных ошибок;
  - при работе над ошибками осознавать причины появления ошибки и определять способы действий, помогающих предотвратить ее в последующих письменных работах.

Содержательная линия «Развитие речи»

Выпускник научится:

- различать особенности разных типов текста (повествование, описание, рассуждение);
- обнаруживать в реальном художественном тексте его составляющие: описание, повествование, рассуждение;
- составлять с опорой на опыт собственных впечатлений и наблюдений текст с элементами описания, повествования и рассуждения;
- доказательно различать художественный и научно-популярный тексты;
- владеть нормами речевого этикета в ситуации предметного спора с одноклассниками; в повседневном общении со сверстниками и взрослыми;
- составить аннотацию на отдельное литературное произведение и на сборник произведений;
- находить нужные словарные статьи в словарях различных типов и читать словарную статью, извлекая необходимую информацию;
- писать письма с соблюдением норм речевого этикета.

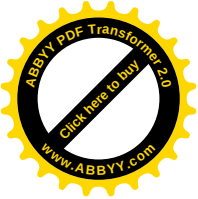
Выпускник получит возможность научиться:

- создавать тексты по предложенному заголовку;
  - подробно или выборочно пересказывать текст;
  - пересказывать текст от другого лица;
  - анализировать и корректировать тексты с нарушенным порядком предложений, находить в тексте смысловые пропуски;
  - корректировать тексты, в которых допущены нарушения культуры речи;
  - анализировать последовательность собственных действий при работе над изложениями и сочинениями и соотносить их с разработанным алгоритмом;
  - оценивать правильность выполнения учебной задачи: соотносить собственный текст с исходным (для изложений) и с назначением, задачами, условиями общения (для самостоятельно создаваемых текстов).
- технологии: информационные (ИКТ), здоровьесберегающие.

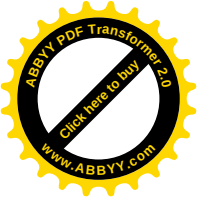
Словарь.

Автомобиль, аннотация, беседа, библиотека, билет, биография, богатство, велосипед, галерея, гореть, горизонт, гражданин, диалог, желать, железо, завтра, здесь, инженер, искусный, искусство, календарь, коллектив, коллекция, корабль, костёр, натюрморт, отечество, пейзаж, портрет, правительство, президент, привет, профессия, путешествие, салют, свобода, сегодня, сейчас, секрет, солдат, хозяин, цитата, экскаватор, электричество, эскалатор (45 слов).

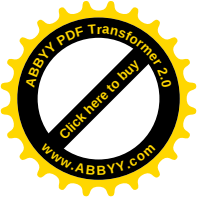

Календарно - тематический план 4 класс ПНШ

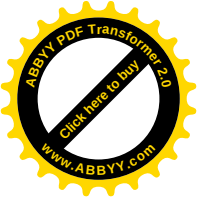
№	Тема урока	Предметные результаты	Формируемые УУД	Дата	
				план	факт
1	Безударный гласный, проверяемый ударением, в корне, суффиксе и приставке	Правописание безударного гласного в корне проверяемого ударением	П: формирование умения пользоваться инструкциями. Л: подведение под правило;	1.09	
2	Безударный гласный, проверяемый ударением, в корне, суффиксе и приставке	Правописание безударного гласного в суффиксе проверяемого ударением	П: формирование умения поиска информации в учебных словарях;	2.09	
3	Безударный гласный, проверяемый ударением, в корне, суффиксе и приставке	Правописание безударного гласного в приставке проверяемого ударением	П: получение, поиск и фиксация информации. Р: контроль и самоконтроль. Лич: контроль процесса и результатов деятельности;	4.09	
4	Различение суффиксов. Значения суффиксов	Значения суффиксов Суффиксы-синонимы и суффиксы-омонимы (1-ый час)	П: формирование умения поиска информации в учебных словарях;	8.09	
5	Различение суффиксов. Значения суффиксов	Значения суффиксов (2-ой час) Самостоятельная работа	П: формирование умения поиска информации в учебных словарях; Лич: самоконтроль процесса и результатов деятельности;	9.09	
6	Слова с удвоенной буквой согласного, пришедшие из других языков	Правописание слов с удвоенной буквой согласного Склонение слов ОБЕ, ОБА		11.09.	
7	Однородные члены предложения.	Однородные члены предложения (однородные	П: формирование умения поиска информации в учебных словарях;	15.09	

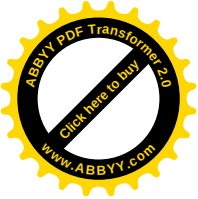
8	<i>Составление текста-рассуждения (устно) «Размышление о моих увлечениях»</i>	главные члены	<i>Регулятивные:</i> контроль и самоконтроль. <i>Личностные:</i> смыслообразование и самоопределение. <i>Личностные:</i> контроль процесса и результатов деятельности.	16.09	
9 К №1	Входной контрольный диктант по теме «Повторение изученного в 3 классе». “Летом в лесу”.	Глагол как часть речи. Начальная форма глагола. Состав слова.	П: формирование умения поиска информации в учебных словарях. Личностные: самоконтроль процесса и результатов деятельности	18.09	
10	Работа над ошибками. Однородные члены предложения.	Знаки препинания при однородных членах предложения (3-ий час)	Р: контроль с проверкой работы соседа по парте или с выполнением работы над ошибками. П: формирование умения поиска информации в учебных словарях.	22.09	
11	Однородные члены предложения	Знаки препинания при однородных членах предложения, объединенных союзами (4-ый час)	П: формирование умения поиска информации в учебных словарях;	23.09	
12	Запятые в однородных предложениях.	Знаки препинания при однородных членах предложения, объединенных союзами (5-ый час)	Регулятивные: контроль и самоконтроль.	25.09	
13	Глагол.	Спряжение глагола. Ударные и безударные личные окончания. разным спряжениям. Личные окончания глаголов, принадлежащих к разным спряжениям.	П: обучение работе с информацией, представленной в табличной форме; понимание и преобразование информации. Общеучебные: постановка и решение проблемы.	29.09	
14	Сравниваем личные окончания	Учимся различать спряжение	П: формирование умения поиска	30.09	

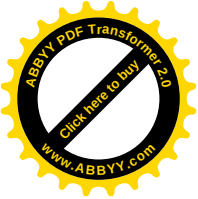
	глаголов, принадлежащих к разным спряжениям	глаголов по ударным личным окончаниям.	информации в учебных словарях.		
15	Учимся правильно писать безударные личные окончания глаголов	Правописание безударных личных окончаний глаголов.	П: обучение работе с информацией, представленной в табличной форме	2.10	
16	Правило употребления предлогов О и ОБ	Правило употребления предлогов О и ОБ	Лич: фор-ние ценностно-смысловой ориентации	6.10	
17	Продолжаем определять спряжение глагола по его начальной форме	Определение спряжения глагола по начальной форме	Личностные: смыслообразование и самоопределение	7.10	
18	Определяем спряжение глагола по его начальной форме	Определение спряжения глагола по его начальной форме	Личностные: смыслообразование и самоопределение	9.10	
19 К	Проверочный диктант по теме глагол № 2	Контрольная работа	<i>Регулятивные:</i> контроль и самоконтроль. <i>Личностные:</i> смыслообразование и самоопределение. <i>Личностные:</i> контроль процесса и результатов деятельности.	13.10	
20	Работа над ошибками. <i>Учимся делать научное сообщение.</i>	Работа над ошибками	Р: контроль с проверкой работы соседа по парте или с выполнением работы над ошибками. составлять план решения учебной проблемы совместно с учителем	14.10	
21	Характеристика предложения и разбор слова как части речи.	Алгоритм морфологического разбора существительного,	<i>Познавательные:</i> : получение, поиск и фиксация информации; понимание и	16.10	

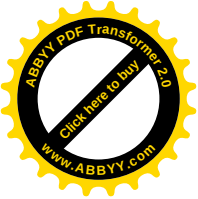
22	Характеристика предложения и разбор слова как части речи	прилагательного, глагола. выполнение схемы предложения; характеристика предложения; выполнение разбора слова как части речи; выделение основы предложения	преобразование информации. <i>Общеучебные:</i> постановка и решение проблемы. <i>Личностные:</i> самоконтроль процесса и результатов деятельности	20.10	
23	Письменное изложение. <i>Куда лето прячется.</i>	изложение «Куда лето прячется».	Личностные: смыслообразование и самоопределение	21.10	
24	Глагол.	Спряжение глаголов БРИТЬ и СТЕЛИТЬ	<i>Познавательные:</i> : получение, поиск и фиксация информации; понимание и преобразование информации. <i>Общеучебные:</i> постановка и решение проблемы формирование умения поиска информации в учебных словарях. <i>Личностные:</i> самоконтроль процесса и результатов деятельности	23.10	
25 К №2	Контрольный диктант с грамматическим заданием. «Медвежонок» за 1 четверть.	Выявление глаголов с безударным суффиксом -Я - в начальной форме (Работа с обратным словарем)	<i>Регулятивные:</i> контроль и самоконтроль. <i>Личностные:</i> смыслообразование и самоопределение. <i>Личностные:</i> контроль процесса и результатов деятельности.	27.10	
26	«Однородные члены предложения». Повторение. Работа над ошибками.	Правописание безударных суффиксов глагола в форме прошедшего времени	Р: контроль с проверкой работы соседа по парте или с выполнением работы над ошибками.	28.10	
27	Глаголы с суффиксом -Я - в начальной форме. Написание безударных	Суффиксы повелительной формы глагола	Общеучебные: постановка и решение проблемы.	30.10	

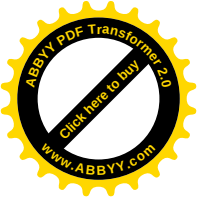
	суффиксов глагола в форме прошедшего времени Суффиксы повелительной формы глагола				
28-29	Различение повелительной формы мн. ч. и формы 2-го лица мн. ч.	Различение повелительной формы мн. ч. и формы 2-го лица мн. ч. будущего времени	Познавательные: формирование умения поиска информации в учебных словарях.	10.11 11.11	
30-31	Трудности написания глаголов на -ять в настоящем (или будущем) и в прошедшем времени	в форме прошедшего времени у глаголов сохраняется глагольный суффикс начальной формы. правильно писать глаголы на -ять в настоящем (или будущем) и в прошедшем времени; пользоваться обратным словарем; выделять глагольный суффикс; определять спряжение глагола	Познавательные: обучение работе с информацией, представленной в табличной форме.	13.11 17.11	
32 К	Обучающий диктант "Река» по теме «Правописание глаголов».	<i>Знать</i> изученные орфограммы. <i>Уметь</i> писать текст под диктовку с изученными орфограммами	<i>Регулятивные:</i> контроль и самоконтроль. <i>Личностные:</i> смыслообразование и самоопределение. <i>Личностные:</i> контроль процесса и результатов деятельности.	18.11	
33	Работа над ошибками. Как изменяются глаголы, имеющие в начальной форме суффикс -чь	Как изменяются глаголы, имеющие Работа над ошибками. Как изменяются глаголы, имеющие в начальной форме суффикс -чь е в начальной форме суффикс -чь	Р: контроль с проверкой работы соседа по парте или с выполнением работы над ошибками.	20.11	
34-35	Слова с удвоенной буквой согласного, пришедшие из других языков <i>Учимся делать научное сообщение</i>	Правописание слов с удвоенной буквой согласного (1-ый час) сравнение плана и содержания	П: обучение работе с информацией, представленной в табличной форме	24.11 25.11	

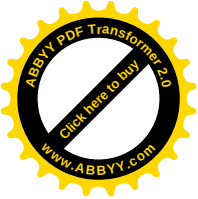
	<i>«Растения и животные зоны лесов» (в виде доклада)</i>	сообщения; готовить научное сообщение, опираясь на данные тезисы; оценивать сообщение товарищей, исходя из правил вежливости			
36-37	Усекаемая и неусекаемая основа глаголов	Усекаемая и неусекаемая основа глаголов (Уяснение вида основы глагола как средства самоконтроля для проверки спряжения и правописания личного безударного окончания глагола)	П: формирование умения поиска информации в учебных словарях. Регулятивные: контроль и самоконтроль.	27.11 1.12	
38	Разноспрягаемые глаголы БЕЖАТЬ и ХОТЕТЬ	глаголы «бежать», «хотеть» разноспрягаемые; глагол «хотеть» в единственном числе изменяется по I спряжению. работа с обратным словарем; личные окончания глаголов; спряжение глаголы	Регулятивные: контроль и самоконтроль.	2.12	
39	Написание О и Ё после шипящих (в окончаниях и суффиксах существительных и прилагательных, в корнях существительных	Правописание О и Ё после шипящих в окончаниях и суффиксах существительных и прилагательных	Познавательные: формирование умения поиска информации в учебных словарях	4.12	
40	Проект «Составление словарного диктанта по данной теме».		Р: самоорганизация работы П: формирование умения поиска информации	8.12	
41	<i>Работа по картине. Сочинение-рассуждение на тему «О чем размышляет кот, сидя на окне?»</i>	рассматривание репродукции картины; обсуждение вопросов; составление плана сочинения;	Личностные: смыслообразование и самоопределение	9.12	

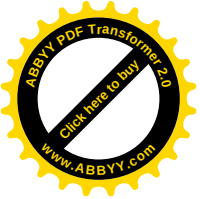
42	<i>Работа над развитием речи. Исправляем ошибки.</i>	письмо сочинения по картине, используя план, приводя цитаты	Р: контроль с проверкой работы соседа по парте или с выполнением работы над ошибками.	11.12	
43	Написание О и Ё после шипящих (в окончаниях и суффиксах существительных и прилагательных, в корнях существительных.	пользоваться толковым словарем; пользоваться правилами и инструкцией; выполнять проверку	<i>Познавательные:</i> : получение, поиск и фиксация информации; понимание и преобразование информации. <i>Общеучебные:</i> постановка и решение проблемы формирование умения поиска информации в учебных словарях. <i>Личностные:</i> самоконтроль процесса и результатов деятельности	15.12	
44	Образование кратких прилагательных	Образование кратких прилагательных понятие «краткая форма прилагательного» работа с обратным словарем; находить слова с подвижным ударением; объяснять орфограммы Образование наречий от прилагательных с основой на шипящий и их написание	Познавательные: формирование умения поиска информации в учебных словарях	16.12	
45	Образование кратких прилагательных		Регулятивные: контроль и самоконтроль.	18.12	
46	Образование краткой формы прилагательных.		Личностные: смыслообразование и самоопределение; контроль процесса и результатов деятельности	22.12	
47 К №3	Контрольный диктант за 2 четверть «Зимние забавы»	Использование знаний на практике	<i>Регулятивные:</i> контроль и самоконтроль. <i>Личностные:</i> смыслообразование и самоопределение. <i>Личностные:</i> контроль процесса и результатов деятельности.	23.12	

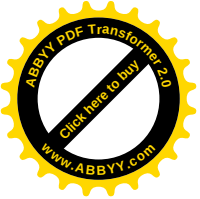
48	Работа над ошибками. Повторение пройденного.	Правописание глаголов	Р: контроль с проверкой работы соседа по парте или с выполнением работы над ошибками. Личностные: смыслообразование и самоопределение	25.12	
49	Образование наречий.		П: формирование умения поиска информации в учебных словарях	12.01	
50	Повторение наречий. Имя прилагательное.		П: обучение работе с информацией, представленной в табличной форме	13.01	
51	Имя прилагательное	Имя прилагательное		15.01	
52	Имя прилагательное	Имя прилагательное, род, падеж	Общеучебные: постановка и решение проблемы.	19.01	
53	<i>Развитие речи с элементами культуры речи. Письменное сочинение «Место, в котором я живу»</i>	Краткая форма прилагательных	Личностные: формирование ценностно-смысловой ориентации	20.01	
54	Синонимы (повторение)	Синонимы (повторение) Самостоятельная работа	Общеучебные: постановка и решение проблемы.	22.01	
55	Глагол	Повелительная форма глагола	Познавательные: понимание и применение знаний	26.01	
56	Глагол	Правописание безударных гласных в корнях и приставках; правописание приставок РАЗ- – РАС- и С-	Познавательные: формирование умения поиска информации <i>Общеучебные:</i> постановка и решение проблемы формирование умения поиска информации в учебных словарях.	27.01	
57	Устойчивые выражения <i>Контрольное изложение «Одуванчик»</i>	Правописание безударных гласных в окончаниях глаголов. Определение	<i>Регулятивные:</i> контроль и самоконтроль. <i>Личностные:</i> смыслообразование и	29.01	

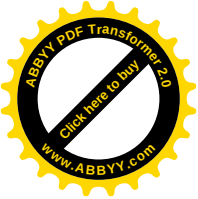
		спряжени Устойчивые выражения	самоопределение. <i>Личностные:</i> контроль процесса и результатов деятельности. Логические: подведение под правило.		
58	Простая и сложная форма будущего времени глаголов	Простая и сложная форма будущего времени глаголов (1-ый час)	<i>Личностные:</i> формирование ценностно-смысловой ориентации <i>Познавательные:</i> формирование умения поиска информации в учебных словарях; обучение работе с информацией, представленной в табличной форме	2.02	
59	Простая и сложная форма будущего времени глаголов	Простая и сложная форма будущего времени глаголов		3.02	
60	Простая и сложная форма будущего времени глаголов	Правописание безударных гласных в корнях и окончаниях сущ., прилаг. и глаголов Различение 2 л. мн. ч. наст. времени и повелит. формы гл.		5.02	
61 К	Проверочный диктант «Простая и сложная форма глагола»	Контрольная работа «Простая и сложная форма глагола»	<i>Познавательные:</i> формирование умения пользоваться инструкциями <i>Регулятивные:</i> контроль и самоконтроль. <i>Личностные:</i> смыслообразование и самоопределение. <i>Личностные:</i> контроль процесса и результатов деятельности.	9.02	
62	Личные местоимения. Работа над ошибками.	Личные местоимения. Склонение личных местоимений. Синтаксическая роль местоимений в предложении.	Р: контроль с проверкой работы соседа по парте или с выполнением работы над ошибками.	10.02	
63	Разбор слова по составу	Разбор слова по составу. Разбор глагола	Познавательные: понимание и применение знаний.	12.02	

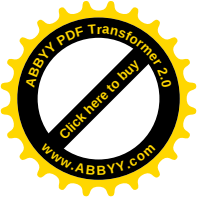
64	<i>Письменное изложение «Самолётик»</i>	Правописание безударных гласных в корнях и окончаниях. Самостоятельная работа	Познавательные: понимание и применение знаний. Логические: подведение под правило.	16.02	
65	Орфограммы в корнях слов	Орфограммы в корнях слов, безударный гласный	Личностные: формирование ценностно-смысловой ориентации	17.02	
66	Орфограммы в корнях слов	Орфограммы в корнях слов, парные согласные	Познавательные: понимание и применение знаний	19.02	
67	Орфограммы в корнях слов	Орфограммы в корнях слов, непроизносимый согласный	Логические: подведение под правило. Познавательные: понимание и применение знаний	24.02	
68	Существительные. Орфограммы в суффиксах слов	Беглый гласный в суффиксе -ек-; Правописание суффиксов -ек-; -ик- и -чик-	К: построение понятных для партнёра высказываний; задавать вопросы; контроль своих действий и действий партнёра.	26.02	
69	Орфограммы в суффиксах слов	Беглый гласный в суффиксе -ек-. Правописание суффиксов -ек- / -ок-	Познавательные: формирование умения пользоваться инструкциями.	24.02	
70 К	Комментированный диктант по теме «Безударный гласный в суффиксе, проверяемый ударением»		<i>Регулятивные:</i> контроль и самоконтроль. <i>Личностные:</i> смыслообразование и самоопределение. <i>Личностные:</i> контроль процесса и результатов деятельности.	1.03	
71	Работа над ошибками. Буквы О/ Е после шипящих	Буквы О/ Е в существительных и прилагательных с основой на шипящий и Ц. Правописание	Р: Познавательные: обучение работе с информацией, представленной в табличной форме; контроль с	2.03	

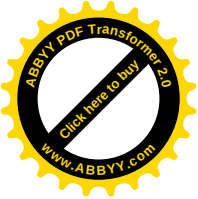
		окончаний в существительных после суффикса – ИЩ -	проверкой работы соседа по парте или с выполнением работы над ошибками.		
72	Прилагательные. Буквы О/ Е после шипящих и Ц	Образование прилагательных от существительных и правописание суффиксов и окончаний имён прилагательных	Общеучебные: постановка и решение проблемы. Личностные: смыслообразование и самоопределение	4.03	
73	Глагольные суффиксы	Правописание суффиксов в глаголах прошедшего времени	Познавательные: обучение работе с информацией, представленной в табличной форме	9.03	
74	Написание существительных с суффиксом –ищ	Написание окончаний существительных с суффиксом -ищ-	Познавательные: понимание и применение знаний. Логические: подведение под правило.	11.03	
75	<i>Что такое аннотация и как её составить. Текст-рассуждение.</i>	Орфограммы в окончаниях существительных	<i>Личностные:</i> формирование базовых эстетических ценностей	15.03	
76	Орфограммы в окончаниях слов	Орфограммы в окончаниях прилагательных.	Логические: подведение под правило.	16.03	
77 К №4	Контрольный диктант с грамматическим заданием по теме «Правописание прилагательных» «Первоцветы» (за Четверть)	Контрольная работа	<i>Регулятивные:</i> контроль и самоконтроль. <i>Личностные:</i> смыслообразование и самоопределение. <i>Личностные:</i> контроль процесса и результатов деятельности.	18.03	
78	Орфограммы в окончаниях слов. Работа над ошибками.	. Работа над ошибками Орфограммы в окончаниях глаголов	Р: контроль с проверкой работы соседа по парте или с выполнением работы над ошибками.	30.03	
79	Учимся различать и форму 2-го лица мн. ч.	Орфограммы в окончаниях слов	К: построение понятных для партнёра высказываний; задавать вопросы;	1.04	

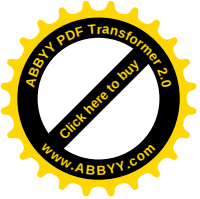
	повелительную форму мн. ч.		контроль своих действий и действий партнёра.		
80	Учимся различать и форму 2-го лица мн. ч. повелительную форму мн. ч.	Работа над ошибками. Орфограммы в окончаниях слов.	Познавательные: обучение работе с информацией, представленной в табличной форме	5.04	
81	Орфограммы в приставках	Правописание безударных гласных в приставках. Правописание приставок на З/С	Познавательные: обучение работе с информацией, представленной в табличной форме	6.04	
82	Орфограммы в приставках	Правописание Ъ после приставок на согласный перед гласными Е, Ё, Ю, Я.	Познавательные: обучение работе с информацией, представленной в табличной форме	8.04	
83	Работа разделительного Ъ в прилагательных, отвечающих на вопрос чей?	разбор прилагательного по составу; склонение прилагательные; сравнение формы родительного падежа прилагательных, отвечающих на вопрос <i>какой? чей?</i>	Познавательные: понимание и применение знаний. Логические: подведение под правило.	12.04	
84	Правописание разделительного Ъ в прилагательных, отвечающих на вопрос ЧЕЙ?	Правописание разделительного Ъ в прилагательных, отвечающих на вопрос ЧЕЙ? (1-ый час)	Регулятивные: контроль и самоконтроль.	13.04	
85	Правописание разделительного Ъ в прилагательных, отвечающих на вопрос ЧЕЙ?	Правописание разделительного Ъ в прилагательных (2-ой час)	Логические: подведение под правило.	15.04	
86	Правописание разделительного Ъ в прилагательных, отвечающих на вопрос ЧЕЙ? <i>Самостоятельная работа по теме: Правописание Ъ и Ь</i>	Правописание разделительного Ъ в прилагательных (3-ий час) Самостоятельная работа	Личностные: формирование базовых эстетических ценностей	19.04	

87	Слова, которые легко перепутать	Работа над смыслом однокоренных слов.	Познавательные: обучение работе с информацией, представленной в табличной форме	20.04	
88	Контрольное тестирование	Контрольное тестирование	Познавательные: обучение работе с информацией, представленной в табличной форме	22.04	
89	«Ь» после шипящих на конце основы в словах разных частей речи	Работа над ошибками. Правописание Ъ после шипящих в существительных	Познавательные: понимание и применение знаний.	26.04	
90	<i>Работа с картиной, рассматриваем старые фотографии. Сочинение.</i>	Правописание Ъ после шипящих в глаголах Прилагательные. Краткая форма.	Познавательные: формирование умения поиска информации в учебных словарях.	27.04	
91	Распространенные и нераспространенные предложения. Однородные члены	Распространенные и нераспространенные предложения. Однородные члены	Логические: подведение под правило.	29.04	
92	Написание -ТЬСЯ и -ТСЯ в глаголах	Правописание -ТЬСЯ и -ТСЯ в глаголах	Личностные: формирование базовых эстетических ценностей	3.05	
93	Разбор предложения по членам предложе- ния	Разбор предложения по членам предложения	Общеучебные: постановка и решение проблемы.	4.05	
94	Постановка знаков препинания в сложных предложениях Самостоятельная работа по теме: <i>Знаки препинания в сложном предложении.</i>	Простые и сложные предложения. Знаки препинания в сложных предложениях	Логические: подведение под правило. Познавательные: понимание и применение знаний. Логические: подведение под правило.	6.05	
95	<i>Письменное изложение «Муравьишкин корабль»</i>	Интегрированная комплексная работа	Личностные: формирование базовых эстетических ценностей	10.05	

96	Отличие сложных предложений от простых предложений с однородными членами .	Постановка знаков препинания в простых предложениях с однородными членами	Познавательные: обучение работе с информацией, представленной в табличной форме	11.05	
97	Обобщение по теме «Разбор слова по составу»	Постановка знаков препинания в сложных предложениях. Закрепление изученного	Познавательные: обучение работе с информацией,	13.05	
98	Правописание орфограмм в разных частях слова	Повторение изученного. Словообразование	Регулятивные: контроль и самоконтроль.	17.05	
99 К №5	Итоговый контрольный диктант с грамматическим заданием «Русский лес».	Контрольная работа	Регулятивные: контроль и самоконтроль. Познавательные: понимание и применение знаний. Логические: подведение под правило.	18.05	
100	Работа над ошибками. Обобщение по теме «Правописание простых и сложных предложений»	Повторение изученного. Правописание орфограмм в разных частях слова.	Р: контроль с проверкой работы соседа по парте или с выполнением работы над ошибками.	20.05	
101	Правописание орфограмм в разных частях слова.	Повторение изученного. Разбор слова по составу.	Общеучебные: постановка и решение проблемы.	24.05	
102	Заседание для членов клуба «Ключ и заря» по теме «Изученные орфограммы в различных частях слова»	Повторение изученного. Разбор слова по составу.		25.05	

**МУНИЦИПАЛЬНОЕ БЮДЖЕТНОЕ ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ
«ЯНГА - АУЛЬСКАЯ НАЧАЛЬНАЯ ШКОЛА – ДЕТСКИЙ САД»
АГРЫЗСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН**

Рассмотрено

Руководитель МО

_____ Ф.А. Фахретдинова

Протокол № 1

от 28 августа 2015 г.

Утверждаю

Директор МБОУ «Янга -

Аульская начальная школа -
детский сад»

_____ В.М. Гильмутдинова

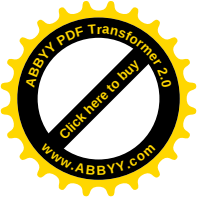
Приказ № 48 - ОД

от 1 сентября 2015 г.

**Рабочая программа
по литературному чтению
для 4 класса
учителя первой квалификационной категории
Каримовой Фарида Фанисовны**

Принят на педагогическом совете

Протокол № 1 от 28 августа 2015г

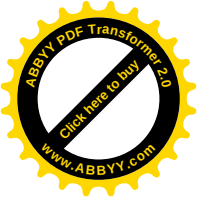
Пояснительная записка

Данная Рабочая программа по литературному чтению для 4 класса первой ступени образования составлена с использованием нормативно-правовой базы:

- Закон 273-ФЗ «Об образовании в Российской Федерации»
- Закон Российской Федерации «Об образовании» (статья 7, 9, 32);
- Учебный план на 2015-2016 учебный год МБОУ «Янга-Аульская начальная школа-детский сад» введенный в действие приказом №48-ОД от 1 сентября 2015 года;
- Федеральный государственный образовательный стандарт начального общего образования (приказы Министерства образования и науки Российской Федерации от 06.10.2009 № 373 (зарегистрировано в Минюсте России 22.12.2009, регистрационный номер 19785) «Об утверждении и введении в действие федерального государственного стандарта начального общего образования», от 26.11.2010 № 1241 (зарегистрировано в Минюсте России 04.02.2011, регистрационный номер 19707) «О внесении изменений в федеральный государственный образовательный стандарт начального общего образования, утвержденный приказом Министерства образования и науки Российской Федерации от 06.10.2009 № 373);
- Базисный учебный план Министерства образования и науки РФ (приказ Министерства образования Российской Федерации от 9 марта 2004 № 1312);
- Примерная авторская программа Р. Г. Чураковой, О. В. Малаховской, М. Л. Каленчук «Литературное чтение» (образовательная программа «Перспективная начальная школа»). 2011г.
- СанПин 2.4.2.2821-10 «Санитарно-эпидемиологические требования к условиям и организации обучения в общеобразовательных учреждениях» (утверждены постановлением Главного санитарного врача РФ от 29 декабря 2010 г. № 189, зарегистрированы в Минюсте России 3 марта 2011, регистрационный № 19993);

Рабочая программа составлена на основе авторской программы Н.А. Чураковой, О.В. Малаховской, которая разработана в соответствии с требованиями Федерального государственного стандарта начального общего образования второго поколения и концепцией учебно-методического комплекта «Перспективная начальная школа».

Литературное чтение является одним из тех базовых предметов начальной школы, общекультурное и метапредметное значение, которого выходит за рамки предметной области. Во-первых, эта предметная область, как никакая другая, способствует формированию позитивного и целостного мировосприятия младших школьников, а также отвечает за воспитание нравственного, ответственного сознания. Во-вторых, средствами этого предмета формируется функциональная грамотность школьника и достигается результативность обучения в целом. Освоение умений чтения и понимания текста, формирование всех видов речевой деятельности, овладение элементами коммуникативной культуры и, наконец, приобретение опыта самостоятельной читательской деятельности – вот круг тех метапредметных задач, которые

целенаправленно и системно решаются в рамках данной предметной области. Именно чтение лежит в основе всех видов работы с информацией, начиная с её поиска в рамках одного текста или в разных источниках и заканчивая её интерпретацией и преобразованием.

На уроках используются элементы следующих технологий: личностно ориентированное обучение, проектно - исследовательское обучение, ИКТ. Для развития устойчивого интереса к учебному процессу на уроках литературного чтения используются электронные образовательные ресурсы.

Общая характеристика учебного предмета «Литературное чтение»

Изучение литературного чтения в начальной школе направлено на достижение следующих **целей**:

- овладение осознанным, правильным, беглым и выразительным чтением как базовым навыком в системе образования младших школьников, формирование читательского кругозора и приобретения самостоятельной читательской деятельности, совершенствование всех видов речевой деятельности;
- развитие художественно – творческих и познавательных способностей, эмоциональной отзывчивости при чтении художественных произведений;
- обогащение нравственного опыта младших школьников средствами художественного текста, формирование представлений о добре и зле;

По базисному учебному плану на изучение литературного чтения в 4 классе отводится 68 часов, 2 часа в неделю.

Используемый учебно-методический комплект:

Малаховская О.В. Литературное чтение. 4 класс: Хрестоматия/ Под редакцией Чураковой Н.А. — М.: Академкнига/Учебник, 2014

Малаховская О.В. Литературное чтение: Тетрадь для самостоятельной работы №1 и №2. 4 класс. — М.: Академкнига/Учебник, 2014.

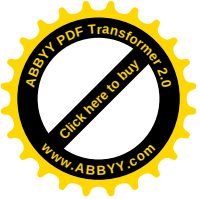
Чуракова Н.А. Литературное чтение. 4 класс: Учебник в 2 ч. — М.: Академкнига/Учебник, 2014.

Чуракова Н.А., Малаховская О.В. Литературное чтение. 4 класс: Методическое пособие. — М.: Академкнига/Учебник, 2014.

Промежуточная аттестация по литературному чтению в 4 классе проводится в виде тестирования

Учебно-тематическое планирование

№	Название раздела	Количество часов
1	Законы волшебной сказки	10
2	Произведения, основанные на фольклоре	9

3	Красота природы и человека в поэзии и живописи	9
4	Наши сверстники, жившие задолго до нас	9
5	Как красота в прозе, поэзии и живописи действует на нас	7
6	Тайны особого зрения в произведениях зарубежных писателей	5
7	Особенная правда в поэзии, прозе, живописи	9
8	Убеждаемся, что без прошлого у людей нет будущего. Задумываемся над тем, что такое отечество	10

Содержание программы

Законы волшебной сказки (10 ч.)

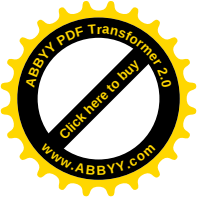
Формирование общего представления о «мифе» как способе жизни человека в древности, помогающем установить отношения человека с миром природы. Представления о Мировом дереве как о связи между миром человека и волшебными мирами; представления о тотемных животных и тотемных растениях как о прародителях человека.

Волшебная сказка. Отражение древних (мифологических) представлений о мире. Герой волшебной сказки. Представление о волшебном мире, волшебном помощнике и волшебных предметах, волшебных числах и словах. Особенности сюжета (нарушение социального (природного) порядка как причина выхода героя из дома; дорога к цели, пролегающая через волшебный мир; испытания, помощь волшебного помощника, победа над волшебным миром как восстановление социального (природного) порядка и справедливости).

Отслеживание особенностей мифологического восприятия мира в сказках народов мира, в старославянских легендах и русских народных сказках.

Былина как эпический жанр (историческое повествование). Характеристика эпического (исторического) героя (победитель в борьбе с природными силами; защитник границ княжества и отечества; человек, прославляющий своими деяниями — торговлей или ратными подвигами — свое отечество).

Проникновение фабульных элементов истории (в виде примет конкретно-исторического времени, исторических и географических названий) в жанры устного народного творчества: волшебной сказки («Морской царь и Василиса Премудрая») и былины («Садко»).

Авторская сказка. Сохранение структурных (жанровых и сюжетных) связей с народной сказкой и обретение нового смысла. Развитие сказочной «этики»: от победы с помощью магической силы — к торжеству ума, смекалки (в народной сказке); к осознанию ценности нравственного совершенства и силы любви (в авторской сказке).

Произведения, основанные на фольклоре (9 ч.)

Взаимоотношения обрядов и праздников.

Жизнь древнего жанра гимна во времени (античный гимн «Природе» и «Гимн России»): жанровое и лексическое сходство.

Народная и авторская сказка.

Учимся у поэтов и художников видеть красоту природы и красоту человека.

Сказочная повесть. С. Лагерлёф «Чудесное путешествие Нильса с дикими гусями».

Жанровые особенности, роднящие сказочную повесть с жанром рассказа: наличие нескольких сюжетных линий, многообразие событий, протяженность действия во времени, реальность переживаний героя.

Жанровые особенности, роднящие сказочную повесть с жанром сказки: сосуществование реального и волшебного мира, превращения, подвиги героя и выполнение им трудных заданий, волшебные числа и волшебные слова.

Герой сказочной повести: проявление характера в поступках и речи, развитие характера во времени. Перенесение победы над волшебным миром в область нравственного смысла: не знание волшебного заклинания, а преодоление собственных недостатков, воспитание в себе нравственных принципов помогают Нильсу вернуть себе человеческий облик.

Красота природы и человека в поэзии и живописи (9 ч.)

Выражение внутреннего мира автора посредством изображения окружающего мира. Разница картин мира, создаваемых поэтами. Общее представление об образе поэта через его творчество.

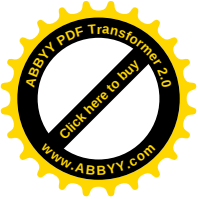
Формирование представления о разнообразии выразительных средств авторской поэзии: использование приемов олицетворения, сравнения, антитезы (контраста); лексического и композиционного повтора.

Общее представление о связи смысла стихотворения с избранной поэтом стихотворной формой (на примере классической и современной поэзии, знакомство с онегинской строфой).

Наши сверстники, жившие задолго до нас (9 ч.)

Рассказ. Дальнейшие наблюдения за особенностями жанра рассказа:

- а) событие в рассказе — яркий случай, раскрывающий характер героя;
- б) сложность характера героя и развитие его во времени;
- в) драматизм рассказа (А. Чехов «Ванька», Л. Андреев «Петька на даче», Л. Улицкая «Бумажная победа»);

г) формирование первичных представлений о художественной правде как о правде мира чувств, которая может существовать в контексте вымысла и воображения;

д) выразительность художественного языка.

Как красота в прозе, поэзии и живописи действует на нас (7 ч.)

Биография автора художественного произведения. Начальные представления о творческой биографии писателя (поэта, художника):

- а. роль конкретных жизненных впечатлений и наблюдений в создании художественного произведения;
- б. участие воображения и фантазии в создании произведений;
- с. диалоги с современным московским детским писателем и современными художниками (авторами иллюстраций к учебнику); детские вопросы к авторам и ответы на них.

Особенная правда в поэзии, прозе, живописи (9ч.)

Литература в контексте художественной культуры. Связь произведений литературы с произведениями других видов искусства: с живописными и музыкальными произведениями.

Дальнейшее формирование культуры сравнительного анализа произведений, принадлежащих к разным видам искусства: произведения сравниваются не на основе их тематического сходства, а на основе сходства или различия мировосприятия их авторов (выраженных в произведении мыслей и переживаний).

Убеждаемся, что без прошлого у людей нет будущего. Задумываемся над тем, что такое отечество. (10ч.)

Библиографическая культура. Дальнейшее формирование умений ориентироваться в книге по ее элементам («Содержание» и «Оглавление» книги, титульный лист, аннотация. сведения о художниках-иллюстраторах книги). Формирование умений составлять аннотацию на отдельное произведение и сборник произведений. Представление о собрании сочинений. Использование толкового и этимологического учебных словарей для уточнения значений и происхождения слов, встречающихся на страницах литературных произведений.

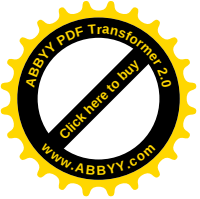
Представление о библиографическом словаре (без использования термина). Использование биографических сведений об авторе для составления небольшого сообщения о творчестве писателя или поэта.

Формирование умений выбирать книги в библиотеке на основе рекомендованного списка. Человек в мире культуры. Его прошлое, настоящее и будущее. Умения и навыки чтения и говорения. Совершенствование навыков выразительного и осмысленного чтения. Дальнейшее развитие навыков свободного владения устной и письменной речью.

Личностные, метапредметные и предметные результаты освоения курса «Литературное чтение»

В результате обучения в начальной школе будет обеспечена готовность школьников к получению дальнейшего образования в основной школе и достигнут необходимый уровень их культурного и литературного развития.

Личностными результатами обучения в начальной школе являются: осознание значимости чтения для своего дальнейшего развития и успешного обучения, формирование потребности в систематическом чтении как средстве познания мира и самого себя, знакомство с

культурно – историческим наследием восприятие литературного произведения как особого вида искусства, высказывания своей точки зрения и уважение мнения собеседника.

Метапредметными результатами обучения в начальной школе являются: освоение приемов поиска нужной информации, овладение основами коммуникативной деятельности.

Основная **метапредметная цель**, реализуемая средствами литературного чтения, связана с формированием грамотного читателя, который с течением времени сможет самостоятельно выбирать книги и пользоваться библиотекой, ориентируясь на собственные предпочтения и в зависимости от поставленной учебной задачи. В рамках данного предмета решаются разноплановые **предметные задачи**:

- духовно-нравственные;
- духовно-эстетические;
- литературоведческие;
- библиографические.

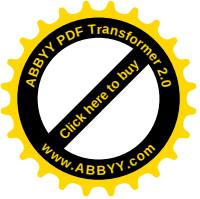
Планируемые результаты освоения учебной программы по курсу «Литературное чтение» к концу 4-го года обучения

Раздел «Виды речевой и читательской деятельности»

Аудирование, чтение вслух и про себя, работа с разными видами текста, библиографическая культура, работа с текстом художественного произведения, культура речевого общения.

Выпускник научится:

- ☐ читать про себя в процессе первичного ознакомительного чтения, выборочного чтения и повторного изучающего чтения;
- ☐ грамотно писать письма и отвечать на полученные письма в процессе предметной переписки с научным клубом младшего школьника «Ключ и заря»;
- ☐ определять главную тему и мысль произведения; делить текст на смысловые части, составлять план текста и использовать его для пересказа; пересказывать текст кратко и подробно;
- ☐ представлять содержание основных литературных произведений, изученных в классе, указывать их авторов и названия;
- ☐ перечислять названия 2-3 детских журналов и пересказывать их основное содержание (на уровне рубрик);
- ☐ характеризовать героев произведений; сравнивать характеры одного и разных произведений; выявлять авторское отношение к герою;
- ☐ обосновывать своё высказывание о литературном произведении или герое, подтверждать его фрагментами или отдельными строчками из произведения;
- ☐ читать наизусть (по выбору) стихотворные произведения или отрывки из них, спокойно воспринимать замечания и критику одноклассников по поводу своей манеры чтения;
- ☐ ориентироваться в книге по её элементам (автор, название, титульный лист, страница «Содержание» или «Оглавление», аннотация, иллюстрации);

- ☐ составлять тематический, жанровый и монографический сборники произведений; составлять аннотацию на отдельное произведение и на сборники произведений;
- ☐ делать самостоятельный выбор книг в библиотеке с целью решения разных задач (чтение согласно рекомендованному списку; подготовка устного сообщения на определённую тему);
- ☐ высказывать оценочные суждения о героях прочитанных произведений и тактично воспринимать мнения одноклассников;
- ☐ самостоятельно работать с разными источниками информации (включая словари и справочники разного направления).

Раздел «Литературоведческая пропедевтика»

Различение типов рифм, различение жанровых особенностей произведений народного творчества и авторской литературы, узнавание в текстах литературных приёмов (сравнение, олицетворение, звукопись, гипербола, контраст) и понимание причин их использования.

Выпускник научится:

- ☐ представлять основной вектор движения художественной культуры: от народного творчества к авторским формам;
- ☐ отличать народные произведения от авторских;
- ☐ находить и различать средства художественной выразительности в авторской литературе (приёмы: сравнение, олицетворение, гипербола (преувеличение), звукопись, контраст, повтор, разные типы рифмы).

Выпускник в процессе самостоятельной, парной, групповой и коллективной работы получит возможность научиться:

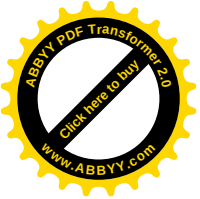
- ☐ отслеживать особенности мифологического восприятия мира в сказках народов мира, в старославянских легендах и русских народных сказках;
- ☐ отслеживать проникновение фабульных элементов истории (в виде примет конкретно-исторического времени, исторических и географических названий) в жанры устного народного творчества – волшебной сказки и былины;
- ☐ представлять жизнь жанров фольклора во времени (эволюция жанра волшебной сказки; сохранение жанровых особенностей гимна);
- ☐ обнаруживать связь смысла стихотворения с избранной поэтом стихотворной формой (на примере классической и современной поэзии);
- ☐ понимать роль творческой биографии писателя (поэта, художника) в создании художественного произведения;
- ☐ понимать, что произведения, принадлежащие к разным видам искусства могут сравниваться не только на основе их тематического сходства

Элементы творческой деятельности учащихся»

Чтение по ролям, устное словесное рисование, работа с репродукциями, создание собственных текстов.

Выпускник в процессе самостоятельной, парной, групповой и коллективной работы получают возможность научиться:

- ☐ читать вслух стихотворный и прозаический тексты на основе восприятия и передачи их художественных особенностей, выражения собственного отношения и в соответствии с выработанными критериями выразительного чтения;

☐ устно и письменно (в форме высказываний или коротких сочинений) делиться своими личными впечатлениями и наблюдениями, возникшими в ходе обсуждения литературных текстов, музыкальных и живописных произведений.

Ожидаемые результаты формирования УУД к концу 4-го года обучения В области предметных общих учебных действий

Выпускник научится:

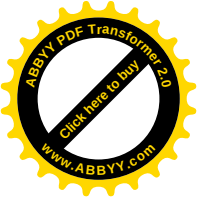
- ☐ ориентироваться в книге по названию, оглавлению, отличать сборник произведений от авторской книги;
- ☐ самостоятельно и целенаправленно осуществлять выбор книги в библиотеке по заданной тематике, по собственному желанию;
- ☐ составлять краткую аннотацию (автор, название, тема книги, рекомендации к чтению) на литературное произведение по заданному образцу;
- ☐ пользоваться алфавитным каталогом, самостоятельно пользоваться соответствующими возрасту словарями и справочной литературой.
- ☐ сравнивать, сопоставлять художественные произведения разных жанров, выделяя два - три существенных признака (отличать прозаический текст от стихотворного; распознавать особенности построения фольклорных форм: сказки, загадки, пословицы).
- ☐ читать по ролям литературное произведение;
- ☐ создавать текст на основе интерпретации художественного произведения, репродукций картин художников, по серии иллюстраций к произведению или на основе личного опыта;

Выпускник в процессе самостоятельной, парной, групповой и коллективной работы получит возможность научиться:

- ☐ ориентироваться в мире детской литературы на основе знакомства с выдающимися произведениями классической и современной отечественной и зарубежной литературы;
- ☐ определять предпочтительный круг чтения, исходя из собственных интересов и познавательных потребностей;
- ☐ писать отзыв о прочитанной книге;
- ☐ работать с детской периодикой.
- ☐ сравнивать, сопоставлять различные виды текстов, используя ряд литературоведческих понятий (фольклорная и авторская литература, структура текста, герой, автор) и средств художественной выразительности (сравнение, олицетворение, метафора, эпитет1);
- ☐ создавать прозаический или поэтический текст по аналогии на основе авторского текста, используя средства художественной выразительности (в том числе из текста).
- ☐ творчески пересказывать текст (от лица героя, от автора), дополнять текст;
- ☐ создавать иллюстрации по содержанию произведения;
- ☐ работать в группе, создавая инсценировки по произведению, сценарии, проекты;
- ☐ создавать собственный текст (повествование—по аналогии, рассуждение – развёрнутый ответ на вопрос; описание – характеристика героя).

В области познавательных общих учебных действий

Выпускник научится:

- ☐ свободно работать с текстом: уметь выделять информацию, заданную аспектом рассмотрения, и удерживать заявленный аспект; уметь быстро менять аспект рассмотрения;
- ☐ свободно ориентироваться в текущей учебной книге и в других книгах комплекта; в корпусе учебных словарей, в периодических изданиях, в фонде школьной библиотеки: уметь находить нужную информацию и использовать её в разных учебных целях; свободно работать с разными источниками информации (представленными в текстовой форме, в виде произведений изобразительного и музыкального искусства).

В области коммуникативных учебных действий

Выпускник научится:

В рамках коммуникации как сотрудничества:

- ☐ разным формам учебной кооперации (работа вдвоём, в малой группе, в большой группе) и разным социальным ролям (ведущего и исполнителя).

В рамках коммуникации как взаимодействия:

- ☐ понимать основание разницы между заявленными точками зрения, позициями и уметь мотивированно и корректно присоединяться к одной из них или аргументировано высказывать свою собственную точку зрения;
- ☐ уметь корректно критиковать альтернативную позицию.

В области регулятивных учебных действий

Выпускник научится:

- ☐ осуществлять самоконтроль и контроль за ходом выполнения работы и полученного результата.

В области личностных учебных действий

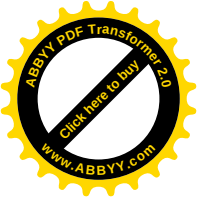
Выпускник получит возможность научиться:

- ☐ осознавать значение литературного чтения в формировании собственной культуры и мировосприятия;
- ☐ профилировать свою нравственно-этическую ориентацию (накопив в ходе анализа произведений и общения по их поводу опыт моральных оценок и нравственного выбора).

Требования к уровню подготовки учащихся 4 класса

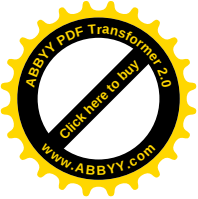
должны знать/уметь:

- содержание основных литературных произведений, изученных в классе, их авторов и названия;
- названия 1-2 детских журналов и их основное содержание (на уровне рубрик);
- основной вектор движения художественной культуры: от народного творчества к авторским формам.
- читать осознанно и выразительно про себя, учитывая индивидуальный темп чтения;
- определять тему и главную мысль произведения; делить текст на смысловые части, составлять план текста и использовать его для пересказа; пересказывать текст кратко и подробно;
- различать основные малые жанры фольклора; сказку о животных, волшебную сказку; басню, рассказ; отличать народные произведения

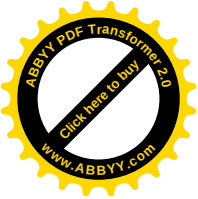
от авторских;

- характеризовать героев произведений; сравнивать характеры героев одного и разных произведений; выявлять авторское отношение к герою;
- читать наизусть (по выбору) стихотворные произведения или отрывки из них;
- находить и различать средства художественной выразительности в авторской литературе;
- обосновывать свое высказывание о литературном произведении или герое, подтверждать его фрагментами или отдельными строчками из произведения;
- ориентироваться в книге по ее элементам (автор, название, титульный лист, страница «Содержание» или «Оглавление», аннотация, иллюстрации);
- составлять тематический, жанровый и монографический сборники произведений; составлять аннотацию на отдельное произведение и на сборник произведений.

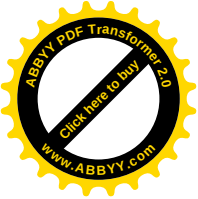

Календарно - тематическое планирование ПНШ 4 класс

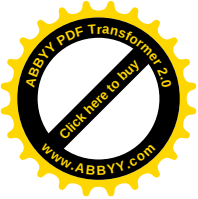
№	Тема урока	Предметные результаты	Формируемые УУД	дата	
1	Древние представления о мире. Персей. Древнегреческое сказание.	Определение жанра литературного произведения. Умение работать с книгой	Личностные УУД: знакомство с культурно – историческим наследием восприятия литературного произведения как особого вида искусства Регулятивные УУД: коллективное выстраивание учебно-познавательной деятельности с целью достижения поставленных на урок задач Коммуникативные УУД: умение с достаточной полнотой и точностью выражать свои мысли в соответствии с задачами и условиями коммуникации	2.09	
2	Персей. Древнегреческое сказание. Персей у царя Атланта.	Связь произведений литературы с произведениями других видов искусств: с живописными и музыкальными произведениями		7.09	
3	Русская народная сказка «Сивка-бурка»	Произведения устного народного творчества		9.09	
4	Русская народная сказка «Крошечка-Хаврошечка»	Произведения устного народного творчества		14.09	
5	Русская народная сказка «Морской царь и Василиса Премудрая»	Произведения устного народного творчества		16.09	
6	Отражение древних представлений о красоте и порядке в земном мире в трёхчастной композиции. Поход в "Музейный дом".	Произведения устного народного творчества		21.09	
7	Русская народная сказка «Финист - ясный сокол».	Произведения устного народного творчества. Связь произведений литературы с произведениями		23.09	

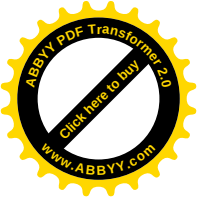
		других видов искусств: с живописными и музыкальными произведениями	Познавательные УУД: выявление читательской компетентности (знание сказок и их узнавание)		
8	Знакомимся с повествованиями, основанными на фольклоре. Былина «Илья Муромец и Соловей-разбойник».	Произведения устного народного творчества. Восприятие и понимание эмоционально- нравственных переживаний героя		28.09	
9	Былина «Илья Муромец и Соловей-разбойник». Поход в «Музейный дом». Михаил Врубель «Богатырь».	Сказки разных народов мира		30.09	
10	Былина «Илья Муромец и Святогор».	Сказки разных народов мира. Произведения устного народного творчества	Предметные УУД: различать основные малые жанры фольклора: сказку о животных, волшебную сказку, отличать народные произведения от авторских;	5.10	
11	Былина «Садко».	Произведения устного народного творчества. Связь произведений литературы с произведениями других видов искусств.	Личностные УУД: основы гражданской идентичности путем знакомства в контексте художественных произведений с героическим историческим прошлым России и переживания гордости и эмоциональной сопричастности подвигам и достижениям ее граждан	7.10	
12	Былина «Садко». Поход в «Музейный дом». Николай Рерих «Заморские гости».	Связь произведений литературы с произведениями других видов искусств: с живописными и музыкальными произведениями		12.10	
13	Ганс Христиан Андерсен «Русалочка».	Связь произведений литературы с произведениями других видов искусств: с живописными и музыкальными произведениями		14.10	
14	Г.Х. Андерсен «Стойкий	Герой произведения. Восприятие и	Регулятивные УУД:	19.10	

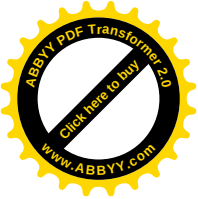
	оловянный солдатик».	понимание эмоционально-нравственных переживаний героя	управление познавательной и учебной деятельностью посредством постановки целей, планирования, контроля, коррекции своих действий и оценки успешности усвоения		
15	Г.Х. Андерсен «Снежная королева»	Зарубежные авторские сказки. Участие в диалоге при обсуждении прослушанного (прочитанного) произведения	Коммуникативные УУД: установление дружеских взаимоотношений в коллективе, основанных на взаимопомощи и взаимной поддержке Познавательные УУД: на материале фольклорных текстов познание элементов истории (географических и исторических названий, примет и особенностей быта людей) Предметные УУД: распознавать особенности построения фольклорных	21.10	
16	В.Жуковский "Славянка". Поход в «Музейный дом». Исаак Левитан «Тихая обитель», «Тропинка в лиственном лесу. Папоротники».	Различение жанров произведений. Восприятие и понимание эмоционально- нравственных переживаний героя		26.10	
17	Николай Заболоцкий «Сентябрь», «Оттепель». Поход в «Музейный дом». Михаил Врубель «Жемчужина».	Различение жанров произведений		28.10	
18	Давид Самойлов «Красная осень». Слушаем музыку. Музыкальная пьеса «В пещере горного короля» Э. Грига	Сходство и различие авторской и народной сказки		9.11	
19	Иван Бунин «Нет солнца, но светлы пруды...»	Чтение вслух доступного текста целыми словами. Осмысление цели чтения. Сходство и различие авторской и народной сказки		11.11	

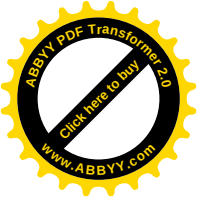
20	Иван Бунин «Детство»	Произведения выдающихся представителей русской литературы. Высказывание оценочных суждений. Связь произведений литературы с произведениями других видов искусств: с живописными и музыкальными произведениями	Личностные УУД: ценностное отношение к природе, искусству, умение ценить прекрасное, любоваться им Регулятивные УУД: планирование своих действий в соответствии с учебной задачей и инструкцией учителя Коммуникативные УУД: овладение разными формам учебной кооперации (работа вдвоём, в малой группе, в большой группе) и разными социальными ролями (ведущего и исполнителя) Познавательные УУД: овладение навыками смыслового чтения текстов, анализ текста, анализ художественного образа, анализ сходства и различия стихотворений разных авторов, их художественного своеобразия, авторского почерка; освоение начальных форм познавательной и личностной рефлексии	16.11	
21	Владимир Набоков «Обида». Поход в «Музейный Дом». Репродукция картины Эмили Шанкс «Наём гувернантки»	Связь произведений литературы с произведениями других видов искусств: с живописными и музыкальными произведениями		18.11	
22	Владимир Набоков «Грибы», «Мой друг, я искренно жалею...»	Произведения выдающихся представителей русской литературы		23.11	
23	Юрий Коваль «Лес, лес! Возьми мою глоть!». Поход в «Музейный Дом». Репродукция картины С. Лучишкина «Шар улетел»	Связь произведений литературы с произведениями других видов искусств: с живописными и музыкальными произведениями		25.11	
24	Виктор Драгунский «Красный шарик в синем небе»	Произведения о взаимоотношениях людей. Восприятие и понимание эмоционально- нравственных переживаний героев		30.11	
25	Борис Сергуненков «Конь Мотылек». Репродукция картины В. Батенина «Голуби в небе»	Высказывание оценочных суждений. Различение жанров произведений		2.12	

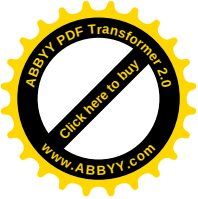
26	Леонид Андреев «Петька на даче». Жизнь детей крестьян.	Связь произведений литературы с произведениями других видов искусств: с живописными и музыкальными произведениями	Предметные УУД: понимание слияния, единства между природой и человеком	7.12	
27	Леонид Андреев «Петька на даче»	Произведения зарубежной литературы. Различение жанров произведений. Связь произведений литературы с произведениями других видов искусств: с живописными и музыкальными произведениями	Предметные УУД: представление о жизни детей того времени и нашего, выявление насколько мы с ними похожи Познавательные УУД: овладение навыками смыслового чтения текстов, анализ текста, анализ художественного образа, анализ сходства и различия стихотворений	9.12	
28	Леонид Андреев «Петька на даче».	Высказывание оценочных суждений. Различение жанров произведений. Создание небольших письменных ответов на поставленный вопрос по изученным произведениям	разных авторов, их художественного своеобразия, авторского почерка; освоение начальных форм познавательной и личностной рефлексии	14.12	
29	Поход в «Музейный Дом». Репродукция картины Н. Богданова- Бельского «Визитеры», «Дети за пианино». Репродукции картин Н. Богданова- Бельского «Ученицы», «У дверей школы»	Герои произведения. Восприятие и понимание их переживаний	Регулятивные УУД: управление познавательной и учебной деятельностью посредством постановки целей, планирования, контроля, коррекции своих действий и оценки успешности усвоения	16.12	
30	Антон Чехов «Ванька».	Герои произведения. Восприятие и понимание их переживаний. Связь	Личностные УУД: самоопределения и самопознания на основе	21.12	

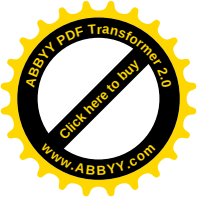
		произведений литературы с произведениями других видов искусств: с живописными и музыкальными произведениями	сравнения «Я» с героями литературных произведений посредством эмоционально-действенной идентификации Регулятивные УУД:		
31	Антон Чехов «Ванька».	Понимание содержания литературного произведения: тема, главная мысль, события, их последовательность. Связь произведений литературы с произведениями других видов искусств: с живописными и музыкальными произведениями	организация собственной деятельности (способность принимать учебную задачу, планировать её реализацию, контролировать и оценивать свои действия и т.д.) Коммуникативные УУД:	23.12	
32	Антон Чехов «Мальчики»	Произведения выдающихся представителей русской литературы. Участие в диалоге при обсуждении прослушанного (прочитанного) произведения	овладение умением произвольно и выразительно строить контекстную речь с учетом целей коммуникации, особенностей слушателей и умения понимать контекстную речь на основе воссоздания картины событий и поступков персонажей	11.01	
33	Антоний Погорельский «Черная курица, или Подземные жители»	Высказывание оценочных суждений. Определение жанра литературного произведения	Познавательные УУД: смысловое чтение как осмысление цели чтения и выбор вида чтения в зависимости от цели; извлечение необходимой информации из прослушанных и прочитанных текстов различных жанров	13.01	
34	Антоний Погорельский «Черная курица, или Подземные жители»	Высказывание оценочных суждений		18.01	
35	Антоний Погорельский «Черная курица, или Подземные жители»	События, составляющие основу произведения		20.01	
36	Антоний Погорельский «Черная курица, или	Восприятие и понимание переживаний героев		25.01	

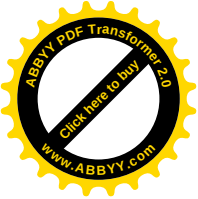
	Подземные жители»				
37	Обобщение по теме «Всматриваемся в лица наших сверстников, живших задолго до нас» Человек в мире культуры. Его прошлое, настоящее и будущее. Готовимся к олимпиаде	Связь названия с темой текста, мысль текста Произведения классиков детской литературы. Произведения о детях		27.01	
38	Ирина Пивоварова «Как провожают пароходы»	Восприятие и понимание переживаний персонажей	Предметные УУД: представление о жизни детей того времени и нашего, выявление насколько мы с ними похожи	1.02	
39	Людмила Улицкая «Бумажная победа»	Восприятие и понимание переживаний персонажей	Личностные УУД: формирование эстетических потребностей, ценностей и чувств; наличие мотивации к творческому труду, бережному отношению к духовным ценностям; ценностное отношение к природе, к культуре и искусству	3.02	
40	Сергей Козлов «Не улетай, пой птица!», «Давно бы так, заяц!» Поход в «Музейный Дом». Репродукция картины Ван Гога «Огороженное поле»	Восприятие и понимание переживаний персонажей. Связь произведений литературы с произведениями других видов искусств: с живописными и музыкальными произведениями	восприятие красоты окружающего мира через осмысление красоты художественного слова	8.02	
41	Владимир Соколов «О умножение листы на золотеющих дорожках!»	Произведения о детях и для детей. Восприятие и понимание их переживаний. Герои произведения	Регулятивные УУД: планирование своих действий в соответствии с поставленной задачей и условиями ее реализации	10.02	
42	Борис Пастернак «Опять весна» (отрывок) Владимир Соколов «Все чернила вышли, вся бумага, все карандаши»	Различение жанров литературных произведений Восприятие на слух художественного произведения. Понимание содержания литературного произведения: тема, главная мысль, события, их	Коммуникативные УУД: самостоятельное планирование учебного сотрудничества, согласование действий с партнёром	15.02	

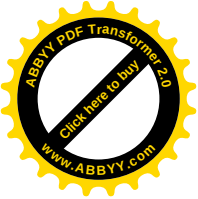
		последовательность			
43	Сергей Козлов «Лисичка»	Понимание содержания литературного произведения. Участие в диалоге о прочитанном произведении. Сходство двух текстов не на уровне сюжета, а на уровне главной мысли произведения	Познавательные УУД: свободно ориентироваться в текущей учебной книге и в других книгах комплекта, в учебных словарях, в периодических изданиях, в фонде школьной библиотеки: уметь находить нужную информацию и использовать её в разных учебных целях; свободно работать с разными источниками информации Предметные УУД: влияние произведений искусства на внутреннее состояние человека	17.02	
44	Обобщение по теме «Пытаемся понять, как на нас воздействует КРАСОТА»	Различение жанров литературных произведений. Построение небольшого монологического высказывания		22.02	
45	Сельма Лагерлёф «Чудесное путешествие Нильсас дикими гусями»	Связь названия с темой текста, мысль текста		24.02	
46	Сельма Лагерлёф «Чудесное путешествие Нильса с дикими гусями»	Различение жанров литературных произведений. Построение небольшого монологического высказывания	Личностные УУД: ориентироваться в нравственном содержании прочитанного, осознавать сущность поведения героев, самостоятельно делать выводы, соотносить поступки героев с нравственными нормами Регулятивные УУД: умение ориентироваться в текстовом массиве, перечитывать текст отыскивая информацию, необходимую для решения учебных задач Коммуникативные УУД: грамотно выражать свои мысли и действия в речи; допускать возможность существования разных точек зрения; проявлять сотрудничество с учителем и одноклассниками	29.02	
47	Антуан де Сент-Экзюпери «Маленький принц»	Произведения о детях. Герои произведения		2.03	
48	Константин Паустовский «Теплый хлеб»	Передача при помощи интонации своего отношения к персонажам		7.03	
49	К. Паустовский «Теплый хлеб». Поход в «Музейный Дом». Репродукции рисунков углем В. Серова «Портрет	Передача при помощи интонации своего отношения к персонажам. Связь произведений литературы с произведениями других видов искусств: с живописными и		9.03	

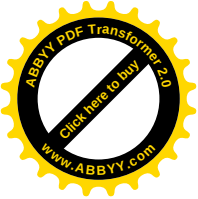
	Елизаветы Карзинкиной», «Портрет Клеопатры Обнинской». Слушаем музыку «Шутка» из Оркестровой сюиты си- минор И.С. Баха	музыкальными произведениями	Познавательные УУД: осознание значимости чтения для дальнейшего обучения, понимание цели чтения (удовлетворение читательского интереса и приобретение опыта чтения, поиск фактов, суждений, аргументации)		
50	Поход в «Музейный Дом». Репродукция картины Леонардо да Винчи «Мона Лиза (Джоконда)». Заседание клуба«Ключ и заря», на котором присутствовал бы настоящий писатель	Осмысление цели чтения. Различение жанров произведений Построение небольшого монологического высказывания	Предметные УУД: ориентация в нравственном содержании и смысле поступков как собственных, так и окружающих людей Личностные УУД: действия нравственно-этического оценивания через выявление морального содержания и нравственного значения действий персонажей повышение нравственно-этической культуры Регулятивные УУД: организация учащимся собственной учебной деятельности Коммуникативные УУД:	14.03	
51	Мария Вайсман «Шмыги мышь». Поход в «Музейный Дом». Репродукции картин П. Пи- кассо «Плачущая женщина», Э. Мунка «Крик», М. Ша- гала «День рождения» Репродукция картины Франца Марка «Птицы». В. Хлебников «Кузнечик»	Понимание содержания литературно- го произведения: тема, главная мысль, события, их последовательность. Связь произведений литературы с про- изведениями других видов искусств: с живописными и музыкальными произведениями		16.03	
52	А. Ахматова «Тайны ремесла», «Перед весной бывают дни такие...». А.Кушнер «Сирень». Поход в «Музейный Дом». Репродукция картины	Связь названия с темой текста, мысль текста. Герои произведения. Связь произведений литературы с произведениями других видов ис- кусств: с живописными и музыкаль-		30.03	

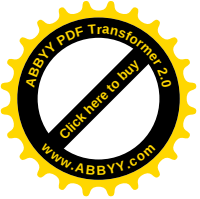
	Натана Альтмана «Портрет Анны Ахматовой» Репродукция картины П. Кончаловского «Сирень»	ными произведениями	выражать в речи свои мысли и действия, понятные для партнера, планировать учебное сотрудничество Познавательные УУД: умение результативно мыслить и работать с информацией в современном мире Предметные УУД: определять главную мысль произведения, ориентироваться в нравственном содержании прочитанного, осознавать сущность поведения героев, самостоятельно делать выводы, соотносить поступки героев с нравственными нормами Регулятивные УУД: умение ориентироваться в текстовом массиве, перечитывать текст отыскивая информацию, необходимую для решения учебных задач		
53	В. Маяковский «Хорошее отношение к лошадям»	Построение небольшого монологического высказывания		4.04	
54	Афанасий Фет«Это утро, радость эта...» Федор Тютчев«Как весел грохот летних бурь...»	Произведения выдающихся представителей русской литературы. Восприятие и понимание их переживаний		6.04	
55	М. Лермонтов «Парус»	Произведения выдающихся представителей русской литературы. Чтение вслух доступного текста целыми словами. Осмысление цели чтения		11.04	
56	Максимилиан Волошин «Зеленый вал отпрянули пугливо умчался вдаль...». Самуил Маршак«Как поработала зима!» Поход в «Музейный Дом». Репродукция картины И. Айвазовского «Девятый вал»	Понимание содержания литературного произведения: тема, главная мысль, события, их последовательность. Связь произведений литературы с произведениями других видов искусств: с живописными и музыкальными произведениями		13.04	
57	А. Пушкин «Евгений Онегин»(отрывки): «В тот год осенняя погода», «Зима!...Крестьянин, торжествуя...» Обобщение по теме «Обнаруживаем, что у	Произведения выдающихся представителей русской литературы Различать жанров произведений. Герои произведения		18.04	

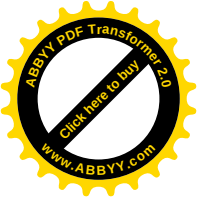
	искусства есть своя, особенная, правда»				
58	Алексей Пантелеев «Главный инженер». Поход в «Музейный Дом». Репродукция картины А. Дейнеки «Окраина Москвы»	Высказывание оценочных суждений. Связь произведений литературы с произведениями других видов искусств: с живописными и музыкальными произведениями		20.04	
59	Алексей Пантелеев «Главный инженер». Поход в «Музейный Дом». Репродукция картины П. Пикассо «Герника»	Понимание содержания литературного произведения: тема, главная мысль, события, их последовательность. Связь произведений литературы с произведениями других видов искусств: с живописными и музыкальными произведениями	Личностные УУД: формирование чувства гордости за свою Родину, её историю, российский народ, становление гуманистических и демократических ценностных ориентации многонационального российского общества Регулятивные УУД: самостоятельно формулировать задание: определять его цель, планировать алгоритм его выполнения, корректировать работу по ходу его выполнения, самостоятельно оценивать Коммуникативные УУД: инициативное сотрудничество в поиске и сборе информации (сопоставление её с информацией из других источников и имеющимся жизненным опытом)	25.04	
60	Анна Ахматова «Памяти друга» Н. Рыленков «К Родине»	Герои произведения. Понимание содержания литературного произведения: тема, главная мысль (идея), события	определять его цель, планировать алгоритм его выполнения, корректировать работу по ходу его выполнения, самостоятельно оценивать Коммуникативные УУД: инициативное сотрудничество в поиске и сборе информации (сопоставление её с информацией из других источников и имеющимся жизненным опытом)	27.04	
61	Николай Рубцов «Доволен я буквально всем!». Слушаем музыку С. Рахманинова «Концерт № 2, Сочинение 18»	Произведения выдающихся представителей русской литературы. Связь произведений литературы с произведениями других видов искусств: с живописными и музыкальными произведениями	Познавательные УУД: смысловое восприятие художественного текста; ориентироваться в текстовом массиве; анализировать текст и находить ответы на	2.05	
62	Дмитрий Кедрин «Все мне мерещится поле с гречихою...».	Произведения выдающихся представителей русской литературы. Понимание содержания	смысловое восприятие художественного текста; ориентироваться в текстовом массиве; анализировать текст и находить ответы на	4.05	

	Поход в «Музейный Дом». Репродукция картины В. Попкова «Моя бабушка и ее ковер»	литературного произведения: тема, главная мысль, события, их последовательность. Связь произведений литературы с произведениями других видов искусств: с живописными и музыкальными произведениями	вопросы, выделять существенную информацию, интерпретировать отдельные детали, находить то, что не высказано прямо, делать выводы, соотносить пословицы с содержанием прочитанного Предметные УУД:		
63	Поход в «Музейный Дом». Репродукция картины Б. Кустодиева «Вербный торг у Спасских ворот». Репродукция картины К. Брюллова «Последний день Помпеи». Плиний Младший «Письмо Тациту» Древнегреческий гимн природе. Государственный гимн Российской Федерации	Чтение вслух доступного текста целыми словами. Осмысление цели чтения. Связь произведений литературы с произведениями других видов искусств: с живописными и музыкальными произведениями	исторические события находят отражение через произведения искусства (литературы, живопись, архитектура) Личностные УУД: формирование эстетических потребностей, ценностей и чувств; наличие мотивации к творческому труду, бережному отношению к духовным ценностям; ценностное отношение к природе, к культуре и искусству восприятие красоты окружающего мира через осмысление красоты художественного слова	11.05	
64	А. Пушкин «Везувий зев открыл – дым хлынул клубом...»	Произведения выдающихся представителей русской литературы	Регулятивные УУД: планирование своих действий в соответствии с поставленной задачей и условиями ее реализации	16.05	
65	Обобщение по теме «Убеждаемся, что без прошлого у людей нет будущего. Задумываемся над тем, что такое отечество»	Развитие сюжета произведения. Выразительное чтение. Произведения классиков детской литературы	Коммуникативные УУД: самостоятельное планирование учебного сотрудничества, согласование действий с партнёром	18.05	
66	В мастерской художника. Поход в «Музейный Дом». Репродукции картин И.	Умение задавать вопросы по содержанию прочитанного. Устное изложение текста по плану. Связь	Познавательные УУД: свободно ориентироваться в текущей учебной	23.05	

	Колмогорцевой «Мост через Казанку», «Улица Муссы Джалиля», «Казанский кремль», «Ивановский монастырь», «Петропавловский собор»	произведений литературы с произведениями других видов искусств: с живописными и музыкальными произведениями	книге и в других книгах комплекта, в учебных словарях, в периодических изданиях, в фонде школьной библиотеки: уметь находить нужную информацию и использовать её в разных учебных целях; свободно работать с разными источниками информации		
67	Олимпиада «Человек в мире культуры. Его прошлое, настоящее и будущее»	Произведения выдающихся представителей русской литературы. Восприятие внутреннего мира героя	Регулятивные УУД: самостоятельно формулировать задание: определять его цель, планировать алгоритм его выполнения, корректировать работу по ходу его выполнения, самостоятельно оценивать	25.05	
68	Итоговое заседание клуба «Ключ и заря»	Участие в диалоге при обсуждении прослушанного произведения. Построение небольшого монологического высказывания о произведении (героях, событиях)			

**МУНИЦИПАЛЬ БЮДЖЕТ ГОМУМБЕЛЕМ УЧРЕЖДЕНИЕСЕ
ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ӘГЕРЖЕ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
«ЯҢА АВЫЛ БАШЛАШГЫЧ МӘКТӘП - БАЛАЛАР БАКЧАСЫ»**

Каралды

МБ житәкчесе

_____ Ф.Ә. Фәхретдинова

Протокол № 1

28 август 2015ел

Раслыйм

МБГУ «Яңа Авыл башлангыч мәктәп -
балалар бакчасы» директоры

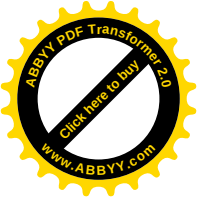
_____ В.М. Гильмутдинова

Приказ № 48 - ОД 1 сентябрь 2015 ел

**Беренче квалификацион категорияле
башлангыч сыйныф укытучысы
Кәримова Фәридә Фәнис кызының
4 сыйныф өчен
татар теленнән эш программасы**

Педагогик киңәшмә утырышында кабул ителде

Протокол № 1 28 август 2015 ел

Аңлатма язуы

4 нче сыйныф өчен татар теле фәнненән эш программасы түбәндәге документларга нигезләнеп төзелде:

1. Закон 273-ФЗ «Россия Федерациясенең Мәгариф турындагы Законы»
2. Дәүләт стандартының Федераль компонентына нигезлэнгән башлангыч мәктәпләрнең татар теле фәнненән үрнәк программасына Казан 2011
3. 29.08.2011 елда ТР Мәгариф министрлыгы тарафыннан расланган гомумбелем бирү учреждениеләре өчен региональ базис укуыту планына (Приказ №9282/11);
4. 06.10.2009 нчы елда РФ Мәгариф һәм Фән министрлыгы тарафыннан расланган “Гомуми башлангыч белем бирү федераль дәүләт стандартын гамәлгә кертү” турындагы боерыгына (Приказ №373);
5. Белем бирү оешмасының гомуми башлангыч белем бирү буенча икенче буын гомуми белем бирү федераль дәүләт стандартлары таләпләренә туры килгән төп үрнәк программасына (2015-2016нчы уку елына уку планы-приказ №48-ОД, 1сентябрь 2015 ел)
6. Белем бирү учреждениеләрендә укуыту процессында куллану өчен рәхсәт ителгән “Перспективалы башлангыч мәктәп” концепциясе һәм белем бирүнең яңа стандартлары таләпләренә туры килгән һәм рәхсәт ителгән региональ дәрәҗәләргә.

Татар теле дәрәҗәсенең максаты:

-укучыларда уңышлы аралашу сәләте булдыру-әйтмә һәм язма сөйләмне үстерү, кара-каршы сөйләшү осталыгы, монолог төзү һәм шулай ук гомуми кулжтура күрсәткече булган грамоталы язу күнекмәләре булдыру, укучыларны тел фәнненең төп мәгълуматлары белән таныштыру һәм шулар нигезендә аларның тамга символик һәм логик фикерләвен үстерү, татар теленең башка телләр белән берлектә дөньяның фәнни картинасын тудыруда катнашуы,аның милләте саклап калуда, халыкның, шәхеснең үзенчәлеген югалтмауда ышанычлы нигез, жәмгыятнең яшәешенә зарури шарт булуы турында күзаллау барлыкка китерү.

Бурычлары:

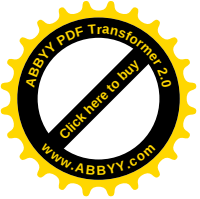
-балаларның сөйләм осталыгын, фикерләү сәләтен һәм ижади хыялын үстерү, ана телендә аралашу максатына, бурычларына, шартларына туры килгән тел чаралары сайлый белергә, уй-фикерләрен төгәл белдерергә һәм әңгәмәдәше әйткәнне тәңгәл аңларга күнектерү
-телнең лексикасы, фонетикасы һәм грамматикасы буенча программада күрсәтелгән башлангыч белемнәрне үзләштерүгә ирешү
-укучыларда дәрәҗә уку һәм язу күнекмәләре булдыру, диалогта катнашырга һәм аларны зур, катлаулы булмаган монолог тибында төзеп әйтергә, тасфирлама, хикәяләр, фикер йөртү төрләрендә кечкенә текстлар төзүгә өйрәтү, уңышлы аралашу сәләте тәрбияләү

Белем бирүнең төп юнәлешләре

“Татар теле” фәнненең материалы түбәндәге юнәлешләрдә бирелә-телнең системасы (лингвистика фәнненең нигезләре), сөйләм, лексика, фонетика, графика, сүз составы(морфемика), грамматика(морфология һәм синтаксис), орфография, сөйләм үстерү.

Уку эшчәнлегенең универсал гамәлләре

Татар телен укуытуда укучыларга танып белүгә этәргеч бирү, уку эшчәнлегендә мөстәкыйльлек, ижатка омтылыш тәрбияләү, хезмәттәшлекне оештыра, эшне планлаштыра, уку хезмәтендә максат кабул итү, аңа ирешү өчен этапара бурычлар кую һәм аларга ирешү өстендә эшләрү осталыгы булдыру зур әһәмияткә ия.”Татар теле” фәннен өйрәнгәндә, укуда кирәкле акыл эшчәнлегенең гомуми алымнары формалаша чагыштыру, гомумиләштерү, классификацияләү, абстрактлаштыру. Эшне башка зат тикшерүеннән үзгә тикшерүгә, нәтиҗәле

генә түгел,эш алымнары бәяләүгә бик кирәкле регулятив гамәлләр.Дәресләрдә сүзнең аваз схемасын куллану, жөмлә кисәкләренен астына сызу,сүзнең мәгънә кисәкләрен билгеләү һәм башка шундый эшләр тамга-символик уку гамәлләре булдырырга ярдәм итү.модельләштерү-тойгы объектның билгеләрен графика яки тамга-символик формага күчерү, шул модельне өйрәнелә торган фәннең гомуми законнарына буйсындырып үзгәртү,өйрәнгән теманы схема, сызым,план формасында күрсәтү Мондый универсаль эш гамәлләренә ия булу башка фәннәрне өйрәнүгә ныклы нигез була.

Белем бирү эчтәлегенең мәжбүри минимумы.

Тыңлап аңлау. Сөйләмдәге сүз, сүзтезмә һәм жөмләләрне аңлау, аларны бер-берсеннән аеру. әйтелгән фикердәге мөһимрәк булган вакыйгаларың эзлеклелегенә төшенү.Тыңлый белүне уңышлы аралашуның шарты, кара-каршы сөйләшүнең нигезе икәннен үзләштерү.

Сөйләү. Сөйләм културасын үстерү. Диалогик һәм монологик сөйләм күнекмәләрен гамәли үзләштерү. Укуга һәм көндәлек тормышка кагылышлы темалар буенча әңгәмә кору.Укылган текстка сорау кую, аның эчтәлеге буенча бирелгән сорауларга җавап бирү, планын төзү. Укучыларга якынрак булган темалар буенча сөйләшү. Гадирәк жөмләләрдән төзелгән төрле темаларга кагылышлы монологик сөйләм оештыра белү, интонация үзенчәлекләрен үзләштерү. Сөйләм этикеты үрнәкләреннән дәрес файдалану.

Уку. Әкиятләрне, кечкенә хикәяләрне, дәреслектәге текстларны аңлап, дәрес, йөгерек итеп укый белү. Текстның төп фикерен аңлап, темасын билгели алу, кирәкле урыннарын сайлап уку. Гади план төзеп, текстның эчтәлеген сөйләү һәм укучының текстка мөнәсәбәтен белдерү.Укыганның эчтәлегенә, тел үзенчәлекләренә, төзелешенә бәя бирү. Информациәне аңлата һәм гомумиләштерә алу.

Язу. Язма сөйләм белән телдән сөйләмнең аермасы. Жөмләне тексттан аера белү. Хат һәм төрле котлау текстлары язу. Өйрәнелгән кагыйдәләргә нигезләнеп текстларны күчереп, ишетеп язу.Үзлегеннән зур булмаган текстлар иҗат итү.

Программа атнага 4 сәгатьтән исәпләнгән. Уку елына барысы 136сәгать. Шулардан кереш контроль диктант – 1, контроль диктантлар – 4, агымдагы тема буенча диктантлар-7,сочинение- 4, изложение – 4 сәгать. Татар теленнән тематик план Татарстан Республикасы Мәгариф министрлыгы тарафыннан рәхсәт ителгән дәреслек “Перспективалы башлангыч мәктәбе” И.Х.Мияссарова, К.Ф.Фәйзрахманова нигезендә төзелде.

Укыту курсы темалары эчтәлеге:

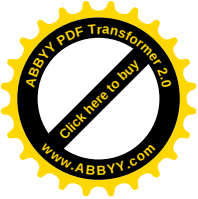
1.1-3 сыйныфларда үткәннәрне кабатлау.

Аваз һәм хәрәф. Сузык һәм тартык авазлар.Ижек.Сүзләрне юлдан юлга күчерү. ь,ъ хәрәфләре кергән сүзләрне дәрес уку һәм язучыЯнәшә килгән бертөрле аваз хәрәфләре булган сүзләр.Алфавит. Алфавитның әһәмияте.Сүзлекләр белән эш.Сингармонизм законы турында беренче күзаллау.

2. Сүз. Телнең сүзлек байлыгы.Сүзнең лексик мәгънәсе .

Сүз. Телнең сүзлек байлыгы. Тотрыклы сүзтезмәләр, омоним, синоним антоним,фразеологик әйтелмәләр сүзлеге белән эш. Күп мәгънәле сүзләр. Искергән һәм яңа сүзләр

3. Сүз төзелеше.

Кушымча. Кушымчаларның төрлөрө. Кушымчаларның ясагыч һәм төрлөндөргөч буенча ясалышы (кушма, парлы сүзләр)

4. Сүз төркемнәре . Исем.

Исем. Мәгънәсе, сораулары. Жөмләдәге роле Ялгызлык һәм уртаклык исемнәр Ялгызлык исемнәрдә баш хәреф

Берлек һәм күплек сан формалары. Исемнәрнең килеш һәм тартым белән төрләнеше.

5. Фигыль.

Мәгънәсе. Сораулары. Барлык, юклык формалары Зат-сан белән төрләнүе. Хәзерге, үткән, киләчәк заманнар. Фигыльләрнең күпмәгънәлегә.

Боерык фигыль. Фигыльнең нигезе дифтонгга тәмамлануы. (сау-савыйм, савыйк, савыгыз)

6. Сыйфат.

Мәгънәсе, сораулары. Жөмләдә роле. Сөйләмдә әһәмияте. Сыйфат дәрәжәләре, сыйфатның жөмләдәге роле. (аергыч, хәбәр)

7. Алмашлык. Зат алмашлыклары. Жөмләдәге һәм текстагы роле. Сорау алмашлыклары. Килеш белән төрләнеше, дәрәжә язылышы.

8. Сан.

Санның билгеләмәсе, сораулары, микдар саны, тәртип саны.

9. Рәвеш. Лексик-грамматик яктан эш-хәлнең билгесен белдерүе. Аның төрләнмәве. Төп синтаксик функциясе – хәл.

10. Кисәкчәләр. Да, дә, гына, генә, Та, тә, ук, үк, кына, кенә кисәкчәләре. Сөйләмдәге роле. Аларның жөмләгә төрлө төсмер өстәве.

11. Бәйләкләр. Төрлө килешләрдә исемнәрнең һәм зат алмашлыкларының бәйләкләр белән килүенә йомгак ясау, системалаштыру.

12. Жөмлә. Сүзтезмә.

Сүзтезмә һәм тезмә сүзләр арасындагы аерманы аңлату, сүзтезмәдәге иярүче һәм ияртүче сүз турында белемнәрне тирәнәйтү

13. Жөмләнең баш кисәкләре. Ия һәм хәбәр.

Жөмләнең баш кисәкләре.

14. Жыйнак һәм жәенке жөмләләр. Жыйнак һәм жәенке жөмләләрне аеру.

15. Жөмләнең иярчен кисәкләре Аергыч. Аергычка билгеләмәне һәм аның белдерүен аңлату.

16. Жөмләнең тиндәш кисәкләре.

Жөмләдә сүзләр бәйләнеше. Жөмләнең тиндәш кисәкләрен һәм тиндәш кисәкләрнең узара санау интонациясен, теркәгечләр ярдәмендә бәйләнеше. Тиндәш кисәкләр янында тыныш билгеләре.

17. Эндәш сүзләр. Эндәш сүзләр һәм алар янында тыныш билгеләре.

18. Гади һәм кушма жөмлә.

Тезмә кушма жөмләләрдә һәм, ә, ләкин, әмма теркәгечләре, алар янында тыныш билгеләре.

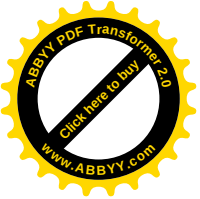
Укучыларның белем һәм күнекмәләренә төп таләпләр

Укучылар белергә тиеш:

-сүзнең мәгънәле кисәкләре: тамыр һәм кушымча, ясагыч кушымча, төрлөндөргөч кушымча;

- сүз төркемнәре: исем, сыйфат, фигыль, кисәкчә, бәйләк, рәвеш.

- жөмләнең баш кисәкләре: ия һәм хәбәр, жөмләнең иярчен кисәкләре

Укучылар башкара алырга тиеш:

-үтелгән орфограммалар (калын һәм нечкә сузыклар, яңгырау һәм саңгырау тартыклар, парсыз тартыклар, нечкәлек һәм аеру билгеләре, кушма һәм парлы сүзләр, тамырда авазлар чиратлашуы, кисәкчәләр) кергән 75-80 сүзле текстны, жөмлә ахырында тиешле тыныш билгеләрен куеп, тиндәш кисәкләр янында тиешле тыныш билгеләрен дәрәс куеп диктант итеп язу.

-текстларны грамоталы һәм каллиграфик дәрәс күчәрәп язу.

- сүзләргә төзәлешә ягыннан тикшерү(тамыр һәм кушымчаларны аеру, кушымчаларның төрән билгеләү, тамыр, ясалма, кушма һәм парлы сүзләргә аерып күрсәтү).

- сүз төркемнәргә һәм аларның грамматик билгеләргә тану, аеру (исемнәң санын, килешен, фигыльнәң затын, заманын);

- берлек сандагы исемнәргә килеш белән төрләндрәү

- фигыльнә заман формаларына куя белү.

-текстта синонимнарны һәм антонимнарны таный, сөйләмдә куллана белү.

-сораулар ярдәмәндә жөмләдә сүзләргәң бәйләнәшен билгеләү, сүзтәзмәләргә аеру; сүзтәзмәдәгә ияртүчә һәм иярүчә сүзләргә аеру.

- жөмлә тикшерү (төрән билгеләү, баш һәм иярчәң кисәкләргә аера белү)

- бергәләп төзәгән план буенча 90-95 сүзле изложение язу.

- текстның темасын һәм төп фикерен билгеләү.

- текстны мәгънәлә кисәкләргә бүлү, кызыл юлны саклау.

- текстның мәгънәлә кисәкләргә, жөмләләр арасында бәйләнәш булдыру.

- темасыннан яки төп фикереннән чыгып, текстка исем куя.

- хикәяләү, тасвирлау һәм фикер йөртү характерындагы текстларны аера белү.

- шәхси тәжрибәгә, сюжетлы картинага таянып (алдан әзерлек белән), сочинение язу.

- фикер йөртү характерындагы жавап төзәп әйтү.

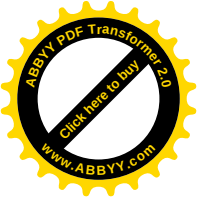
4 нче сыйныф ахырына универсаль уку гамәлләргә формалаштыру программасын үзләштерү буенча планлаштырыла торган нәтижәләр

Башлангыч гомуми белем бирү баскычында татар теле фәнен өйрәнү нәтижәсендә укучыларда белем алу осталыгы нигезе буларак **танып белү, коммуникатив, регулятив һәм шәхескә кагылышлы универсаль уку гамәлләргә формалашчак.**

Танып белү универсаль уку гамәлләргә

Укучылар өйрәнәчәк:

- мөһим бәйләнәшләргә аерып чыгару нигезәндә кагыйдә формалаштырырга;
- күнегүләргә мөстәкыйл эшләү алымнарын үзләштерәргә;
- тәкъдим ителгән план буенча телдән аңлатырга;
- материал объект, таблица, рәсем, схемалар, сүзлекләр кулланырга;
- бирелгән алгоритм буенча күнегүләр башкарырга;
- фикерләүдә логик чылбыр төзәргә;

- уку мәсьәләләрен модельләштерүдә билгеләр (символлар) кулланырга.

Укучылар өйрәнергә мөмкинлек алачак:

- интернетны кулланып, мәгълүмат эзләргә;
- мөстәкыйль рәвештә нигезләмә һәм критерийлар сайлап, чагыштыру, серияция һәм классификация башкарырга;
- сәбәпле-нәтижәле мөнәсәбәتلәр урнаштыруны үз эченә алган логик хикәяләр төзәргә.

Коммуникатив универсаль уку гамәлләре

Укучылар өйрәнәчәк:

- партадаш күрше белән яисә төркемдә хезмәттәшлек итәргә;
- нинди дә булса предмет яисә объектка төрле карашлар булу мөмкинлеген аңларга;
- килешергә һәм уртақ эшчәнлектә гомуми чишелешкә килергә;
- сораулар формалаштырырга.

Укучылар өйрәнергә мөмкинлек алачак:

- сораулар ярдәмендә партнердан өстәмә мәгълүмат алырга;
- монолог төзәргә.

Регулятив универсаль уку гамәлләре

Укучылар өйрәнәчәк:

- таблица буенча кагыйдәнең дөреслеген тикшерергә;
- гамәлләрне таләп ителгән вакытта башларга һәм тәмамларга;
- кагыйдә, инструкцияларне истә тотарга һәм шуларга иярәп гамәлләр кылырга;
- максатка кагылышсыз гамәлләрдән тыелырга;
- сәбәпле-нәтижәле бәйләнешләр урнаштырырга.

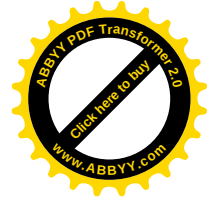
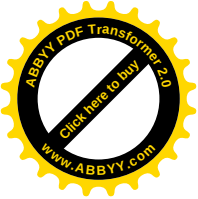
Укучылар өйрәнергә мөмкинлек алачак:

- партадаш күршенең белән хезмәттәшлектә яңа уку мәсьәләләрен куярга;
- уку эшчәнлегенең үзең өчен әһәмиятен, мәгънәсен һәм сарыф ителгән вакытны, көчне бәяләргә;
- ирешеләчәк нәтижәне алдан фаразларга;
- яңа уку мәсьәләсен чишүгә керешкәнче үз мөмкинлекләреңне мөстәкыйль бәяләргә.

Шәхескә кагылышлы универсаль уку гамәлләре

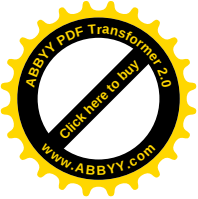
Укучыларда формалашчак:

- татар теле фәненә танып белү кызыксынуы;
- дәрәслек геройларына һәм партадаш күршенә ярдәм итү инициативасы;
- үз уңышларын/уңышсызлыklarының сәбәпләре турында фикер йөртү;
- нормалардан тайпылышны күрү;

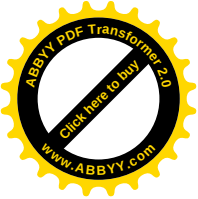

Татар теленнән календарь – тематик план
4 класс “Перспективалы башлангыч мәктәп”

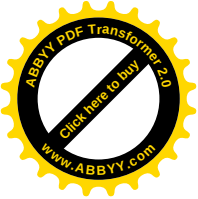
№	Дәреснең темасы	С ә г	Планлаштырыла торган нәтиҗәләр		Үтәлү вакыты	
			предметлы	Шәхсиятле һәм метапредметлы (УУГ формалаштыру)	план	факт
1	2	3	5	6	8	9
1	Сузыклар һәм тартыкларны кабатлау.	1	1-3 сыйныфларда өйрәнгәннәрне искә төшерү	ШУУГ: белү-белмәү чикләрен чамалау	2.09	
2	Жәйге истәлекләр буенча сочинение язу.	1		ТБУУГ: төп билгеләрне аерып алу нигезендә кагыйдә формалаштыру, әйтелеш һәм язылышка караган орфограммаларны куллану, сүзләрне ижеккә бүлү, юлдан-юлга күчерү “Аңлатмалы сүзлек”, “Дөрес яз” “Дөрес әйт” сүзлеген белән эш	3.09	
3	Авазлар һәм хәрәфләр.	1	сүзләрдәге орфограммаларны танып, аларның язылышын кагыйдәгә нигезләнеп аңлату		4.09	
4	Сүз төркемнәрен кабатлау.	1	Сүз төркемнәрен искә төшерү		7.09	
5	1-3 сыйныфта үткәннәрне кабатлау.	1	Тамырдаш сүзләрне табу	КУУГ: күршен белән хезмәттәшлек итү	9.09	
6	Грамматик биремле кереш контроль диктант . “Күбәләк малае Әлтәфи”.	1	Ишетеп язу күнекмәләрен камилләштерү.	РУУГ: гамәлләрне таләп ителгән вакытта башлау һәм тәмамлау	10.09	
7	Сүз төркемнәре, жөмлә кисәкләрен кабатлау. Хаталар өстендә эш.	1	Жөмләнең баш кисәкләрен табу, тест биремнәрен башкару		11.09	
8	Аңлатмалы диктант. “Көз якынлаша”.	1	Жөмлөләрне, сүзләрне дөрес яза белү күнекмәләрен үстерү		14.09	
9	Сүзнең лексик мәгънәсе	1	Лексик төшенчәсен аңлату, аңлатмалы сүзлекләр белән эш, хезмәтләрне баяләү, төзәтү; татар теленең сүз	ШУУГ: дәрәслек геройларына ярдәм итүдә танып-белү инициативасы күрсәтү	16.09	

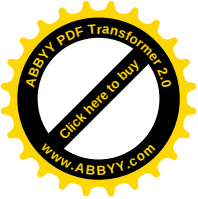
			байлыгы, сүзнең лексик мәгънәсе; лексик мәгънәгә туры килгән сүзләр табу	КУУГ: күршен белән хезмәттәшлек итү ТБУУГ: фәнни әдәбият белән эшли, үзенң күзәтүләрен язмача билгели белү		
10	Алынма сүзләр.	1	әйтелеш һәм язылыш, сүзлек запасын тулыландыру.		17.09	
11	Бер мәгънәле һәм күп мәгънәле сүзләр.	1	Сүзләрнең төрле мәгънә белдерүе	ТБУУГ: Аңлатмалы сүзлек белән эш	18.09	
12	Тотрыклы сүзтезмәләр.	1	Фразеологик әйтелмәләрне сөйләмдә куллану, сүзлек белән эшләү	ШУУГ: дәрәслек геройларына ярдәм итүдә танып-белү инициативасы күрсәтү ТБУУГ: Сүзлекләрне белешмә чыганагы итеп куллана белү	21.09	
13	Омонимнар	1	Парларда эш, омонимнарны табу	ТБУУГ: сүзлек белән эшли; алынма сүзләрне, синоним, антоним исем, сыйфат фигыльләрне, омонимнарны текстта танып һәм сөйләмдә куллана; сүзнең төп һәм күчерелмә мәгънәләрен билгели	23.09	
14	Синонимнар, антонимнар.	1	Синонимнарны антонимнардан аеру, сүзләргә парлар табу		25.09	
15	Изложение язу“Усак”.	1	Укучыларның белем күнекмәләрен ныгыту	ШУУГ: алган белемнәрне кулланып, эзлекләрәшәтә эчтәлекне бирә, изложение язу	28.09	
16	Сүзнең лексик мәгънәсәтемәсы буенча тест биремә. Кабатлау.	1	Белем һәм күнекмәләрен тикшерү	ТБУУГ: рәсем һәм план буенча биремнәр үтәү РУУГ: гамәлләрне таләп ителгән вакытта башлау һәм тәмамлау	30.09	
17	Тамыр һәм кушымча.	1	Тамырны билгеләү, кушымча төрләрен кабатлау Тамырдаш сүзләрнең бер тамырдан ясалуын, төрле сүз төркемдә булганда гына тамырдаш булуларын билгеләү.	КУУГ: сүзләрнең тамырын һәм кушымчасын билгели, әйтелешенә карап тиешле кушымча ялгый; тамырдаш сүзләр табу РУУГ: кагыйдә, алгоритм ярдәмендә бирем үтәлешенә дәрәсләген тикшерү	1.10	
18	Сүз ясагыч кушымчалар.	1	Парларда эш, сүз байлыгы; төрле телләрдән кергән сүзләр, кулланылу өлкәсе		2.10	

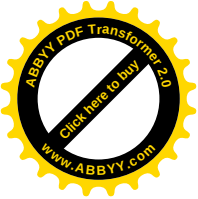
19	Сүз ясагыч кушымчалар.	1	Модель буенча эш. Кушымча төрлөре турында белемнәрне тирәнәйтү: ясагыч, төрлөндөргөч, сүз ясагыч кушымчалар булуын аңлауга ирешү	КУУГ: күрешчә белән хезмәттәшлек итү ТБУУГ: ясагыч һәм бәйләгөч кушымчаларны; тамыр, кушма, парлы сүзләрнең ясалышын, кушымчаларны кисәкчәләрдән аера белергә сүз ясагыч кушымчаларны аера	5.10	
20	Төрлөндөргөч кушымчалар.	1	Тартым, күплек һәм килеш кушымчалары	РУУГ: гамәлләрне таләп ителгән вакытта башлау һәм тәмамлау	7.10	
21 И	Сюжетлы рәсем буенча сочинение. "Җиләкле жәй"	1	Рәсем һәм план буенча эш, фикерне туплау, дөрес матур жөмлөләр төзү, тупланган материалны язма сөйләмдә куллана белү	РУУГ: кагыйдә, алгоритм ярдәмендә бирем үтәлешенә дөреслеген тикшерү ШУУГ: дөреслек геройларына ярдәм итүдә танып-белү инициативасы күрсәтү	8.10	
22	Кушма сүзләр.	1	ясалма сүзләр: кушма сүзләр, аларның ясалышы	ТБУУГ: сүзләрне төзелешә ягыннан тикшерү, кушымчаның төрөн билгели; тамыр, ясалма, кушма, парлы сүзләрне, тизмә сүзләрне аерып күрсәтә, сөйләмдә куллана, дөрес яза төрлөндөргөч һәм сүз ясагыч кушымчаларны аеру РУУГ: кагыйдә ярдәмендә бирем үтәлешенә дөреслеген тикшерү ШУУГ: үз мөмкинлекләренә, белү-белмәү чикләрен чамалау; үз уңышларың уңышсызлыкларың сәбәпләре турында фикер йөртү	9.10	
23	Парлы сүзләр.	1	Парларда эш, парлы сүзләр, аларның ясалышы һәм дөрес язылышы		12.10	
24	Тизмә сүзләр.	1	Тизмә сүзләрне аеру, дөрес язу		14.10	
25 Д	"Сүз төзелешә" темасы буенча аңлатмалы диктант "Хәлимә".	1	Укучыларның алган белем һәм күнекмәләрен тикшерү Матур һәм дөрес язу күнекмәләрен ныгыту		15.10	
26	Хаталар өстендә эш. Үткәннәрне ныгыту. Тест .	1	Теоретик белемнәрне тикшерү.	РУУГ: гамәлләрне таләп ителгән вакытта башлау һәм тәмамлау	16.10	
27	Сүз төркемнәре. Исем.	1	исем төшенчәсе, мәгънәсе,	РУУГ: кагыйдә, таблица ярдәмендә бирем	19.10	

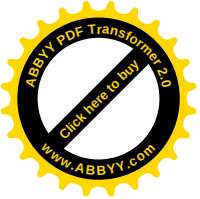
			сораулары	үтәлешенен дөреслеген тикшерү КУУГ: сораулар ярдәмендә партнердан өстәмә мәгълүмат алу ТБУУГ: төп билгеләрне аерып алу нигезендә кагыйдә формалаштыру ШУУГ: үз мөмкинлекләренә, белү-белмәү чикләрен чамалау КУУГ: партадаш күршен белән хезмәттәшлек РУУГ: кагыйдәләренә, күрсәтмәләренә истә тотып гамәлләр кылу укутучы белән хезмәттәшлектә итәргә ТБУУГ: эшчәнлек барышын һәм нәтижеләрен тикшереп һәм бәяләп барырга; ТБУУГ: шәхси тәҗрибәгә, сюжетлы картинага таянып (алдан әзерлек белән), хикәя төзеп яза; өйрәнелгән тыныш билгеләрен кую		
28	Ялгызлык һәм уртаклык исемнәр.	1	Ижади эш, ялгызлык төшенчәсе, төркемнәр, язылышы уртаклык төшенчәсе, язылышы, алган белемнәрне практикада куллану		21.10	
29	Ялгызлык һәм уртаклык исемнәр. Сайланма диктант.	1	ялгызлык, уртаклык исемнәрне аеру		22.10	
30	Берлек һәм күплек сандагы исемнәр.	1	берлек һәм күплек сан формалары, берлектән-күплек, күплектән-берлек ясау		23.10	
31	Исемнәрнең килеш белән төрләнеше.	1	берлек һәм күплек тартым кушымчалары		26.10	
32	Исемнәрнең килеш һәм тартым белән төрләнеше.	1	Исемнәрнең килеш белән төрләнүе жөмлэдә сүзләрен бер-берсенә бәйләү өчен кирәгенә төшендерү.		28. 10	
33 К.Д	Контроль диктант. “Актаныш кешеләре” (1 чирек) №1	1			29.10	
34	Исемнәрнең килеш һәм тартым белән төрләнеше. Хаталар өстендә эш.	1		30.10		
35 И	Изложение язу “Хәйдәр коткарды”.	1	Фикерне туплау, дөрес матур жөмлэләр төзү, тупланган материалны куллана белү Жөмлэләрне дөрес, матур итеп, бер-берсенә бәйләп төзи белүне камилләштерү.	9.11		

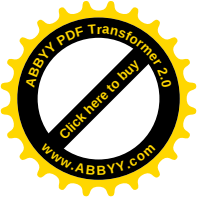
36	Фигыль турында үткәннәрне искә төшерү.	1	фигыль төшенчәсе, мәгънәсе, сораулары, эшне, хәрәкәтне, хәлне белдерүче фигыльләр; жөмләдәге роле	ШУУГ: белү-белмәү чикләрен чамалау ТБУУГ: төп билгеләрне аерып алу нигезендә кагыйдә формалаштыру КУУГ: күршең белән хезмәттәшлек итү РУУГ: кагыйдә, инструкцияларне истә тотарга һәм шуларга ияреп гамәлләр кылырга; КУУГ: партадаш күршең белән хезмәттәшлек РУУГ: кагыйдәләрне, күрсәтмәләрне истә тотып гамәлләр кылу укучы белән хезмәттәшлектә итәргә ТБУУГ: эшчәнлек барышын һәм нәтижеләрен тикшереп һәм бәяләп барырга;	11.11	
37	Хәзерге заман хикәя фигыль.	1	хәзерге заман хикәя фигыльнең белдерелеше, сораулары,		12.11	
38	Хәзерге заман хикәя фигыль.	1	ясалышы, юклык төр кушымчалары, сөйләмдә аларны аера белү		13.11	
39	Хәзерге заман хикәя фигыльләрне сөйләмдә куллану.		Сөйләмдә фигыльләрне туры һәм күчерелмә мәгънәдә куллану, аларны төрле заманнарда куллануны камилләштерү.		16.11	
40	Үткән заман хикәя фигыль.	1	үткән заман хикәя фигыльнең белдерелеше, сораулары, сөйләмдә аларны аера белү		18.11	
41	Үткән заман хикәя фигыль.	1	билгеле һәм билгесез үткән заман, аның кушымчалары, язылышы		19.11	
42	Үткән заман хикәя фигыльләрне сөйләмдә куллану.		үткән заман хикәя фигыльләрнең жөмләдәге роле		20.11	
43	Киләчәк заман хикәя фигыль.	1	киләчәк заман хикәя фигыльнең белдерелеше, сораулары, кушымчалары; сөйләмдә аларны аера белү		23.11	
44	Киләчәк заман хикәя фигыль.	1	киләчәк заман хикәя фигыльнең икенче төре; калын һәм нечкә төрләнеш; тамырда авазлар чиратлашуы		25.11	
45	Киләчәк заман хикәя фигыльләрне сөйләмдә куллану.		Киләчәк заман хикәя фигыльләрнең жөмләдәге роле		26.11	

46	Аңлатмалы диктант “Төлке”.		Ижади эшчәнлек, бәйләнешле сөйләм		27.11	
47	Боерык фигыль. Хаталар өстендә эш.	1	Боерык фиг. турында төшенчә. 2, 3 затлары берлек һәм күплек формасы	ТБУУГ: Үтенеч, киңәш бирү, тыю, рөхсәт сорау, кисәтү формаларын итагатле итеп белдерү чараларын дәрәс куллану таблицалар кулланып биремнәрне үтәү РУУГ: кагыйдә, инструкцияларне истә тотарга һәм шуларга иярәп гамәлләр кылырга;	30.11	
48	Боерык фигыльнең төрләнеше.	1			2.12	
49	Боерык фигыль. Сайланма диктант.	1	Боерык фигыль эш кушуну, үтенү, өндәү, боеру, чакыруны белдерәләр. Юклык төрә кушымчалар ярдәмдә ясала.		3.12	
50	Антоним һәм синоним фигыльләр.	1			4.12	
51	Антоним һәм синоним фигыльләр.		орфограммаларны кулланып, диктант язү, фигыль темасы буенча биремнәрне үтәү	ШУУГ: үз мөмкинлекләренә, белү-белмәү чикләрен чамалау ШУУГ: үз уңышларын/ уңышсызлыklarын сәбәпләрә турында фикер йөртү РУУГ: гамәлләрне таләп ителгән вакытта башлау һәм тәмамлау	7.12	
52	Фигыльләрнең жөмләдә хәбәр булып килүе.		Жөмләдә хәбәрне табу, жөмлә кисәкләрән билгеләү		9.12	
53	Фигыл темасы буенча тест биремнәрән башкару.		Дәрәсләктәгә тест биремнәрә эшләнелә.		10.12	
54	“Фигыль” темасы буенча белемнәрне гомумиләштерү.		Сөйләмдә фигыльләрне туры һәм күчәрелмә мәгънәдә куллану, аларны төрлә заманнарда куллануны камилләштерү. Фигыльне заман белән төрләндрә белү.	КУУГ: сораулар формалаштырырга, житмәгән мәгълүматны башкалардан сорашып белергә; -проблеманы ачарга, аны тормышка ашырырга, үзара килешүгә ирешергә;	11.12	
55	“Дәрәс яз”, “Дәрәс әйт” сүзлекләре.		Сүзлекләр белән эшләү, алфавитны белү	КУУГ: партадаш күршең белән хезмәттәшлек РУУГ: кагыйдәләрне, күрсәтмәләрне истә тотып гамәлләр кылу	14.12	
56	Тотрыклы сүзтезмәләр.				16.12	
57	1 яртыеллык буенча контроль диктант. №2		орфограммаларны кулланып, диктант язү, грамматик биремнәрне төгәл үтәү	укутучы белән хезмәттәшлектә итәргә ТБУУГ: эшчәнлек барышын һәм нәтижәләрән тикшереп һәм бәяләп барырга;	17.12	

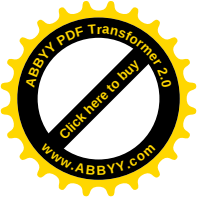

58	Хаталар өстендө эш. Сүзлекләр.		Сүзлекләр белән эшне камилләштерү		18.12	
59	Сыйфат турында үткәннәрне кабатлау. (2 кисәк)	1	Парларда эш, ижади эш, сыйфат төзелеше, анализлау	ТБУУГ: төп билгеләрне аерып алу нигезендә кагыйдә формалаштыру КУУГ: партадаш күршең белән хезмәттәшлек РУУГ:кагыйдәләрне, күрсәтмәләрне истә тотып гамәлләр кылу укучы белән хезмәттәшлектә итәргә ТБУУГ:эшчәнлек барышын һәм нәтижеләрен тикшереп һәм баялап барырга;	21.12	
60	Асыл һәм нисби сыйфат.		Асыл һәм нисби сыйфатлар төшенчәләре, аларны аера белү		23.12	
61	Сыйфат дәрәжәләре. Гади һәм чагыштыру дәрәжәләре.	1	Сыйфат дәрәжәләре төп (гади) , чагыштыру, артыкчылык, кимлек,		24.12	
62	Сыйфат дәрәжәләре. Артыкчылык һәм кимлек дәрәжәләре.	1	сыйфат дәрәжәләренен ясалышы, аларның дөрес язылышы		25.12	
63	Сыйфатларның жөмлөдәге роле.		Тексттан сыйфатларны билгели белү, жөмлөләр төзү		11.01	
64	Сыйфатларның жөмлөдә аергыч һәм хәбәр булып килүе.	1	Сыйфатның хәбәр булып килүенә нык игътибар итү		13.01	
65	Синоним һәм антоним сыйфатлар.	1	Синоним һәм антоним сыйфатларга парлар таба белү, мәкальләрдә билгеләү		14.01	
66	Сочинение язу И “Керпе”.	1	Картина буенча сочинение язу	ТБУУГ:шәхси тәҗрибәгә, сюжетлы картинага таянып (алдан эзерлек белән), хикәя төзеп яза; өйрәнелгән тыныш билгеләрен куя	15.01	
67	Хаталар өстендө эш. Сыйфат темасы буенча тест бирем.	1	Теоретик белемнәрне тикшерү		18 .01	
68	Бәйләнешле сөйләм телен үстерү. Сыйфатлар кертеп жөмлөләр төзү.	1			20.01	
69	Синоним һәм антоним сыйфатлар. Кабатлау.	1	Сыйфат төшенчәсен аңлату, дәрәжәләрен билгеләү, асыл,		21.01	

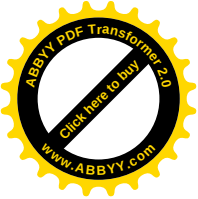

			нисби сыйфатлары аеру		
70	“Сыйфат” темасы буенча белемнәрне гомумиләштерү.	1	берлек сандагы зат алмашлыкларын килеш белән төрлөндерү; дәрәс әйтөлеш һәм язылыш Зат алмашлыкларының исемне алыштырып килүен билгеләү	ТБУУГ: Зат алмашлыкларының жөмлөләрне бер-берсенә бәйләүдәге ролен, 1 нче, 2 нче, 3 нче зат алмашлыкларын сөйләшүдә катнашучыларга мөнәсәбәтле рәвештә төркемле, 1 нче зат –сөйләүче үзе, 2 нче зат – әңгәмәдәш, 3 зат – әңгәмәдә катнашмаучы икән. Алмашлыкларның берлек һәм күплек формаларын, аларның килеш һәм тартым белән төрләнәшен22.01	22.01
71	Зат алмашлыклары.Зат алмашлыкларының килеш белән төрләнеше.	1	берлек сандагы зат ал- машлыкларын килеш белән төрлөндерү; дәрәс әйтөлеш һәм язылыш Тексттан зат алмашлыкларын таба белү, текст төзөгәндә аларны куллана белү.	ТБУУГ: төп билгеләрне аерып алу нигезендә кагыйдә формалаштыру КУУГ: партадаш күршең белән хезмәттәшлек РУУГ:кагыйдәләрне, күрсәтмәләрне истә тотып гамәлләр кылу укутучы белән хезмәттәшлектә итәргә ТБУУГ:эшчәнлек барышын һәм нәтижеләрен тикшереп һәм бәяләп барырга;	25.01
72	Сорау алмашлыклары.	1	Сорау алмашлыклары турында аңлату	ТБУУГ:эшчәнлек барышын һәм нәтижеләрен тикшереп һәм бәяләп барырга;	27.01
73	Сорау алмашлыклары.Тест биремнәре.	1	Теоретик белемнәрне тикшерү		28.01
74 Д	Аңлатмалы диктант “Аны һәркем ярата”	1	Сүзнең язылышын аңлата белү, язылышны истә калдырып язучу	РУУГ:үтелгән орфограммалар керткән текстны, тиешле тыныш билгеләрен куеп, диктант итеп яза	29.01
75	Сан турында төшенчә.	1	Сан түрүндә беренчел күзаллау тудыру	ТБУУГ:төп билгеләрне аерып алу нигезендә кагыйдә формалаштыру КУУГ: күршең белән хезмәттәшлек итү РУУГ: кагыйдә, инструкцияләрне истә тотарга һәм шуларга иярәп гамәлләр кылырга;	1.02
76	Микъдар саны.	1	Парларда эш, кагыйдә белән дәлилләү		3.02
77	Микъдар саны.	1	Саннарның телебездә сүз белән		4.02

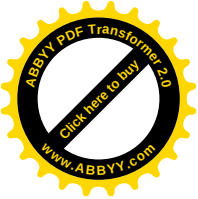
78	Тәртип саннары.	1	дә, цифр белән дә белдерелүе	ШУУГ: дәреслек геройларына ярдәм итү	5.02	
79	Тәртип саннары. Тест биремнәре.	1	Микъдар, тәртип саннарын билгели, аера белү		8.02	
80 Д	Искәртмәле диктант. ” Чәүкә”	1	орфограммаларны кулланып диктант язу, саннарны табу		10.02	
81	Рәвеш турында төшенчә.	1	Яңа сүз төркеме рәвеш, аның жөмлэдәге роле, сүз төркеме булуын билгеләү	ТБУУГ:төп билгеләрне аерып алу нигезендә кагыйдә формалаштыру ТБУУГ:рәвешнең-мөстәкыйль сүз төркеме икәнән, лексик-грамматик яктан эш-хәлнең билгесен, ничек үтәлүен белдерүен, морфологик яктан төрләнмәгәнән, синтаксик яктан жөмлэдә фигыльне, сыйфатны һәм рәвешне дә ачыклап килгәнән белү ШУУГ: дәреслек геройларына ярдәм итү РУУГ: гамәлләрне таләп ителгән вакытта башлау һәм тәмамлау	11.02	
82	Телдә еш кулланыла торган рәвешләр, аларның дәрес язылышы.	1	төрле сүзләр янында килүе; текстта рәвешне таба белү, куллану,		12.02	
83	Телдә еш кулланыла торган рәвешләр, аларның дәрес язылышы.	1	рәвешләрне жөмлэдә табу		15.02	
84 И	Изложение язу “Ябалак, тавык, аучы”.	1	Жөмлэләрне дәрес, матур итеп, бер-берсенә бәйләп төзи белүне камилләштерү.		17.02	
85	Рәвеш темасын ныгыту.Тест биреме.	1	хезмәтләрне коррекцияләү; рәвешнең сөйләмдәге әһәмиятен билгеләү, кулланылышын карау		18.02	
86	Кисәкчэләр.	1	Кисәкчэләр аларның мәгънәләре кисәкчэләрнең кулланылышы, язылышы, аерым сүз булуы; калын һәм нечкә әйтелешле кисәкчэләр белемнәрне тикшерү	ТБУУГ: кисәкчэләрне кушымчадан аера, таний, калын һәм нечкә әйтелешне билгели, дәрес яза, сөйләмдә куллана РУУГ: гамәлләрне таләп ителгән вакытта башлау һәм тәмамлау	19.02	
87	Кисәкчэләрне дәрес язу күнекмәләре.	1			22.02	
88 Д	“Кисәкчә” темасы буенча аңлатмалы диктант.	1				
89	Кисәкчэләрнең сөйләмдә роле.Тест	1			24.02	

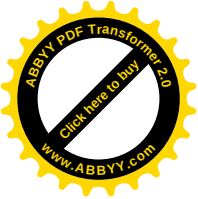
	биреме.					
90	Бәйлекләр.	1	хезмәтләрне анализлау, ярдәмче сүз төркеме буларак бәйлек; жөмләдәге роле	ТБУУГ: бәйлекне таний, сөйләмдә куллана һәм дәрәс яза	25.02	
91	Бәйлекләр.	1	Бәйлекнең жөмләдәге роле		26.02	
92	Бәйлек темасын ныгыту.	1	Бәйлекләрнең роле, аларны билгели алу		29.02	
93	Жөмлә. 3 сыйныфта үткәннәрне кабатлау.	1	Жөмлә төрләрән билгеләү	КУУГ: үз фикереңне тулы, төгәл һәм ачык, аңлаешлы итеп әйтәргә, аны яктарга	2.03	
94	Сүзтезмә.	1	сүзләр бәйләнешен табу	ТБУУГ: сүзтезмәләрне, аның ияртүче һәм иярүче сүзләрән аера, сорау куя	3.03	
95	Сүзтезмәдә сүзләр бәйләнеше. Сан белән исем.	1	сүзтезмә төшенчәсе, аларны аера белү, сораулар кую	ШУУГ: үз мөмкинлекләрнең, белү-белмәү чикләрен чамалау.	4.03	
96	Сүзтезмәдә сүзләр бәйләнеше. Сыйфат белән исем.	1	Бирелгән сүзләр тиндәш кисәкләрне үзара бәйләп киләләр	ТБУУГ: нәтижә чыгарырга; -охшашлыктар урнаштырырга; -проблеманы кыска һәм ачык итеп әйтәргә;	7.03	
97	Сүзтезмәдә сүзләр бәйләнеше. Рәвеш белән фигыл.		Сөйләмнән сүзтезмәләрне аерып ала белү, дәрәс куллану	КУУГ: сораулар формалаштырырга, житмәгән мәгълүматны башкалардан сорашып белергә; -проблеманы ачарга, аны тормышка ашырырга, үзара килешүгә ирешергә;	9.03	
98 Д	Сүзтезмә темасы буенча аңлатмалы диктант.				10.03	
99	Жөмлә. Жөмләнең баш кисәкләре.	1	жөмлә төшенчәсе; укылыш, тавыш куелышын тыныш билгесенә карап билгеләү; тасвирлау, фикер йөртү элементлары кертү	ТБУУГ: төп билгеләрне аерып алу нигезендә кагыйдә формалаштыру	11.03	
100	Жөмләнең баш кисәкләре. Ия һәм хәбәр.	1		ТБУУГ: жөмләнең баш һәм иярчен кисәкләрән таба, аера, язуда билгели, жөмләдәге сүзләр бәйләнешен ачыклай -жөмләнең тиндәш кисәкләрән һәм тиндәш кисәкләрнең үзара санау интонациясен, теркәгечләр ярдәмендә бәйләнешен	14.03	

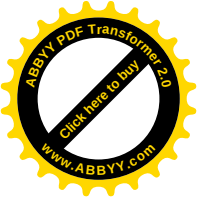
				-тиндәш ияле һәм тиндәш хәбәрле жөмлэләрне таба -эндәш сүзләр һәм алар янында тыныш билгеләрен куя -гади һәм кушма жөмлэләрне аера КУУГ: тормыш тәҗрибәсен куллану		
101 К.Д	Контроль диктант “Сугыш һәм яз” №3	1	орфограммаларны кулланып диктант язу; грамматик биремне башкару	ШУУГ: үз мөмкинлекләреңне, белү-белмәү чикләрен чамалау ШУУГ: үз уңышларың, уңышсызлыкларың сәбәпләре турында фикер йөртү РУУГ: гамәлләрне таләп ителгән вакытта башлау һәм тәмамлау КУУГ: сораулар формалаштырырга, житмәгән мәгълүматны башкалардан сорашып белергә; -проблеманы ачарга, аны тормышка ашырырга, үзара килешүгә ирешергә;	16.03	
102	Хаталар өстендә эш. Жыйнак һәм жәенке жөмлэләр.		Жыйнак һәм жәенке жөмлэләр төшенчәсе		17.03	
103	Жөмләнең иярчен кисәкләре. Аергыч.	1	гади һәм кушма жөмлө төшенчәсен аңлату; тиндәш кисәкләрне табу, чагыштыру, аеру, куллану Тексстан бәйләкләрне таба белү Бәйләкләр жөмлэдә сүзләрне бер-берсенә бәйләү өчен кулланылалар. Эндәш сүзләр төшенчәсе, эндәш сүзләр белән жөмлэләр төзү		18.03	
104	Жөмләнең тиндәш кисәкләре.	1			30.03	
105	Тиндәш кисәкләр арасындагы бәйләк сүзләр.	1			31.03	
106	Жөмлэләрдә тиндәш кисәкләрне билгеләү.	1			1.04	
107	Эндәш сүзләр.	1			4.04	
108	Эндәш сүзләрне сөйләмдә куллану. Тест биреме.	1			6.04	
109	Гади һәм кушма жөмлө.	1			7.04	

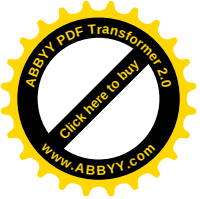
110	Кушма жөмлөлөр төзү.	1	Гади һәм кушма жөмлө турында төшөнчә. Жөмлөлөрнө дөрес, матур итеп, бер-берсенә бәйләп төзи белүне камилләштерү.	ТБУУГ: фикерне төгәл, ахырынача, эзлекле итеп житкерә, дәлилли, дөрес яза белү	8.04	
111	Гади жөмлөлөр арасында бәйлек сүзләр.	1			11.04	
112 И	Изложение язу. “Кечкенә умартачы”	1	орфограммаларны кулланып изложение язу, сүз төркемнәрен билгеләү	РУУГ: үтелгән орфограммалар кәргән текстны, тиешле тыныш билгеләрен куеп, изложение итеп итеп яза	13.04	
113	Хаталар өстендә эш. Жөмлө темасы буенча тест биремнәре.	1	Белемнәрен тикшерү	ШУУГ: үз мөмкинлекләренә, белү-белмәү чикләрен чамалау	14.04	
114	Текст. Бәйләнешле сөйләм.	1	текстның темасын һәм төп фикерен билгеләү, шулар	ТБУУГ: текстның темасын һәм төп фикерен билгели, мәгънәле кисәкләргә, өлешләргә бүлү, кызыл юлны сайлый, текстка исем куя, төрләр аера, планын төзи, сюжетлы картинага таянып хикәяләр төзи	15.04	
115	Текст.Тема.	1	нигезендә аңа килешле исем кую	КУУГ: күршең белән хезмәттәшлек итү	18.04	
116	Текст өлешләре.	1	текст өлешләре: башлам, төп өлеш, бетем	РУУГ: гамәлләрне таләп ителгән вакытта башлау һәм тәмамлау	20.04	
117	План.	1	Хикәяләр, тасвирлау,фикер йөртү текстларын аера белү, төзи белү.		21.04	
118 И	Сочинение “Икмәк үстерү – авыр эш”.	1	язма сөйләм нормаларын, язылыш кагыйдәләрен искә төшерү	КУУГ: тормыш тәҗрибәсен куллану	22.04	
119	Хаталар өстендә эш. Сөйләм этикасы.	1	әдәплә мөгаләмә таләпләренә туры китереп аралаша белү;язма сөйләм нормаларын, язылыш кагыйдәләрен искә төшерү	ТБУУГ: фикерне төгәл, ахырынача, эзлекле итеп житкерә, дәлилли, дөрес яза,тылсымлы сүзләр телдән, язмага чакыру, тәбрикли	25.04	
120	Сөйләм этикасы. Котлау текст.	1			27.04	
121	Хикәяләр текст.	1	Һәр абзака исем кую, план	КУУГ: күршең белән хезмәттәшлек итү	28.04	

122	Тасвирлау тексти.	1	төзү,эчтәлек сөйләү,орфограммаларны	РУУГ: гамәлләрне таләп ителгән вакытта башлау һәм тәмамлау КУУГ: тормыш тәжрибәсен куллану	29.04	
123	Фикерләү тексти.	1	табу,эчтәлеген язу		2.05	
124	Фикерләү тексти язучысы. “Иң тәмләр ризык”.	1	хикәяләү, тасвирлау, фикер йөртү тибындагы текстларны сөйләмдә куллану;		4.05	
125	Текст төрләрөн билгеләү.	1	Һәр абзака исем куя, план төзү,эчтәлек сөйләү,орфограммаларны табу,эчтәлеген язу	ТБУУГ: алган белемнәрне мөстәкыйль куллана текстның темасын һәм төп фикерен билгели, мәгънәле кисәкләргә, өлешләргә бүлә, кызыл юлны сайлай, текстка исем куя, төрләрөн аера, планын төзи, сюжетлы картинага таянып хикәяләр төзи	5.05	
126	Уку елында өйрәнгәннәрне ныгыту. Телнең сүзлек байлыгы.		Ел буена үткән белем һәм күнекмәләрне ныгыту	РУУГ: Үтелгән кагыйдәләргә нигезләнеп, тест һәм күнегүләр эшләү КУУГ: сораулар формалаштырырга, житмәгән мәгълүматны башкалардан сорашып белергә; -проблеманы ачарга, аны тормышка ашырырга, үзара килешүгә ирешергә; ШУУГ: үз мөмкинлекләренә, белү-белмәү чикләрен чамалау ТБУУГ: үтелгән орфограммалар кергән текстны, тиешле тыныш билгеләрөн куеп, диктант итеп яза	6.05	
127	Үткәнне ныгыту. Сүз төзөлеше.	1			11.05	
128	Үткәнне ныгыту. Сүз төркеме – исем .	1			12.05	
129	Үткәнне ныгыту. Сүз төркеме – фигыл.	1			13.05	
130	Үткәнне ныгыту. Сүз төркеме – сыйфат.	1			16.05	
131	Үткәнне ныгыту. Сүз төркеме – алмашлык. Сан.	1			18.05	
132	Контроль диктант №4 “Жырчы кош” (еллык)	1			19.05	
133	Үткәнне ныгыту. Сүз төркеме – рәвеш.	1			20.05	

134	Үткәнне ныгыту. Кисәкчәләр һәм бәйләкләр. Тест.	1	Ел буена үткән белем һәм күнекмәләренә ныгыту	ТБУУГ: алган белемнәренә практикада куллана; эзлеклелеккә саклай; тест эшләрен тикшерә, бәяләү	23.05	
135	Тотрыклы сүзтәзмәләр.				25.05	
136	Уку елында өйрәнгәннәренә ныгыту. Тест биремнәре	1	Ел буена үткән белем һәм күнекмәләренә ныгыту.			

**МУНИЦИПАЛЬ БЮДЖЕТ ГОМУМБЕЛЕМ УЧРЕЖДЕНИЕСЕ
ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ӘГЕРЖЕ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
«ЯҢА АВЫЛ БАШЛАШГЫЧ МӘКТӘП - БАЛАЛАР БАКЧАСЫ»**

Каралды

МБ житәкчесе

_____ Ф.Ә. Фәхретдинова

Протокол № 1

28 август 2015ел

Раслыйм

МБГУ «Яңа Авыл башлангыч мәктәп -
балалар бакчасы» директоры

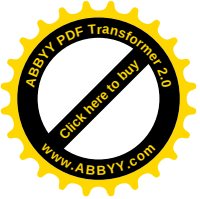
_____ В.М. Гильмутдинова

Приказ № 48 - ОД 1 сентябрь 2015 ел

**Беренче квалификацион категорияле
башлангыч сыйныф укытучысы
Кәримова Фәридә Фәнис кызының
4 сыйныф өчен
әдәби укудан эш программасы**

Педагогик киңәшмә утырышында кабул ителде

Протокол № 1 28 август 2015 ел

Аңлатма язуы

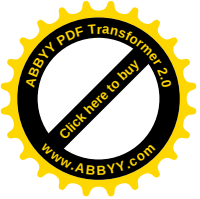
7. Закон 273-ФЗ «Об образовании в Российской Федерации»
8. 05.03.2004 елда РФ Мәгариф министрлығы тарафыннан расланган башлангыч белем бирү дәүләт стандарты Федераль компонентына (Приказ №1089);
9. Дәүләт стандартының Федераль компонентына нигезлэнгән башлангыч мәктәпләрнең әдәби уку фәнненән үрнәк программасына Казан 2011
10. 29.08.2011 елда ТР Мәгариф министрлығы тарафыннан расланган гомумбелем бирү учреждениеләре өчен региональ базис укыту планына (Приказ №9282/11);
11. 06.10.2009 нчы елда РФ Мәгариф һәм Фән министрлығы тарафыннан расланган “Гомуми башлангыч белем бирү федераль дәүләт стандартын гамәлгә кертү” турындагы боерыгына (Приказ №373);
12. Белем бирү учреждениеләрендә укыту процессында куллану өчен рөхсәт ителгән “Перспективалы башлангыч мәктәп” концепциясе һәм белем бирүнең яңа стандартлары таләпләренә туры килгән һәм рөхсәт ителгән региональ дәреслекләр исемлегенә;
13. Белем бирү оешмасының гомуми башлангыч белем бирү буенча икенче буын гомуми белем бирү федераль дәүләт стандартлары таләпләренә туры килгән төп үрнәк программасына (2015-2016 нчы уку елына уку планы-приказ №48-ОД, 1 сентябрь 2015 ел)
14. Г.М.Сафиуллина, М.Я.Гарифуллина, Ф.Ф.Хәсәнова, Ә.Г.Мөхәммәтжанова, “Әдәби уку” (Казан, “Мәгариф-Вакыт” нәшрияты, 2012 нче ел) дәреслекләренә нигезләнеп төзелде.

Әдәби уку фәнненән эш программасы “Перспективалы башлангыч мәктәп” концепциясе һәм икенче буын гомуми белем бирү федераль дәүләт стандартлары таләпләренә туры килә. Программа яңа укыту стандартлары таләпләрен искә алып, үстерешле укыту принциплары белән традицион белем бирү принципларының үзара тыгыз бәйләнештә булуын тәмин итә торган «Перспективалы башлангыч мәктәп» концепциясенә нигезләнеп эшлэнгән.

УКУТУ-МЕТОДИК КОМПЛЕКТЫНЫҢ БУРЫЧЛАРЫ:

«Әдәби уку» укыту-методик комплекты түбәндәге мәсьәләләрне хәл итә.

1. «Перспектив башлангыч мәктәп» комплекты чишәргә тиешле гомумдидактик бурычлар: укучы үзенә кирәкле информацияне «Эчтәлек»; битенә карап таба белергә; исеме буенча текстның эчтәлеген күзалларга; күзәтү эшчәнлеген формалаштырырга (*әдәби һәм сәнгать исәсләреннән аерым детальләрне таба, барлык ваклыклары белән сөйләп бирә*) һәм гомумиләштерергә (*аерым детальләргә нигезләнеп, таралган төрлө мәгълүматларны берләштереп, бербөтен картина тудырырга*); «акыллы өлкәннәр» белән хат аша аралашу ихтыяжы формалаштырырга тиеш.
2. Бала яшенә туры килә торган теоретик бурычлар:

а) хайваннар турындагы әкият үзенчәлекләре белән таныштыру: татар халык әкиятләренен, берьяктан, башка халыкларның хайваннар турындагы әкиятләренә охшаш булуы (*төп геройлары — хайваннар, еш кына бер ук төрле мөнәсәбәтләргә керәләр*), икенче яктан, бер-берсеннән аерылуы (*төп геройлар — башка төрле хайваннар, бер-берсе белән мөнәсәбәтләре бөтенләй башка төрле*); хайваннар турындагы автор әкиятләренен еш кына халык әкиятләренә нигезләнүе (*башлангыч сыйныфларда әле автор нигезләнүе термин буларак әйтелми*); халык әкиятләрендә аерым хайваннарның патшалык итүе (*баи булуы*); хайваннар турындагы әкият героеның һәрвакытта көчсезләргә яклаучы гына түгел, еш кына хәйләкәр, тиктормас, көлкегә калучы икәнлеген турында төшенчә бирү;

3. Әхлакий бурычлар: күзәтүчәнлек, хыяллана белүчәнлек, дуслар белән аралашу, ярата һәм яратыла белү – байлык һәм рухи кыйммәт икәнлеген турында күзаллау булдыру;

4. Эстетик бурычлар: матурлык - ул сине чолгап алган тирәлек, бары тик аны күрә белергә кирәкле турында төшенчә бирү;

5. Сөйләм телен үстерү бурычлары:

Текстта ориентлаша белергә өйрәтү: әсәрләргә өлешләргә бүлү, кирәк урынны табын укып күрсәтү, хис белән белдерелгән өзекнең эчтәлеген ачыклау; әдәби әсәрләргә бая бирелгәндә һәм сәнгать әсәрләрен караганда предметка - бу «синең» әсәргә аңлау; идеяң икәннең жайлап төшендерү.

Дәреслек һәм дәреслек-хрестоматия, мөстәкыйль эш дәфтәре структуралары һәм идея эчтәлекләре буенча бер – берсенә бәйләненеп килә. Мәсәлән, дәреслекнең

«Тылсымлы әкият ка-нуннарын өйрәнәбез: үткәннәргә яңадан китереп, бүгенге тормыш белән бәйлибез», «Фольклорга нигезләнгән хикәяләр. Дастан, риваять һәм легендалар аша тарих белән танышабыз, ә автор әкиятләре хисләр дөньясына чакыра.», «Шагыйрьләр һәм рәс-самнар ижаты аша та-бигать һәм кешеләргә матурлыгын аңларга өйрәнәбез», «Безгә кадәр яшәгән яшәтешләребез тормышы белән танышабыз», «Матурлыкның безгә ничек тәсир иткәннең аңларга тырышабыз»,

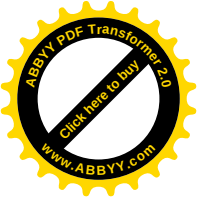
“Жирдә кеше булу өчен, кеше күпме юллар үтә?” , “Сәнгать дөньясының үзенә генә хас үзенчәлекләрен ачыклайбыз”, “Үткәнне булмаган халыкның киләчәгә юк.Туган ил турында уйланабыз” бүлекләренә дәреслек – хрестоматиянең һәм эш дәфтәреннән шул ук бүлекләре туры килә.

Дәреслек һәм мөстәкыйль эш дәфтәре дә бер үк максатларны тормышка ашыра.

ӘДӘБИ УКУ ДӘРЕСЛӘРЕ ПРОГРАММАСЫ (68 СӘГӘТ)

Халык авыз ижаты.

Мифлар турында гомуми күзаллау булдыру.

Борынгы халыктарның тормышы, кеше һәм табигать арасындагы мөнәсәбәт. Тормыш агачы. Тотем хайван һәм үсемлекләр, кешеләрнең аларга карашы, борынгы традицияләрнең сакланышы.

Тылсымлы әкиятләр.

Дөнья турында борынгы күзаллаулар чагылышы. Тылсымлы әкият герое. Тылсым дөньясы. Тылсымлы предметлар, сихри саннар, сүзләр, тылсымлы булышчылар, тылсымлы әкият законнары: әкият герое өеннән чыгып китә. Максатка ирешү юлы (тылсым дөньясы, карурманнар аша үтүче юл, сынаулар, тылсымлы булышчы ярдәме, җиңү шатлыгы.) Халык әкиятләренең мифлар, легендаларда чагылышы.

Риваять һәм легендалар.

Риваять һәм легендаларда сөйләнгән геройлар, аларның кичерешләре. Тарихи бәйләнеш. Төрле атамалар. Аларның килеп чыгышы. Риваять һәм легендаларда берләшкән вакыйгаларның әкиятләрдә чагылышы.

Автор әкиятләре.

Автор әкиятләренең халык әкиятләре белән охшашлыгы (жанр һәм сюжет). Халык әкиятләрнең тылсым юлы белән җиңүләр, автор әкиятләрендә акыл белән эш итеп уңышка ирешү, ярату һәм яратыла белүнең көче.

Фольклор жанрының тормышта, хәзерге вакытта яшәеше.

Халык традицияләре һәм бәйрәмнәре. Символик төшенчәләр. Гимннар (Татарстан гимны). Халык һәм автор әкиятләре.

Хикәя.

Хикәя жанры турында күзаллау формалаштыруы давам итү. Хикәя геройлары, аларның портреты һәм характер үзенчәлекләренең башкарган гамәлләре аша чагылышы. Авторның үз героена мөнәсәбәте. Геройларга чагыштырмача характеристика. Герой яшәгән тирәлек, пейзаж. Хикәядәге чынбарлык чагылышы. Әдәби тел берәмлекләре.

Әкият һәм хикәя жанрының үзгәлегенә турында күзаллау формалаштыру.

Әкият һәм хикәя жанрларының композиция үзенчәлеген (күзәтүләр аша) аңлату. Укучы-тыңлауга табигый көчләрнең серен, әкият геройларының серле тормыш агышын күрсәтү, хикәя геройларының характерларында тормыштан алынган вакыйгаларны чагылдырып сөйләү.

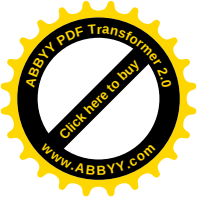
Шигърият. Кеше һәм табигать бергәлегенә. Дөньяны шагыйрь күзлегеннән чыгып күзаллау. Әйләнә-тирә дөнья матурлыгын шагыйрь өчен илһам чышмасы булуын инандыру. Шагыйрьдә чагыштыру, сынландыру, эпитет.

Автор әсәрләрендә һәм халык авыз ижатында охшашлык. Чагыштыру, контраст, жанландыру кебек гади әдәби алымнарны таба белү. Жанлы сөйләмнең мөһим чараларын үзләштерү күнегүләре: темп, тавыш көче, тон, сөйләм мелодикасы (тавышны күтәрү, түбәнәйтү).

Әсәр авторлары турында.

Шагыйрь, язучы, рәссамның биографиясе.

а) әсәрдә авторлар кичереше;

ә) автор күзәтүләренең чагылыш;

б) хәзерге заман авторлары белән очрашу, балаларның авторга сораулары, җаваплар.

Библиографик культура формалаштыру.

Эчтәлек бите белән танышу, аңа карап, кирәкле әсәрне китаптан таба белү, кече яштәге мәктәп баласының дәреслектән тыш эчтәлгән оештыру: өй, мәктәп китапханәләреннән файдалану. Фән буенча сүзлек, белешмә әдәбият, вакытлы матбугат белән эшләр. Балалар китабы белән эшләр. Китапның төп өч элементын аеру: китап тышлыгы, китап төпсәсе, битләре. Китапны саклап тоту күнекмәләре булдыру. Төрле җыентыклар төзәргә өйрәнү.

Уку, сөйләр, тыңлау күнекмәләре формалаштыру.

Сәнгатьле уку күнекмәләре формалаштыру (*интонация, тон, темп саклап кычкырып уку*). Автор бирергә теләгән картинаны күзаллау. Эчтән укый белергә күнектерү. Чылбыр рәвешендә укыганда, үз урынының белеп, чират буенча уку. Укылган әсәргә анализ ясау. Уку техникасын үстерү.

4 нче сыйныфта укыла торган әсәрләр

Халык авыз ижаты.

“**Җир ничек яралган?**” (легенда), “**Күкнең күтәрелүе** (хикәят), “**Айдархан һәм сәхабәләр**, (легенда), “**Пәйгамбәрнең тууы һәм аның балачагы**”, “**Абага чәчәге** (хикәят), “**Ак бүре**”(риваять), “**Кырык кыз**”(риваять), “**Мәрҗан каласы һәм уника кыз**” (хикәят), “**Дөнья яратылу турында**” (миф), “**Хапи алла турында**” (миф), “**Чыршы ни өчен мәңге яшел?**” (легенда) . әкиятләр: “**Ак байтал**”, “**Ак бүре**”, “**Еланнар патшасы Шаһмара**”, “**Үги кыз**” , “**Ике кыз**”, “**Бумеранг**”(Австралия халкы әкиятә).

Борынгы язучылар һәм татар әдәбияты классиклары

Кол Гали “Кыйссаи Йосыф”.

Г. Тукай : “Таз”, “Яз галәмәтләре”.

Дәрдемәнд: “Гали”.

З. Ярмәки: “Иртә”, “Ак каен”.

М.Жәлил: “Дару”.

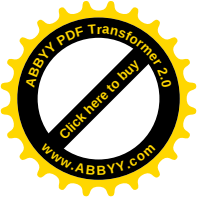
К.Насыйри. “Каз итен коймакка төреп, каймакка манып ашау”.

Н.Исәнбәт: “ Кышкы төндә”, “Туган ил”, “Өч матур сүз”.

Ш.Бабич: “ Тын төн”, “Габдулла әфәнде Тукай”. .

А. Алиш. “Сертотмас Үрдәк”.

Г.Кутуй.” Яшен”.

Ш.Галиев:”Кол Галигә”, “Алсу дөнъя”, “Жирдә миңа ни кирәк?”, “Урман ява”, “Тукран сые”.

Г.Ибраһимов: “ Укудан кайткач”.

Г.Галиев.” Бибкәй аланы”.

Ф.Әмирхан. “ Кечкенә хезмәтче”.

К.Нәжми: “Нәсимәнең беренче эш көне”.

З.Бәшири: “ Бер асрауның аһ-зары”.

Н.Думаи: “ “Беренче кар”, “Ятим бала”.

М.Мәһдиев: “Бәхилләшү”.

С.Хәким: “ “Яратам мин”, “Тегермән стөнасындагы язүлар”.

Ә.Фәйзи :”Асрага бала бирәм”.

Ф.Хөсни:”Малай белән солдат”.

Ш.Рәкыйпов: “ Төнге очыш”.

И.Туктар: “Букет”, “Бер каен үсә”.

Г.Хәсәнов: “ Аккош”, “Абага”.

Г.Сабитов: “Кадрле ул туган як!”, “Чәчәк нигә боекты?”.

Н.Арсланов: “Халкыма”.

Ж.Тәрҗеманов: “Шуктуган”, “Тукран малае Шуктуган”.

Л.Ихсанова : “ Шомырт чәчәкләре ак кына”.

Ф.Яруллин: “Буар елан”.

М.Әгъләмов: “Матурлык минем белән”.

Зөлфәт: “Кыз тавы”.

С.Шакир: “ Ландыш чәчәге”.

Р.Хафизова: “Кирлемән”.

Г.Латыйп: “Минем нәсел”.

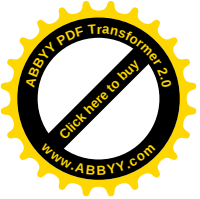
Р.Гыйззәтуллин: “Язгы моң”.

К.Тимбикова: “Бану әби сабагы”.

К.Сибгатуллин: “Чыпчык”, “Бөтен кеше бүген шундый әйбәт”.

Роб.Әхмәтҗанов: “Безнең шигырь”.

Р.Хисмәтуллин: “Аһ. Бер китсә кирегә...”

Рус язучылары:

Л. Толстой “Слива төше”.

Н. Сладков: “Тыштан ялтырый. эчтән калтырый».

Татар язучылары һәм шагыйрьләре (бүгенге көн язучылары)

Р. Миңнуллин: “Иртән иртүк”, “Атказанган сандугач”, “Машина тавышлы көчек турында кечкенә әкият”, “Сабантуйда”, “Татарларым”, “Минем телем”, “Утыз Имәние уыганда туган уйлар”.

Р. Фәйзуллин: “Быелгы яз”, “Минем әти”.

Х.Камалов: “ Археолог”.

Ә.Рәшит: “ Нәсел агачы”.

К.Булатова:”Кичә генә”, “Шушы яктан, шушы туфрактан без”.

Ж.Дәрзаман: “Бөжәкләр белән сөйләшү”.

Р. Вәлиева: “Изгеләр тавы”, Энже чәчәк”. “Бөтен дөнья ак кына”, “Онытма!”.

Р. Вәлиев: “Кошлар кайта”, “Кайтчы, Сөембикә”, “Эт кояшы” (өзек), “Ватаным”.

Н. Әхмәдиев: “Хәерле иртә”.

И.Гыйлажев: “Тутыкмас тотка”, “Охшашлык”.

Р.Харис: “Татарстан әләме”, “Зөләйха”, Ак карлар арасында”, “Елмай”, “Туган жирем”, “Фронтовиклар”.

Л. Лерон: “Кыхмырый, Мыхмырый һәм Шыхмырый”.

Э. Шәрифуллинаб “ Табигатьнең бер бөртеге”, Без татар балалары”, “Тормыш яме”.

Г. Гыйльманов: “ Чишмәгә бардык”, Кайтаваз”, “Курай”, “Жавапсыз легенда”, “Минем исемем – Бүрек”.

В. Нуриев: “Ачуланма инде. Илһам!”

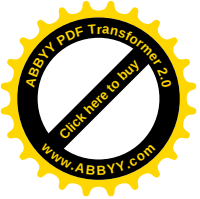
Г. Рәхим:”Көз йөри”, “Көзге моң”, “Көзге урман”, “Песнәк”, “Апрель”.

Р. Корбан: “Көз нинә моңлы?”, “Ярдәм итик”, “Курай”.

Йолдыз: “ Очрашу”.

Р.Мингалим: “ Бүген төнлә күккә кара”.

Батулла: “ Су ияләре”(әкият), “Терек-терек кырмыска”, “Салават күпере кайда йоклый?”

В.Хәйруллина “Хәерле көн”, “Алмаштыру”, “Наз”, “Чикерткә”.

М.Мирза: “Көз”, “Балачак хатирәсе”.

Ф.Бәйрәмова: “Кара пулат”.

Мөжәһит: “Бер яфрак зары”.

Д.Гайнетдинова: “Исәнме, яңа көн”, “Батыр Хәбир”.

Л.Гыймадиева: “Кара урман, караңгы төн”.

Н.Сәйяр: “Айсылу”.

Р.Рахман: “Кесәл”.

Н.Каштан: “Әрем исә”.

Г.Вәлиева: “Кызыктырсалар да”, “Карт алаша колагы”.

Ф.Тарханова: “Без бәләш пешерәбез”, “Килде пилмән ашыйсы”.

И.Нәбиуллина: “Тәмле тел”.

Ф. Мәжитов: “Яңгыр кызы Гөлтамчы”.

Г.Мөхәммәтшин: “Туган як”.

М.Галиев: “Туган як”.

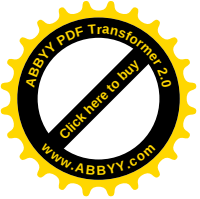
Г.Морат: “Чит тел”.

С.Гаффарова: “Көз”. Р.Зәйдулла: “Кол Гали”

«ӘДӘБИ УКУ» ДӘРЕСЛЕГЕНӘ МЕТОДИК АҢЛАТМАЛАР

Искәrmәләр

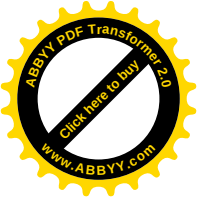
1. «Аңлатмалы сүзлек», «Фразеологик әйтелмәләр сүзлегә» һәм Этимологик сүзлек һәр дәрәслекнең, дәрәслек-хрестоматия һәм мөстәкыйль эш дәфтәренә ахырында бирелә. Мөстәкыйль эш дәфтәрендә аңлашылмаган сүзләр астөшөрмә рәвешендә күрсәтелеп барыла.
2. «Музей йорты»на сәяхәт вакытында укучыларның сөйләм телен, күзәтүчәнлеген, матурлыкка соклана белү хисен, гади генә предметны да образлы итеп күрә белүен үстөрергә. музейлар, картинаның язылу тарихы, эшләнеш алымы турында кыскача мәгълүмат бирергә кирәк. Һәр автор белән таныштыру да сорала. Картиналарның кайда саклануын күрсәтү максатыннан, мөстәкыйль эш дәфтәрендә берничә бинаның фотосы урнаштырылды.
3. Мөстәкыйль эш дәфтәре белән эш вакытында укучы сары һәм зәңгәр төстәге карандашлар, гади карандаш белән эш итә (*фломастерлар белән түгел*).

4. Әдәби уку дәресләренең кайберләрендә, «Музей йортына» сәяхәт вакытында, сәнгать эсәрләренең аерым детальләрен яхшылап күзәтү максатында лупа кулланыла.
5. «Музей йорты» белән танышкан вакытта, картиналардан аеруча әһәмиятле фрагментларны кадрлап аерып алу һәм аларны бербөтен итеп карау өчен, билгеле бер размердагы рамкалардан файдаланыла. Әлеге рамкаларны технология дәресләрендә картоннан яисә калын кәгазьдән ясарга мөмкин. Рамкаларның сорғылт, яшел, караңгы төстә булуы мөһим (ак төстә түгел). Рамка 6 см x 9 см зурлыкта була һәм һәр яктан 1,5 см поля калдырып эшләнелә.
6. Дәрес өчен материал күп бирелде. Көчле укучылар белән эш оештыру өчен, укытучының барлык мөмкинлекләре дә бар. Һәрбер чыганақта да (*дәреслек, хрестоматия, мөстәкыйль эш дәфтәре*) житәрлек эсәрләр сайланды.
7. Укытучы өстәмә эсәрләр эзләп мәшәкәтләнмәсә дә була. Күрсәтелгән барлык материалларны эшләп бетерү мәжбүри түгел, сыйныфның әзерлек дәрәжәсенә карап, укытучы үзе сайлап ала. Дәрестә бирелгән материал күп дип уйлаганда, мөстәкыйль эш дәфтәрендәгә биремнәрне калдырып, материал аз дип уйланган дәресләргә өстәсәң, яисә, өй эше итеп, төрле әзерлектәгә укучыларга сайлап бирсәң дә була.
8. Автор эсәрләре ел фасыллары белән туры килмәскә мөмкин. Бу, концепциядә бирелгән кабатлауларга кире кайтып эшләү мөмкинлегенә бирү максатында, махсус сайланды.
9. Сәнгать эсәрләренең; берсе булган музыка белән танышу, аны әдәби һәм сынлы сәнгать эсәрләре белән чагыштыру тиеш дип табылды.

4 нче сыйныфны тәмамлаган укучыларның белеме, эш осталыгы һәм күнекмәләренә таләпләр

1. Эсәрне сүзләргә дәрес итеп әйтә, кычкырып һәм эчтән укый белү;
2. Эсәрнең мәгънәви кисәкләре арасындагы бәйләнешне ачыклау, төп фикерне билгеләү һәм аны үз сүзләрең белән әйтә бирү;
3. Төрле авторларның 6-8 шигырен яттан сөйләү;
4. Кыска күләмле эсәрләрнең эчтәлеген сөйләү;
5. Тылсымлы һәм хайваннар турындагы әкиятләргә, мәсәлләргә аера белү;
6. Эсәрдәгә төп геройны характерлау, төрле эсәр геройларына чагыштырма характеристика;
7. Укылган эсәрдән чагыштыру, жанландыру, контрастны таба белү;
8. Сүзлекләрдән файдалану, тематик сүзлекләр төзү;
9. Аерым бер элементны буенча китапта ориентлашырга өйрәтү (*авторы, исеме, “Эчтәлек” бите, иллюстрацияләр*);
10. Фольклор жрын аеру: хайваннар турындагы. Тылсымлы әкиятләргә өйрәнү, мәсәл, хикәя турында күзаллау, халык ижаты эсәрләре һәм автор эсәрләрен төркемле белү.

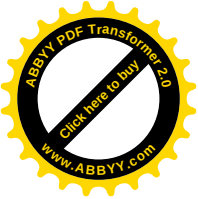

Укучы түбәндәгеләрне белергә тиеш:

- 4-5 татар, рус, чит ил классигынын исемен, аларның әсәрләрен;
- 4-5 хәзерге заман язучысы яки шагыйренең исемен, алар язган рубрикаларны;
- Үзенә иң ошаган авторның берничә әсәрен.

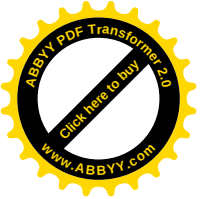
Алынган белемнәрне көндәлек тормышта куллану

- китапның, төрле элементларына карап, эчтәлеген билгеләү;
- мөстәкыйль рәвештә уку өчен китап сайлау;
- укылган әсәр геройларын тасвирлап сөйләү;
- сүзлекләрдән кирәкле мәгълүматны табу.

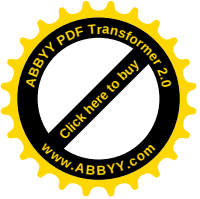

4 сыйныф Әдәби уку “Перспективалы башлангыч мәктәп” 68 дәрес (34 атна исәбеннән төзелде)

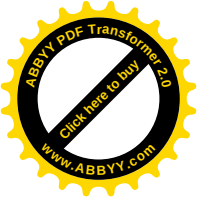
№	Дәрес темасы	С А н	Предметны өйрәнү буенча белем, күнекмә, осталык нәтижэләре	Шәхескә кагылышлы һәм метапредметлы нәтижэләр (УУГ) формалашу	Дата	
					Пл	Фак
1. Тылсымлы әкият кануннарын өйрәнәбез: үткәннәрне яңадан кичереп, бүгенге тормыш белән бәйлибез						
1.	Жир йөзөндә яшәгән беренче кешеләр	1	Дәреслектә ориентлаша белү, шартлы билгеләрнең телен белү	Белергә тиеш: -әдәби уку фәненең тарих белән бәйлеләген күрсәтә, борынгы заманда жир йөзөндә яшәгән кешеләр тормышы турында белү Башкара алырга тиеш: -текст белән фәнни эшли белү -илнең үткәнненә хөрмәт белән карарга күнектерү	1.09	
2.	Жир ничек барлыкка килгән?	1	Жир шарының барлыкка килүе турында беренчел күзаллау булдыру	Белергә тиеш: - Жир шарының барлыкка килүен легенда һәм мифлар аша белү Башкара алырга тиеш: -кешелекнең олы мирасы булган легенда һәм мифларда дәрәслекнең чагылышын таба белү - әсәрләрне сәнгатьле итеп, паузалар белән, логик басымга әһәмият биреп укырга гадәтләнделерү	3.09	
3	Жир ничек барлыкка килгән? Пәйгамбәрләр тарихы.	1	Жир шарының барлыкка килүе турында беренчел күзаллау булдыру	Белергә тиеш: - Жир шарының барлыкка килүен легенда һәм мифлар аша белү Башкара алырга тиеш: -кешелекнең олы мирасы булган легенда һәм мифларда дәрәслекнең чагылышын таба белү - әсәрләрне сәнгатьле итеп, паузалар белән, логик	8.09	

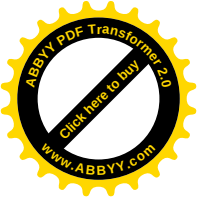
				басымга әһәмият биреп укырга гадәтләндерү		
4.	Борынғы легендалар ни сөйли?	1	Борынғы легендалар белән якиннан таныштыру. Легендаларның әдәбият дөньясында тоткан урынын ачыклау	Белергә тиеш: -легенда һәм әкият жанрларын аера белү Башкара алырга тиеш: мисаллар ярдәмендә һәр ике жанрга караган әсәрләрне аера	10.09	
5	Борынғы легендалар ни сөйли? "Күкнең күтәрелүе" хикәяте.	1	Борынғы легендалар белән якиннан таныштыру. Легендаларның әдәбият дөньясында тоткан урынын ачыклау	Белергә тиеш: -легенда һәм әкият жанрларын аера белү Башкара алырга тиеш: мисаллар ярдәмендә һәр ике жанрга караган әсәрләрне аера	15.09	
6.	Тотем агачлар	1	Борынғы кешеләр табына , зурлый торган тотем агачлар турында өйрәнү	Белергә тиеш: -татар халкы изге итеп саны торган агачларны барлау, алар турында халык авыз ижаты әсәрләрен уку, Башкара алырга тиеш: - халыкның милли йолаларын, гореф-гадәтләрен хөрмәтләү	17.09	
7.	Пәйгамбәрнең тууы.	1	Укучыларны бик борынғы тормыш белән таныштыру, Картинаны укырга өйрәнү	Белергә тиеш -“Картиналар телен” аңлай белү Башкара алырга тиеш: - Сән. итеп, тыныш билгеләрендә паузаларны дәрәҗәләп, логик басымны урынлы куеп укый	22.09	
8.	Туган як сылуы – ак каен	1	Тотем агачлар турында өйрәнүгә дәвам итү	Белергә тиеш: Тотем агачлар – ак каен турында тирәнрәк белү Башкара алырга тиеш: ачыкый торган сораулар бирә	29.09	

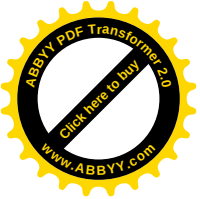
9.	Абага чәчәге.	1	Тотем үсемлекләр турында өйрәнү	Белергә тиеш: -Язучы эсәре белән танышу. Абага чәчәген тормыштагы башка чәчәкләр белән чагыштырып сөйли Башкара алырга тиеш: -хикәяне укып, мөст. нәтижәләр ясый белү	1.10	
10.	Абага чәчәге. "Рөстәм мажаралары."	1	Гадел Кутуйның "Рөстәм мажаралары" эсәре белән танышуны дәвам итү	Белергә тиеш: -Тормыш тәҗрибәсен куллана Башкара алырга тиеш: төрле фикерләрне исәпкә алу һәм үз позицияне нигезли	6.10	
11.	Тотем хайваннар.	1	Тотем хайваннар, кешеләрнең аларга табнуы турында аңлату	Белергә тиеш: -Борынгы дәүләтләр, алардагы яшәеш турында белү Башкара алырга тиеш: Картиналар телен аңлый белү	8.10	
12	Татар мифологиясендә Ак бүре. Татарстан гербы.	1	Татар мифологиясендә Ак бүре образының бирелеше белән танышу. Татарстан гербы турында өйрәнү	Белергә тиеш: Татарстан гербының һәр элементы нәрсә аңлатуын белү Башкара алырга тиеш: - хикәяне укып, мөст. нәтижәләр ясый белү	13.10	
13.	Әкиятләрдә ак елан.	1	Әкият герое буларак ак елан образының халык авыз иҗатындагы ролен аңлату	Белергә тиеш: -Башка еланнардан аермалы буларак, ак еланның төп герой ярдәмчәсе булуын аңлата белү. Башкара алырга тиеш: -тылсымлы әкиятләрнең серен ачу	15.10	
14.	Еланнар патшасы Шаһмара.	1	Укучыларга әкиятне аңлау өчен шартлар булдыру. Тылсымлы әкият үзенчәлекләрен табып аңлата алуларына ирешү	Белергә тиеш: -ак төснәң символик мәгънәсен аңлап куллана белү Башкара алырга тиеш: -тылсымлы әкиятләрдәге өч төрле дөняны билгели алу осталыгын камилләштерү	20.10	

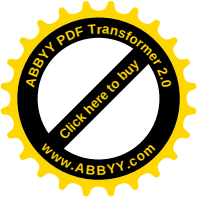
2. <i>Фольклорга нигезлэнгән хикәяләү. Дастан, риваять һәм легендалар.</i>						
15.	<i>Фольклорга нигезлэнгән хикәяләү. Дастан, риваять һәм легендалар.</i>	1	Борынгы шагыйрьләр ижатындагы үзенчәлекләрне күрә белергә өйрәтү. Кол Галинең тормышы һәм ижаты белән таныштыру.	Белергә тиеш: Текстта мәгънәсе аңлашылмаган сүзләрне сүзлекләрдән таба белү Башкара алырга тиеш: - Сән. итеп, тыныш билгеләрендә паузаларны дөрөс ясап, логик басымны урынлы куеп укый	22.10	
16.	Борынгы шагыйрь Кол Гали.	1	Кол Галинең Кыссаи Йосыф” поэмасының эчтәлегә белән таныштыру. Әсәрдә бирелгән төп идеяне аңлату.	Белергә тиеш: -Кол Гали һәм ул яшәгән чорның үзенчәлекләрен Башкара алырга тиеш: поэманың эчтәлегә аша кешелеклелек сыйфатларын аңлый белү	27.10	
17.	Кол Гали. “Кыссаи Йосыф”.	1			29.10	
18.	Без – татар балалары.	1	Г. Латыпның “Безнең нәсел”, Э. Шәрифуллинаның “Без – татар балалары”, Р.Миңнуллинның “Татарларым” әсәрләре белән танышып, фикер уртаклы-гын аңлату	Белергә тиеш: -Текстта мәгънәсе аңлашылмаган сүзләрне сүзлекләрдән таба белү Башкара алырга тиеш: -тематик, монографик жыентыклар төзи, рольләргә бүлөп укый	10.11	
19.	Нәсел агачы.	1	Нәсел агачы, нәсел шәжәрәсе турындагы белемнәр-не тирәнәйтү. Бик борын-гы нәсел шәжәрәсе үрнәкләре белән таныштыру. Ф. Гыйрфановның “Болгар ханнары шәжәрәсе” исемле картинасы ярдәмендә борынгы Болгар ханнары	Белергә тиеш: -Дәреслек һәм хрестоматиядәге, дәреслек һәм мөс.эш дәфтәрәндәге шартлы билгеләр белән эш итә белү Башкара алырга тиеш: - фольклор әсәрләрен укый	12.11	

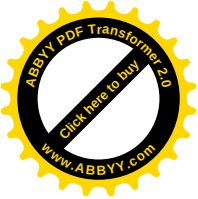
			белән таныштыру			
20.	Су асты патшалыгында.	1	Нурия Сәйярнең “Айсылу” әкиятә аша су асты дөньясы белән танышу Автор әкиятләренең безне хисләр дөньясына алып кереп китүен аңлату.	Белергә тиеш: Текстта мәгънәсе аңлашылмаган сүзләргә сүзлекләрдән таба белү Башкара алырга тиеш: - әсәрдәге сикри күренешләр аша авторның безне хисләр дөньясына чакыруын дәлилләп аңлата белү	17.11	
21	Су кызы.	1	Айсылу турындагы әкият-не укып бетерү. Халык әкиятләре һәм автор әкиятләре арасындагы аерманы ачыклап, нәтижеләр ядый белергә өйрәтү.	Белергә тиеш: -Айсылу образының башка әкиятләрдәге су кызларыннан аермасын белү Башкара алырга тиеш: -Су анасы образы аша кешеләрдәге начар сыйфатларны танып, күрсәтә белү	19.11	
22.	Айсылу – бәхетле бала.	1	Әкиятне ахыргача укып бетереп, автор әйтергә теләгән төп фикерне, аның нинди хисләр дөньясына чакыруын ачыклау	Белергә тиеш: -Дәреснең темасы ни өчен шулай аталуын әсәрдән өзекләр белән дәлилләп аңлата белү Башкара алырга тиеш: -хыял белән чынбарлык туры килмәгән өлешләр-не таба белү	24.11	
3. Шагыйрьләр һәм рәс-самнар иҗаты аша та-бигать һәм кешеләрнең матурлыгын аңларга өйрәнәбез.						
23.	Жирдә миңа ни кирәк?	1	“Кеше яшәеше өчен ниләр кирәк?” соравына җавап табу. Укучыларны сән.укуга хәзерләү	Белергә тиеш: -идея эчтәлеген аңлый белү Башкара алырга тиеш: Кеше һәм табигать тормышындагы уртаклыкны аңлау	26.11	
24.	Шәехзадә Бабич	1	XX гасыр башында яшәп	Белергә тиеш:	1.12	

	шигырь-лэре.		ижат иткэн шагийрьлэрнең берсе булган Шәехзадә Бабич ижаты белән таныштыру, аның төрле шигырьләренең язылу стилин өйрәнү	-Ш. Бабичның ике шигырен укып, язу стилин аңлый Башкара алырга тиеш: Үз эшчәнлегенне контрольгә ала, биремнәрне үтәү дәрәҗәсен тикшерү		
25.	Көзгә табигать мизгелләре.	1	Көзгә табигать мизгелләре нең автор әсәрләрендә бирелешен өйрәнү, чагыштыру, сынландырулар, строфа турында белем-нәрне ныгыту	Белергә тиеш: -үз эшләрен анализлый белү Башкара алырга тиеш: -үзгә тискәре сыйфатларын бетерү	3.12	
26.	Кышкы сандугач.	1	Укучыларны безнең якта кышлаучы кошлар белән таныштыруны дәвам итү;	Белергә тиеш: - Кышлаучы кошлар турында тирәнрәк белү Башкара алырга тиеш: - язучыларның күзәтүләреннән чыгып ижат иткән әсәрләрен дәрәҗә аңлап, сән.укый белү	8.12	
27.	Иртә яме, иртә моңы - жан азыгы.	1	Укучыларны режим белән яшәргә күнектерү	Белергә тиеш: -Әсәрләрен паузалар белән, логик басымга әһәмият биреп сән.укырга өйрәтү Башкара алырга тиеш: -Үз эшчәнлегеннән нәтижеләрен формалаштыра	10.12	
28.	Өлкәм портреты.	1	Галәмдә табигать һәм кешенең бербөтен булуын, кеше һәм табигать арасында бәйләнешләрне аңлату, туган як кадерен хәтта хайваннар да белүен төшендерү	Белергә тиеш: -табигать могҗизаларын күрә-тоемлы белү Башкара алырга тиеш: -ялгыш фикерләрен вакытында тәнкыйтьли, хаталарны күрсәтү	15.12	
29.	Иң матур сүз. Кеше ышанмаслык сүз	1	Сүз көче, сүзне уйлап әйтәргә кирәклеге аңлату.	Белергә тиеш: -текстта ориентлашу, чагыштыру, сынландыру,	17.12	

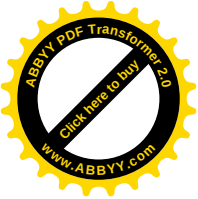

	чын булса да сөйләмә.		Тәмле телле, ихлас сүзле шәхес тәрбияләү.	контраст урыннарны билгели белү Башкара алырга тиеш: -Тексттагы төсләр белән белдерелгән биремнәрне үтәү		
30	“Шагыйрьләр һәм рәс-самнар ижаты аша та-бигать һәм кешеләрнең матурлыгын аңларга өйрәнәбез”бүлеген кабатлау	1	Укучыларның тема буенча белем һәм күнекмәләрен системага салу	Белергә тиеш: -“Син ничек уйлыйсың?” кебек сорауларга җавап таба белү Башкара алырга тиеш: -укылган текстлардан өзекләр китреп дәлилли	22.12	
4. Безгә кадәр яшәгән яшәтәшләребез тормышы белән танышабыз.						
31.	Газаплы язмыш.	1	Борынгы заманнарда яшәгән балалар тормышының үзенчәлекле якларын, авыр тормышта яшәү сәбәпләрен аңлату	Белергә тиеш: -гамәлләрне таләп ителгән вакытта башлый һәм төгәлли белү Башкара алырга тиеш: -кирәкле өзекләрне табу	24.12	
32.	Кечкенә хезмәтче.	1	Ф.Әмирханның”кечкенә хезмәтче” хикәясе аша ба-лаларның авыр хезмәте бе-лән таныштыру, әсәргә карата мөнәсәбәтләрен ачык итеп аңлата белүләренә ирешү	Белергә тиеш: -төрле фикерләренә исәпкә алу һәм үз фикереңне нигезләгәндә тормыш тәҗрибәсенә таяна белү Башкара алырга тиеш: -күршең белән хезмәттәшлек итә	12.01	
33.	Күз яшьле балачак.	1	Тема уртаклыгын табу, дәлилләп аңлата алуларына ирешү	Белергә тиеш: күзәтүчән, игътибарлы була белү Башкара алырга тиеш: -үз уңышсызлыкларың, уңышларың турында фикер йөртә	14.01	

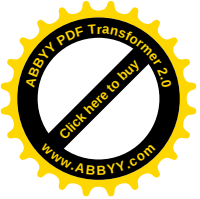

34.	Каникуллар - рэхэт вакыт. Балачак хатирэләре.	1	Кышкы каникул көннәре, бу вакытның ни өчен бик рэхэт булуын ачыклау Һәрбер кешенең үткәне, бүгенгесе һәм киләчәге булуга инандыру. Шул вакыт эчендә сагынып искә алырлык мизгелләр булуы турында аңлату.	Белергә тиеш: -үз мөмкинлекләреңне бәяли белү Башкара алырга тиеш: -үз эшчәнлегеңнең нәтижеләрен яхшыртуга ихтыяж формалаштыру	19.01	
35.	Матурлык дөньяны коткара.	1	Зөлфәт һәм М.Мәһдиев әсәрләре белән таныштыру	Белергә тиеш: - гамәлләрне таләп ителгән вакытта башлый һәм төгәлли белү Башкара алырга тиеш: - үз эшчәнлегеңнең нәтижеләрен яхшыртуга ихтыяж формалаштыру	21.01	
2 <u>иче кисәк</u> 5.Матурлыкның безгә ничек тәэсир иткәнен аңларга тырышабыз.						
36.	Көннәрем гөрләп торсын.	1	Көнне исәнләшү, хәрле иртә теләүдән башласаң, һәр эшен уңай булып, максатыңа да ирешә алачаксың, дип балаларны инандыру.	Белергә тиеш: -өйдә,мәктәптә, гомумән барлык жирдә үзеңне әдәпле, ягымлы тотарга гадәтләндерү Башкара алырга тиеш: - үз эшчәнлегеңнең нәтижеләрен яхшыртуга ихтыяж формалаштыру	26.01	
37.	Каен – урман чибәре.	1	Татар халкы борын-борыннан табынган , тормышта еш файдаланган каен агачы турында өйрәнүне дәвам итү	Белергә тиеш: -текстта ориентлашу, чагыштыру, сынландыру, контраст урыннарны билгели белү Башкара алырга тиеш: -тексттагы төсләр белән белдерелгән биремнәрне үтәү	28.01	

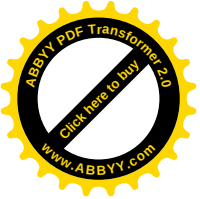
38.	Бөтен дөнья ак кына.	1	Табигатьнең иң саф, гүзэл мизгелләрнең берсе – кыш турында күзаллауларын үстерү. Авторларның табигать фасылларына багышланган әсәрләре белән танышу	Белергә тиеш: күзәтүчән, игътибарлы була белү Башкара алырга тиеш: -үз уңышсызлыкларың, уңышларың турында фикер йөртә	2.02	
39.	Язгы моң.	1	Язгы табигать күренешләрен тасвирлаган әсәрләр уку, рәссам М.Хәйретдинов ижагы белән танышу.	Белергә тиеш: -Р.Гыйззәтулинның “Язгы моң” хикәясе аша табигатьнең матур һәм ямьсез яклары бирелешен аңлата белү Башкара алырга тиеш: -әсәрләрдә бирелгән күренешләргә аңлый белү, йөгерек аңлап уку	4.02	
40.	Серле күк.	1	Күк йөзенең серләрен әдәби әсәрләр аша ачу	Белергә тиеш: -әсәрләр арасындагы охшаш, аермалы якларны билгеләү Башкара алырга тиеш: -рәсем белән әсәргә чагыштыра белү	9.02	
41.	Матурлык дөньясы.	1	Матурлыкны аңлай, аңа соклана, саклай белү теләге уятырлык әсәрләр белән танышу.	Белергә тиеш: -әсәрләрдә чагылдырылган табигать күренеш-ләрен аңлап, ижади якын күрә, күзаллый белү Башкара алырга тиеш: -үз эшчәнлегенң нәтижеләрен яхшыртуга ихтыяж формалаштыру	11.02	
42.	Туган як – Идел көзгесендә.	1	Татарстанның горурлыгы, байлыгы булган Идел елгасы турында белемнәргә арттыру	Белергә тиеш: - Идел елгасы турында тирәнтенрәк Башкара алырга тиеш: - Үз эшчәнлегенң нәтижеләрен формалаштыра	16.02	

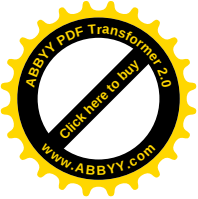
43.	Туган көнгә – салават күпере . Табигать – серле дөнья	1	Укучыларны туган көннең кешеләр тормышында зур, эчтәлекле бәйрәм итеп билгеләп үтелүен күрсәтү. Балаларга табигать серләрен ачарга ярдәм итү	Белергә тиеш: һәр кеше үзе башкарган гамәлләре өчен үзе җавап бирергә тиешлекне Башкара алырга тиеш: Башкарган гамәлләрен өчен җавап бирә белү - әйләнә-тирәлекне саклый белү	18.02	
44.	Аккошлар-сак кошлар.	1	Г.Хәсәнов ижаты белән таныштыру, аның күзәтүләре аша аккошлар тормышы белән танышу	Белергә тиеш: -текст авторы һәм рәссамның аккошларны тасвирлауда охшашлык һәм аермаларын күрсәтү Башкара алырга тиеш: -укылган әсәрләрнең эчтәлегенә буенча фикер алыша, сән.укый. укыганны сөйли, текстны кискәкләргә бүлү	25.02	
45.	Сандугач – табигать җырчысы.	1	Табигатьнең гүзәл җырчысы – сандугач белән таныштыру. Авторларның аларга багышлап язган әсәрләрен уку	Белергә тиеш: -әсәрләрдә чагылдырылган табигать күренеш-ләрен аңлап, ижади якин күрәп, күзаллы белү Башкара алырга тиеш: -үз эшчәнлегенң нәтижеләрен яхшыртуга ихтыяж формалаштыру	1.03	
6. Жирдә кеше булу өчен, кеше күнме юллар үтә?						
46.	Тылсымлы, кодрәтле үлән.	1	Абага үсемлеген, аның хикмәтләре белән таныштыру.	Белергә тиеш: -дәреслектә ориентлаша белү Башкара алырга тиеш: -шартлы билгеләргә телен белү	3.03	
47.	Кирлемән мажаралары	1	Кешедәге кирелек сыйфатының тискәре күренеш булуын, үз-үзенә тәртип-ле, инсафлы тотарга кома-чаулык итүен төшендерү	Белергә тиеш: -эшләнгән эшнә сыйфатын һәм дәрәжәсен билгеләү Башкара алырга тиеш: - үз эшчәнлегенң нәтижеләрен яхшыртуга ихтыяж формалаштыру	10.03	

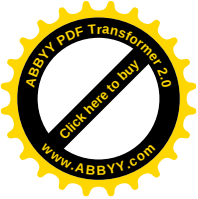
48.	Урман докторы.	1	Табигатьнең күркәм бер кошы-тукран белән таныштыру. Аның яшәеше, кешеләргә китергән файдасы турында күзаллау булдыру	Белергә тиеш: сән.уку, текст өстендә эшли белү Башкара алырга тиеш: -төрле сит-дән чыгу өчен оптимистик карарлар кабул итү	15.03	
49.	Гөмбәләр серен белү кирәк.	1	Табигать үсә торган күптөрле гөмбәләр семьялыгыннан ашарга яраклы гөмбәләрне танырга өйрәтү	Белергә тиеш: Ашарга яраклы гөмбәләр турында белү Башкара алырга тиеш: -эсәрләрне чагыштыра, төркемнәрдә фикерләшә белү	17.03	
50.	Бану әби сабагы.	1	Язучы Кояш Тимбикова эсәрләре белән танышу	Белергә тиеш: Татар халык ашлары турында белү Башкара алырга тиеш: Әби-бабайларга, халкыбызының гореф-гадәтләренә хөрмәт	31.03	
51.	Аш пешерү хикмәтләре. Татар халык ашлары.	1	Кояш Тимбикованың “Бану әби сабагы” хикәясе белән танышуны дәвам итү Татар халкының милли ризыклары белән язучы һәм рәссамнар ижаты ярдәмендә таныштыру, гореф-гадәтләрен аңлату	Белергә тиеш: Татар халык ашлары турында белү Башкара алырга тиеш: Әби-бабайларга, халкыбызының гореф-гадәтләренә хөрмәт	5.04	

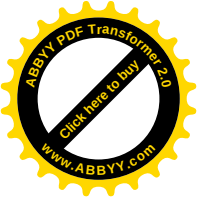
52.	Балалар дөньясы.	1	Г.Гыйльманов, Д.Гайнет-динова, Л.Гыймадиева эсэрләрәндә балалар тормышының чагылышы белән таныштыру, авторларның ни әйтергә теләвен ачыклау	Белергә тиеш: -эсәрне мәгънәви кисәкләргә бүлә белү Башкара алырга тиеш: -мөст. фикерли, нәтижәләр ясый алу	7.04	
53.	Бүрек-нәни көчек.	1	Г.Гыйльмановның “Минем исемем бүрек” эсәре белән танышу дәвам итү	Белергә тиеш: драма эсәре буларак “Минем исемем Бүрек” пьесасының башка жанрлардан аермасын белү Башкара алырга тиеш: - рольләргә бүлөп уку осталыгын камилләштерү	12.04	
54.	Бүрек-ышанычлы сакчы.	1	Г.Гыйльмановның “Минем исемем бүрек” эсәренәң төп идеясен аңлауларына ирешү	Белергә тиеш: -Әкият-драма буларак, эсәрнең үзенчәлекләрен әйтеп бирә белү Башкара алырга тиеш: - рольләргә бүлөп укый, логик фикерли белү	14.04	
7. Сәнгать дөньясының үзенә генә хас үзенчә-лекләрен ачыклайбыз.						
55.	Язучы катнашында үткән “Серле ачкыч” мәктәп клубы утырышы	1	Укчыларны бүгенгә көн шагыйре разил Вәлиев белән очраштыру, аның ижаты, тормыш юлына карата сораулар бирә белергә өйрәтү	Белергә тиеш: -Тема уртаклыгын табып күрсәтә белү. Башкара алырга тиеш: - дидактик материаллар белән эшли	19.04	
56	Язучы катнашында үткән “Серле ачкыч” мек-тәп клубы утырышы	1	Укчыларны бүгенгә көн шагыйре разил Вәлиев белән очраштыру, аның ижаты, тормыш юлына карата	Белергә тиеш: -Тема уртаклыгын табып күрсәтә белү. Башкара алырга тиеш: - дидактик материаллар белән эшли	21.04	

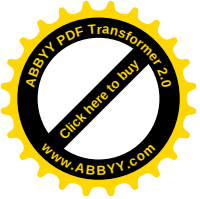
			сораулар бирә белергә өйрәтү			
57	Бәбкә үстерү кыенлыклары	1	Сәнгать дөньясының үзенә хас үзенчәлекләрен аңлату	Белергә тиеш: - Сәнгать дөньясының үзенә хас үзенчәлекләрен фәнни эзләнүләр аша аңлата белү Башкара алырга тиеш: - әдәбият-сәнгать дөньясы, язучылар тормышы турында күбрәк белү	26.04	
58	Чыпчыкның да үз жыры бар	1	Гади генә күренешләрдән дә матурлыкны күрә һәм бәяли белергә өйрәтү	Белергә тиеш: -Мөжәһит, К.Сибгатуллин, И.Туктар,Р.Корбан әсәрләре ярдәмендә матурлык төшенчәсен тоя һәм аңлый белү Башкара алырга тиеш: -күзәтеп, нәтижәләр ясый	28.04	
59.	Яз галәмәтләре	1	Язгы табигать мизгелләрен яктырткан әсәрләр аша табигатьтәге үзгәрешләр-не, язның төп билгеләрен табарга өйрәтү, кеше күңеленә кайсы халәтен яз белән чагыштыруларын аңлату	Белергә тиеш: -язның төп билгеләрен таба белү Башкара алырга тиеш: - эшләнгән эшнең сыйфатын һәм дәрәжәсен билгели	3.05	
60	“Сәнгать дөньясының үзенә генә хас үзенчәлекләрен ачыклайбыз”бүлеген йөмгаклау	1	Укучыларның тема буенча белем һәм күнекмәләрен системага салу	Белергә тиеш: -“Син ничек уйлайсың?” кебек сорауларга җавап таба белү Башкара алырга тиеш: -укылган текстлардан өзекләр китреп дәлилли	5.05	
8. Үткәне булмаган халыкның киләчәге юк.Туган ил турында уйланабыз						
	Һәркемгә үз Ватаны		Ватан төшенчәсен бала-	Белергә тиеш:	10.05	

61.	кадерле. Татарстан флагы.	1	ларның ничек аңлавын ачыклау, аны сакларга һәм якларга кирәклеке аңлату Дәүләт символлары турында мәгълүмат бирүне дәвам итү	-Ватан төшенчәсен конкрет күзаллы -Дәүләт символларның ил тормышында әһәмиятле роль уйнавын аңлай белү Башкара алырга тиеш: -Әсәрләрдәге уртак һәм аермалы якларны таба белү		
62	Зур тарихлы батыр халкым	1	Татар халкының тарихи үткәннән багышланган әсәрләр белән таныштыру-ны дәвам итү	Белергә тиеш: -Халык тарихының бай һәм горуранлырлык икәнлеген аңлай белү Башкара алырга тиеш: - Тарихи үткәннебез, ата-бабаларыбыз тормышы белән кызыксыну	12.05	
63.	Балачакның онытылмас мизгелләре	1	Элекке заманнарда яшәгән балалар тормышы аша илебоз тарихын аңлату	Белергә тиеш: -бабаларыбызның авыр балачагы белән таныштырып, сугыш елларында халыкның күңел төшенкелегенә бирелмичә, киләчәккә өмет белән яшәвен күрсәтә белү Башкара алырга тиеш: - Декламация сөйләү осталыгы	17.05	
64.	Авыр елларда	1	Сугыш чоры балалары кичергән авырлыкларны әдәби образлар язмышы ярдәмендә аңлату	Белергә тиеш: -Сугыш чоры балаларының фажигале язмышы Башкара алырга тиеш: -Әсәрләр арасында тел уртаклыгы	19.05	
65	Сөю – иң куәтле дөва	1	Укучыга уку эшчәнлегенә кереп китү өчен, шартлар булдыру. Темага бәйле фикерләрен төгәл, ачык итеп әйтә белергә өйрәтү	Белергә тиеш: - Укытучы ярдәмендә дәресең максатын билгели һәм формалаштыра белү Башкара алырга тиеш: - әсәрләрне төрле темпта уку осталыгы, логик фикерли белү	24.05	
66.	Кыю очучылар	1	Укучыга уку эшчәнлегенә кереп китү өчен, шартлар	Белергә тиеш: - Укытучы ярдәмендә дәресең максатын билгели һәм	26.05	

			булдыру. Темага бэйле фикирлэрен төгэл, ачык итеп әйтә белергә өйрәтү	формалаштыра белү Башкара алырга тиеш: әсәрләрне төрле темпта уку осталыгы, логик фикерли белү		
67.	Һәркемгә якын ул туган я. Олимпиада.	1	Туган җирне, туган якны ярату турында сөйләшү	Белергә тиеш: - Татарстан турында төрле авторлар тасвир-лавында бирелгән әсәрләр Башкара алырга тиеш: -Төрле жанрларда фикер уртаклыгын билгели белү -Олимпиада биремнәрен үти белү		
68.	“Серле ачкыч” мәктәп клубы утырышы. Йомгаклау.	1	“Серле ачкыч” мәктәп клубының чираттагы утырышы	Белергә тиеш: -ел буг өйрәнгәннәргә нәтижә ясый белү Башкара плырга тиеш: -үз эшчәнлегенң нәтижәләрен яхшырта		

**МУНИЦИПАЛЬ БЮДЖЕТ ГОМУМБЕЛЕМ УЧРЕЖДЕНИЕ
ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ӘГЕРЖЕ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
«ЯҢА АВЫЛ БАШЛАШГЫЧ МӘКТӘП - БАЛАЛАР БАКЧАСЫ»**

Каралды

МБ житәкчесе

_____ Ф.Ә. Фәхретдинова

Протокол № 1

28 август 2015ел

Раслыйм

МБГУ «Яңа Авыл башлангыч мәктәп -
балалар бакчасы» директоры

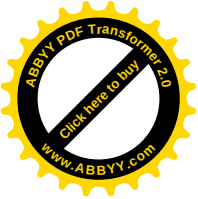
_____ В.М. Гильмутдинова

Приказ № 48 - ОД 1 сентябрь 2015 ел

**Беренче квалификацион категорияле
башлангыч сыйныф укытучысы
Кәримова Фәридә Фәнис кызының
2 сыйныф өчен
математикадан эш программасы**

Педагогик киңәшмә утырышында кабул ителде

Протокол № 1 28 август 2015 ел

Аңлатма язуы

Математикадан эш программасы түбәндәге документларга нигеләнеп төзелде:

1. Закон 273-ФЗ «Об образовании в Российской Федерации»
2. Дәүләт стандартының Федераль компонентына нигезләнән башлангыч мәктәпләрнең фәнненән үрнәк программасына;
3. 29.08.2011 елда ТР Мәгариф министрлыгы тарафыннан расланган гомумбелем бирү учреждениеләре өчен региональ базис укыту планына (Приказ №9282/11);
4. 06.10.2009 нчы елда РФ Мәгариф һәм Фән министрлыгы тарафыннан расланган “Гомуми башлангыч белем бирү федераль дәүләт стандартын гамәлгә кертү” турындагы боекыгына (Приказ №373);
5. Белем бирү учреждениеләрендә укыту процессында куллану өчен рөхсәт ителгән “Перспективалы башлангыч мәктәп” концепциясе һәм белем бирүнең яңа стандартлары таләпләренә туры килгән һәм рөхсәт ителгән региональ дәреслекләр исемлегенә;
6. Дәреслек РФ Мәгариф һәм фән министрлыгы тарафыннан тәкъдим ителгән А.Л.Чекинның математика дәреслеге 2 кисәк.Дәреслеккә РФА(беркетмә №10106-5215/491 01.11.2010) һәм РМА тарафыннан (беркетмә №01-5/д-288 20.10.2010) башлангыч гомуми белем бирүнең Федераль дәүләт Мәгариф стандарты таләпләренә туры килүгә экспертиза узган.Москва/Академкнига/учебник/2011 Казан /”Хәтер”/2011
7. Белем бирү оешмасының гомуми башлангыч белем бирү буенча икенче буын гомуми белем бирү федераль дәүләт стандартлары таләпләренә туры килгән төп үрнәк программасына (2015-2016нчы уку елына уку планы-приказ №48-ОД,1сентябрь 2015 ел)
8. Белем бирү учреждениеләрендә укыту процессында куллану өчен рөхсәт ителгән “Перспективалы башлангыч мәктәп” концепциясе һәм белем бирүнең яңа стандартлары таләпләренә туры килгән һәм рөхсәт ителгән региональ дәреслекләргә.

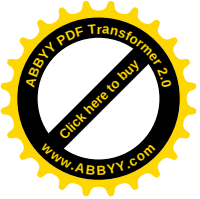
Чекин А.Л. Математика. 4 нче сыйныф өчен дәреслек: ике кисәктә. – Казан: Татарстан Республикасы “ХӘТЕР” нәшрияты, 2014. дәреслегенә.

Математика фәнненән эш программасы “Перспективалы башлангыч мәктәп” концепциясе һәм икенче буын гомуми белем бирү федераль дәүләт стандартлары таләпләренә туры килә. Программа яңа укыту стандартлары таләпләренә иске алып, үстерешле укыту принциплары белән традицион белем бирү принципларының үзара тыгыз бәйләнештә булуын тәмин итә торган «Перспективалы башлангыч мәктәп» концепциясенә нигезләнеп, башлангыч гомуми белем бирүнең федераль дәүләт мәгариф стандарты нигезендә һәм уку программасын үзләштерү буенча планлаштырыла торган нәтижеләр буенча төзелде.

Математика фәнненә базис укыту планында атнага 4 сәгать вакыт бирелә. Барысы-136сәг.

Программада каралган тикшерү төрләре:

Контроль эшләр: тематик - 6, кереш - 1, 1 яртыеллык – 1, еллык - 1

Мөстәкыйль эшләр
Тестлар.

Математиканың тәкъдим ителгән башлангыч курсы түбәндәге максатларны куя:

• кече яшьтәге мәктәп укучысының математик үсешен тәэмин итү: әйләнә-тирә чынбарлыкны микъдар һәм пространство нисбәтләрендә сурәтләү, логик фикер йөртү, пространстволы күзаллау, дәрәс һәм дәрәс булмаган әйтелмәләргә аеру, аргументлар китерү, нигезле нәтижәләр ясау сәләтенә ия булу;

• уку һәм гамәли мәсьәләләргә математик чаралар белән чишү осталыгы формалаштыру: мәгълүмат (тәртипкә салу һәм классификацияләү өчен фактлар, охшашлыктар, аермалыктар, закончалыктар, нигезләмәләр, вариантлар) туплау, зурлыктарның мәгънәсен һәм аларны үлчәү ысулларын аңлау, сюжетлы мәсьәләләр чишү өчен арифметик ысуллар куллану (иң гади математик модельләр төзү), арифметик гамәлләр башкару, мәсьәләләр чишү, иң гади төзүләр үткәрү алгоритмнары белән эшләү;

• фикер йөртүдә тәнкыйть булдыру, математик белемне көндәлек тормышта куллану осталыгы формалаштыру.

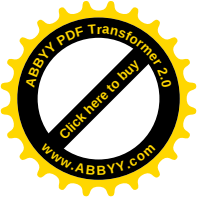
Программада кече яшьтәге укучыда белем алу осталыгы нигезләрен формалаштыру мәсьәләләргә исәпкә алынды. Математика курсының өйрәнү дәвамында укучыларда танып белү универсаль уку гамәлләргә – текстны тамга-символик телгә күчерү, төзелгән модельдән мәгълүмат аерып чыгару, анализлау, нәтижә чыгару, исбатлау, проблема куя һәм аны чишү осталыгы формалашчак. Максат куя, планлаштыру, фаразлау, төзәтмәләр кертү, бәяләү, менеджментлык, үз-үзгә көйләү кебек регулятив уку гамәлләргә ныгытылачак. Укучылар башкалар белән хезмәттәшлек итү, партнерга аңлаешлы сөйләм төзү, үз фикереңгә әйтә һәм аны яклык белү осталыгың үзгә алган коммуникатив универсаль уку гамәлләргә өйрәнәчәк. Тормыш кыйммәтләрен һәм мораль нормаларны аңлап кабул итү, әйләнә-тирәдәгеләргә үз карашың формалашу кебек шәхсиятле универсаль уку гамәлләргә үстөреләчәк.

Шулай итеп, тәкъдим ителгән курс баланы математик төшенчәләр һәм аларның үзлекләргә дөньясына алып керүгә генә түгел, әлегә төшенчәләр ярдәмендә сурәтләнә (модельләштерелә) торган чынбарлыкта ориентлашу күнемләргә булдыру мөмкинлеген дә максат итеп куя: әйләнә-тирә дөнья формалар күпләгә буларак, зурлыктарын сан белән күрсәтергә мөмкин булган предметлар күпләгә буларак карала. Шулай ук балага әйләнә-тирә чынбарлыкны танып белү ысуллары тәкъдим ителә.

Курска гомуми характеристика

Курсның төп дидактик идеясы “аерым очракны карау аша гомумиләштерүгә килү” формуласы белән күрсәтеләргә мөмкин: балага предметның асылына математиканың әйләнә-тирә дөнья белән табигый бәйләнеше аша төшенергә тәкъдим ителә. Теге яисә бу математик төшенчә белән танышу конкрет реаль яки квазиреаль (уку) ситуациягә караганда гамәлгә ашырыла. Бу ситуациягә анализ ясау укучының игътибарын бирелгән математик төшенчә асылына юнәлтергә мөмкинлек бирә. Ул, күпсанлы аерым очракларны караудан башка да, гомумиләштерүгә тиешле дәрәжәсенә ирешергә мөмкинлек бирә. Ниһаять, гомуми закончалыктарны аңлау һәм чишүгә гомуми алымнарын белү укучыга конкрет биремне таныш булмаган очракта да үтәргә юл ача.

Формуланың беренче өлешен гамәлгә ашыруда логик-дидактик нигез булып тулы бул-маган индукция тора. Ул кече яшьтәге балаларда анализ һәм синтез, чагыштыру, классификация, аналогия һәм гомумиләштерү кебек акыл эшчәнлегә алымнарын формалаштыру буенча

максатчан һәм системалы эш алып бару белән бергә укучыны өйрәнелә торган математик фактны мөстәкыйль “ачуга” китерә. Формулань икенче өлөшө иһә дедуктив характерда һәм укучыларда алынган белемнәрне конкретлаштыру күнекмәләрен формалаштыруга һәм аларны куелган уку мәсәләләрен чишкәндә файдалана белүгә юнәлтелгән.

Өлеге курсның аермалы ягы булып геометрик материалны һәм зурлыкларны өйрәнүгә күбрәк игътибар бирелүе тора, чөнки бала әйләнә-тирә дөньяны, барыннан да бигрәк, формасы һәм зурлыгы булган реаль предметлар берләшмәсе буларак кабул итә. Өлеге эчтәлекле линияләрне үстермичә, математиканың әйләнә-тирә белән бәйләнешен чагылдырып булмый. Арифметик материалны өйрәнү иһә барлык курсның үзәге булып кала. Телдән исәпләү ысуллары һәм техникасына аерым игътибар бирелә.

Барлык курсның эчтәлеген биш төп эчтәлекле линиянең үзара бәйләнешле үсешө итеп күз алдына китерергә мөмкин: *арифметик, геометрик, алгоритмик (мәсьәлә чишәргә өйрәтү)* һәм *мәгълүмат белән эшләү. Алгебраик* характердагы сораулар (тигезләмәләр чишү, формулалар белән эш) барлык эчтәлекле линияләрдә карала.

Курс эчтәлеге. Тематик планлаштыру

1. Саннар һәм зурлыklar (10 сәгать)

Күбурынлы саннар нумерациясе. Күбурынлы саннарны чагыштыру

Яңа разряд берәмлеге – мең. “Түгәрәк” меңнәр. Берәмлек меңнәр, дистә меңнәр, йөз меңнәр разряды. Берәмлекләр классы һәм меңнәр классы. Класс исемнәрен кулланып телдән нумерация принцибы. Разрядлар һәм класслар таблицасы. Күбурынлы саннарны разрядлы чагыштыру.

Натураль рәт һәм башка санлы эзлеклелекләр.

Зурлыklar һәм аларны үлчәү

Масса берәмлекләре: грамм, тонна. Килограмм һәм грамм арасында ($1 \text{ кг} = 1000 \text{ г}$), тонна һәм центнер арасында ($1 \text{ т} = 10 \text{ ц}$), тонна һәм килограмм арасында ($1 \text{ т} = 1000 \text{ кг}$) нисбәтләр.

2. Саннар белән гамәлләр (46 сәгать)

Күбурынлы саннарны баганалап язып кушу һәм алу алгоритмнары. Тапкырлауның оештыру үзлеге. Тапкырлаучыларны төркемләү. Сумманы санга һәм санны суммага тапкырлау. Күбурынлы санны берурынлы һәм икеурынлы санга тапкырлау. Баганалап язып тапкырлау.

Бүлү һәм тапкырлау арасындагы бәйләнеш (бүлү – тапкырлауга кире гамәл). Бүлүнең таблицалы очраklары. Тапкырлау, бүлүнең компонентлары һәм гамәл нәтижәләре арасында үзара бәйләнеш. Билгесез тапкырлаучы, билгесез бүлүче, билгесез бүленүче белән тигезләмәләр чишү. Саннарны һәм зурлыklarны кабатлы чагыштыру.

0 гә бүлүнең мәгънәсезлеге. Санны 1 гә һәм үз-үзенә бүлү.

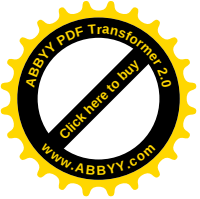
Сумманы һәм аерманы санга бүлү. Икеурынлы санны берурынлы санга, икеурынлы санны икеурынлы санга телдән бүлү алымнары.

10, 100, 100 гә тапкырлау һәм бүлү.

Беренче һәм икенче баскыч гамәлләре. Гамәлләрне үтәү тәртибе. Жәяле һәм жәясез берничә гамәлле аңлатмаларның кыйммәтләрен табу.

Калькулятор ярдәмендә исәпләү һәм исәпләүне тикшерү.

3. Текстлы мәсьәләләр (36 ч)

Тапкырлау һәм алуға гади арифметик сюжетлы мәсьәләләр, аларны чишү. Тапкырлау һәм бүлүгә мәсьәләләр чишкәндә график модельләштерү. Тапкырлау һәм бүлүгә гади арифметик сюжетлы мәсьәләләрне тигезләмәләр ярдәмендә модельләштерү һәм чишү.

Барлык гамәлләргә төзелмә мәсьәләләр. Төзелмә мәсьәләләрне гамәлләп һәм бер аңлатма белән чишү.

Зурлыклар житмәгән мәсьәләләр. Аларны тулы зурлыклы мәсьәләләргә әйләндерүнең төрлө ысуллары.

Зурлыклар артык бирелгән мәсьәләләр. Гамәлләр санын минимальләштереп чишүгә китергән бирелгән зурлыклар төркемен куллану. Чишелешнең рациональ юлын сайлау.

4.Геометрик фигуралар (10 сәгать)

Почмак төрлөрә: туры, кысынкы, жәенке, тигезьяклы һәм тигезьянлы. Күппочмакта почмаклар. Тигезьяклы өчпочмаклы – тигезьянлы өчпочмакның бер очрагы. Өчпочмакның биеклеге.

Геометрик фигуралар кисеп алу һәм төзүгә мәсьәләләр.

Куб һәм аның ясылыктагы сурәте белән танышу. Кубның сурәте.

Шакмаклы кәгаздә һәм сызым инструментлары ярдәмендә симметрик фигуралар төзү.

5.Геометрик зурлыклар (14 сәгать)

Озынлык берәмлеге – километр. Километр һәм метр арасында нисбәт ($1 \text{ км} = 100 \text{ м}$).

Озынлык берәмлеге – миллиметр. Сантиметр һәм миллиметр арасында ($1 \text{ см} = 10 \text{ мм}$), дециметр һәм миллиметр арасында ($1 \text{ м} = 1000 \text{ мм}$) нисбәтләр.

Майдан турында төшенчә. Фигураларның майданнарын үлчәмичә чагыштыру.

Майданны нинди дә булса үлчәгеч ярдәмендә үлчәү. Майданны палетка ярдәмендә үлчәү.

Майданның гомум кабул ителгән берәмлекләре белән танышу: квадрат сантиметр, квадрат дециметр, квадрат метр, квадрат километр, квадрат миллиметр. Башка майдан берәмлекләре (ар яисә “сутый”, гектар). Майдан берәмлекләре арасында нисбәтләр, аларның тиндәшле озынлык берәмлекләре арасында нисбәтләр белән бәйләнеше.

Турыпочмаклыкның майданын үлчәү (палетка ярдәмендә, озынлыгын һәм киңлеген үлчәү нигезендә, исәпләү аша).

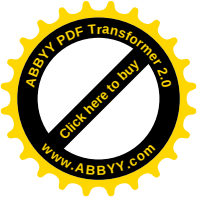
Почмакларны үлчәмичә һәм үлчәп чагыштыру.

6.Мәгълүмат белән эшләү (20 сәгать)

Разрядлар һәм класслар таблицасы. Кушу һәм алу гамәлләре өчен “разрядлы” таблицаны куллану. Арифметик текстлы (сюжетлы) мәсьәләнең кыскача язылышын таблицалы формада бирү. Бирелгәннәрне баганалы һәм юллы диаграммалар ярдәмендә сурәтләү. Аермалары буенча яисә кабатлы чагыштыруга карата мәсьәләләрне чишү өчен чагыштыру диаграммаларын (баганалы яисә юллы) куллану.

“Математика” курсың үзләштерү процессында укучылар эшчәнлегә төрләрә:

- Арифметик һәм геометрик чаралар белән ситуацияләрне модельләштерү.
- Предмет һәм математик объектларны тәртипкә китерү (озынлык, майдан, сыйдырышлылык, масса, вакыт буенча).
- Күренеш һәм вакыйгаларны зурлыклар кулланып сүрәтләү.
- Геометрик фигураларның модельләрен әйләнә-тирәдәге предметларда тану.

- Математик бәйләнешләрне әйләнә-тирә чынбарлыкта танып белү.
- Геометрик зурлыklarны табуны таләп итүче тормыш ситуацияләрен чишү (план, сызым).
- Геометрик төзүләр башкару.
- Арифметик исәпләүләр башкару.
- Исәпләүнең, мәсьәлә чишүнең нәтижәсен фаразлау.
- Мәсьәлә чишүне планлаштыру; үлчәү, исәпләү, төзүгә биремнәр үтәү.
- Исәпләү, мәсьәлә чишүнең төрлө ысулларын чагыштыру; рациональ (уңайлы) ысул сайлап алу.
- Төрлө математик мәсьәләләр чишү тәҗрибәсе туплау һәм аны куллану.
- Арифметик гамәл (кушу, алу, тапкырлау, бүлү) башкару, текстлы мәсьәлә чишү, геометрик фигуралар төзү алгоритмнарын үтәүнең дөреслегенә адымлы контроль.
- Логик (чишү) һәм арифметик (исәпләү) характердагы хаталарны табу, төзәтү.
- Тиешле мәгълүматны уку басмалары һәм белешмәлекләрдә, массакүләм мәгълүмат чараларында эзләп табу.
- Мөстәкыйль рәвештә башкарылган күзәтү, эзләнүләр нәтижәсендә табылган мәгълүматны туплау, гомумиләштерү һәм тәкъдим итү.
- Чыгыш вакытында күрсәтмәлелек куллану, төрлө социаль рольне үтәү.

4 нче сыйныф ахырына математика курсы программасын үзләштерү буенча планлаштырыла торган нәтижәләр:

“Саннар һәм зурлыklar” бүлегендә

Укучылар өйрәнәчәк:

- беренче ике класс кысаларында барлык саннарны укырга һәм язарга;
- өйрәнелгән саннарны разрядлы кушылучылар суммасы рәвешендә күрсәтергә; “түгәрәк” саннарны разрядлы кушылучылар сыйфатында кулланырга;
- өйрәнелгән саннарны чагыштырырга һәм чагыштыру нәтижәсен тамгалар ($>$, $<$, $=$) ярдәмендә язарга;
- бирелгән санлы эзлеклелекнең нинди кагыйдә буенча төзелгән танып белергә.

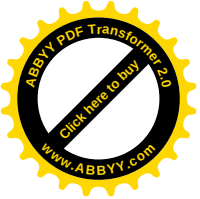
Укучылар өйрәнергә мөмкинлек алачак:

- бирелгән санлы эзлеклелекнең төзелү кагыйдәсен формалаштырырга;
- тискәре булмаган бөтен саннар рәте төзелешен һәм аның геометрик интерпретациясен аңларга.

“Саннар белән гамәлләр” бүлегендә

Укучылар өйрәнәчәк:

- күбурынлы саннарны кушу һәм алуны баганалап исәпләргә;
- тапкырлауның оештыру үзлеген кулланырга;
- тапкырлаучыларны төркемләргә;
- санны суммага һәм сумманы санга тапкырлау кагыйдәсен кулланырга;
- сумманы санга бүлү кагыйдәсен кулланырга;

- нуль һәм бер белән тапкырлау һәм бүлү кагыйдәләрен белергә;
- жәяле һәм жәясез 2-4 гамәлле аңлатмаларның кыйммәтләрен табарга;
- билгесез тапкырлаучы, билгесез бүлүче, билгесез бүленүчеләрне табу кагыйдәләрен белергә һәм кулланырга;
- күбурынлы саннарны “баганалап” кушарга һәм алырга;
- икеурынлы санны берурынлыга телдән тапкырларга;
- икеурынлы санны берурынлыга һәм икеурынлы санны икеурынлыга телдән бүлүргә;
- исәпләүләр башкару һәм аларның дөреслеген тикшерү өчен калькулятор кулланырга;
- исәпләүләрне башкару һәм гадиләштерү өчен арифметик гамәлләрнең элек өйрәнгән үзлекләрен кулланырга.

Укучылар өйрәнергә мөмкинлек алачак:

- *тапкырлауның оештыру үзлеген әйтә белергә;*
- *санны суммага һәм сумманы санга тапкырлау кагыйдәсен әйтә белергә;*
- *санны суммага бүлү кагыйдәсен әйтә белергә;*
- *0 гә бүлүнең мәгънәсезлеген нигезләргә;*
- *арифметик гамәлләрнең (операцияләрнең) микъдар мәгънәсен һәм алар арасындагы үзара бәйләнешне аңларга.*

“Геометрик фигуралар” бүлегендә

Укучылар өйрәнәчәк:

- өчпочмак төрләрен почмаклары зурлыгы (турыпочмаклы, жәенкепочмаклы, кысынкы-почмаклы) һәм яклары озынлыгы (тигезъянлы, тигезъянлы өчпочмакның аерым очрагы булган тигезъяклы, төрле яклы) буенча танып белергә;
- бирелгән якның озынлыгы буенча турыпочмаклык төзергә;
- бирелгән периметр буенча турыпочмаклык төзергә;
- бирелгән радиус буенча әйләнә төзергә;
- циркуль ярәмендә әйләнәләр сызарга һәм аларда линейка ярдәмендә радиус һәм диаметрлар үткәрергә; мәсьәләләр чишү өчен бер әйләнәнең радиусы һәм диаметры арасындагы нисбәтләрен кулланырга;
- кубны яссылыкта сурәтләргә; аның моделен төзергә.

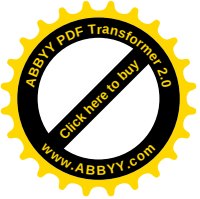
Укучылар өйрәнергә мөмкинлек алачак:

- *почмак зурлыкларын үлчәүне башкарырга;*
- *фигураларның мәйданнарын фигураны кисәкләргә бүлеп һәм кисәкләрдән фигура төзеп чагыштырырга; “тигез төзелгән” һәм “тигез зурлыктагы” фигуралар терминна-рын кулланырга;*
- *өчпочмак биеклеген төзергә һәм аны мәсьәләләр чишү өчен кулланырга.*

“Геометрик зурлыklar” бүлегендә

Укучылар өйрәнәчәк:

- турыпочмаклык мәйданын үлчәп (палетка ярдәмендә) һәм исәпләп (линейка ярдәмендә алдан үлчәүләр үткәреп) билгеләргә; турыпочмаклык мәйданы формуласын ($s=a \cdot b$) кул- ланырга;

- озынлык берәмлекләрен – километр, миллиметр һәм аларның метр белән нисбәтләрен кулланырга;
- мәйдан берәмлекләрен – квадрат сантиметр (кв.см яисә см²), квадрат дециметр (кв.дм яисә дм²), квадрат метр (кв.м яисә м²), квадрат километр (кв.км яисә км²) һәм алар ара-сындагы нисбәтләрне кулланырга;
- төрле мәйдан берәмлекләрен кулланып, фигура мәйданын күрсәтергә (мәсәлән, 1 дм² 6 см² һәм 106 кв. см²).

Укучылар өйрәнерә мөмкинлек алачак:

- *төрле мәйдан берәмлекләрен кулланырга (квадрат миллиметр, квадрат километр, ар яисә “сутый”, гектар).*

“Текстлы мәсьәләләр” бүлегендә

Укучылар өйрәнәчәк:

- мәсьәләнең кыскача язылышын таблицалы формада төзүгә һәм кулланырга;
- тапкырлау һәм бүлүгә гади мәсьәләләр чишүгә;
- төзелмә мәсьәләләрнең чишелешен гамәлләп һәм бер аңлатма белән язарга һәм исәпләргә.

Укучылар өйрәнергә мөмкинлек алачак:

- *бер үк мәсьәләнең төрле формулировкаларын кулланырга;*
- *бер үк мәсьәләнең төрлечә чишелешен табарга;*
- *төзелмә мәсьәлә чишүнең алгоритмик характерын аңларга.*

“Мәгълүмат белән эшләр” бүлегендә

Укучылар өйрәнәчәк:

- мәгълүматны күрсәтү һәм кабатлы һәм аермалары буенча чагыштыруга мәсьәләләр тө- зүдә бағаналы (яисә юллы) диаграммалар кулланырга;
- кирәкле мәгълүматны белешмәлекләрдән һәм уку басмаларынан эзләрگә.

Укучылар өйрәнергә мөмкинлек алачак:

- *разрядлар һәм класслар таблицасын чиксез кичәйтү мөмкинлекләрен аңларга;*
- *төрле мәгълүмат чыганаclarын кулланып кирәкле мәгълүматны табарга.*

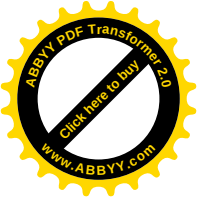
4 нче сыйныф ахырына универсаль уку гамәлләре формалаштыру программасын үзләштерү буенча планлаштырыла торган нәтижәләр

Башлангыч гомуми белем бирү баскычында математиканы өйрәнү нәтижәсендә укучыларда белем алу осталыгы нигезе буларак **танып белү, коммуникатив, регулятив һәм шәхескә кагылышлы универсаль уку гамәлләре формалашчак.**

Танып белү универсаль уку гамәлләре

Укучылар өйрәнәчәк:

- мөһим бәйләнешләрне аерып чыгару нигезендә кагыйдә формалаштырырга;
- мәсьәлә чишү алымнарын үзләштерергә;

- чишелешнең нәтижәле ысулын яисә дәрәҗә чишелешне сайлау өчен чагыштыру, серияция, классификация үткәргә;
- тәкъдим ителгән план буенча телдән аңлатырга;
- материал объект, таблица, рәсем, схемалар кулланырга;
- бирелгән алгоритм буенча гамәлләр башкарырга;
- фикерләүдә логик чылбыр төзәргә;
- уку мәсьәләләрен модельләштерүдә билгеләр (символлар) кулланырга.

Укучылар өйрәнергә мөмкинлек алачак:

- интернетны кулланып, мәгълүмат эзләргә;
- мөстәкыйль рәвештә нигезләмә һәм критерийлар сайлап, чагыштыру, серияция һәм классификация башкарырга;
- сәбәплә-нәтижәле мөнәсәбәтләр урнаштыруны үз эченә алган логик хикәяләү төзәргә.

Коммуникатив универсаль уку гамәлләре

Укучылар өйрәнәчәк:

- партадаш күрше белән яисә төркемдә хезмәттәшлек итәргә;
- нинди дә булса предмет яисә объектка төрле карашлар булу мөмкинлеген аңларга;
- төрле карашларны исәпкә алырга һәм хезмәттәшлектә төрле позицияләр координация-ясенә омытырга;
- килешергә һәм уртак эшчәнлектә гомуми чишелешкә килергә;
- сораулар формалаштырырга.

Укучылар өйрәнергә мөмкинлек алачак:

- төрле коммуникатив мәсьәләләргә нәтижәле чишү өчен үз эшчәнлегенә планлаштырырга һәм көйләргә;
- сораулар ярдәмендә партнердан өстәмә мәгълүмат алырга;
- монолог төзәргә.

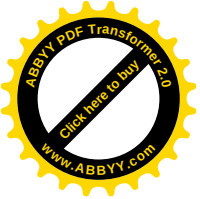
Регулятив универсаль уку гамәлләре

Укучылар өйрәнәчәк:

- таблица буенча чишелешнең дәрәҗәсен тикшерергә;
- гамәлләргә таләп ителгән вакытта башларга һәм тәмамларга;
- кагыйдә, инструкцияларны истә тотарга һәм шуларга иярәп гамәлләр кылырга;
- максатка кагылышсыз гамәлләрдән тыелырга;
- сәбәплә-нәтижәле бәйләнешләр урнаштырырга.

Укучылар өйрәнергә мөмкинлек алачак:

- партадаш күршенең белән хезмәттәшлектә яңа уку мәсьәләләргә куярга;
- уку эшчәнлегенә үзгәртеп карашып, нәтижәсен һәм сарыф ителгән вакытны, көчне бәяләргә;
- ирешелчәк нәтижәгә алдан фаразларга;
- яңа уку мәсьәләсен чишүгә керешкәнчә үз мөмкинлекләренә мөстәкыйль бәяләргә.

Шәхескә кагылышлы универсаль уку гамәлләре

Укучыларда формалашчак:

- математика фәненә танып белү кызыксынуы;
- дәрәслек геройларына һәм партадаш күршенә ярдәм итү инициативасы;
- үз уңышларын/уңышсызлыкларыңның сәбәпләре турында фикер йөртү;
- нормалардан тайпылышны күрү;
- үз сүзләрең һәм гамәлләрең өчен җаваплылык.

Укучыларда формалашырга мөмкин:

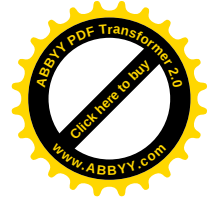
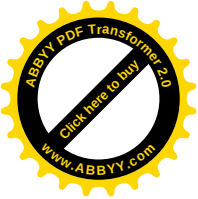
- *ситуациянең мораль эчтәлеген аерып алу;*
- *берничә мораль норманы чагыштырып карар кабул итү;*
- *ситуацияне башкалар күзлегеннән чыгып күрү.*

Программаны тәмин итәләр:

Чекин А.Л. Математика. 4 нче сыйныф өчен дәрәслек: ике китепкә. – Казан: Татарстан Республикасы “ХӘТЕР” нәшрияты, 2014.

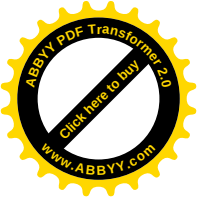
Захарова О.А. Тетрадь для самостоятельных работ №1, №2, №3. – М.: Академкнига / Учебник, 2014.

Чекин А.Л. Математика: Методическое пособие. – М.: Академкнига / Учебник, 2014

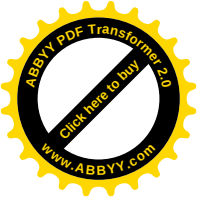

Календарь-тематик планлаштыру

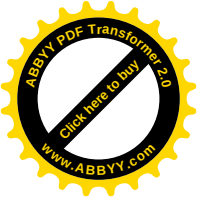
№	Дәрес темасы	Сә з.	Универсаль укыту гамәлләре		Дата план	фак
			предметлы	Шәхсиятле һәм метапредметлы (УУГ формалаштыру)		
1	Кабатлаудан башлыйбыз. Саннарны разрядлы чагыштыру, кушу, алу, тапкырлау.	1	Саннарны разрядлы чагыштыру, кушу, алу, тапкырлау күнекмәләрен ныгыту	РУУГ: калькулятор ярдәмендә бирем үтәлешенәң дөреслеген тикшерү ТБУУГ: арифметик гамәл билгеләре нигезендә биремнәр үтәү	1.09	
2	Кабатлаудан башлыйбыз. Майдан һәм периметр табу, фигуралар төзү.	1	Геометрик фигуралар һәм зурлыктар турында өйрәнгәннәргә, майдан 1әм периметр табуны ныгыту.	ТБУУГ: схемалар кулланып биремнәр үтәү	2.09	
3	Кабатлаудан башлыйбыз. Мәсьәләләргә модельләштерү	1	Мәсьәләләргә модельләштерү күнекмәсен ныгыту	ТБУУГ: мөстәкыйль рәвештә эшләнгән рәсем һәм схемалар нигезендә биремнәр үтәү ТБУУГ: дөрес чишелешне сайлау өчен чагыштыру, серияция, классификация үткөрү	4.09	
4	Аерма буенча чагыштыру нәтижәсе билгеле булганда.	1	3 нче сыйныфта өйрәнелгәннәргә күнекмә дәрәжәсендә формалашуын тикшерү	ТБУУГ: рәсем, схемалар кулланып биремнәр үтәү	7.09	
5	Күпурынлы саннар белән язып исәпләү.	1	Тапкырлау һәм бүлү гамәлләре арасындагы бәйләнешне ачу	ШУУГ: белү-белмәү чикләрен чамалау РУУГ: гамәлләргә таләп ителгән вакытта башлау һәм тәмамлау ТБУУГ: төп билгеләргә аерып алу нигезендә кагыйдә формалаштыру	8.09	
6	Кереш контроль эш.	1	Таблицалы тапкырлау һәм бүлү арасындагы бәйләнешне урнаштыру	ТБУУГ: таблицаны файдалану (төзү), таблица буенча тикшерү	9.09	
7	Хаталар өстендә эш. Кабатлы чагыштыру	1	Тапкырлау һәм бүлүгә гади мәсьәләләргә танып белү	ТБУУГ: материал объект, рәсем, схемалар кулланып биремнәр үтәү	11.09	

	нәтижәсе билгеле булганда.		(чишү) осталыгы формалаштыру			
8	Мәсьәләләр чишәргә өйрәнәбез.	1	Өслек «алу» ысулы һәм өслек модели белән таныштыру, яссы һәм яссы булмаган (кәкре) өслекләрне чагыштыра белү	ТБУУГ: материал объект, рәсем, схемалар кулланып биремнәр үтәү	14.09	
				ТБУУГ: мөстәкыйль рәвештә эшлэнгән рәсем һәм схемалар нигезендә биремнәр үтәү		
				ТБУУГ: фикерләүдә логик чылбыр төзү		
				ТБУУГ: тәкъдим ителгән план буенча телдән аңлату		
9	Баганалап тапкырлау алгоритмы	1	Яссылыкта сурәтләр төзү күнекмәсе формалаштыру	ТБУУГ: материал объект, рәсем, схемалар кулланып биремнәр үтәү	15.09	
				КУУГ: тормыш тәжрибәсен куллану		
10	Баганалап исәпләүне ныгытабыз	1	Куб, аның сурәте, кубны яссылыкта төзү алымнары белән таныштыру	ТБУУГ: материал объект, рәсем, схемалар кулланып биремнәр үтәү	16.09	
				ТБУУГ: тәкъдим ителгән план буенча телдән аңлату		
				КУУГ: тормыш тәжрибәсен куллану		
11	Мең мең, яки миллион	1	Кубны яссылыкта төзү алымнарын ныгыту	ТБУУГ: материал объект, рәсем, схемалар кулланып биремнәр үтәү	18.09	
				ТБУУГ: мөстәкыйль рәвештә эшлэнгән рәсем һәм схемалар нигезендә биремнәр үтәү		
				ТБУУГ: объектларның простран- ствода төрлечә урнашу очраklarын тикшерү-өйрәнү		
12	Берәмлек миллионнар разряды һәм миллионнар классы	1	Йөзәрләп санау тәртибен үзләш- терү, «түгәрәк» йөзлекләр белән таныштыру	ТБУУГ: материал объект, рәсем, схемалар кулланып биремнәр үтәү	21.09	
				ТБУУГ: чишелешнең нәтижәле ысулын яисә дөрес чишелешне сайлау өчен чагыштыру, серияция, классификация үткәрү		
				ТБУУГ: тәкъдим ителгән план буенча телдән аңлату		
				ТБУУГ: таблицаны файдалану (төзү), таблица		

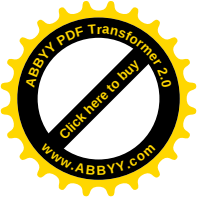

				буенча тикшерү		
13	Санны язу өчен өч класс житмәгәндә	1	«Мең» (яңа разрядлы берәмлек) термины, бу санның язылышы белән таныштыру, «түгәрәк» меңнәрне танып- белү, аларны кушу һәм алу осталыгы формалаштыру	ТБУУГ: таблицаны файдалану (төзү), таблица буенча тикшерү	22.09	
14	Саннарны чагыштырабыз һәм үткәннәрне кабатлайбыз.	1	Берәмлек меңнәр разряды белән таныштыру, сумманы разрядлы кушылучыларга таркату осталыгы булдыру	ТБУУГ: дәрәс чишелешне сайлау өчен чагыштыру, сериация, клас-сификация үткәрү	23.09	
				ТБУУГ: таблицаны файдалану (төзү), таблица буенча тикшерү		
15	“Берәмлек миллионнар разряды һәм миллионнар классы” темасы буенча мөстәкыйль эш.	1	Дүртүрынлы саннарның телдән нумерациясен үзләштерү	ТБУУГ: дәрәс чишелешне сайлау өчен чагыштыру, сериация, клас-сификация үткәрү	25.09	
16	Хаталар өстендә эш. Зурлык үзгәрергә мөмкинме?	1	Дистә меңнәр разряды белән таныштыру, саннарның разрядлы язылышы асылына төшендерү	ТБУУГ: төп билгеләрне аерып алу нигезендә кагыйдә формалаштыру	28.09	
17	Математик язылыш һәрвакыт санлы буламы?	1	Йөз меңнәр разряды белән таныштыру, әйтмә (телдән) нумерациядән язма нумерациягә күчү осталыгы формалаштыру	РУУГ: кагыйдә, алгоритм буенча бирем үтәлешенә дәрәсләген тикшерү	29.09	
				ТБУУГ: төп билгеләрне аерып алу нигезендә кагыйдә формалаштыру		
				ТБУУГ: дәрәс чишелешне сайлау өчен чагыштыру, сериация, классификация үткәрү		
				ТБУУГ: таблицаны файдалану (төзү), таблица буенча тикшерү		
18	Зурлыктар арасында бәйләлек	1	Берәмлекләр һәм меңнәр классы, күбурынлы саннарның	РУУГ: кагыйдә, алгоритм буенча, таблица, ярдәмдә бирем үтәле-шенә дәрәсләген тикшерү	30.09	

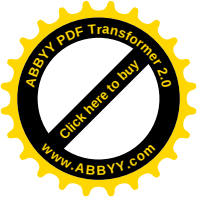

			телдән нумерациясе ысулы белән таныштыру	ТБУУГ: төп билгеләрне аерып алу нигезендә кагыйдә формалаштыру ТБУУГ: дәрәс чишелешне сайлау өчен чагыштыру, сериация үткөрү ТБУУГ: таблицаны файдалану (төзү), таблица буенча тикшерү		
19	Бәйлә зурлыкның кыйммәтен табабыз	1	Разрядлар һәм класслар таблицасы белән таныштыру, таблица ярдәмендә саннарны разрядлы кушу һәм алу күнекмәләре формалаштыру	ТБУУГ: төп билгеләрне аерып алу нигезендә кагыйдә формалаштыру ТБУУГ: таблицаны файдалану (төзү), таблица буенча тикшерү	2.10	
20	Товар берәмлегенң бәясе	1	Күбурынлы саннарны разрядлы чагыштыру ысулларын үзләштерү	ТБУУГ: дәрәс чишелешне сайлау өчен чагыштыру, сериация, классификация үткөрү ТБУУГ: таблицаны файдалану (төзү), таблица буенча тикшерү	5.10	
21	Бәя даими булганда	1	Күбурынлы саннарның телдән һәм язма нумерациясен, саннарны чагыштыру күнекмәләрен ныгыту	ТБУУГ: арифметик гамәл билгеләре нигезендә биремнәр үтәү	6.10	
22	Мәсьәләләр чишәргә өйрәнәбез	1	Күбурынлы саннарның телдән һәм язма нумерациясен, саннарны чагыштыра белүләрен тикшерү	ШУУГ: үз мөмкинлекләренң, белү-белмәү чикләрен чамалау ШУУГ: үз уңышларын/ уңышсызлыklarын сәбәпләре турында фикер йөртү РУУГ: гамәлләрне таләп ителгән вакытта башлау һәм тәмамлау	7.10	
23	Калдыклы бүлү, бөтенләтә бүлү.	1	Яңа озынлык берәмлеге – метр белән таныштыру, километр һәм метр арасындагы нисбәтләрен үзләштерү	ШУУГ: дәрәслек геройларына ярдәм итү ТБУУГ: төп билгеләрне аерып алу нигезендә кагыйдә формалаштыру ТБУУГ: арифметик гамәл билгеләре нигезендә биремнәр үтәү ТБУУГ: таблицаны файдалану (төзү), таблица	9.10	

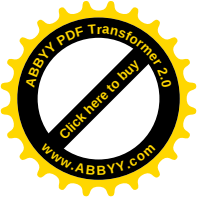
				буенча тикшерү		
24	Тулы булмаган өлеш һәм калдык	1	Яңа масса берәмлеге – килограмм белән таныштыру, масса берәмлекләре арасындагы нисбәتلәрне үзләштерү	ТБУУГ: төп билгеләрне аерып алу нигезендә кагыйдә формалаштыру	12.10	
				ТБУУГ: материалъ объект, рәсем кулланып биремнәр үтәү		
				ТБУУГ: арифметик гамәл билгеләре нигезендә биремнәр үтәү		
				ТБУУГ: таблицаны файдалану (төзү), таблица буенча тикшерү		
25	Калдык һәм бүлүче	1	Яңа масса берәмлеге – тонна белән таныштыру, масса берәмлекләре арасындагы нисбәتلәрне үзләштерү	ШУУГ: дәрәслек геройларына ярдәм итү	13.10	
				РУУГ: үрнәк ярдәмендә бирем үтәлешенә дәрәслеген тикшерү		
				ТБУУГ: төп билгеләрне аерып алу нигезендә кагыйдә формалаштыру		
				ТБУУГ: арифметик гамәл билгеләре нигезендә биремнәр үтәү		
				ТБУУГ: таблицаны файдалану (төзү), таблица буенча тикшерү		
26	Калдык 0 гә тигез булганда	1	Яңа масса берәмлеге – центнер белән таныштыру, масса берәмлекләре арасындагы нисбәتلәрне үзләштерү	ТБУУГ: төп билгеләрне аерып алу нигезендә кагыйдә формалаштыру	14.10	
				ТБУУГ: схемалар кулланып биремнәр үтәү		
				КУУГ: тормыш тәҗрибәсен куллану		
27	Бүленүче бүлүчедән кечерәк булганда	1	Зурлыкларны исәпләү һәм чагыштыру күнекмәләрен ныгыту	ТБУУГ: төп билгеләрне аерып алу нигезендә кагыйдә формалаштыру	16.10	
				ТБУУГ: арифметик гамәл билгеләре нигезендә биремнәр үтәү		
				ТБУУГ: схемалар кулланып биремнәр үтәү		
28	Калдыклы бүлү һәм алу	1	Мәсьәләнең таблица рәвешендә бирелгән яңа кыскача язылышы белән	ТБУУГ: схемалар кулланып биремнәр үтәү	19.10	
				ТБУУГ: таблицаны файдалану (төзү), таблица буенча тикшерү		

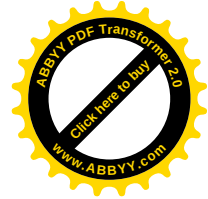
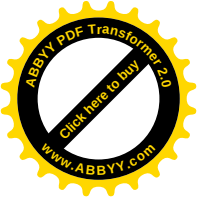
			таныштыру, схема һәм кыскача язылыш төзү күнекмәләрен ныгыту	ТБУУГ: таблицаны файдалану (төзү), таблица буенча тикшерү		
29	2 гә бүлгәндә нинди калдык калырга мөмкин?	1	Күбурынлы саннарны баганалап кушу алгоритмын төзү, аны куллана белү осталыгын формалаштыру	ТБУУГ: схемалар кулланып биремнәр үтәү	20.10	
				ТБУУГ: тәкъдим ителгән план буенча телдән аңлату		
				ТБУУГ: таблицаны файдалану (төзү), таблица буенча тикшерү		
				ТБУУГ: бирелгән алгоритм буенча гамәлләр эшләү		
30	Калдыклы бүлүне ныгыту.	1	Күбурынлы саннарны баганалап кушу алгоритмын төзү, аны куллана белү осталыгын формалаштыру	РУУГ: кагыйдә, алгоритм буенча бирем үтәлешенә дөреслеген тикшерү	21.10	
				ТБУУГ: схемалар кулланып биремнәр үтәү		
				ТБУУГ: бирелгән алгоритм буенча гамәлләр эшләү		
				ТБУУГ: тәкъдим ителгән план буенча телдән аңлату		
				ТБУУГ: таблицаны файдалану (төзү), таблица буенча тикшерү		
31	“Калдыклы бүлү” темасы буенча контроль эш.	1	«Гади» һәм «тезмә» мәсьәлә терминнары белән таныштыру, кушу һәм алуға тезмә мәсьәләләренә структурасын үзләштерү	ТБУУГ: материал объект, рәсем, схемалар кулланып биремнәр үтәү	23.10	
				ТБУУГ: таблицаны файдалану (төзү), таблица буенча тикшерү		
32	Калдыклы бүлүне баганалап язу. Хаталар өстендә эш.	1			26.10	
33	Бүлү нәтижәсен разрядлап табу юлы.	1	Баганалап кушу һәм алу алгоритмын куллану күнекмәләрен ныгыту	ТБУУГ: схемалар кулланып биремнәр үтәү	27.10	
				ТБУУГ: таблицаны файдалану (төзү), таблица буенча тикшерү		

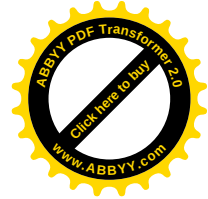
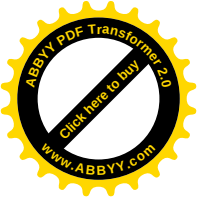
				ТБУУГ: бирелгән алгоритм буенча гамәлләр эшләү		
				ТБУУГ: фикерләүдә логик чылбыр төзү		
34	Баганалап бүлүнө ныгытабыз	1		ШУУГ: үз мөмкинлекләренне, белү-белмәү чикләрен чамалау РУУГ: гамәлләрне таләп ителгән вакытта башлау һәм тәмамлау	28.10	
35	Калькулятор ярдәмендә исәпләүләр	1	Белемнәрне куллана белүләрен тикшерү, хаталарны исәпкә алу	ШУУГ: үз уңышларын/ уңышсызлыklarын сәбәпләре турында фикер йөртү	30.10	
36	Вакыт берәмлекләре.	1	«Түгәрәк» санны берурынлы санга тапкырлау күнекмәләре формалаштыру	РУУГ: кагыйдә ярдәмендә бирем үтәлешенә дөреслеген тикшерү	9.11	
				ТБУУГ: төп билгеләрне аерып алу нигезендә кагыйдә формалаштыру		
				ТБУУГ: фикерләүдә логик чылбыр төзү		
37	Сәгать, минут һәм секунд	1	Сумманы санга тапкырлау күнекмәләре формалаштыру	ТБУУГ: арифметик гамәл билгеләре нигезендә биремнәр үтәү	10.11	
				ТБУУГ: фикерләүдә логик чылбыр төзү		
38	Кем яки нәрсә тизрәк хәрәкәтләнә?	1	Күбурынлы санны берурынлы санга тапкырлау ысулын үзләштерү	КУУГ: партадаш күршенә белән хезмәт- тәшлек	11.11	
				ТБУУГ: тәкъдим ителгән план буенча телдән аңлату		
				ТБУУГ: арифметик гамәл билгеләре нигезендә биремнәр үтәү		
39	Вакыт берәмлегендә үтелгән юл, яки тизлек	1	Тапкырлауны юллап һәм баганалап язу ысулларын үзләштерү Кушу, алу, тапкырлау һәм бүлү гамәлләрен калькулятор кулланып эшләү күнекмәләре формалаштыру	РУУГ: кагыйдә ярдәмендә бирем үтәлешенә дөреслеген тикшерү	13.11	
				ТБУУГ: тәкъдим ителгән план буенча телдән аңлату		
				РУУГ: инструментлар ярдәмендә бирем үтәлешенә дөреслеген тикшерү		
40	Мәсьәләләр чишәргә өйрәнәбез	1	Тапкырлауның оештыру үзлегә белән таныштыру һәм	ТБУУГ: төп билгеләрне аерып алу ни- гезендә кагыйдә формалаштыру	16.11	

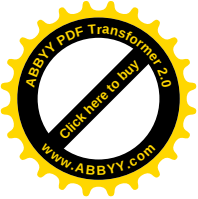
			аны куллану күнекмәсе формалаштыру			
41	Мәсьәлэләр чишәргә өйрәнәбез	1	Тапкырлаучыларны төркемләү үзлеген куллану күнекмәсе булдыру	ТБУУГ: төп билгеләрне аерып алу ни- гезендә кагыйдә формалаштыру	17.11	
42	Нинди савыт күбрәк сыйдыра?	1	Тапкырлауның оештыру үзлеген кулланып, санны тапкырчыгышка тапкырлау күнекмәләрен формалаштыру	ШУУГ: дәрәслек геройларына ярдәм итү	18.11	
43	Литр. Ничә литр?	1	Өйрәнелгән исәпләү күнекмәләрен ныгыту Тапкырлау гамәленең үзлекләрен куллана белүләрен тикшерү, хаталарны исәпкә алу	ТБУУГ: арифметик гамәл билгеләре нигезендә биремнәр үтәү	20.11	
				ШУУГ: үз мөмкинлекләреңне, белү-белмәү чикләрен чамалау		
				ШУУГ: үз уңышларың/ уңышсызлык- ларың сәбәпләре турында фикер йөртү		
				РУУГ: гамәлләрне таләп ителгән вакытта башлау һәм тәмамлау		
44	Сыешлык һәм күләм	1	Саннарны һәм зурлыklarны кабатлы чагыштырырга өйрәтү	ТБУУГ: төп билгеләрне аерып алу ни- гезендә кагыйдә формалаштыру	23.11	
45	Куб сантиметр һәм күләмле үлчәү	1	Саннарны кабатлы чагыштыруга мәсьәлэләр белән таныштыру, саннарны аермалары буенча чагыш- тыруга мәсьәлэләр чишү күнекмә-ләрен ныгыту	ТБУУГ: төп билгеләрне аерып алу ни- гезендә кагыйдә формалаштыру	24.11	
				ТБУУГ: объект, рәсем кулланып биремнәр үтәү		
46	Куб дециметр һәм куб сантиметр	1	Саннарны һәм зурлыklarны чагыш- тыру күнекмәләрен ныгыту	ТБУУГ: рәсем, схемалар кулланып биремнәр үтәү	25.11	
				ТБУУГ: мөстәкыйль рәвештә эшлән-гән рәсем һәм схемалар нигезендә биремнәр үтәү		
47	Куб дециметр һәм литр	1	Исәпләү, мәсьәлә чишү	ШУУГ: үз мөмкинлекләреңне, белү-белмәү	27.11	

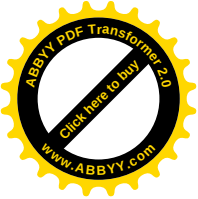
			күнекмэләре формалашуын тикшерү, хаталарны исәпкә алу	чикләрен чамалау ШУУГ: үз уңышларын/ уңышсызлык- ларын сәбәпләре турында фикер йөртү РУУГ: гамәлләрне таләп ителгән вакытта башлау һәм тәмамлау		
48	Литр һәм килограмм	1	Яңа озынлык берәмлеге – милли- метр белән таныштыру, озынлык берәмлекләре арасындагы нисбәт- ләрне үزلәштерү	КУУГ: партадаш күршең белән хезмәт- тәшлек	30.11	
				ТБУУГ: төп билгеләрне аерып алу ни- гезендә кагыйдә формалаштыру		
				ТБУУГ: таблицаны файдалану (төзү), таблица буенча тикшерү		
49	Исәпләүләрне ныгытабыз һәм үткәннәре кабатлайбыз.	1	Озынлык берәмлекләре арасындагы нисбәтләрне үزلәштерү	ТБУУГ: төп билгеләрне аерып алу ни- гезендә кагыйдә формалаштыру	1.12	
				ТБУУГ: мөстәкыйль рәвештә эшлән-гән рәсем һәм схемалар нигезендә биремнәр үтәү		
				ТБУУГ: схемалар кулланып биремнәр үтәү		
50	“Сыешлык һәм күләм” темасы буенча контроль эш	1	Озынлык берәмлекләре арасындагы нисбәтләрне үزلәштерү	ТБУУГ: төп билгеләрне аерып алу ни- гезендә кагыйдә формалаштыру	2.12	
				ТБУУГ: таблицаны файдалану (төзү)		
51	Хаталар өстендә эш. Төрле мәсьәләләр.	1	Озынлыкларны үлчәү һәм исәпләү күнекмәләрен ныгыту	ТБУУГ: рәсем, схемалар кулланып биремнәр үтәү	4.12	
				ТБУУГ: мөстәкыйль рәвештә эшлән-гән рәсем һәм схемалар нигезендә биремнәр үтәү КУУГ: тормыш тәҗрибәсен куллану		
52	Төрле мәсьәләләр	1	Саннарны санлы нурда күрсәтү кү- некмәләре формалаштыру	КУУГ: партадаш күршең белән хезмәт- тәшлек, төркемдә хезмәттәшлек	7.12	
				ТБУУГ: рәсем, схемалар кулланып биремнәр үтәү		
53	Күләм үлчәргә өйрәнәбез	1	Чагыштыру диаграммалары белән таныштыру, диаграмма төзергә һәм аны мәсьәләләр чишкәндә кулла-нырга өйрәтү	ТБУУГ: төп билгеләрне аерып алу ни- гезендә кагыйдә формалаштыру	8.12	
				ТБУУГ: схемалар кулланып биремнәр үтәү		
				КУУГ: тормыш тәҗрибәсен куллану		

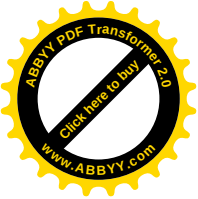
54	Кем күбрәк эшлэгән?	1	Юллы һәм баганалы диаграммалар белән таныштыру, аларны тапкырлау һәм бүлүгү карата мәсьәләләр чишкәндә куллану осталыгы формалаштыру	ТБУУГ: схемалар кулланып биремнәр үтәү	9.12	
				ТБУУГ: мөстәкыйль рәвештә эшлән-гән рәсем һәм схемалар нигезендә биремнәр үтәү		
55	Житештерүчәнлек – эшне үтәү тизлегә ул	1	Мәсьәләләрне диаграммалар кулланып чишәргә өйрәтү Кабатлы чагыштыруга мәсьәләләр чишә белүне тикшерү, хаталарны исәпкә алу	КУУГ: партадаш күршең белән хезмәт- тәшлек	11.12	
				ТБУУГ: мөстәкыйль рәвештә эшлән-гән рәсем һәм схемалар нигезендә биремнәр үтәү		
				ТБУУГ: схемалар кулланып биремнәр үтәү		
				ШУУГ: үз мөмкинлекләреңне бәяләү ШУУГ: башкаларга зыян салмау ШУУГ: үз эшчәнлегенең нәтижеләрен яхшыртуга ихтыяж формалашу РУУГ: гамәлләрне таләп ителгән вакытта башлау һәм тәмамлау		
56	Мәсьәләләр чишәргә өйрәнәбез	1	Почмакларны үлчәмичә чагыштыру ысулларын үзләштерү	ТБУУГ: рәсем, схемалар кулланып биремнәр үтәү КУУГ: тормыш тәҗрибәсен куллану	14.12	
57	Күппочмакның түбәләрен тоташтыручы кисемтәләр	1	Почмакларны үлчәү һәм чагыштыру ысулларын үзләштерү	КУУГ: партадаш күршең белән хезмәт- тәшлек	15.12	
				ТБУУГ: мөстәкыйль рәвештә эшлән-гән рәсем һәм схемалар нигезендә биремнәр үтәү		
				ТБУУГ: рәсем, схемалар кулланып биремнәр үтәү		
58	Күппочмакны өчпочмакларга бүлү	1	Почмакларны үлчәү һәм чагыштыру ысулларын куллануны ныгыту	ТБУУГ: рәсем, схемалар кулланып биремнәр үтәү КУУГ: тормыш тәҗрибәсен куллану	16.12	
59	Санлы эзлеклелекләрне язабыз	1	Турыпочмакны өчпочмак термины, аны төзү ысуллары белән таныштыру	РУУГ: инструментлар ярдәмендә бирем үтәлешенең дөреслеген тикшерү	18.12	
				ТБУУГ: төп билгеләрне аерып алу ни- гезендә кагыйдә формалаштыру		

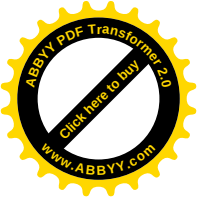
				ТБУУГ: мөстөкыйль рәвештә эшлән-гән рәсем һәм схемалар нигезендә биремнәр үтәү		
60	Төрлө мәгълүматлар белән эш. Исәпләүне ныгыту.	1	Жәенкепочмаклы өчпочмак термины, аны төзү ысуллары белән таныштыру	ТБУУГ: төп билгеләрне аерып алу нигезендә кагыйдә формалаштыру	21.12	
				ТБУУГ: рәсем, схемалар кулланып биремнәр үтәү		
				ТБУУГ: мөстөкыйль рәвештә эшлән-гән рәсем һәм схемалар нигезендә биремнәр үтәү		
61	1 нче яртыеллыкта өйрәнгәннәр буенча контроль эш.	1	Кысынкыпочмаклы өчпочмак термины белән таныштыру, аны танып белергә өйрәтү	ТБУУГ: төп билгеләрне аерып алу нигезендә кагыйдә формалаштыру	22.12	
				ТБУУГ: рәсем, схемалар кулланып биремнәр үтәү		
62	Исәпләүләрне ныгытабыз һәм үткәннәре кабатлыйбыз.	1	Төрлө яклы һәм тигезьянлы өчпоч-маклар термины, аларны төзү ысулы белән таныштыру	ТБУУГ: төп билгеләрне аерып алу нигезендә кагыйдә формалаштыру	23.12	
				ТБУУГ: мөстөкыйль рәвештә эшлән-гән рәсем һәм схемалар нигезендә биремнәр үтәү		
				КУУГ: тормыш тәжрибәсен куллану		
63	Мәйдан исәпләүне ныгытабыз	1	Тигезьянлы һәм тигезьяклы өчпоч-маклар термины, аларны төзү ысулы белән таныштыру Төрлө төрдәге өчпочмакларны төзү күнекмәләрен ныгыту Төзөлмә мәсьәләләрен чишү күнек-мәләрен формалаштыру	ТБУУГ: төп билгеләрне аерып алу нигезендә кагыйдә формалаштыру	25.12	
				ТБУУГ: рәсем, схемалар кулланып биремнәр үтәү		
				КУУГ: тормыш тәжрибәсен куллану		
				ТБУУГ: мөстөкыйль рәвештә эшлән-гән рәсем һәм схемалар нигезендә биремнәр үтәү		
64	Геометрик фигуралар һәм геометрик зурлыктар	1	Нәтижәләр ясау	КУУГ: тормыш тәжрибәсен куллану	11.01	
				КУУГ: тормыш тәжрибәсен куллану		
				РУУГ: кагыйдә, инструкцияларне истә тоту һәм шуларга иярәп гамәлләр кылу ШУУГ: үз уңышларын/ уңышсызлыктарын сәбәпләре турында фикер йөртү РУУГ: гамәлләрне таләп ителгән вакытта башлау һәм тәмамлау		

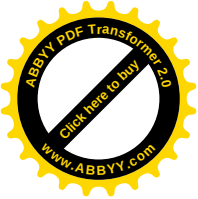
65	Берурынлы санга баганалап бүлү	1	Беурынлы санга баганалап разрядлы бүлү ысулын үзлөштөрү	КУУГ: тыңлаучыларга аңлаешлы сөйлөм төзү	12.01	
				ТБУУГ: схема кулланып бирем үтөү		
				ТБУУГ: бирелген алгоритм буенча гамаллар эшлөү		
66	Берурынлы санга баганалап бүлү	1		РУУГ: инструмент ярдөмдө бирем үтөлөшөнөң дөреслеген тикшерү	13.01	
				КУУГ: партадаш күрөшөң белән хөзмөттөшлөк		
				ТБУУГ: төп билгеләрне аерып алу нигезендө кагыйдө формалаштыру		
				ТБУУГ: диаграмма кулланып биремнәр үтөү		
67	Тулы булмаган өлөш язылышында цифрлар саны	1	Тулы булмаган өлөш язылышында ничө цифр булуын белү белән таныштыру	РУУГ: кагыйдө буенча бирем үтөлөшөнөң дөреслеген тикшерү	15.01	
				ТБУУГ: таблицаны файдалану		
68	Икеурынлы санга баганалап бүлү	1	Икеурынлы санга баганалап бүлү белән таныштыру	ТБУУГ: төп билгеләрне аерып алу нигезендө кагыйдө формалаштыру	18.01	
				ТБУУГ: чишелешнөң нәтижәле ысулын яисө дөрес чишелешне сайлау өчөн чагыштыру		
69	Баганалап бүлү алгоритмы	1	Бүлү процессы, алгоритмы белән таныштыру	ТБУУГ: тәкъдим ителгән план буенча телдөн аңлату	19.01	
				ТБУУГ: фикерлөүдө логик чылбыр төзү		
				ТБУУГ: таблицаны файдалану		
70	Баганалап бүлү язылышының кыскартылган формасы	1	Кыскартылган язылышны тулы итеп үзгөртөргө өйрөтү	РУУГ: кагыйдө, алгоритм буенча бирем үтөлөшөнөң дөреслеген тикшерү	20.01	
				ШУУГ: дөреслек геройларына ярдөм итү		
71	Баганалап бүлүнө ныгытабыз	1	Баганалап бүлү күнөкмәләрен ныгыту	РУУГ: кагыйдө ярдөмдө бирем үтөлөшөнөң дөреслеген тикшерү	22.01	
				ТБУУГ: диаграмма, схема кулланып биремнәр үтөү		
				ТБУУГ: таблицаны файдалану (төзү)		
				ТБУУГ: бирелген алгоритм буенча гамаллар эшлөү		

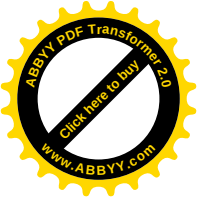
72	“Бағаналап бүлү» темасы буенча контроль эш №5	1	Тема буенча алынган белемнәрен тикшерү	ШУУГ: үз мөмкинлекләреңне, белү-белмәү чикләрен чамалау ШУУГ: үз уңышларың/ уңышсызлыкларың сәбәпләре турында фикер йөртү РУУГ: үз эшчәнлегеңне контрольгә алу	25.01	
73	Хаталар өстендә эш. Зурлыкларны кушу һәм алу	1	Зурлыкларны исәпләү күнекмәләрен ныгыту, яна белемнәр, күнекмәләр формалаштыру	ТБУУГ: төп билгеләрне аерып алу нигезендә кагыйдә формалаштыру	26.01	
74	Зурлыкны санга һәм санны зурлыкка тапкырлау	1		ТБУУГ: төп билгеләрне аерып алу нигезендә кагыйдә формалаштыру	27.01	
				ТБУУГ: таблицаны файдалану (төзү),		
75	Зурлыкны санга бүлү	1		ТБУУГ: төп билгеләрне аерып алу нигезендә кагыйдә формалаштыру	29.01	
				ТБУУГ: таблицаны файдалану		
76	Зурлыкның өлөшөн табу һәм өлөшө буенча зурлыкны табу	1		ТБУУГ: мөстәкыйль рәвештә эшлэнгән диаграмма нигезендә биремнәр үтәү	1.02	
				ТБУУГ: таблица, диаграмма файдалану (төзү)		
77	Зурлыкның өлөшөн табу	1	Диаграмма һәм схемалар ярдәмендә зурлыкның өлөшөн табарга өйрәтү	КУУГ: партадаш күршең белән хезмәт- тәшлек	2.02	
				ТБУУГ: арифметик гамәл билгеләре нигезендә биремнәр үтәү ТБУУГ: төп билгеләрне аерып алу нигезендә кагыйдә формалаштыру		
78	Зурлыкны аның өлөшө буенча табу	1	Өлөшө буенча зурлыкны табу күнекмәләре булдыру	ТБУУГ: төп билгеләрне аерып алу нигезендә кагыйдә формалаштыру	3.02	
				ТБУУГ: арифметик гамәл билгеләре нигезендә биремнәр үтәү		
				ТБУУГ: фикерләүдә логик чылбыр төзү		
79	Зурлыкны зурлыкка	1	Зурлыкны зурлыкка бүлү	ТБУУГ: төп билгеләрне аерып алу нигезендә кагыйдә	5.02	

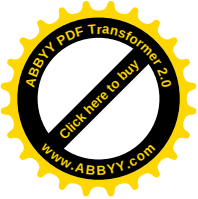
	бүлү		күнекмэләре булдыру	формалаштыру		
				ТБУУГ: арифметик гамәл билгеләре нигезендә биремнәр үтәү		
				ТБУУГ: фикирләүдә логик чылбыр төзү		
80	Зурлыклар белән гамәлләрне ныгытабыз	1	Зурлыкларны исәпләү күнекмәләрен ныгыту, яңа белемнәр, күнекмәләр формалаштыру, контрольшкә эзерләнү	ТБУУГ: төп билгеләрне аерып алу нигезендә кагыйдә формалаштыру	8.02	
				ТБУУГ: тәкъдим ителгән план буенча телдән аңлату		
				ТБУУГ: фикирләүдә логик чылбыр төзү		
81	Зурлыклар белән гамәлләрне ныгытабыз	1		ШУУГ: дәрәслек геройларына ярдәм итү	9.02	
				ТБУУГ: арифметик гамәл билгеләре нигезендә биремнәр үтәү		
				ТБУУГ: төп билгеләрне аерып алу ни гезендә кагыйдә формалаштыру		
				ТБУУГ: чишелешнең нәтижәле ысулын яисә дәрәс чишелешне сайлау өчен чагыштыру		
				ТБУУГ: тәкъдим ителгән план буенча телдән аңлату		
				ТБУУГ: фикирләүдә логик чылбыр төзү		
82	“Зурлыклар белән гамәлләр” темасы буенча контроль эш №6	1	Тема буенча алынган белемнәрен тикшерү	РУУГ: кагыйдә ярдәмендә бирем үтәлешенең дәрәслеген тикшерү	10.02	
				ТБУУГ: төп билгеләрне аерып алу нигезендә кагыйдә формалаштыру		
				ТБУУГ: арифметик гамәл билгеләре нигезендә биремнәр үтәү		
				ТБУУГ: чишелешнең нәтижәле ысулын яисә дәрәс чишелешне сайлау өчен чагыштыру		

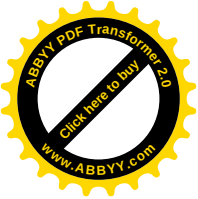
				ТБУУГ: бирелгэн алгоритм буенча гамәлләр эшләү		
				ТБУУГ: фикерләүдә логик чылбыр төзү		
83	Хаталар өстендә эш. Хәрәкәт вакыты бер үк булганда	1	Хаталарны кисәтү, тизлек һәм юлны табарга өйрәтү	ТБУУГ: арифметик гамәл билгеләре нигезендә биремнәр үтәү	12.02	
				ТБУУГ: таблицаны файдалану (төзү)		
				ТБУУГ: фикерләүдә логик чылбыр төзү		
84	Үткән юл озынлыгы бер үк булганда	1	Тизлек һәм вакыт табу күнекмәләре формалаштыру	РУУГ: кагыйдәләрне, күрсәтмәләрне истә тотып гамәлләр кылу РУУГ: гамәлләрне таләп ителгән вакытта башлау һәм тәмамлау, максатка кагылышсыз гамәлләрдән тыелу ШУУГ: мәгънә барлыкка китерү («Минем өчен моның нинди мәгънәсе һәм әһәмияте бар?»)	15.02	
85	Бер үк юнәлештәге хәрәкәт	1	Бер үк юнәлештә хәрәкәт итүче объектлар арасындагы ераклыкның үзгәрү тизлеген табарга өйрәтү	ШУУГ: дәрәслек геройларына ярдәм итү	16.02	
				ТБУУГ: материал объект, рәсем, схемалар кулланып биремнәр үтәү		
				ТБУУГ: фикерләүдә логик чылбыр төзү		
86	Бер үк юнәлештәге хәрәкәт	1		ТБУУГ: төп билгеләргә аерып алу нигезендә кагыйдә формалаштыру	17.02	
				ТБУУГ: таблица кулланып биремнәр үтәү		
87	Капма-каршы юнәлештәге хәрәкәт	1	Капма-каршы юнәлештә хәрәкәт итүче объектлар арасындагы ераклыкның үзгәрү тизлеген табарга өйрәтү	ТБУУГ: материал объект, рәсем, схемалар кулланып биремнәр үтәү	19.02	
				КУУГ: тормыш тәҗрибәсен куллану		
88	Мәсьәләләр чишәргә өйрәнәбез	1	Мәсьәләнең таблица рәвешендә бирелгән яңа кыскача язылышы белән таныштыру, схема һәм кыскача язылыш төзү	ТБУУГ: мөстәкыйль рәвештә эшлэнгән палетка ярдәмендә бирем үтәү	22.02	
				КУУГ: тормыш тәҗрибәсен куллану		

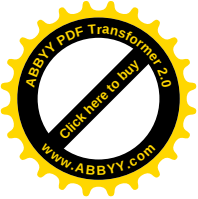
			күнекмэлэрен ныгыту			
89	Исэплүүлэрне ныгытабыз һәм үткәннэрне кабатлыйбыз	1	Өйрәнелгән төрдөгө мәсьәлэлэр чишү күнекмэлэрен ныгыту	ТБУУГ: материалъ объект, рәсем, схемалар кулланып биремнәр үтәү ТБУУГ: таблицаны файдалану	24.02	
90	Эш вакыты бер үк булганда	1	Житештерүчәнлекнең ничек үзгәрүен күзәтү, нәтижеләр ясау	ШУУГ: дәрәслек геройларына ярдәм итү	26.02	
				ТБУУГ: арифметик гамәл билгеләре нигезендә биремнәр үтәү		
91	Эшлэнгән эш күләме бер үк булганда	1		ТБУУГ: төп билгеләрне аерып алу нигезендә кагыйдә формалаштыру	29.02	
92	Бергә эшлэгәндә житештерүчәнлек	1		ТБУУГ: төп билгеләрне аерып алу нигезендә кагыйдә формалаштыру	1.03	
				ТБУУГ: таблицаны файдалану		
				ТБУУГ: бирелгән алгоритм буенча гамәлләр эшләү		
93	Бергә эшләү вакыты	1		ТБУУГ: таблицаны файдалану (төзү)	2.03	
				ТБУУГ: бирелгән алгоритм буенча гамәлләр эшләү		
94	Мәсьәлэләр чишәргә өйрәнәбез һәм үткәннэрне кабатлыйбыз	1	Мәсьәлэләрне танып белү, аларны дәрәс формалаштыру күнекмэләре булдыру	РУУГ: калькулятор ярдәмендә бирем үтәлешенә дәрәслеген тикшерү	4.03	
				ТБУУГ: бирелгән алгоритм буенча гамәлләр эшләү		
95	Мәсьәлэләр чишәргә өйрәнәбез һәм үткәннэрне кабатлыйбыз. Мөстәкыйль эш.	1		РУУГ: таблица ярдәмендә бирем үтәлешенә дәрәслеген тикшерү КУУГ: партадаш күршенә белән хезмәт- тәшлек ТБУУГ: диаграмма кулланып биремнәр үтәү ТБУУГ: таблицаны файдалану (төзү)	7.03	
96	Микъдар бер үк булганда	1	Микъдар бер үк булгандабәя ничек үзгәрүен ачыклау	ШУУГ: дәрәслек геройларына һәм партадаш күршенә ярдәм итү	9.03	
				ТБУУГ: рәсем кулланып бирем үтәү, таблицаны файдалану (төзү)		
97	Гомуми бәя бер үк	1	Гомуми бәя бер үк	ШУУГ: дәрәслек геройларына ярдәм итү	11.03	

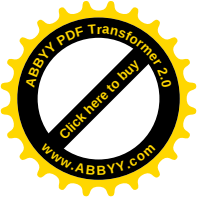
	булганда		булганда микъдарничек үзгәрүен ачыклау			
98	Товарлар жыелмасы бәясе	1	Жыелмалар төзү күнекмәләре формалаштыру	ТБУУГ: төп билгеләрне аерып алу нигезендә кагыйдә формалаштыру ТБУУГ: таблицаны файдалану (төзү)	14.03	
99	Мәсьәләләр чишәргә өйрәнәбез	1	Өйрәнелгән төрдәге мәсьәләләр чишү күнекмәләрен ныгыту	ТБУУГ: төп билгеләрне аерып алу нигезендә кагыйдә формалаштыру	15.03	
100	Исәпләүләрне ныгытабыз һәм үткәннәрне кабатлыйбыз.	1	Өйрәнелгән төрдәге аңлатмалар, мәсьәләләр чишү күнекмәләрен ныгыту	ТБУУГ: төп билгеләрне аерып алу нигезендә кагыйдә формалаштыру ТБУУГ: таблицаны файдалану (төзү), таблица буенча тикшерү ТБУУГ: фикерләүдә логик чылбыр төзү	16.03	
101	“Тизлек, вакыт, юл” темасы буенча контроль эш №7	1	Тема буенча алынган белемнәр тикшерү	ТБУУГ: төп билгеләрне аерып алу нигезендә кагыйдә формалаштыру ТБУУГ: дәрәҗә билгеләшкән сайлау өчен классификация үткәрү ТБУУГ: таблицаны файдалану (төзү), таблица буенча тикшерү	18.03	
102	Хаталар өстендә эш. Калькулятор ярдәмендә исәпләүләр	1	Калькулятор ярдәмендә исәпләүләр башкарырга өйрәтү	ТБУУГ: дәрәҗә билгеләшкән сайлау өчен классификация үткәрү ТБУУГ: таблицаны файдалану (төзү), таблица буенча тикшерү	30.03	
103	Математикада “һәм” теркәгеч белән “яки” теркәгечен ничек кулланалар	1	Теркәгечләрне дәрәҗә куллану өйрәтү	ТБУУГ: таблицаны файдалану (төзү), таблица буенча тикшерү КУУГ: тормыш тәҗрибәсен куллану	1.04	
104	Бер шартның үтәлеше икәнчесенә үтәлешен тәмин итә	1	Раслаулар төзү	ТБУУГ: фикерләүдә логик чылбыр төзү ТБУУГ: инструмент кулланып биремнәр үтәү	4.04	
105	Берсе генә түгел, әле	1	Жөмлөләрне дәрәҗә	ШУУГ: үз мөмкинлекләренә, белү-белмәү чикләрен	5.04	

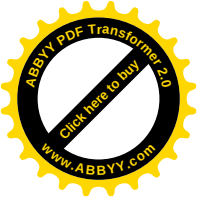
	башкасы да		раслаулар килеп чыгарлык итеп тутырып язу күнекмэләре булдыру	чамалау РУУГ: белгәнне һәм белмәгәнне аера белү РУУГ: эшлэнгән эшнән сыйфатын һәм дәрәжәсен билгеләү		
106	Логик мәсьәләләр чишәргә өйрәнәбез	1	Логик мәсьәләләр чишү күнекмәләрен ныгыту	ТБУУГ: таблицаны файдалану (төзү), таблица буенча тикшерү	6.04	
107	Исәпләүләрне ныгытабыз һәм үткәннәрне кабатлыйбыз	1	Чишелешнән рациональ юлын табарга өйрәтү	ШУУГ: дәрәслек геройларына һәм партадаш күршенә ярдәм итү	8.04	
				ТБУУГ: төп билгеләрне аерып алу ни- гезендә кагыйдә формалаштыру		
				КУУГ: тормыш тәҗрибәсен куллану		
108	Квадрат һәм куб	1	Геометрик материал белән эшләү, фигуралар төзү	ШУУГ: дәрәслек геройларына ярдәм итү	11.04	
				КУУГ: тормыш тәҗрибәсен куллану		
				ТБУУГ: рәсем, схемалар кулланып биремнәр үтәү		
109	Түгәрәк һәм шар	1		ТБУУГ: таблицаны файдалану (төзү), таблица буенча тикшерү	12.04	
110	Майдан һәм күләм	1	Майдан һәм күләм табу ысулларын кулланып, геометрик материал белән эшләү	КУУГ: партадаш күршенә белән хез- мэттәшлек, төркемдә хезмәттәшлек	13.04	
				ТБУУГ: рәсем, схемалар кулланып биремнәр үтәү		
				ТБУУГ: таблицаны файдалану (төзү), таблица буенча тикшерү		
111	Майданны палетка ярдәмендә үлчәү	1	Майданны палетка ярдәмендә үлчәү	ШУУГ: дәрәслек геройларына ярдәм итү	15.04	
112	Майданны палетка ярдәмендә үлчәү	1	күнекмәләрен ныгыту	ТБУУГ: диаграмма кулланып биремнәр үтәү ТБУУГ: таблицаны файдалану (төзү), таблица буенча тикшерү	18.04	
113	Майдан һәм күләм	1	Майдан һәм күләм табу	ШУУГ: дәрәслек геройларына ярдәм итү	19.04	

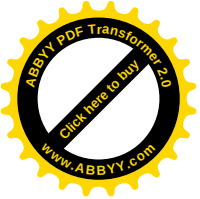
	табуны ныгытабыз		ысулларын кулланып, геометрик материал белән эшләү	ТБУУГ: схемалар кулланып биремнәр үтәү		
				ТБУУГ: таблицаны файдалану (төзү), таблица буенча тикшерү		
114	Исәпләүләрне ныгытабыз һәм үткәннәрне кабатлыйбыз	1	Өйрәнелгән төрдәге аңлатмалар, мәсьәләләр чишү күнекмәләрен ныгыту	ШУУГ: дәрәслек геройларына ярдәм итү	20.04	
				ТБУУГ: схемалар кулланып биремнәр үтәү		
115	Исәпләүләрне ныгытабыз һәм үткәннәрне кабатлыйбыз	1		ТБУУГ: арифметик гамәл билгеләре нигезендә биремнәр үтәү	22.04	
				ТБУУГ: серияция үткәрү		
116	“Мәйдан һәм күләм” темасы буенча контроль эш №8	1	Тема буенча алынган белемнәрен тикшерү	РУУГ: кагыйдә ярдәмендә бирем үтәлешенә дәрәслеген тикшерү	25.04	
				ТБУУГ: арифметик гамәл билгеләре нигезендә биремнәр үтәү		
				ТБУУГ: фикерләүдә логик чылбыр төзү		
117	Хаталар өстендә эш. Тигезләмә, тигезләмәнең тамыры.	1	Алынган белемнәрне кулланып белүләрен тикшерү, хаталарны исәпкә алу, тигезләмәнең тамырын табарга өйрәтү	ТБУУГ: таблицаны файдалану (төзү)	26.04	
				ТБУУГ: бирелгән алгоритм буенча гамәлләр эшләү		
118	Тигезләмәләр ярдәмендә мәсьәләләр чишәргә өйрәнәбез	1	Мәсьәләләрне тигезләмәләр ярдәмендә чишү күнекмәләрен өйрәтү	ШУУГ: үз мөмкинлекләренә, белү-белмәү чикләрен чамалау	27.04	
				ШУУГ: үз уңышларын/ уңышсызлыкларын сәбәпләре турында фикер йөртү		
				РУУГ: гамәлләрне таләп ителгән вакытта башлау һәм тәмамлау		

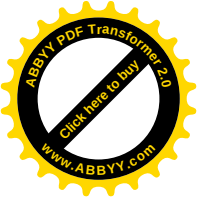
119	Исэплүүлэрне ныгытабыз һәм үткәннэрне кабатлыйбыз	1	Мәсьәләләрне тигезләмәләр ярдәмендә чишү күнекмәләрен ныгыту	ТБУУГ: рәсем, схемалар кулланып биремнәр үтәү ТБУУГ: мөстәкыйль рәвештә эшлэнгән рәсем һәм схемалар нигезендә биремнәр үтәү КУУГ: тормыш тәҗрибәсен куллану	29.04	
120	Төрле мәсьәләләр	1	Өйрәнелгән төрдәге мәсьәләләр чишү күнекмәләрен ныгыту	ШУУГ: дәрәслек геройларына ярдәм итү	2.05	
				ТБУУГ: материал объект, рәсем, схемалар кулланып биремнәр үтәү КУУГ: тормыш тәҗрибәсен куллану		
121	Төрле мәсьәләләр	1		ТБУУГ: материал объект, рәсем, схемалар кулланып биремнәр үтәү	3.05	
				ТБУУГ: мөстәкыйль рәвештә эшлэнгән рәсем һәм схемалар нигезендә биремнәр үтәү КУУГ: тормыш тәҗрибәсен куллану		
122	Натураль саннар һәм 0 саны (кабатлау)	1	Саннарның телдән һәм язма нумерациясе буенча белемнәрен, саннарны чагыштыру күнекмәләрен ныгыту	ТБУУГ: мөстәкыйль рәвештә эшлэнгән рәсем һәм схемалар нигезендә биремнәр үтәү	4.05	
123	Баганалап исэпләү алгоритмы (кабатлау)	1	Баганалап исэпләү алгоритмын кулланып, баганалап кушу һәм алу. Тапкырлау һәм бүлү күнекмәләрен ныгыту.	ТБУУГ: дәрәс чышелешне сайлау өчен чагыштыру,	6.05	
				ТБУУГ: таблицаны файдалану (төзү), таблица буенча тикшерү классификация үткәрү		
124	Баганалап кушу һәм алу (кабатлау)	1		КУУГ: партадаш күреш белән хезмәттәшлек	10.05	
125	Баганалап тапкырлау һәм бүлү (кабатлау)	1		ТБУУГ: бирелгән алгоритм буенча гамәлләр эшләү	11.05	
126	Зурлыклар белән эш (кабатлау)	1	Өйрәнелгән зурлыкларны үлчәү, чагыштыру, исэпләү күнекмәләрен ныгыту	ТБУУГ: материал объект, рәсем, схемалар кулланып биремнәр үтәү КУУГ: тормыш тәҗрибәсен куллану	13.05	

127	Без ничек мәсьәләләр чишәргә өйрәндөк (кабатлау	1	Мәсьәләләр төзү һәм чишү күнекмәләрен, мәсьәләнең таблица рәвешендә бирелгән кыскача язылышы, схема һәм кыскача язылыш төзү күнекмәләрен ныгыту	ТБУУГ: материал объект, рәсем, схемалар кулланып биремнәр үтәү	16.05	
				ТБУУГ: мөстәкыйль рәвештә эшлэнгән рәсем һәм схемалар нигезендә би- ремнәр үтәү		
				КУУГ: тормыш тәҗрибәсен куллану		
128	Без ничек мәсьәләләр чишәргә өйрәндөк (кабатлау)	1		ТБУУГ: таблицаны файдалану (төзү), таблица буенча тикшерү	17.05	
129	Контроль эш. «Ел дәвамында өйрэнгәннәрне тикшерү»	1	Йомгаклау тикшерү эше үткөрү, белемнәр ачыклау		18.05	
130	Хаталар өстендә эш. Геометрик фигурала һәм аларның үзлекләре (кабатлау)	1	Ел дәвамында алынган белемнәрне куллана белүләрен тикшерү, хата-ларны исәпкә алу, нәтиҗәләр ясау	КУУГ: тормыш тәҗрибәсен куллану	20.05	
131	Хәрефле аңлатмалар һәм тигезләмәләр. (кабатлау)	1	Хәрефле аңлатмалар һәм тигезләмәләр чишү күнекмәләрен ныгыту	КУУГ: тормыш тәҗрибәсен куллану	23.05	
132	Эзлеклелекләр табарга өйрәнәбез	1	Санлы эзлеклелекләр төзү күнекмәләрен ныгыту	РУУГ: кагыйдәләрне, күрсәтмәләрне истә тотып гамәлләр кылу	24.05	
133	Мәгълүмат белән эшләү	1	Таблицалы рәвештә бирелгән мәгълүматны укый, анализлай, үзгәртә кирәккә аерып ала белү күнекмәләре булдыру	РУУГ: гамәлләрне таләп ителгән вакытта башлау һәм тәмамлау РУУГ: максатка кагылышсыз гамәлләрдән тыелу	25.05	
134	Өйрэнгәннәрне ныгыту,	1	4 нче сыйныфта	ШУУГ: мәгълүмат барлыкка китерү («Минем өчен моның		

	тест үткөрү		өйрөнгөнгөнө ныгыту, рефлексияләү	нинди мәгънә-се һәм әһәмияте бар?» - дигән сорау кую)		
135	Гади вакланмалар	1	Гади вакланмалар белән таныштыру	ШУУГ: үз мөмкинлекләреңне, белү-белмәү чикләрен чамалау РУУГ: хаталарны мөстәкыйль табу, төзәтмәләр кертү ШУУГ: үз уңышларын/ уңышсызлык- ларың сәбәпләре турында фикер йөртү РУУГ: бәяләү нәтижәсен шартлы символик формада чагылдыру		
136	Йомгаклау.	1				

**МУНИЦИПАЛЬ БЮДЖЕТ ГОМУМБЕЛЕМ УЧРЕЖДЕНИЕ
ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ӘГЕРЖЕ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
«ЯҢА АВЫЛ БАШЛАШГЫЧ МӘКТӘП - БАЛАЛАР БАКЧАСЫ»**

Каралды

МБ житәкчесе

_____ Ф.Ә. Фәхретдинова

Протокол № 1

28 август 2015 ел

Раслыйм

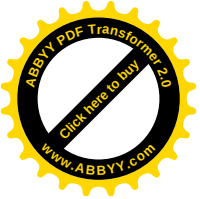
МБГУ «Яңа Авыл башлангыч мәктәп -
балалар бакчасы» директоры

_____ В.М. Гильмутдинова

Приказ № 48 - ОД 1 сентябрь 2015 ел

**Беренче квалификацион категорияле
башлангыч сыйныф укытучысы
Кәримова Фәридә Фәнис кызының
4 сыйныф өчен
Әйләнә – тирә дөнъядан эш программасы**

Педагогик киңәшмә утырышында кабул ителде
Протокол № 1 28 август 2015 ел

Аңлатма язуы

Эйләнгән - тирә дөньядан эш программасы түбәндәге документларга нигеләнгән төзелде:

1. 05.03.2004 елда РФ Мәгариф министрлыгы тарафыннан расланган башлангыч белем бирү дәүләт стандарты Федераль компонентына (Приказ №1089);
2. Дәүләт стандартының Федераль компонентына нигезләнгән башлангыч мәктәпләрнең эйләнгән-тирә дөнья фәненнән үрнәк программасына;
3. 29.08.2011 елда ТР Мәгариф министрлыгы тарафыннан расланган гомумбелем бирү учреждениеләре өчен региональ базис укыту планына (Приказ №9282/11);
4. 06.10.2009 нчы елда РФ Мәгариф һәм Фән министрлыгы тарафыннан расланган “Гомуми башлангыч белем бирү федераль дәүләт стандартын гамәлгә кертү” турындагы боерыгына (Приказ №373);
5. РФ һәм ТР “Мәгариф турындагы Закон” ына;
6. Белем бирү учреждениеләрендә укыту процессында куллану өчен рөхсәт ителгән “Перспективалы башлангыч мәктәп” концепциясе һәм белем бирүнең яңа стандартлары таләпләренә туры килгән һәм рөхсәт ителгән региональ дәреслекләр исемлегенә;
7. Белем бирү оешмасының гомуми башлангыч белем бирү буенча икенче буын гомуми белем бирү федераль дәүләт стандартлары таләпләренә туры килгән төп үрнәк программасына (2015-2016нчы уку елына уку планы-приказ №48-ОД, 1сентябрь 2015 ел)

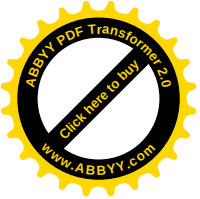
Программа разработана на основе Федерального государственного образовательного стандарта начального общего образования, Концепции духовно-нравственного развития и воспитания личности гражданина России, планируемых результатов начального общего образования. Данная программа разработана в соответствии с концепцией «Перспективная начальная школа» и требованиями новых общеобразовательных стандартов

Курс «Окружающий мир» является интегрированным курсом для четырехлетней общеобразовательной начальной школы. В единый курс объединены такие общеобразовательные области, как «Естествознание», «Обществознание» и ОБЖ. Значимость этого интегрированного курса заключается в формировании у школьника целостной картины окружающей среды (природной и социальной) и представления о его месте в этой среде как личности.

Цели изучения курса:

- формирование целостной картины мира и осознание места в нём человека на основе единства рационально-научного познания и эмоционально-ценностного осмысления ребёнком личного опыта общения с людьми и природой;
- духовно-нравственное развитие и воспитание личности гражданина России в условиях культурного и конфессионального многообразия российского общества.

Основные задачи содержания курса:

1) формирование уважительного отношения к семье, населённому пункту, региону, в котором проживают дети, к России, её природе и культуре, истории и современной жизни;

2) осознание ребёнком ценности, целостности и многообразия окружающего мира, своего места в нём;

3) формирование модели безопасного поведения в условиях повседневной жизни и в различных опасных и чрезвычайных ситуациях;

4) формирование психологической культуры и компетенции для обеспечения эффективного и безопасного взаимодействия в социуме.

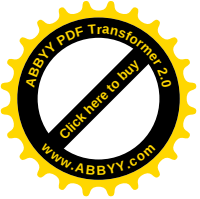
Специфика курса «Окружающий мир» состоит в том, что он, имея ярко выраженный интегративный характер, соединяет в равной мере природоведческие, обществоведческие, исторические знания и даёт обучающемуся материал естественных и социально-гуманитарных наук, необходимый для целостного и системного видения мира в/его важнейших взаимосвязях.

Основные учебно-воспитательные задачи курса:

- ▶ дальнейшее общее развитие личности ребенка на основе учета его жизненного опыта;
- ▶ последовательное формирование у школьников общеучебных умений, основанных на способности ребенка наблюдать и анализировать, выделять существенные признаки и на их основе проводить обобщение;
- ▶ формирование специальных умений - работать с научно-популярной, справочной литературой и проводить фенологические наблюдения, физические опыты, пользоваться простейшими методами измерений;

- ▶ изучение школьниками взаимосвязей жизнедеятельности человека и природы, человека и общества (на уровне ознакомления), знаний об объектах, явлениях, закономерностях окружающего ребенка мира и методах его познания с целью дальнейшего изучения в основной школе естественно-научных и обществоведческих дисциплин;
- ▶ воспитание у школьников бережного отношения к объектам природы и результатам труда людей, сознательного отношения к здоровому образу жизни, формирование элементарной экологической культуры, навыков нравственного поведения в быту и обществе.

Программу обеспечивают следующие пособия:

- 1) *Федотова, О. Н., Трафимова, Г. В., Трафимов, С. А.* Окружающий мир (Наш мир). 4 класс: Учебник. - М.: Академкнига / Учебник. 2014.
- 2) *Федотова, О. Н., Трафимова, Г. В., Трафимов, С. А.* Наш мир в вопросах и заданиях. 4 класс: Тетрадь для самостоятельной работы. - М.: Академкнига / Учебник, 2014.
- 3) *Федотова, О. Н., Трафимова, Г. В., Трафимов, С. А.* 4 класс. Методическое пособие для учителя. - М.: Академкнига / Учебник, 2012.

Результаты изучения курса «Окружающий мир»

На первой ступени школьного обучения в ходе освоения предметного содержания обеспечиваются условия для достижения обучающимися следующих личностных, метапредметных и предметных результатов.

Личностные результаты.

Развитие ценностно – смысловой ориентацией обучающихся; умение соотносить поступки и события с принятыми этическими принципами, умение выделить нравственный аспект поведения, ориентация в социальных ролях и межличностных отношениях

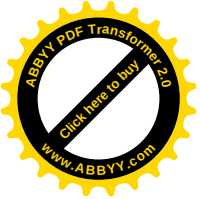
Предмет, окружающий мир способствует осмыслению **личностных универсальных действий**, в результате которых у выпускника начальной школы должны быть сформированы:

- мотивы, выражающие его потребность в социально значимой и социально оцениваемой деятельности;
- ценностно-смысловая ориентация (осознание ценности природы и необходимости нести за нее ответственность; понимание необходимости соблюдать правила экологического поведения в быту и на природе; стремление к сохранению и укреплению своего здоровья);
- базовые историко-культурные представления и гражданская идентичность (осознание себя гражданином России, жителем своего края; желание ориентироваться в важнейших для страны событиях и видеть свое место в них);
- любовь к Родине, выраженная в интересе к ее природе, культуре, истории, вероисповеданиям, в желании участвовать в делах и событиях по охране природных и культурных памятников;
- базовые нравственно-этические ценности (уважение к чувствам верующих людей, пиетет к культовым сооружениям; учет нравственных позиций других людей);
- учебно-познавательный интерес к учебному предмету, информационным источникам, способам постановки опытов, наблюдений; *устойчивый учебно-познавательный интерес к новым знаниям, выраженный в преобладании учебно-познавательных мотивов и предпочтения социального способа оценки успешности учения.*

Метапредметные результаты.

Регулятивные УУД.

Обеспечение обучающимися организации своей учебной деятельности. К ним относятся: целеполагание, планирование, осуществление учебных действий, прогнозирование, контроль, коррекция, оценка и саморегуляция. Система заданий, ориентирующая младшего школьника

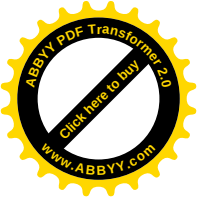

на *проверку правильности* выполнения задания по правилу, алгоритму, с помощью таблицы, инструментов, рисунков и т.д. позволит ученику научиться или получить возможность научиться *контролировать свою деятельность* по ходу или результатам выполнения задания.

Познавательные УУД.

Ученик научится или получит возможность научиться:

- * Различать (узнавать изученные объекты и явления живой и неживой природы; проводить простейшую классификацию изученных объектов природы на основе их существенных признаков, составлять таблицы;
- * Описывать на основе иллюстрации или предложенного плана изученные объекты и явления живой и неживой природы, выделять их основные существенные признаки, выделять новое;
- * Проводить несложные наблюдения и ставить опыты, используя простейшее лабораторное оборудование и измерительные приборы, следовать инструкциям и правилам при проведении экспериментов, делать выводы на основании полученных результатов;
- * Использовать словарь учебника (словари УМК), определители (гербарии) растений, дополнительный материал в Интернете в процессе изучения нового материала или при составлении плана рассказа, доклада, презентации;
- * Использовать при выполнении задания иллюстративный материал учебника или план, иллюстрирующий последовательность сменяющих друг друга событий, как этапы постановки опытов или выполнения задания;
- * Использовать готовые модели (условные знаки, глобус, план, план-карту, карту) для наблюдений, объяснения явлений природы, выявления признаков и свойств объектов;
- * Обнаруживать простейшие взаимосвязи между живой и неживой природой, использовать их для объяснения бережного отношения к природе (осознать ценность природы и необходимость нести ответственность за её сохранение);
- * Определять характер взаимоотношений человека с природой, находить примеры влияния этих отношений на природные объекты, на здоровье и безопасность человека (соблюдать правила экологического поведения в быту);
- * Использовать знания о строении и функционировании организма человека для сохранения и укрепления своего здоровья; осознанно выполнять режим дня, оказывать первую помощь при несложных несчастных случаях;
- * Работать с картой;
- * Различать государственную символику РФ, символику городов России, описывать достопримечательности городов и своего края;
- * Различать прошлое, настоящее и будущее, соотносить изученные исторические события с датами, конкретную дату с веком; находить место изученных событий на ленте времени;
- * Используя дополнительные источники информации находить факты, относящиеся к образу жизни, обычаям и верованиям наших предков;
- * Оценивать характер взаимоотношений людей в различных социальных группах (школьный коллектив, семья, общество);
- * Соблюдать правила личной безопасности и безопасности окружающих понимать необходимость здорового образа жизни;
- * Воспитывать пиетет к культовым сооружениям и уважение к чувства верующих людей;

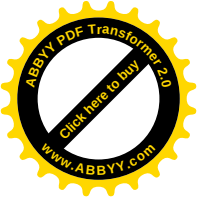
* Проявлять уважение и готовность выполнять совместно установленные договорённости и правила;

Коммуникативные УУД.

Ученик научится или получит возможность научиться взаимодействовать (сотрудничать) с соседом по парте, в группе; обеспечивать социальную компетентность и учет позиции других людей, партнёров по общению или деятельности; умение слушать и вступать в диалог; участвовать в коллективном обсуждении проблем; интегрироваться в группу сверстников и строить продуктивное взаимодействие и сотрудничество со сверстниками и взрослыми. К коммуникативным действиям относятся: инициативное сотрудничество, планирование учебного сотрудничества, взаимодействие, управление коммуникацией.

Предметными результатами изучения курса «Окружающий мир», необходимыми для дальнейшего образования в области естественнонаучных и социальных дисциплин, являются:

- * усвоение первоначальных сведений о сущности и особенностях объектов, процессов и явлений, характерных для природной и социальной действительности (доступных для осознания младшими школьниками);
- * сформированность умения наблюдать, исследовать явления и объекты окружающего мира, выделять характерные особенности природных объектов и характеризовать факты и события культуры, истории общества, религии;
- * сформированность умения работать с информацией, представленной в разных формах (текст, рисунок, таблица, диаграмма, определитель, схема, интернет);
- * сформированность умения осуществлять информативный поиск в словарях справочниках, картах, определителях (в том числе на электронных носителях), в интернете для выполнения учебного задания или для практических целей;
- * способность использовать готовые модели (глобус, карта, план, план-карта, схемы маршрутов) и их условные обозначения для поиска необходимой информации и объяснения социальных и природных явлений;
- * способность использовать готовые модели и другие источники информации (расписания поездов, самолетов, пассажирских автобусов, схемы экскурсионных маршрутов) для поиска и использования необходимой информации в быту.
- * умение составлять список используемой литературы и интернет-адресов;

* способность сотрудничать и проявлять познавательную инициативу в учебном сотрудничестве, учитывая позицию партнера (сверстника, взрослого) при общении и взаимодействии, допуская возможность существования у партнера другой точки зрения, в том числе не совпадающей с его собственной точкой зрения;

* способность выступать то в роли обучаемого, то в роли обучающего (консультант, экспериментатор, докладчик, председатель заседания школьного клуба «Мы и окружающий мир»).

Планируемые результаты изучения курса «Окружающий мир»

4 класс

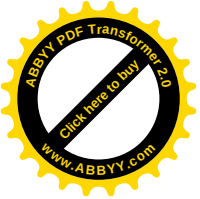
Личностными результатами изучения курса «Окружающий мир» в 4 – м классе является формирование следующих умений:

- *Оценивать* жизненные ситуации (поступки людей) с точки зрения общепринятых норм и ценностей: учиться отделять поступки от самого человека.
- *Объяснять* с позиции общечеловеческих нравственных ценностей, почему конкретные простые поступки можно оценить как хорошие или плохие.
- Самостоятельно *определять* и *высказывать* самые простые общие для всех людей правила поведения (основы общечеловеческих нравственных ценностей).
- В предложенных ситуациях, опираясь на общие для всех правила поведения, *делать выбор*, какой поступок совершить.

Метапредметными результатами изучения курса «Окружающий мир» в 4-м классе является формирование следующих универсальных учебных действий:

Регулятивные УУД:

- Самостоятельно формулировать цели урока после предварительного обсуждения.
- Совместно с учителем обнаруживать и формулировать учебную проблему.
- Составлять план решения проблемы (задачи) совместно с учителем.
- Работая по плану, сверять свои действия с целью и, при необходимости, исправлять ошибки с помощью учителя.
- В диалоге с учителем вырабатывать критерии оценки и определять степень успешности выполнения своей работы и работы всех, исходя из имеющихся критериев.

Познавательные УУД:

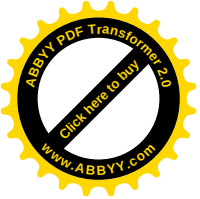
- Ориентироваться в своей системе знаний: самостоятельно *предполагать*, какая информация нужна для решения учебной задачи в один шаг.
- *Отбирать* необходимые для решения учебной задачи источники информации среди предложенных учителем словарей, энциклопедий, справочников.
- Добывать новые знания: *извлекать* информацию, представленную в разных формах (текст, таблица, схема, иллюстрация и др.).
- Перерабатывать полученную информацию: *сравнивать* и *группировать* факты и явления; определять причины явлений, событий.
- Перерабатывать полученную информацию: *делать выводы* на основе обобщения знаний.
- Преобразовывать информацию из одной формы в другую: *составлять* простой *план* учебно-научного текста.
- Преобразовывать информацию из одной формы в другую: *представлять информацию* в виде текста, таблицы, схемы.

Коммуникативные УУД:

- Доносить свою позицию до других: *оформлять* свои мысли в устной и письменной речи с учётом своих учебных и жизненных речевых ситуаций.
- Доносить свою позицию до других: *высказывать* свою точку зрения и пытаться её *обосновать*, приводя аргументы.
- Слушать других, пытаться принимать другую точку зрения, быть готовым изменить свою точку зрения.
- Читать вслух и про себя тексты учебников и при этом: вести «диалог с автором» (прогнозировать будущее чтение; ставить вопросы к тексту и искать ответы; проверять себя); отделять новое от известного; выделять главное; составлять план.
- Договариваться с людьми: выполняя различные роли в группе, сотрудничать в совместном решении проблемы (задачи).
- Учиться уважительно относиться к позиции другого, пытаться договариваться.

Предметными результатами изучения курса «Окружающий мир» в 4-м классе является формирование следующих умений:

- объяснять роль основных органов и систем органов в организме человека;
- применять знания о своём организме в жизни (для составления режима дня, правил поведения и т.д.);
- называть основные свойства воздуха как газа, воды как жидкости и полезных ископаемых как твёрдых тел;
- объяснять, как человек использует свойства воздуха, воды, важнейших полезных ископаемых;
- объяснять, в чём главное отличие человека от животных;
- находить противоречия между природой и хозяйством человека, предлагать способы их устранения.
- оценивать, что полезно для здоровья, а что вредно;
- доказывать необходимость бережного отношения к живым организмам.

- по поведению людей узнавать, какие они испытывают эмоции (переживания), какие у них черты характера;
- отличать друг от друга разные эпохи (времена) в истории человечества;
- объяснять различия между людьми современного человечества: отличать граждан разных государств; национальность человека от его расы; верующих разных религий и атеистов.
- объяснять, какие интересы объединяют тебя с твоими родственниками, друзьями, земляками, гражданами твоей страны, что объединяет всех людей на Земле в одно человечество;
- замечать и объяснять, какие поступки людей противоречат человеческой совести, правилам поведения (морали и праву), правам человека и правам ребёнка. Предлагать, что ты сам можешь сделать для исправления видимых нарушений.

Планируемые результаты освоения учебной программы

по предмету «Окружающий мир» к концу 4-го года обучения:

В результате изучения раздела «Человек и природа»

Обучающиеся научатся:

- * находить на карте природные зоны России, свой регион, главный город своего региона;
- * читать условные обозначения карт;
- * использовать готовые модели и иллюстрации учебника для объяснения причины смены дня и ночи, смены времен года;
- * находить общие и отличительные признаки природных зон России (климат, растительность, животный мир);
- * понимать необходимость соблюдения правил экологического поведения на природе;
- * понимать необходимость активного участия в охране природы родного края;
- * характеризовать основные функции систем органов человека;
- * измерять температуру, вес, рост человека;
- * понимать необходимость использования знаний о строении и функционировании организма человека для сохранения и укрепления своего здоровья;
- * извлекать необходимую информацию из учебника и его иллюстраций

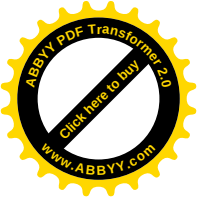
Обучающиеся получат возможность научиться:

- * осознавать ценность природы родного края и необходимость нести ответственность за ее сохранение;
- * использовать знаний о строении и функционировании организма человека для сохранения и укрепления своего здоровья;
- * выбирать оптимальные формы поведения на основе изученных правил безопасности.

В результате изучения раздела «Человек и общество»

Обучающиеся научатся:

- * рассказывать с использованием информации из Интернета о государственной символике России;

- * самостоятельно работать с текстом, иллюстрациями, словарем в условиях коллективной работы;
- * обмениваться сведениями о событиях в стране;
- * готовить необходимые сообщения по Конституции нашей страны;
- * находить на карте России местоположение своего края;
- * работать с глобусом и картой;
- * пересказывать своими словами тексты из учебника о событиях связанных с историей Отечества;
- * определять последовательность событий на ленте времени;
- * рассказывать с использованием подобранных иллюстраций о памятниках истории страны;
- * рассказывать об особенностях труда людей родного края.

Обучающиеся получают возможность научиться:

- * научатся определять часовой пояс своего края;
- * находить дополнительную информацию о государственной символике России, о прошлом страны и края в Интернете;
- * составлять представление о единстве духовно – нравственного смысла всех традиционных религий в обрядовой практике.

В результате изучения раздела «Правила безопасного поведения»

Обучающиеся научатся:

- * понимать необходимость соблюдать правила безопасного поведения в лесу, у водоемов, во время купания летом, при переправе через водные пространства;
- * понимать необходимость соблюдения правил безопасного поведения во время приема пищи;
- * понимать необходимость сохранения своего физического и нравственного здоровья (вред курения, наркотиков, громкой музыки)

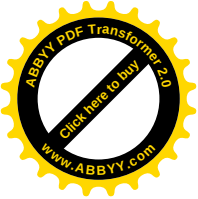
Обучающиеся получают возможность научиться:

- * соблюдать правила безопасного поведения в лесу, у водоемов, во время купания летом, при переправе через водные пространства;
- * соблюдения правил безопасного поведения во время приема пищи;
- * заботиться о здоровье и безопасности окружающих людей, сохранения своего физического и нравственного здоровье.

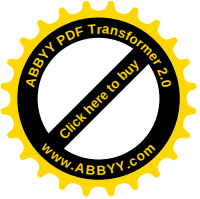
К концу обучения в начальной школе будет обеспечена готовность обучающихся к продолжению образования, так как, реализуя принцип деятельностного подхода, учебно-методический комплект по курсу «Окружающий мир» в развивающей личностно-ориентированной системе «Перспективная начальная школа» рассматривает процесс учения не только как усвоение системы предметных ЗУНов, составляющих инструментальную основу компетентности учащихся, но и как процесс познавательного развития и развития личности учащихся через организацию системы личностных, познавательных, коммуникативных, регулятивных учебных действий. В связи с этим предметное содержание и планируемые для усвоения детьми способы действий представлены в УМК во взаимосвязи и взаимозависимости через систему вопросов и заданий.

Содержание

№	Темалар	Эчтәлеге	Сәг

1б 1	Ватан тарихы - 7 сәг	Россиянең борыңғы шәһәрләре барлыкка килү тарихы. Кабиләләренң берләшүе. Славяннарның тормыш итү рәвеше. Киев кенәзләренң исемнәре һәм хакимлек итү еллары. Нева сугышы. Мәскәүнең беренче кенәзләре. Аллага ышану һәм йолалар. Христианлык, ислам, иудаизм.	7
2.	Жир-Кояш системасы планетасы – 4сәг	Жир-Кояш системасындагы тугыз планетаның берсе. Кояш, астероидлар, кометалар, метеор жисемнәре. Плазма. Жирнең үз күчәре тирәсэндә әйләнүе һәм аның кояш тирәли хәрәкәте. Глобус- Жирнең моделе.	4
3.	Россиянең табигый зоналары буйлап сәяхәт. – 13 сәг	Һәркайсы үзенә генә хас үсемлекләр һәм хайваннарға ия жир табигый зона. Арктик чүлләр зонасы (боз зонасы), тундра, урман, далалар, чүлләр, субтропиклар зонасы. Көнчыгыш Европа һәм Көнбатыш Себер тигезлекләре, Урта Себер яссы таулыгы.	13
4.	Туган төбәк-бөек Россиянең өлеше –10 сәг Безнең таныш һәм серле дөньябыз	Үзбөз яшәгән торак пункт (шәһәр, авыл, поселок, станция....) урнашкан республика, автономияле округ, край яки өлкә. Географик карта. Мәскәү вакыты. сәгат пояслары. Туган төбәкнең картасы. Туган төбәкнең жир өсте һәм сулыклары, файдалы казылмалары, үсемлекләре, терлекчелек тармаклары, халыкның кәсепчелеге, сакланулы урыннары.	10
Пб 5	Кеше организмы -11 сәг	Кеше тәнненң төп өлешләре. Кеше тәннендәге төрле өлешләренң әһәмияте. Сөяк системасы, мускул системасы, ашкайнату, сулыш, кан әйләнеше, сидек системалары, нерв системасы(баш мие, арка мие, нервлар). Күзәнәкләр. Тире –безнең тою әгъзасы. Кеше ничек хәрәкәт итә.	11
6	Сизү әгъзаларын өйрәнәбез -7 сәг.	Сизү әгъзаларының исеме, әһәмияте, төзелеше, авыруларны булдырмау чаралары. Тигезлек саклау әгъзасы. Нәрсә ул ис? Тел. Күз. Колак.(тышкы колак, урта колак, эчке колак) Табиб кинәшләре.	7
7	Дөнья илләре буйлап сәяхәт -7 сәг	Евразия, Европа, Азия. Диңгезләр. Илләр, дәүләт башкалалары, шәһәрләр, дәүләт чикләре.. Франция- Париж ,Бөекбритания-Лондон, Япония-Токио, Казахстан-Астана, Грузия-Тбилиси, Азербайжан-Баку, Украина-Киев, Белоруссия –Минск. Террорчылык	7
8	Мәскәү- Россия тарихы -5 сәг	Мәскәү тарихы. 1812 елгы Ватан сугышы. Наполеон гаскәре. Бордино сугышы. 1941-1945 еллардагы Бөек Ватан сугышы истәлекләре. Жирнең беренче ясалма иярчене. Беренче космонавт, галәмне үзләштерү юллары.	5
9	Без- Россия гражданны- 4 сәг	Россиянең Дәүләт гербы, флагы, гимн. Илнең төп законы-Россия конституциясе. Безнең хокукларыбыз һәм бурычларыбыз. Россия президенты. Парламентның төп бурычы.	4 68 сәг

ТРЕБОВАНИЯ К УРОВНЮ ПОДГОТОВКИ УЧАЩИХСЯ

Учащиеся должны знать/понимать:

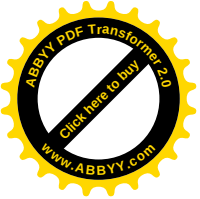
- Солнце — небесное тело, источник тепла и света (общие представления о влиянии на земную жизнь);
- климат как характерная погода данной местности в разные сезоны года;
- строение тела человека, название важнейших органов организма человека; основы личной гигиены;
- влияние образа жизни и окружающей среды на здоровье;
- способы сохранения и укрепления здоровья;
- даты важнейших событий в истории в соответствии с программой.

Уметь:

- соблюдать правила безопасности при проведении опытов и во время уроков-экскурсий, предусмотренных программой;
- устно описывать объекты природы;
- вести наблюдения в природе и устно и письменно формулировать выводы;
- в пределах программы объяснять взаимосвязи в природе, природы и человека;
- пропагандировать знания о природе, об отношении к ней человека;
- лично вместе со взрослыми участвовать в практической работе по охране природы;
- устанавливать зависимость между поведением людей в природе и последствиями этого; оценивать воздействие человека на природу;
- соблюдать правила охраны и укрепления здоровья;
- описывать отдельные (изученные) события из истории Отечества.

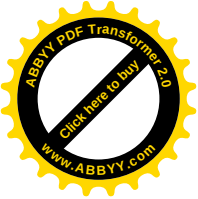
Использовать приобретенные знания и умения в практической и повседневной жизни для того, чтобы:

- постоянно обогащать жизненный опыт, решать практические задачи с помощью наблюдения, измерения, сравнения, поиска информации в словарях, справочниках, Интернете;
- выполнять правила поведения в природе;
- рассказывать о родном крае, родной стране, столице.

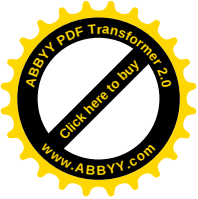

Әйленә-тирә дөнья 4 сыйныф “Перспективалы башлангыч мәктәп” 68 дәрес (34 атна исәбеннән төзелде)

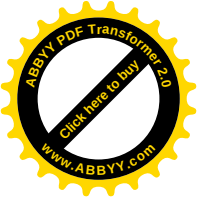
№	Дәрес темасы	Предметны өйрәнү буенча белем, күнекмә, осталык нәтижеләре	Шәхескә кагылышлы һәм метапредметлы нәтижеләр(универсаль уку гамәлләре(УУГ) формалашу	Дата план	факт
1	Ватан тарихы.-7 сәг Борынгы славяннар.	Россиянең борынгы шәһәрләре, карта белән эш	– КУУГ: кабиләләрнең берләшүенә нәрсә сәбәп булуын ачыклау ТБУУГ:– славяннарның тормыш итү рәвеше КУУГ: күршен белән хезмәттәшлек итү ТБУУГ: Киев кенәзләренең исемнәре һәм хакимлек итү чоры	2.09	
2	Борынгы русь.	Сүзлек һәм карта белән эш (варяглар)		4.09	
3	Русьның чукундырылуы.	Дини ышанулар, христианлык, 988 ел	ТБУУГ тәкъдим ителгән план буенча телдән аңлату КУУГ: күршен белән хезмәттәшлек итү РУУГ: фаразыңны дәлилләү	9 .09	
4	Русьның көнбатыш баскынчыларына каршы көрәше.	Парларда эш		11.09	
5	Мәскәү каласы барлыкка килү.Мәскәүнең кенәзләре.	Мәскәү кенәзләрен белү	ТБУУГ: дәреслекне белемгә чыганагы итеп куллана белү	16.09	
6	Аллага ышану һәм традицион йолаларның саклануы.	Кешенең аллага ышануы 185-186 бит эш	ТБУУГ:интернет материаллары белән эш КУУГ: диалогта катнашу, үз фикереңне әйтү	18.09	
7	Ватан тарихы темасын йомгаклау. Тест №1 биремнәре	150-157 бит өстәмә	ШУУГ: белү-белемгә чикләрен чамалау	23.09	
8	Жир-кояш системасы планетасы. Кояш системасы.	Галәм, планеталар	ТБУУГ: Парларда эш, глобус, модель белән эшләү	25.09	

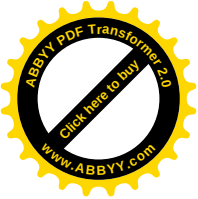
9	Жирнең үз күчәре тирәседә әйләнүе һәм аның кояш тирәли хәрәкәте.	Глобусны проекция фонаре белән яктырту, экватор	ТБУУГ: тәкъдим ителгән план буенча эш КУУГ: күршең белән хезмәттәшлек итү	30.09	
10	Илебезнең табигый зоналары.	Табигый зоналар белән танышу, карта белән эш 60 бит	ТБУУГ: карта нигезендә бирем үтәү КУУГ: күршең белән хезмәттәшлек итү	2.10	
11	Мәктәп олимпиадасы Тест №2 биремнәре	Өстәмә 158-160 бит	ШУУГ: үз уңышларын/уңышсызлыklarын сәбәпләре турында фикер йөртү РУУГ: гамәлләрне таләп ителгән вакытта башлау һәм тәмамлау РУУГ: максатка кагылышсыз гамәлләрдән тыелу ШУУГ: мәгънә барлыкка китерү (Минем өчен моның нинди мәгънәсе һәм әһәмияте бар? –дигән сорау кую	7.10	
12	Россиянең табигый зоналары буйлап сәяхәт. Боз зонасы.	Арктик чүлләр зонасы белән танышу. Карта, сүзлек белән эш	КУУГ: күршең белән хезмәттәшлек итү ТБУУГ: боз зонасының табигат шартлары белән танышу.	9.10	
13	Боз зонасының хайваннары. Арктика һәм кеше.		ТБУУГ: дәреслекне белешмә чыганагы итеп куллана белү	14.10	
14	Тундра зонасы.	Тундра зонасы шартлары, карта, сүзлек, фаразыңны дәлилләү	ТБУУГ: фикерләүдә логик чылбыр төзү КУУГ: төркемдә хезмәттәшлек итү	16.10	
15	Тундра һәм кеше.	Картадан Мурманск шәһәрен табу	ТБУУГ: тундра зонасы турында мәгълумат бирү КУУГ: күршең белән хезмәттәшлек итү	21.10	
16	Урман зонасы.	Урман зонасы белән	ТБУУГ: төп билгеләрне аерып алу нигезендә кагыйдә формалаштыру	23.10	

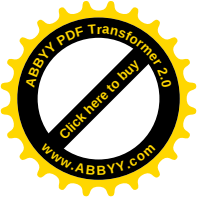
		танышу			
17	Табигатътә һәм кеше тормышында урманның роле.	Фотосинтез процессы Кислород фабрикасы	ТБУУГ: урманнарның табигатътәге һәм кешеләр тормышындагы роле турында белгәннәрне сөйләү РУУГ: тормыш тәҗрибәсен куллану.	28.10	
18	Далалар зонасы.	Дала зонасы белән танышу карта белән эш Кызу жилләр, тузан өермәләре	ТБУУГ: төп билгеләрне аерып алу нигезендә кагыйдә формалаштыру РУУГ: фикереңне дәлилләү	30.10	
19	Далалар һәм кеше.	Сүзлек белән эш, тыюлыклар	ТБУУГ: –Язмача рәвештә гади инструкциялар , төркемнәрдә эшләү	11.11	
20	Чүлләр зонасы.	Ярымчүлләр һәм чүлләр Карта белән эш	(күршен белән хезмәттәшлек итү, эшне үзара бүлешә, гомуми нәтиҗә чыгару, бәяли белү, практик эш)	13.11	
21	Кешенең чүлдәге тормышы.	Аңлатмалы сүзлек белән эш	ШУУГ: фаразыңны дәлилләү. РУУГ тормыш тәҗрибәсен куллану	18.11	
22	Субтропик зона.	Карта , сүзлек белән эш	КУУГ: күршен белән хезмәттәшлек итү	20.11	
23	Субтропик зонаның үсемлекләр һәм хайваннар дөньясы.	Кара диңгез буе, парклар, карта белән эш	ТБУУГ: Кара диңгез буеның терек табигате белән танышу.	25.11	
24	Россиянең табигый зоналары буйлап сәяхәт темасын йомгаклау. Тест №3 бирем	Мәктәп олимпиадасы биремнәре 122 бит Өстәмә 161-180 бит	РУУГ: гамәлләрне таләп ителгән вакытта башлау һәм тәмамлау ШУУГ: үз уңышларын/уңышсызлыкларын сәбәпләре турында фикер йөртү	27.11	
25	Туган төбәк–Бөек Россиянең бер өлеше. Синең туган төбәгең.	Сүзлек белән эш, парларда эш	ТБУУГ: материал объектлар кулланып бирем үтәү РУУГ: тормыш тәҗрибәсен куллану	2.12	
26	Мәскәү вакыты. Сәгать поясы	Карта, интернет белән эш. Көнчыгыш Европа һәм	КУУГ: күршен белән хезмәттәшлек итү ТБУУГ: төп билгеләрне аерып алу нигезендә	4.12	

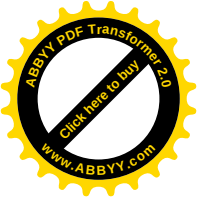
27	Туган төбәкнең картасы. Жир өсте һәм сулыклары	Көнбатыш Себер тигезлегенә	кагыйдә формалаштыру	9.12	
28	Туган төбәкне саклау.	Кагыйдә формалаштыру.	ТБУУГ: төп билгеләрне аерып алу нигезендә кагыйдә формалаштыру .	11.12	
29	Туган төбәкнең файдалы казылмалары.	Карта коллекция белән эш Жир асты яки жир өсте файдалы казылмалары(гранит- кыр шпаты, кварц, слюда)	ТБУУГ: файдалы казылмаларның тупланышы турында белү ТБУУГ: файдалы казылмаларның төп үзлекләрен; табигатьтә аларның әһәмиятен белү гади тәҗрибələr үткәрә; нәтиҗәләрне анализлай белү	16.12	
30	Туган төбәкнең үсемлекләре.	Карта белән эш, фидереңне дәлилләү	ТБУУГ: төркемнәрдә эшләү (күршен белән хезмәттәшлек итү, эшенә үзара бүлешә, гомуми нәтиҗә чыгару, бәяли белү)	18.12	
31	Туган төбәкнең терлекчелек тармаклары һәм йорт хайваннары.	Парларда эш, фидереңне дәлилләү	ТБУУГ: дәрәҗәкне белешмә чыганагы итеп кулланыла белү	23.12	
32	Туган төбәкнең халык кәсепчелеге.	Хат язучу, карта белән эш	ТБУУГ: дәрәҗәкне белешмә чыганагы итеп кулланыла белү;	25.12	
33	Туган төбәкнең сакланулы урыннары.	Карта, сүзлек белән эш Дарвин тыюлыгы, хат язучу	КУУГ: күршен белән төркемнәрдә хезмәттәшлек итү	13.01	
34	Синнең туган төбәкнең темасын йомгаклау. Тест бирем №4	Мәктәп олимпиадасы биремнәрен башкару 191 бит өстәмә	РУУГ: гамәлләрне таләп ителгән вакытта башлау һәм тәмамлау ШУУГ: үз уңышларын/уңышсызлыкларын сәбәпләре турында фикер йөртү	15.01	
35	Кеше организмы. Кеше организмы ничек төзелгән.	Кешенең төп өлешләрен белү, әһәмияте	КУУГ: терек табигать өчен кирәкле шартларны; ТБУУГ: һәр әгзаның үз формасын, төзелешен, урнашкан урынын ачыклау РУУГ: тормыш тәҗрибәсен куллану	20.01	

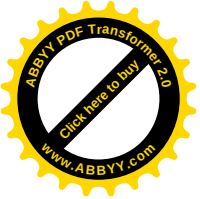
36	Күзәнәкләр дөньясына сәяхәт.	Микроскоп белән эш, тукумаларны карау 118-118 бит өстәмә	ТБУУГ: төп билгеләрне аерып алу нигезендә кагыйдә формалаштыру РУУГ: тормыш тәжрибәсен куллану	22.01	
37	Иң зур сизү органы.	Тире катламын өйрәнү, тәжрибә үткәрү Өстәмә 122 бит	ТБУУГ: пространстволы күзаллау формалаштыру	27.01	
38	Кеше ничек хәрәкәт итә?	Тәжрибә, фаразыңны дәлилләү Өстәмә 124 -130 б	КУУГ: күршен белән хезмәттәшлек итү ТБУУГ: дәрәслекне белешмә чыганагы итеп куллана белү	29.01	
39	Ашкайнату системасы.	Ашкайнату системасын өйрәнү Өстәмә 131б	ТБУУГ: ашкайнату системасын өйрәнү ТБУУГ: төп билгеләрне аерып алу нигезендә кагыйдә формалаштыру	3.02	
40	Кан әйләнеше системасы.	Йөрәк, веналар, артерияләрне өйрәнү Өстәмә 133 бит-137 б	КУУГ: күршен белән хезмәттәшлек итү РУУГ : эшчәнлегенә контрольгә алу	5.02	
41	Сулыш алу системасы белән танышабыз.	Практик эш, диафрагма 138 бит өстәмә	ТБУУГ: тәжрибә үткәрү ТБУУГ: төп билгеләрне аерып алу нигезендә кагыйдә формалаштыру	10.02	
42	Үпкәләргә сакла.	Тәжрибә, кагыйдә белән эш, өстәмә 140 бит		12.02	
43	Берничек итеп организмны зарарлы матдәләрдән чистарта.	Канны зарарлы матдәләрдән арындыру юллары белән танышу	РУУГ: тормыш тәжрибәсен куллану КУУГ: сораулар ярдәмендә партнердан өстәмә мәгълүмат алу	17.02	
44	Кешенең нерв системасы.	Баш мие, арка мие, нервлар, өстәмә 142-144 бит	ТБУУГ: дәрәслекне белешмә чыганагы итеп куллана белү	19.02	

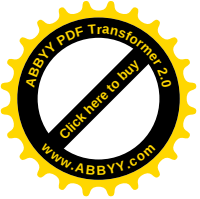
45	Кеше организм темасына йомгак. Тест № 5 биремнәре.	41 бит олимпиада биреме, Өстәмә118-141 бит	ШУУГ: үз уңышларын/уңышсызлыкларын сәбәпләре турында фикер йөртү РУУГ: гамәлләрне таләп ителгән вакытта башлау һәм тәмамлау	24.02	
46	Сизү органнары. Нәрсә ул ис? Борыныңнан сора.	Тәжрибә,Әмир Булатов чыгышы белән танышу	ТБУУГ: дәреслеккә белешмә чыганагы итеп куллана белү	26.02	
47	Сизү органы –тел.	Рәшит Мөхетдинов чыгышы, тәжрибә	ТБУУГ:төп билгеләрне аерып алу нигезендә кагыйдәләрне формалаштыру ТБУУГ: тормыш тәжрибәсе куллану	2.02	
48	Күз белән-күзгә-күз.	Кәрим Хәкимов чыгышы, тәжрибә, парларда эш	РУУГ: тормыш тәжрибәсен куллану КУУГ: сораулар ярдәмендә партнердан өстәмә мәгълүмат алу	4.03	
49	Колак ишетү органы.	Әминә Булатова чыгышы белән танышу, тәжрибә		9.03	
50	Әйберләрне тотып карап тану.Тою.	Сүзлек белән эш, Фәридә Хасанова чыгышы белән танышу	ШУУГ: дәреслек геройларына ярдәм итүдә танып- белү инициативасы күрсәтү. КУУГ: күршең белән хезмәттәшлек итү	11.03	
51	Табиб киңәшләре белән танышу.Экскурсия.	Медпунктка экскурсия, табиб киңәшләре	ТБУУГ:төп билгеләрне аерып алу нигезендә кагыйдә формалаштыру РУУГ: тормыш тәжрибәсен куллану.	16.03	
52	Сизү органнары темасын ныгыту.Тест биремнәре №6	Тест биремен башкару	РУУГ: биремнәрне таләп ителгән вакытта башкару һәм тәмамлау.	18.03	
53	Дөнья илләре буйлап сәяхәт.Россия чикләре.	Авразия,Европа, Азия өлешләре карта белән эш	ТБУУГ: фәнни әдәбият белән эшли , үзенең күзәтүләрен язмача билгели белү. КУУГ: күршең белән хезмәттәшлек итү	30.03	
54	Россия чикләре.	Белоруссия,	ТБУУГ: Россиянең чиген, Европа өлеше ярларын	1.04	

		Украина, Грузия илләре Парларда эш, глобус, карта белән эш	юучы диңгезләрне, Азия өлешен өйрәнү КУУГ: күршең белән хезмәттәшлек итү, сораулар ярдәмендә партнердан өстәмә мәгълүмат алу		
55	Америка Штатлары	Кушма Төньяк Америка, сүзлек белән карта белән эш		6.04	
56	Бөекбритания.	Карта белән эш, Лондонны картадан табу	ТБУУГ: фәнни әдәбият белән эшли, үзеңнең күзәтүләреңне язмача билгели белү.	8.04	
57	Франция-Парижның башкаласы.	Карта белән эш Сүзлек 148-149бит Бородино шигыре	КУУГ: Картадан өйрәнгән илләрне күрсәтә;	13.04	
58	Дөнья илләре буйлап сәяхәт темасын йомгаклау. Тест № 7 биремә	Карта белән эш, тест биремнәрен башкару	ШУУГ: үз уңышларын/уңышсызлыklarын сәбәпләре турында фикер йөртү РУУГ: гамәлләрне таләп ителгән вакытта башлау һәм тәмамлау	15.04	
59	Әйләнә-тирә дөнядан олимпиада.	Башлангыч сыйныфта үткән материал буенча	РУУГ: тормыш тәжрибәсен куллану ТБУУГ: пространство куллану формалаштыру	20.04	
60	Мәскәү –Россия тарихы ельязмасы. Халык бердәмлегенә көне.	олимпиада биремнәрен башкару		22.04	
61	Мәскәү: 1812 елгы сугыш ядкаре.	Вакыт тасмасы белән танышу, 154 бит өстәмә	ТБУУГ: дәреслеккә белешмә чыганагы итеп куллана белү	27.04	
62	Мәскәү: 1941-1945 еллардагы Бөек Ватан сугышы истәлекләре.		КУУГ: сораулар ярдәмендә партнердан өстәмә мәгълүмат алу	29.04	
63	Мәскәү: галәмне яклаучыларга куелган һәйкәлләр.	Сүзлек белән эш	КУУГ :төркемдә хезмәттәшлек итү	4.05	
64	Мәскәү –Россия тарихы ельязмасы темасын	Тест биремнәрен һәм олимпиада башкару	РУУГ: гамәлләрне таләп ителгән вакытта башлау һәм тәмамлау	6.05	

	йомгаклау. Тест №8 биреме.		ШУУГ: үз уңышларын/уңышсызлыklarын сәбәпләре турынды фикер йөртү		
65	Безнең илебез- Россия яки Россия Федерациясе.	Дәүләт гербы, флагы, гимны	ТБУУГ: төп билгеләрне аерып алу нигезендә кагыйдә формалаштыру КУУГ: сораулар ярдәмендә партнердан өстәмә мәғлүмат алу КУУГ :төркемдә хезмәттәшлек итү	11.05	
66	Илнең төп законы - Россия конституциясе			13.05	
67	Россия президенты.	Дәүләт башлыгы, парламентның төп бурычларын өйрәнү	КУУГ: дәрәслекнең эчәлеген һәм белешмә материал белән; алынган информацияне анализлау;	18.05	
68	Темаларны йомгаклау. Экскурсия.			20.05	

**МУНИЦИПАЛЬ БЮДЖЕТ ГОМУМБЕЛЕМ УЧРЕЖДЕНИЕСЕ
ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ӘГЕРЖЕ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
«ЯҢА АВЫЛ БАШЛАШГЫЧ МӘКТӘП - БАЛАЛАР БАКЧАСЫ»**

Каралды

МБ житәкчесе

_____ Ф.Ә. Фәхретдинова

Протокол № 1

28 август 2015ел

Раслыйм

МБГУ «Яңа Авыл башлангыч мәктәп -
балалар бакчасы» директоры

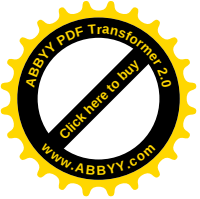
_____ В.М. Гильмутдинова

Приказ № 48 - ОД 1 сентябрь 2015 ел

**Беренче квалификацион категорияле
башлангыч сыйныф укытучысы
Кәримова Фәридә Фәнис кызының
4 сыйныф өчен
технологиядән эш программасы**

Педагогик киңәшмә утырышында кабул ителде

Протокол № 1 28 август 2015 ел

Пояснительная записка

Рабочая программа по технологии разработана на основе:

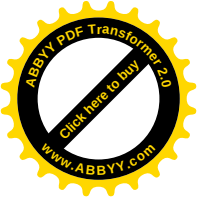
- Учебного плана на 2015-2016 учебный год МБОУ «Янга - Аульская начальная школа - детский сад» введенный в действие приказом №48-ОД от 1 сентября 2015 года;
- Примерной программы начального общего образования, авторской программы И. Б. Мылова «Технология», утверждённой Минобрнауки РФ, в соответствии с требованиями федерального компонента государственного стандарта начального образования;
- Закона 273-ФЗ «Об образовании в Российской Федерации»
- Федерального государственного образовательного стандарта начального общего образования (утвержден приказом минобрнауки России от 6 октября 2009г. №373, зарегистрирован 22 декабря 2009года, регистрационный номер 17785),
- Примерные программы по учебным предметам. Начальная школа. Стандарты второго поколения. М.: Просвещение, 2011.;
- Федерального перечня учебников, рекомендованных и допущенных к использованию в образовательном процессе в образовательных учреждениях. От 24декабря, 2010 №2080, №19776
- УМК «Перспективная начальная школа»

В соответствии с базисным учебным планом курс «Технология» изучается в 4 классе по 1 часу в неделю. Общий объём учебного времени составляет 34 часа.

Цель курса «Технология» в начальных классах – воспитание творческой, активной личности, проявляющей интерес к техническому и художественному творчеству и желание трудиться.

Основные **задачи** курса:

- I – формирование представлений о необходимости труда в жизни людей и потребности трудиться, т.е. подвести детей к пониманию того, что всё необходимое для жизни, деятельности и отдыха человека создается трудом самого же человека – «один для всех и большинство работают для одного»;
- расширение и обогащение практического опыта детей, знание о производственной деятельности людей, о технике, технологии;

- воспитание уважительного отношения к людям труда и результату их трудовой деятельности;

II – формирование способов познания окружающего через изучение конструкций предметов, основных свойств материалов, принципов действия ручных инструментов, выращивание растений;

- формирование практических умений в процессе обучения и воспитание привычки точного выполнения правил трудовой и экологической культуры;

- воспитание трудолюбия; выработка терпения, усидчивости, сосредоточенности; формирование потребности трудиться в одиночку, в паре, в группе, умения распределять трудовые задания между собой;

- развитие любознательности через развитие внимания, наблюдательности, памяти – как образной, эмоциональной, двигательной (моторной), так и словесно-логической; развитие фантазии, воображения, творческого технического и художественного мышления, конструкторских способностей; развитие сенсорного опыта, координации движений, ловкости, глазомера, пространственных представлений.

Метапредметные результаты освоения учебного предмета «Технология» 4 класс

Личностные результаты

У обучающегося будут сформированы:

-внутренняя позиция школьника на уровне положительного отношения к школе, ориентация на содержательные моменты школьной действительности и принятия образа «хорошего ученика»;

-широкая мотивационная основа учебной деятельности, включая социальные, учебно-познавательные внешние мотивы;

-учебно-познавательный интерес к учебному материалу и способам решения новой задачи;

-ориентация на понимание причин успеха в учебной деятельности, в т.ч. на самоанализ и самоконтроль результата, на анализ соответствия результатов требованиям конкретной задачи, на понимание предложений и оценок учителей, товарищей, родителей и других людей;

-способность к самооценке на основе критериев успешности учебной деятельности;

-осознание себя как гражданина России;

-осознание смысла и нравственного содержания собственных поступков и поступков других людей;

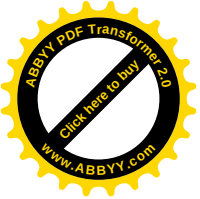
-знание основных моральных норм и проекция этих норм на собственные поступки;

-этические чувства (стыда, вины, совести) как регуляторы морального поведения;

-понимание чувств одноклассников, учителей, других людей и сопереживанием;

-эстетические чувства на основе знакомства с мировой и отечественной материальной культурой.

Обучающийся получит возможность для формирования:

- внутренней позиции обучающегося на уровне понимания необходимости учения, выраженного в преобладании учебно-познавательных мотивов и предпочтений способа оценки знаний;
  - выраженной устойчивой учебно-познавательной мотивации учения;
  - устойчивого учебно-познавательного интереса к новым общим способам решения задач;
  - адекватного понимания причин успешности (не успешности) учебной деятельности;
  - адекватной дифференцированной самооценки на основе критерия успешности реализации социальной роли «хорошего ученика»;
  - морального сознания, способности к решению моральных проблем на основе учёта позиции партнёров в общении, устойчивого следования в поведении моральным нормам и этическим требованиям;
- Осознанных устойчивых эстетических предпочтений и ориентации на искусство как значимую сферу человеческой жизни;
- эмпатии как осознанного понимания чувств других людей и сопереживания им, выражающихся в поступках, направленных на помощь и обеспечение благополучия.

Регулятивные результаты

Обучающийся научится:

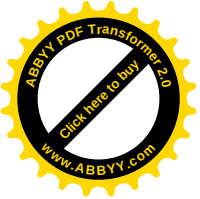
- принимать и сохранять учебную задачу;
- учитывать выделенные учителем ориентиры действия в новом учебном материале;
- планировать свои действия в соответствии с поставленной задачей и условиями её реализации, в т.ч. во внутреннем плане;
- следовать установленным правилам в планировании и контроле способа решения;
- осуществлять пошаговый и итоговый контроль по результату;
- адекватно воспринимать предложения и оценку учителей, товарищей, родителей и других людей;
- различать способ и результат действия;
- вносить необходимые коррективы в действие после его завершения на основе его оценки и учёта сделанных ошибок.

Обучающийся получит возможность:

- самостоятельно находить несколько вариантов решения учебной задачи, представленной на разных уровнях;
- в сотрудничестве с учителем ставить новые учебные задачи;
- самостоятельно учитывать выделенные учителем ориентиры действия в новом учебном материале;
- осуществлять констатирующий и предвосхищающий контроль по результату и способу действия;
- проявлять познавательную инициативу в учебном сотрудничестве;

Адекватно оценивать правильность выполнения действия и вносить необходимые коррективы как по ходу работы, так и по завершению.

Познавательные результаты

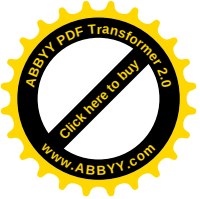
Обучающийся научится:

- осуществлять поиск необходимой информации для выполнения учебных заданий с использованием учебной литературы, энциклопедий, справочников, в открытом информационном пространстве;
- использовать знаково-символические средства, в т.ч. модели и схемы для решения задач;
- ориентироваться на разнообразие способов решения задач;
- устанавливать причинно-следственные связи в изучаемом круге явлений;
- строить рассуждения об объекте, его строении, свойствах, связях;
- строить речевое высказывание в устной и письменной форме;
- использовать такие виды чтения, как ознакомительное, изучающее и поисковое;
- воспринимать и анализировать сообщения и важнейшие их компоненты – тексты;
- работать с информацией, представленной в форме текста, схемы, чертежи;
- анализировать изучаемые объекты с выделением существенных и несущественных признаков;
- осуществлять синтез как составление целого из частей;
- проводить сравнение, сериацию и классификацию изучаемых объектов по заданным критериям;
- обобщать, самостоятельно выделяя ряд или класс объектов;
- подводить анализируемые объекты под понятие на основе выделения существенных признаков и их синтеза;
- устанавливать аналогии;
- владеть рядом общих приёмов решения задач.

Обучающийся получит возможность:

- осуществлять расширенный поиск информации с использованием ресурсов библиотек и Интернет;
- осознанно и произвольно строить сообщения в устной и письменной форме;
- осуществлять синтез, самостоятельно достраивая и восполняя недостающие компоненты;
- находить несколько источников информации, делать выписки из используемых источников;
- осуществлять сравнение, сериацию и классификацию изученных объектов по самостоятельно выделенным основаниям;
- строить логическое рассуждение, включающее установление причинно-следственных связей;
- создавать и преобразовывать модели и схемы для решения задач;
- осуществлять выбор наиболее эффективных способов решения задач в зависимости от конкретных условий;
- произвольно и осознанно владеть общими приёмами решения задач.

Коммуникативные результаты

Обучающийся научится:

- адекватно использовать коммуникативные, прежде всего речевые, средства для решения различных коммуникативных задач;
- строить монологическое высказывание, владеть диалогической формой коммуникации, используя в т.ч. средства и инструменты ИКТ и дистанционного общения;
- допускать возможности существования у людей различных точек зрения, в т.ч. не совпадающих с его собственной, и ориентироваться на позицию партнёра в общении и взаимодействии;
- учитывать разные мнения и стремиться к координации при сотрудничестве;
- контролировать действия партнёра;
- формулировать собственное мнение и позицию;
- строить понятные для партнёра высказывания;
- задавать вопросы;
- использовать речь для регуляции своих действий.

Обучающийся получит возможность:

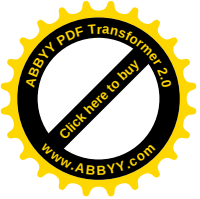
- учитывать разные мнения и обосновывать свою позицию;
- понимать относительность мнений и подходов к решению проблемы;
- аргументировать свою позицию и координировать её с позициями партнёров при выработке общего решения;
- с учётом целей коммуникации достаточно точно, последовательно и полно передавать партнёру необходимую информацию как ориентир для построения действия;
- задавать вопросы, необходимые для организации собственной деятельности и сотрудничества с партнёром;
- осуществлять взаимный контроль и оказывать в сотрудничестве необходимую взаимопомощь;
- адекватно использовать речевые средства для эффективного решения разнообразных коммуникативных задач.

Предметные результаты

Общекультурные и общетрудовые компетенции. Основы культуры труда.

Выпускник научится:

- называть наиболее распространенные в своем регионе профессии (в том числе профессии своих родителей) и описывать их особенности;
- понимать общие правила создания предметов рукотворного мира: соответствие изделия обстановке, удобство (функциональность), прочность, эстетическую выразительность — и руководствоваться ими в своей продуктивной деятельности;

- анализировать предлагаемую информацию, планировать предстоящую практическую работу, осуществлять корректировку хода практической работы, самоконтроль выполняемых практических действий;
- организовывать свое рабочее место в зависимости от вида работы, выполнять доступные действия по самообслуживанию и доступные виды домашнего труда.

Выпускник получит возможность научиться:

- уважительно относиться к труду людей;
- понимать культурно-историческую ценность традиций, отраженных в предметном мире, и уважать их;
- понимать особенности проектной деятельности, осуществлять под руководством учителя элементарную проектную деятельность в малых группах: разрабатывать замысел, искать пути его реализации, воплощать его в продукте, демонстрировать готовый продукт (изделия, комплексные работы, социальные услуги).

Технология ручной обработки материалов. Элементы графической грамоты

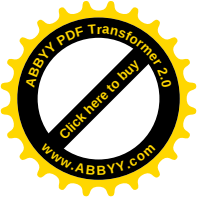
Выпускник научится:

- на основе полученных представлений о многообразии материалов, их видах, свойствах, происхождении, практическом применении в жизни осознанно подбирать доступные в обработке материалы для изделий по декоративно-художественным и конструктивным свойствам в соответствии с поставленной задачей;
- отбирать и выполнять в зависимости от свойств освоенных материалов оптимальные и доступные технологические приемы их ручной обработки при разметке деталей, их выделении из заготовки, формообразовании, сборке и отделке изделия; экономно расходовать используемые материалы;
- применять приемы рациональной безопасной работы ручными инструментами: чертежными (линейка, угольник, циркуль), режущими (ножницы) и колющими (швейная игла);
- выполнять символические действия моделирования и преобразования модели и работать с простейшей технической документацией: распознавать простейшие чертежи и эскизы, читать их и выполнять разметку с опорой на них; изготавливать плоскостные и объемные изделия по простейшим чертежам, эскизам, схемам, рисункам.

Выпускник получит возможность научиться:

- отбирать и выстраивать оптимальную технологическую последовательность реализации собственного или предложенного учителем замысла;
- прогнозировать конечный практический результат и самостоятельно комбинировать художественные технологии в соответствии с конструктивной или декоративно-художественной задачей.

Конструирование и моделирование

Выпускник научится:

- анализировать устройство изделия: выделять детали, их форму, определять взаимное расположение, виды соединения деталей;
- решать простейшие задачи конструктивного характера по изменению вида и способа соединения деталей: на достраивание, придание новых свойств конструкции, а также другие доступные и сходные по сложности задачи;
- изготавливать несложные конструкции изделий по рисунку, простейшему чертежу или эскизу, образцу и доступным заданным условиям.

Выпускник получит возможность научиться:

- соотносить объемную конструкцию, основанную на правильных геометрических формах, с изображениями их разверток;
- создавать мысленный образ конструкции с целью решения определенной конструкторской задачи или передачи определенной художественно-эстетической информации, воплощать этот образ в материале.

Практика работы на компьютере

Выпускник научится:

- соблюдать безопасные приемы труда, пользоваться персональным компьютером для воспроизведения и поиска необходимой информации в ресурсе компьютера, для решения доступных конструкторско-технологических задач;
- использовать простейшие приемы работы с готовыми электронными ресурсами: активировать, читать информацию, выполнять задания;
- создавать небольшие тексты, использовать рисунки из ресурса компьютера, программы Word и PowerPoint.

Выпускник получит возможность научиться:

- пользоваться доступными приемами работы с готовой текстовой, визуальной, звуковой информацией в сети Интернет, а также познакомиться с доступными способами ее получения, хранения, переработки

Содержания учебного предмета «Технология»

Общекультурные и общественные компетенции. Основы культуры труда, самообслуживания

Трудовая деятельность в жизни человека

Общее представление о технологическом процессе

Самообслуживание

Технология ручной обработки материалов. Элементы графической грамоты

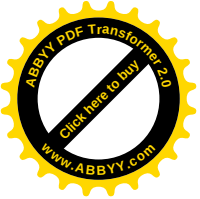
Искусственные материалы

Бумага и картон

Текстильные материалы

Металлы

Утилизируемые материалы

Конструирование и моделирование
Практика работы на компьютере

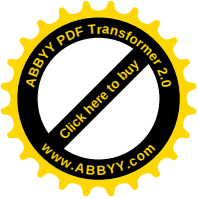
Материально-техническое обеспечение образовательного процесса

Методические пособия для учащихся:

Рагозина Т.М, Гринева А.А., Голованова И.Л. Технология. 4 класс: Учебник. — М.: Академкнига/Учебник, 2013г.

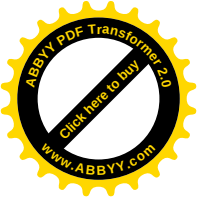
Учебно-методические пособия для учителя

Рагозина Т.М, Гринева А.А., Мылова И.Б. Технология. 4 класс: Методическое пособие для учителя. – М.: Академкнига/Учебник.

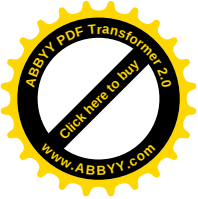

КАЛЕНДАРНО - ТЕМАТИЧЕСКОЕ ПЛАНИРОВАНИЕ

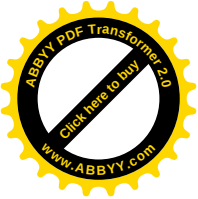
№ уро ка	Тема урока	Основные элементы содержания	Планируемые результаты УУД	Дата	
				план	факт
1	Көзге букет өчен ваза.	Овладение основными приёмами обработки пластичных материалов. Овладение основными способами соединения деталей изделия	Личностные УУД: действия, реализующие потребность школьника в социально значимой и социально оцениваемой деятельности, направленность на достижение творческой самореализации, в том числе с помощью компьютерных технологий; действия, характеризующие уважительное отношение к труду людей и к продукту, производимому людьми разных профессий; возможность осуществления проектной деятельности Регулятивные УУД: планирование последовательности практических действий для реализации замысла, поставленной задачи;	7.09	
2	Пластмасса. Пластик савытлардан асқуйма.	Многообразие материалов и область их применения. Овладение основными способами соединения деталей. Последовательность и краткая характеристика операций	отбор наиболее эффективных способов решения конструкторско-технологических и декоративно-художественных задач в зависимости от конкретных условий; самоконтроль и корректировка хода практической работы; самоконтроль результата практической деятельности путём сравнения его с эталоном (рисунком, схемой, чертежом); оценка результата практической деятельности путём проверки изделия в действии. Коммуникативные УУД: учёт позиции собеседника (соседа по парте); умение договариваться, приходить к общему решению в совместной творческой деятельности при решении практических работ, реализации проектов, работе на компьютере; умение задавать вопросы, необходимые для организации сотрудничества с партнером (соседом по парте); осуществление взаимного контроля и необходимой взаимопомощи при	14.09	

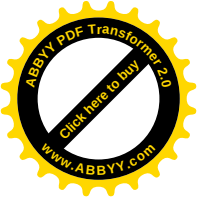
			реализации проектной деятельности Познавательные УУД: осуществление поиска необходимой информации на бумажных носителях; сохранение информации на бумажных носителях в виде упорядоченной структуры; чтение графических изображений (рисунки, простейшие чертежи и эскизы, схемы); моделирование несложных изделий с разными конструктивными особенностями; конструирование объектов с учётом технических и декоративно-художественных условий: определение особенностей конструкции, подбор соответствующих материалов и инструментов; сравнение конструктивных и декоративных особенностей предметов быта и установление их связи с выполняемыми утилитарными функциями; сравнение различных видов конструкций и способов их сборки; анализ конструкторско-технологических и декоративно-художественных особенностей предлагаемых заданий; выполнение инструкций, несложных алгоритмов при решении учебных задач; проектирование изделий: создание образа в соответствии с замыслом, реализация замысла; поиск необходимой информации в Интернете		
3	Кәгаздьән башваткыч ясау.	Коллективное обсуждение пространственных отношений между деталями изделия. Последовательность изготовления изделия	Личностные УУД: умения находить ответ на вопрос о том, «какой смысл имеет использование современных информационных технологий в процессе обучения в школе и самообразования»; учебно-познавательный интерес к новому учебному материалу и способам решения новой частной задачи Регулятивные УУД: принимать и сохранять учебную задачу планировать свои действия в соответствии с поставленной задачей и условиями ее решения; осуществлять итоговый и пошаговый контроль по результату;	21.09	
4		Овладение		28.09	

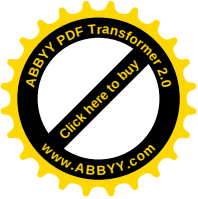
	Китапханәгә экскурсия. Китапларны ремонтлау.	основными приёмами обработки бумаги и картона. Соблюдение безопасных приёмов труда при работе с различными инструментами. Создание декоративной композиции по собственному замыслу с техникой аппликационных работ. Анализ работы. Выставка лучших работ	адекватно воспринимать оценку учителя различать способ и результат действия вносить коррективы в действия в случае расхождения результата решения задачи на основе ее оценки и учета характера сделанных ошибок; в сотрудничестве с учителем ставить новые учебные задачи; проявлять познавательную инициативу в учебном сотрудничестве Коммуникативные УУД: допускать возможность существования у людей различных точек зрения, в том числе не совпадающих с его собственной; учитывать разные мнения; формулировать собственное мнение и позицию; договариваться и приходить к общему решению в совместной деятельности; задавать вопросы; аргументировать свою позицию Познавательные УУД: поиск и выделение необходимой информации из словаря учебника; работа с простейшей технической документацией: распознавание и чтение чертежа; осуществлять поиск, сбор, фиксацию собранной информации; ориентироваться на разнообразие способов решения задач; осуществлять анализ объектов с выделением существенных и несущественных признаков;		
5	Ўзбек тили китобчиғи ясайыбыз.	Овладение основными способами ремонта книг	Личностные УУД: действия, реализующие потребность школьника в социально значимой и социально оцениваемой деятельности, направленность на достижение творческой самореализации; формирование нравственных качеств: организованность, инициативность. Регулятивные УУД: анализ объекта; отбор оптимальных способов деятельности; извлечение необходимой информации из рисунков; планировать свои действия в соответствии с поставленной задачей и условиями ее решения; осознанное выполнение правил безопасной работы	5.10	

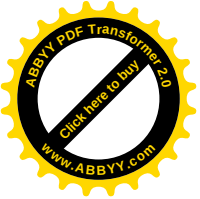
			с инструментами; осуществлять итоговый и пошаговый контроль; выполнение работы по предложенному плану, инструкционной карте, рисункам, схемам Коммуникативные УУД: учёт позиции собеседника (соседа по парте); умение договариваться, приходить к общему решению в совместной творческой деятельности при решении практических работ, реализации проектов, работе на компьютере; умение задавать вопросы, необходимые для организации сотрудничества с партнером (соседом по парте); осуществление взаимного контроля и необходимой взаимопомощи при реализации проектной деятельности Познавательные УУД: Поиск и выделение необходимой информации из учебника; работа с простейшей технической документацией: распознавание и чтение чертежа; осуществлять поиск, сбор, фиксацию собранной информации; ориентироваться на разнообразие способов решения задач; осуществлять анализ объектов с выделением существенных и несущественных признаков		
6	Биш божрадан торган олимпия символы.	Многообразие материалов и область их применения. Анализ образца, выбор материалов с учётом поделочных свойств. Формат и размер изделия	Личностные УУД: действия, реализующие потребность школьника в социально значимой и социально оцениваемой деятельности, направленность на достижение творческой самореализации; формирование нравственных качеств: организованность, инициативность. Регулятивные УУД: анализ объекта; отбор оптимальных способов деятельности; извлечение необходимой информации из рисунков и чертежей; планировать свои действия в соответствии с поставленной задачей и условиями ее решения; осуществлять итоговый и пошаговый контроль по результату Коммуникативные УУД:	12.10	

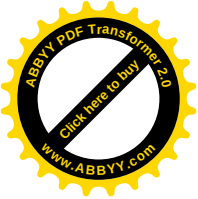
			умение договариваться, приходить к общему решению в совместной творческой деятельности при решении практических работ, реализации проектов; умение задавать вопросы, необходимые для организации сотрудничества; осуществление взаимного контроля и необходимой взаимопомощи при реализации проектной деятельности Познавательные УУД: поиск и выделение необходимой информации из учебника; работа с простейшей технической документацией: распознавание и чтение чертежа; осуществлять поиск, сбор, фиксацию собранной информации;		
7	Металлдан спорт значоги	Многообразие материалов и область их применения. Изготовление изделий из фольги по образцам, эскизам, чертежам. Свойства фольги. Разметка деталей по шаблонам с применением разметочных инструментов. Соединение деталей из фольги. Анализ работы. Выставка лучших работ	Личностные УУД: действия, реализующие потребность школьника в социально значимой и социально оцениваемой деятельности, направленность на достижение творческой самореализации; формирование нравственных качеств: организованность, добросовестное отношение к делу. Регулятивные УУД: самостоятельно формулировать цель урока после предварительного обсуждения анализа объекта; подбор доступных в обработке материалов для изделия; отбор оптимальных способов деятельности; извлечение необходимой информации из рисунков и чертежей; планировать свои действия в соответствии с поставленной задачей и условиями ее решения; осуществлять итоговый и пошаговый контроль по результату Коммуникативные УУД: оформлять свои мысли в устной речи Познавательные УУД: поиск и выделение необходимой информации из учебника; работа с простейшей технической документацией: распознавание	19.10	
8-9	Тимер чыбыктан	Обсуждение плана организации		26.10 9.11	

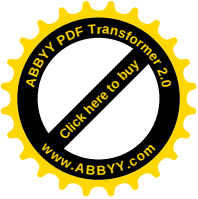
	каркас модельлэр ясау.	рабочего места. Рациональное размещение материалов и инструментов. Анализ работы. Выставка лучших работ	и чтение чертежа; искать и отбирать необходимые для решения учебной задачи источники информации в учебнике (текст, иллюстрация, схема, чертёж, инструкционная карта) .		
10	Рельеф эвэлэү.	Овладение основными приёмами обработки пластичных материалов. Овладение основными способами соединения деталей изделия.	Личностные УУД: формирование социально-значимых качеств: любопытность Регулятивные УУД: самостоятельно формулировать цель урока после предварительного обсуждения; уметь с помощью учителя анализировать предложенное задание, отделять известное и неизвестное Коммуникативные УУД: оформлять свои мысли в устной речи Познавательные УУД: поиск и выделение необходимой информации из учебника .	16.11	
11	Оригами ысулы белэн төймэ ясау	Виды бумаги и её назначение. Сравнение свойств разных видов бумаги. Использование бумаги человеком. Разметка деталей с применением разметочных инструментов.	Личностные УУД: формирование нравственных качеств: трудолюбие Регулятивные УУД: принимать и сохранять учебную задачу; планировать свои действия в соответствии с поставленной задачей и условиями ее решения; осуществлять итоговый и пошаговый контроль по результату; адекватно воспринимать оценку учителя различать способ и результат действия вносить коррективы в действия в случае расхождения результата решения задачи на основе ее оценки и учета характера сделанных ошибок; в сотрудничестве с учителем ставить новые учебные задачи; проявлять познавательную инициативу в учебном сотрудничестве Коммуникативные УУД: оформлять свои мысли в устной речи; задавать	23.11	

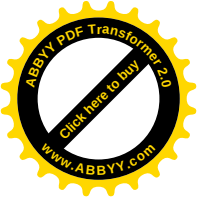
		Декоративное оформление и отделка изделий. Создание изделий по собственному замыслу. Анализ работы. Выставка лучших работ	вопросы; аргументировать свою позицию Познавательные УУД: поиск и выделение необходимой информации из учебника; работа с простейшей технической документацией: распознавание и чтение чертежа; ориентироваться на разнообразие способов решения задач; осуществлять анализ объектов с выделением существенных и несущественных признаков; проводить сравнение, классификацию по заданным критериям; строить рассуждения в форме связи простых суждений об объекте		
12	Кәгазыне бөкләү ысулы белән Яңа ел гирляндасы ясау.	Выполнение работ с бумагой: изгибать, гнуть, придавать дугообразную форму, делать ряд параллельных складок. Разметка по клеткам.		30.11	
13	Кәгаздән күләмле Яңа ел чыршысы ясау	Виды бумаги и её назначение. Сравнение свойств разных видов бумаги. Использование бумаги человеком. Разметка деталей с применением разметочных инструментов. Декоративное оформление и		7.12	

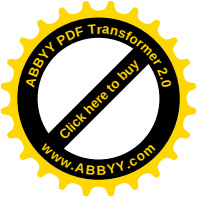
		отделка изделий. Создание изделий по собственному замыслу. Анализ работы. Выставка лучших работ			
14- 15	Подвеска из пенопласта. Пенопластан кар бөртеге ясау.	Овладение основными приёмами обработки пенопласта. Последовательность и краткая характеристика операций. Декоративное оформление и отделка изделий. Условные обозначения на схемах и чертежах. Экономное расходование материала. Определение формы, размеров и последовательности изготовления изделий по рисункам, схемам.	Личностные УУД: формирование нравственных качеств: трудолюбие, инициативность Регулятивные УУД: воспроизведение по памяти правил безопасной работы с ножницами и канцелярским ножом; сравнение результатов своей деятельности с заданным эталоном; самостоятельно формулировать цель урока после предварительного обсуждения; уметь с помощью учителя анализировать предложенное задание, отделять известное и неизвестное Коммуникативные УУД: оформлять свои мысли в устной речи; задавать вопросы; аргументировать свою позицию Познавательные УУД: поиск и выделение необходимой информации из учебника; работа с простейшей технической документацией: распознавание и чтение чертежа; ориентироваться на разнообразие способов решения задач; осуществлять анализ объектов с выделением существенных и несущественных признаков; проводить сравнение, классификацию по заданным критериям; строить рассуждения в форме связи простых суждений об объекте инструментов; использование измерений для решения практических задач.	14.12- 21.12	

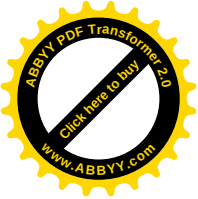
		Разметка деталей .			
16-17	Кәгаздың маска ясау.	Изготовление изделий по плану. Поиск, преобразование, хранение и применение информации для решения технических и технологических задач. Разметка деталей по шаблонам с применением точных инструментов.	Личностные УУД: формирование нравственных качеств: трудолюбие, инициативность; формирование системы норм и правил межличностного общения, обеспечивающей успешность совместной деятельности Регулятивные УУД: самостоятельно формулировать цель урока после предварительного обсуждения; уметь с помощью учителя анализировать предложенное задание; планирование последовательности практических действий для реализации замысла, поставленной задачи; отбор наиболее эффективных способов решения конструкторско-технологических и декоративно-художественных задач в зависимости от конкретных условий; воспроизведение по памяти правил безопасной работы с ножницами и канцелярским ножом; сравнение результатов своей деятельности с заданным эталоном; самоконтроль и корректировка хода практической работы; оценка результата практической деятельности путём проверки изделия в действии. Коммуникативные УУД: оформлять свои мысли в устной речи; задавать вопросы; аргументировать свою позицию; учёт позиции собеседника (соседа по парте); умение договариваться, приходить к общему решению в совместной творческой деятельности при решении практических работ Познавательные УУД: поиск и выделение необходимой информации из учебника; чтение графических изображений (рисунки, простейшие чертежи и эскизы, схемы);	11.01 18.01	
18-19	Тукумадан футляр теу	Свойства текстильных материалов. Коллективное обсуждение пространственных	Личностные УУД: действия, реализующие потребность школьника в социально значимой и социально оцениваемой деятельности, направленность на достижение творческой самореализации; формирование нравственных качеств: организованность, добросовестное отношение к делу. Регулятивные УУД: самостоятельно формулировать цель урока после	25.01 1.02	

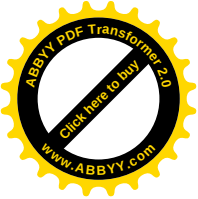
		отношений между деталями изделия и последовательности изготовления изделий по плану. Последовательное выполнение технологической операции под руководством учителя. Декоративное оформление и отделка изделий. Создание изделий по собственному замыслу. Анализ работы. Выставка лучших работ	предварительного обсуждения; уметь с помощью учителя анализировать предложенное задание; планирование последовательности практических действий для реализации замысла, поставленной задачи; отбор наиболее эффективных способов решения конструкторско-технологических и декоративно-художественных задач в зависимости от конкретных условий; воспроизведение по памяти правил безопасной работы с ножницами и иглой; сравнение результатов своей деятельности с заданным эталоном; самоконтроль и корректировка хода практической работы; оценка результата практической деятельности путём проверки изделия в действии. Коммуникативные УУД: коллективное обсуждение пространственных отношений между деталями изделия и последовательности изготовления изделий по плану; оформлять свои мысли в устной речи; задавать вопросы Познавательные УУД: поиск и выделение необходимой информации из учебника; работа с простейшей технической документацией: распознавание и чтение чертежа; ориентироваться на разнообразие способов решения задач; осуществлять анализ объектов с выделением существенных и несущественных признаков; строить рассуждения в форме связи простых суждений об объекте; конструирование объектов с учётом технических и декоративно-художественных условий; определение особенностей конструкции, подбор соответствующих материалов и инструментов; сравнение конструктивных и декоративных особенностей предметов быта и установление их связи с выполняемыми утилитарными функциями		
20-21	Кэгазъдэн уенчык	Соединение деталей изделия из бумаги. Разметка с помощью линейки. Разметка	Личностные УУД: формирование нравственных качеств: трудолюбие, инициативность; формирование системы норм и правил межличностного общения Регулятивные УУД: планирование последовательности практических	8.02 15.02	

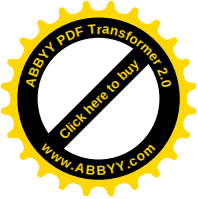
		деталей по шаблону с применением разметочных инструментов. Указание черточкой точного места на заготовке. Декоративное оформление и отделка изделий. Создание изделий по собственному замыслу. Анализ работы. Выставка лучших работ	действий для реализации замысла, поставленной задачи; отбор наиболее эффективных способов решения конструкторско-технологических и декоративно-художественных задач в зависимости от конкретных условий; самоконтроль и корректировка хода практической работы; самоконтроль результата практической деятельности путём сравнения его с эталоном (рисунком, схемой, чертежом); оценка результата практической деятельности путём проверки изделия в действии. Познавательные УУД: поиск и выделение необходимой информации из учебника; работа с простейшей технической документацией: распознавание и чтение чертежа; ориентироваться на разнообразие способов решения задач; осуществлять анализ объектов с выделением существенных и несущественных признаков; строить рассуждения в форме связи простых суждений об объекте; конструирование объектов с учётом технических и декоративно-художественных условий; определение особенностей конструкции, подбор соответствующих материалов и инструментов		
22-23	Оформление изделий вышивкой простым крестом	Нитки и их назначение. Сравнение ниток по цвету, прочности, мягкости и толщине. Инструменты и приспособления при работе с текстильными материалами. Безопасные приёмы	Личностные УУД: формирование социально-значимых качеств: любознательность Регулятивные УУД: самостоятельно формулировать цель урока после предварительного обсуждения; уметь с помощью учителя анализировать предложенное задание; планирование последовательности практических действий для реализации замысла, поставленной задачи; отбор наиболее эффективных способов решения конструкторско-технологических и декоративно-художественных задач в зависимости от конкретных условий; воспроизведение по памяти правил безопасной работы с ножницами и иглой; Коммуникативные УУД: оформлять свои мысли в устной речи; задавать	22.02 29.02	

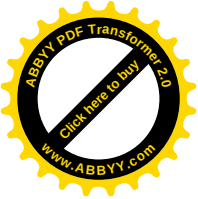
24-25	Картина чигү	труда при работе с инструментами. Трудовая деятельность в жизни человека. Рукотворный мир как результат труда человека. Декоративное оформление и отделка изделий. Создание изделий по собственному замыслу. Анализ работы. Выставка лучших работ	вопросы; аргументировать свою позицию Познавательные УУД: поиск и выделение необходимой информации из словаря учебника; работа с простейшей технической документацией: распознавание и чтение чертежа; осуществлять поиск, сбор, фиксацию собранной информации; ориентироваться на разнообразие способов решения задач; осуществлять анализ объектов с выделением существенных и несущественных признаков; проводить сравнение, классификацию по заданным критериям; строить рассуждения в форме связи простых суждений об объекте	7.03 14.03	
26	Декоратив панно	Свойства бумаги и картона. Овладение основными приёмами работы с бумагой. Анализ плана работы по схеме и рисунку. Декоративное оформление и отделка изделий. Создание изделий по собственному замыслу. Анализ	Личностные УУД: формирование нравственных качеств: трудолюбие, инициативность; формирование системы норм и правил межличностного общения Регулятивные УУД: самостоятельно формулировать цель урока после предварительного обсуждения; планирование последовательности практических действий для реализации замысла, поставленной задачи; отбор наиболее эффективных способов решения конструкторско-технологических и декоративно-художественных задач в зависимости от конкретных условий; самоконтроль и корректировка хода практической работы; самоконтроль результата практической деятельности путём сравнения его с эталоном (рисунком, схемой, чертежом);	4.04	

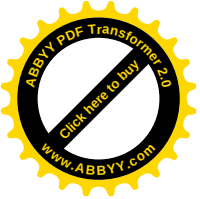
		работы. Выставка лучших работ	Коммуникативные УУД: оформлять свои мысли в устной речи; задавать вопросы; аргументировать свою позицию		
27-28	Бүлэккө открытка	Изготовление плоскостных и объёмных изделий из бумаги. Декоративное оформление и отделка изделий. Создание изделий по собственному замыслу. Анализ работы. Выставка лучших работ	Познавательные УУД: поиск и выделение необходимой информации из словаря учебника;; чтение графических изображений (рисунки, простейшие чертежи и эскизы, схемы); моделирование несложных изделий с разными конструктивными особенностями; конструирование объектов с учётом технических и декоративно-художественных условий: определение особенностей конструкции, подбор соответствующих материалов и инструментов; анализ конструкторско-технологических и декоративно-художественных особенностей предлагаемых заданий	11.04 18.04	
29	Кием ремонт лау	Назначение текстильных материалов. Лицевая и изнаночная стороны. Инструменты и приспособления. Экономное расходование текстильных материалов, ниток при разметке деталей с помощью линейки. Анализ работы. Выставка	Личностные УУД: формирование нравственных качеств: ответственное отношение к делу; действия, реализующие потребность школьника в социально значимой и социально оцениваемой деятельности Регулятивные УУД: самостоятельно формулировать цель урока после предварительного обсуждения; планирование последовательности практических действий для реализации замысла, поставленной задачи; отбор наиболее эффективных способов решения конструкторско-технологических и декоративно-художественных задач в зависимости от конкретных условий; самоконтроль и корректировка хода практической работы; Коммуникативные УУД: оформлять свои мысли в устной речи; задавать вопросы; аргументировать свою позицию Познавательные УУД: чтение графических изображений (рисунки, простейшие чертежи и эскизы, схемы); моделирование несложных изделий с разными конструктивными особенностями; конструирование объектов с	25.04	

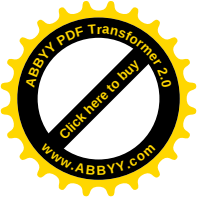
		лучших работ. Представление и оценка результатов деятельности.	учётом технических и декоративно-художественных условий: определение особенностей конструкции, подбор соответствующих материалов и инструментов; сравнение конструктивных и декоративных особенностей предметов быта и установление их связи с выполняемыми утилитарными функциями		
30	Сборка деталей из оригами.	Сборка модулей из оригами	Личностные УУД: формирование социально-значимых качеств: любознательность, трудолюбие, инициативность. Регулятивные УУД: самостоятельно формулировать цель урока после предварительного обсуждения; планирование последовательности практических действий для реализации замысла, поставленной задачи; сборка моделей и макетов несложных объектов из деталей конструктора по образцу, рисунку, схеме Коммуникативные УУД: оформлять свои мысли в устной речи; задавать вопросы; аргументировать свою позицию Познавательные УУД: поиск и выделение необходимой информации из словаря учебника; чтение графических изображений (рисунки, фотографии); моделирование несложных изделий с разными конструктивными особенностями; конструирование объектов с учётом технических и декоративно-художественных условий: определение особенностей конструкции, подбор соответствующих материалов и инструментов; сравнение конструктивных и декоративных особенностей предметов быта и установление их связи с выполняемыми утилитарными функциями	2.05	
31	Создание презентации “Родное село”	Свойства глины. Декоративное оформление и отделка изделий из	Личностные УУД: формирование социально-значимых качеств: любознательность, трудолюбие Регулятивные УУД: самостоятельно формулировать цель урока после	16.05	

		пластичных материалов. Создание изделий по собственному замыслу. Основные виды соединения деталей из пластичных материалов. Анализ работы. Выставка лучших работ	предварительного обсуждения; уметь с помощью учителя анализировать предложенное задание, отделять известное и неизвестное; создание изделий по собственному замыслу. Коммуникативные УУД: оформлять свои мысли в устной речи Познавательные УУД: поиск и выделение необходимой информации из учебника		
32-34	Проект коллективног о создания макета села Мирного	Свойства бумаги и картона. Разметка деталей по шаблонам с применением разметочных инструментов. Изготовление изделий из бумаги и картона. Соединение деталей с помощью нитей, проволоки, клея. Основные элементы изделия. Сбор, анализ информации о создаваемом изделии. Поиск и	Личностные УУД: действия, реализующие потребность школьника в социально значимой и социально оцениваемой деятельности, направленность на достижение творческой самореализации; действия, характеризующие уважительное отношение к труду людей и к продукту, производимому людьми разных профессий; возможность осуществления проектной деятельности Регулятивные УУД: планирование последовательности практических действий для реализации замысла, поставленной задачи; отбор наиболее эффективных способов решения конструкторско-технологических и декоративно-художественных задач в зависимости от конкретных условий; самоконтроль и корректировка хода практической работы; самоконтроль результата практической деятельности путём сравнения его с эталоном (рисунком, схемой, чертежом); оценка результата практической деятельности путём проверки изделия в действии. Коммуникативные УУД:	23.05	

		построение плана деятельности под руководством учителя. Коллективный выбор лучшего варианта. Анализ работы. Выставка лучших работ. Представление и оценка результатов деятельности.	учёт позиции собеседника (соседа по парте); умение договариваться, приходить к общему решению в совместной творческой деятельности при решении практических работ, реализации проектов, работе на компьютере; умение задавать вопросы, необходимые для организации сотрудничества с партнером (соседом по парте); осуществление взаимного контроля и необходимой взаимопомощи при реализации проектной деятельности Познавательные УУД: осуществление поиска необходимой информации на бумажных носителях; сохранение информации на бумажных носителях в виде упорядоченной структуры; чтение графических изображений (рисунки, простейшие чертежи и эскизы, схемы); моделирование несложных изделий с разными конструктивными особенностями; конструирование объектов с учётом технических и декоративно-художественных условий: определение особенностей конструкции, подбор соответствующих материалов и инструментов; сравнение конструктивных и декоративных особенностей предметов быта и установление их связи с выполняемыми утилитарными функциями; сравнение различных видов конструкций и способов их сборки;		

**МУНИЦИПАЛЬ БЮДЖЕТ ГОМУМБЕЛЕМ УЧРЕЖДЕНИЕСЕ
ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ӘГЕРЖЕ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
«ЯҢА АВЫЛ БАШЛАШГЫЧ МӘКТӘП - БАЛАЛАР БАКЧАСЫ»**

Каралды

МБ житәкчесе

_____ Ф.Ә. Фәхретдинова

Протокол № 1

28 август 2015 ел

Раслыйм

МБГУ «Яңа Авыл башлангыч мәктәп -
балалар бакчасы» директоры

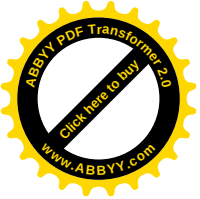
_____ В.М. Гильмутдинова

Приказ № 48 - ОД 1 сентябрь 2015 ел

**Беренче квалификацион категорияле
башлангыч сыйныф укытучысы
Кәримова Фәридә Фәнис кызының
4 сыйныф өчен
рәсем сәнгатеннән эш программасы**

Педагогик киңәшмә утырышында кабул ителде

Протокол № 1 28 август 2015 ел

Пояснительная записка

Данная Рабочая программа по изобразительному искусству для 4 класса первой ступени образования составлена с использованием нормативно-правовой базы:

- Учебный план на 2015-2016 учебный год Янга-Аульской начальной школы-детского сада введенный в действие приказом № 48-ОД 1 сентябрь 2015ел
- Закон Российской Федерации «Об образовании» (статья 7, 9, 32);
- Федеральный государственный образовательный стандарт начального общего образования (приказы Министерства образования и науки Российской Федерации от 06.10.2009 № 373 (зарегистрировано в Минюсте России 22.12.2009, регистрационный номер 19785) «Об утверждении и введении в действие федерального государственного стандарта начального общего образования», от 26.11.2010 № 1241 (зарегистрировано в Минюсте России 04.02.2011, регистрационный номер 19707) «О внесении изменений в федеральный государственный образовательный стандарт начального общего образования, утвержденный приказом Министерства образования и науки Российской Федерации от 06.10.2009 № 373);
- Федеральный перечень учебников, рекомендованных (допущенных) Министерством образования и науки Российской Федерации к использованию в образовательном процессе в общеобразовательных учреждениях, на 2011/2012 учебный год (Приказ Министерства образования и науки РФ № 2080 от 24 декабря 2010 г.);
- Базисный учебный план Министерства образования и науки РФ (приказ Министерства образования Российской Федерации от 9 марта 2004 № 1312);

Программа разработана на основе примерной программы начального общего образования по изобразительному искусству, рекомендованной Министерством образования и науки РФ /М.: Просвещение, 2008г., авторской программы по изобразительному искусству В. С. Кузина, «Изобразительное искусство. 1-4 классы», / М.: Дрофа, 2011./, составлена в соответствии с требованиями Федерального государственного образовательного стандарта общего начального образования (приказ Минобрнауки РФ № 373 от 6 октября 2009г.)

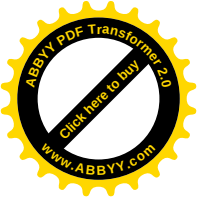
Цель программы: воспитание эстетических чувств, интереса к изобразительному искусству; приобщение к ценностям отечественной и зарубежной художественной культуры, лучшим образцам народного творчества, классического и современного искусства; реализация нравственного потенциала изобразительного искусства как средства формирования и развития этических принципов и идеалов личности.

Основными задачами преподавания изобразительного искусства являются:

☐ овладение учащимися знаниями элементарных основ реалистического рисунка, формирование навыков рисования с натуры, по памяти, по представлению, ознакомление с особенностями работы в области декоративно-прикладного и народного искусства, лепки и аппликации, элементарного дизайна;

☐ развитие у детей изобразительных способностей, художественного вкуса, творческого воображения, пространственного мышления, эстетического чувства и понимания прекрасного, воспитание интереса и любви к искусству.

Для выполнения поставленных учебно-воспитательных задач программой предусмотрены следующие основные виды занятий: рисование с натуры (рисунок, живопись), рисование на темы и иллюстрирование (композиция), декоративная работа, лепка, аппликация с элементами дизайна, беседы об изобразительном искусстве и красоте вокруг нас.

Основные виды занятий должны быть тесно связаны, дополнять друг друга и проводиться в течение всего учебного года с учетом особенностей времени года и интересов учащихся.

В основу программы положены:

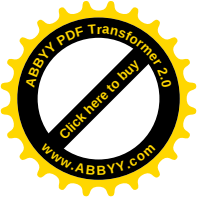
- ☐ тематический принцип планирования учебного материала, что отвечает задачам нравственного, трудового и эстетического воспитания школьников, учитывает интересы детей, их возрастные особенности;
- ☐ единство воспитания и образования, обучение и творческой деятельности учащихся, сочетание практической работы с развитием способности воспринимать и понимать произведения искусства, прекрасное и безобразное в окружающей действительности и в искусстве;
- ☐ познавательно-эстетическая сущность изобразительного искусства, выраженная в разделах «Беседы об изобразительном искусстве и красоте вокруг нас», которые содержат лучшие образцы живописи, графики, скульптуры, архитектуры, декоративно-прикладного искусства;
- ☐ яркая выраженность познавательно-эстетической сущности изобразительного искусства, что достигается прежде всего введением самостоятельного раздела «Беседы об изобразительном искусстве и красоте вокруг нас» за счет тщательного отбора и систематизации картин, отвечающих принципу доступности;
- ☐ система учебно-творческих заданий на основе ознакомления с народным декоративно-прикладным искусством как важным средством нравственного, трудового и эстетического воспитания; система межпредметных связей (литературное чтение, русский язык, музыка, окружающий мир, технология), что позволяет почувствовать практическую направленность уроков изобразительного искусства, их связь с жизнью;
- ☐ соблюдение преемственности в изобразительном творчестве младших школьников и дошкольников;
- ☐ развитие у детей эмоционально-эстетического и нравственно-оценочного отношения к действительности, эмоционального отклика на красоту окружающих предметов, природы и т. д.

Содержание учебного предмета «Изобразительное искусство» 4 класс

Рисование с натуры (8 ч) Конструктивное рисование с натуры гипсовых моделей геометрических тел, отдельных предметов, а также группы предметов (натюрморт) с использованием основ перспективного построения (фронтальная и угловая перспектива). Передача освещения предметов графическими и живописными средствами. Наброски фигуры человека. Быстрые живописные этюды предметов, цветов, чучел зверей и птиц.

Рисование на темы, по памяти и представлению (14 ч) Совершенствование умений отражать в тематических рисунках явления действительности. Изучение композиционных закономерностей. Средства художественной выразительности: выделение композиционного центра, передача светотени, использование тоновых и цветовых контрастов, поиски гармоничного сочетания цветов, применение закономерностей линейной и воздушной перспективы и др. Изображение пейзажа в различных состояниях дня и времени года, сюжетных композиций на темы окружающей действительности, истории, иллюстрирование литературных произведений.

Декоративная работа (8 ч) Народное и современное декоративно-прикладное искусство: народная художественная резьба по дереву (рельефная резьба в украшении предметов быта); русский пряник; произведения художественной лаковой миниатюры из Палеха на темы сказок; примеры росписи Русского Севера в оформлении предметов быта (шкафы, перегородки, прялки и т. д.). Дизайн среды и графический

дизайн. Выполнение эскизов предметов с использованием орнаментальной и сюжетно-декоративной композиции. Разработка эскизов мозаичного панно, сказочного стульчика, памятного кубка, праздничной открытки.

Лепка (2 ч) Лепка фигурных сосудов по мотивам посуды. Лепка героев русских народных сказок.

Беседы (3 ч)

Методические пособия:

1. Кузин В.С., Кубышкина Э.И. Изобразительное искусство. 4 класс: Учебник. — М.: Дрофа.
2. Кузин В.С., Кубышкина Э.И. Изобразительное искусство. 4 класс: Рабочая тетрадь. — М.: Дрофа.
3. Кузин В.С. Изобразительное искусство. 4 класс: Книга для учителя – М.: Дрофа.

Место учебного предмета в учебном плане

В базисном учебном плане на изучение изобразительного искусства в 4 классе отводится **1** час в неделю, всего **34** часа (1 час в неделю).

Результаты изучения курса «Изобразительное искусство» 4класс

Личностные результаты.

Обучающиеся научатся: • положительно относится к урокам изобразительного искусства.

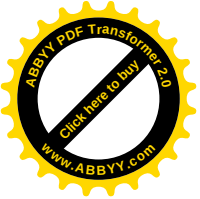
Учащиеся получают возможность для формирования: • познавательной мотивации к изобразительному искусству; -• чувства уважения к народным художественным традициям России; • внимательного отношения к красоте окружающего мира, к произведениям искусства; • эмоционально-ценностного отношения к произведениям искусства и изображаемой действительности. **Метапредметные результаты.**

Метапредметные результаты освоения курса обеспечиваются познавательными и коммуникативными учебными действиями, а также межпредметными связями с технологией, музыкой, литературой, историей и даже с математикой. Поскольку художественно-творческая изобразительная деятельность неразрывно связана с эстетическим видением действительности, на занятиях курса детьми изучается общеэстетический контекст. Это довольно широкий спектр понятий, усвоение которых поможет учащимся осознанно включиться в творческий процесс. Кроме этого, метапредметными результатами изучения курса «Изобразительное искусство» является формирование перечисленных ниже универсальных учебных действий (УУД).

Регулятивные УУД.

Учащиеся научатся: • адекватно воспринимать содержательную оценку своей работы учителем; • выполнять работу по заданной инструкции; • использовать изученные приёмы работы красками; • осуществлять пошаговый контроль своих действий, используя способ сличения своей работы с заданной в учебнике последовательностью; • вносить коррективы в свою работу; • понимать цель выполняемых действий, • адекватно оценивать правильность выполнения задания; • анализировать результаты собственной и коллективной работы по заданным критериям; • решать творческую задачу, используя известные средства; • включаться в самостоятельную творческую деятельность (изобразительную, декоративную и конструктивную).

Познавательные УУД.

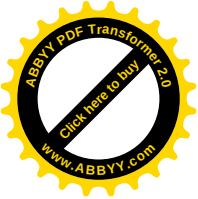

Учащиеся научатся: • «читать» условные знаки, данные в учебнике; • находить нужную информацию в словарях учебника; • вести поиск при составлении коллекций картинок, открыток; • различать цвета и их оттенки, • соотносить объекты дизайна с определённой геометрической формой.

Учащиеся получат возможность научиться: • осуществлять поиск необходимой информации для выполнения учебных заданий, используя справочные материалы учебника; • различать формы в объектах дизайна и архитектуры; • сравнивать изображения персонажей в картинах разных художников; • характеризовать персонажей произведения искусства; • группировать произведения народных промыслов по их характерным особенностям; • конструировать объекты дизайна.

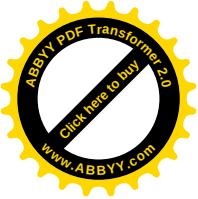
Коммуникативные УУД.

Учащиеся научатся: • отвечать на вопросы, задавать вопросы для уточнения непонятного; • комментировать последовательность действий; • выслушивать друг друга, договариваться, работая в паре; • участвовать в коллективном обсуждении; • выполнять совместные действия со сверстниками и взрослыми при реализации творческой работы. • выражать собственное эмоциональное отношение к изображаемому; • быть терпимыми к другим мнениям, учитывать их в совместной работе; • договариваться и приходить к общему решению, работая в паре; • строить продуктивное взаимодействие и сотрудничество со сверстниками и взрослыми для реализации проектной деятельности (под руководством учителя).

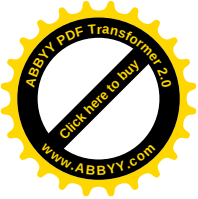

КАЛЕНДАРНО - ТЕМАТИЧЕСКОЕ ПЛАНИРОВАНИЕ

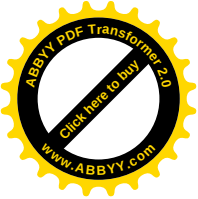
№ п/п	Тема урока	Элементы содержания	Формирование УУД- универсальных учебных действий.	Вид контроля	Оборудо вание	Дата проведения	
						план	факт
1	"Жэйге истәлекләр". Тематик рәсем.	Первичные навыки рисования с натуры, по памяти и воображению (натюрморт, пейзаж, животные, человек)	Регулятивные УУД • Проговаривать последовательность действий на уроке. • Учиться отличать верно выполненное задание от неверного. Регулятивные УУД • Проговаривать последовательность действий на уроке. • Учиться отличать верно выполненное задание от неверного. Регулятивные УУД • Учиться работать по предложенному учителем плану. • Учиться отличать верно выполненное задание от неверного. Познавательные УУД • Добывать новые знания: находить ответы на вопросы, используя учебник, свой жизненный опыт и информацию, полученную на уроке. • Сравнивать и группировать произведения изобразительного искусства (по изобразительным средствам, жанрам и т.д.). Регулятивные УУД • Проговаривать последовательность действий на уроке. • Учиться совместно с учителем и другими учениками давать эмоциональную оценку деятельности класса на уроке.	Индивидуальн ый	альбом, акварель, кисть	5.09	
2	Натурадан карап көзге яфраклар ясау.			Индивидуальн ый	альбом, акварель, кисть, осенние листья	12.09	
3	Натурадан карап натюрморт ясау.			Индивидуальн ый	альбом, акварель, кисть, фрукты, овощи, репродук ции картин	19.09	
4	Рәсем сэнгате һәм әйләнә- тирәдәге матурлык турында әнҗәмәләр.			Фронтальный	Презента - ция, репродук ции картин	26.09	

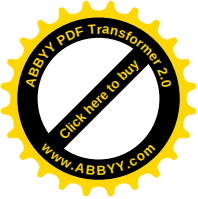
			Познавательные УУД Сравнить и группировать произведения изобразительного искусства (по изобразительным средствам, жанрам и т.д.).				
5	Натурадан натюрморт ясау. Кувшин һәм алмалар. Карандаш техникасы.	Первичные навыки рисования с натуры, по памяти	Регулятивные УУД - Учиться работать по предложенному учителем плану. Познавательные УУД - Добывать новые знания: находить ответы на вопросы, используя учебник, свой жизненный опыт и информацию, полученную на уроке.	Фронтальный, индивидуальный	альбом, карандаш, яблоки, кувшин	3.10	
6	Прәннек эскизын ясау, гуашь, акварель белән буяу.	Первичные навыки рисования с натуры, по памяти и воображению (натюрморт, пейзаж, животные, человек)	Регулятивные УУД - Учиться совместно с учителем и другими учениками давать эмоциональную оценку деятельности класса на уроке. Коммуникативные УУД - Уметь пользоваться языком изобразительного искусства: а) донести свою позицию до собеседника; - Уметь слушать и понимать высказывания собеседников. Познавательные УУД - Сравнить и группировать произведения изобразительного искусства (по изобразительным средствам, жанрам и т.д.).	Фронтальный, индивидуальный	Глина, гуашь, кисть	10.10	
7	Тематик рәсем. "Бакчада көз".	Передача настроения в творческой	Регулятивные УУД Учиться работать по предложенному учителем плану.	Фронтальный, индивидуальный	альбом, акварель, кисть	17.10	
8	Графика алымы белән карандаш ярдәмендә агач ясау.	работе с помощью цвета, тона, композиции, пространства, линии, штриха,	- Учиться совместно с учителем и другими учениками давать эмоциональную оценку деятельности класса на уроке. Регулятивные УУД - Проговаривать последовательность действий на уроке.	Фронтальный, индивидуальный	альбом, акварель, кисть	24.10	

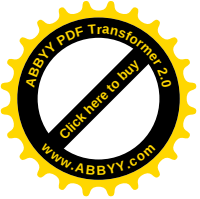
		пятна, объема					
9	”Урманда көзге симфония”. Аппликация.	Работа в различных видах изобразительной, декоративно-прикладной и художественно-конструктивной деятельности	Регулятивные УУД • Проговаривать последовательность действий на уроке. • Учиться отличать верно выполненное задание от неверного.	Фронтальный, индивидуальный	Цветная бумага, сухие листья	31.10	
10	Карандаш ярдәмендә кеше фигурасы ясау	Первичные навыки рисования натуры, по памяти человека, с помощью карандаша		Фронтальный, индивидуальный	альбом, карандаш	14.11	
11	Акварель ярдәмендә кеше фигурасы ясау.	Первичные навыки рисования натуры, по памяти человека, с помощью акварели	Регулятивные УУД • Проговаривать последовательность действий на уроке. • Учиться отличать верно выполненное задание от неверного.	Индивидуальный	альбом, акварель, кисть	21.11	
12	Рәсем сәнгатендә хезмәт кешесе. Хәтердән тематик рәсемләү.	Использование различных художественных техник и материалов: гуашь,		Фронтальный	альбом, акварель, кисть, фломастеры, репродук	28.11	
			Познавательные УУД • Добывать новые знания: находить ответы на вопросы, используя учебник, свой жизненный опыт и информацию, полученную на уроке.				

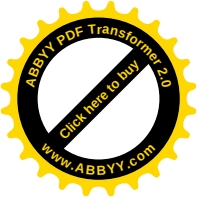
		акварель, фломастеры			ции картин		
13	Дымково уенчыклары әвәләп ясау.	Участие в обсуждении содержания и выразительных средств произведений изобразительного искусства	Регулятивные УУД • Учиться работать по предложенному учителем плану. • Учиться совместно с учителем и другими учениками давать эмоциональную оценку деятельности класса на уроке.	Самостоятельная работа	пластилин, клеенка	5.12	
14	Туган табигате рәссамнариҗатында.	Наблюдение работ художников родного края.			Презентация, репродукции картин	12.12	
15	Халык әкиятләре буенча сюжетлы аппликация.	Работа в различных видах изобразительной, декоративно-прикладной и художественно-конструктивной деятельности	Познавательные УУД Преобразовывать информацию из одной формы в другую на основе заданных в учебнике и рабочей тетради алгоритмов самостоятельно выполнять творческие задания Коммуникативные УУД • Уметь пользоваться языком изобразительного искусства: а) донести свою позицию до собеседника; • Уметь слушать и понимать высказывания собеседников. Регулятивные УУД • Проговаривать последовательность действий на уроке. • Учиться отличать верно выполненное задание от неверного.	Фронтальный, индивидуальный	Цветная бумага, иллюстрации сказок	19.12	
16	Дымково уенчыкларында		Регулятивные УУД • Проговаривать последовательность действий на	Самостоятельная работа	пластилин,	26.12	

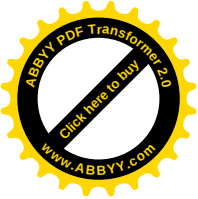
	декоратив бизэклэр.		уроке. • Учиться отличать верно выполненное задание от неверного. Познавательные УУД • Добывать новые знания: находить ответы на вопросы, используя учебник, свой жизненный опыт и информацию, полученную на уроке.		подставка (размер 20×20), клеенка, народные игрушки		
17	Күзаллап һәм хәтердән йорт хайваннары, кошлар әвәләп ясау.	Организация коллективной деятельности, составление коллективной композиции	Познавательные УУД • Добывать новые знания: находить ответы на вопросы, используя учебник, свой жизненный опыт и информацию, полученную на уроке. • Сравнить и группировать произведения изобразительного искусства (по изобразительным средствам, жанрам и т.д.). Коммуникативные УУД • Уметь пользоваться языком изобразительного искусства	Коллективная работа	пластилин, подставка (размер 20×20), клеенка	16.01	
18	Фигуралы прәннек. Декоратив бизэк.		Познавательные УУД Преобразовывать информацию из одной формы в другую на основе заданных в учебнике и рабочей тетради алгоритмов самостоятельно выполнять творческие задания Регулятивные УУД • Проговаривать последовательность действий на уроке. • Учиться отличать верно выполненное задание от неверного.	Самостоятельная работа	Глина, гуашь, кисть	23.01	
19	А.С.Пушкинның “Алтын балык” әкиятенә иллюстрация. Тематик рәсем.	Элементарные основы рисунка	Коммуникативные УУД • Уметь пользоваться языком изобразительного искусства: а) донести свою позицию до собеседника; • Уметь слушать и понимать высказывания собеседников	Самостоятельная работа	альбом, акварель, кисть	30.01	

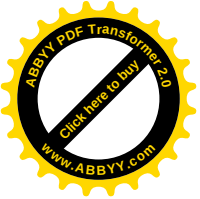
20	Г.Тукайның “Су анасы” әкиятенә иллюстрация. Тематик рәсем. Карандаш.	Выбор и применение выразительных средств для реализации собственного замысла в рисунке	Познавательные УУД • Добывать новые знания: находить ответы на вопросы, используя учебник, свой жизненный опыт и информацию, полученную на уроке. Коммуникативные УУД • Уметь пользоваться языком изобразительного искусства: а) донести свою позицию до собеседника; • Уметь слушать и понимать высказывания собеседников.	Самостоятельная работа	альбом, карандаш	6.02	
21	Г. Тукайның “Су анасы” әкиятенә иллюстрация. Тематик рәсем. Акварель .	Взаимосвязь изобразительного искусства с литературой	Регулятивные УУД • Проговаривать последовательность действий на уроке. • Учиться отличать верно выполненное задание от неверного.	Индивидуальный	Альбом, акварель, кисть	13.02	
22	Аш-су тактасын милли бизәкләр белән бизәү. Декоратив рәсемләү.	Выбор и применение выразительных средств для реализации собственного замысла в рисунке	Регулятивные УУД • Проговаривать последовательность действий на уроке. • Учиться отличать верно выполненное задание от неверного. Познавательные УУД • Добывать новые знания: находить ответы на вопросы, используя учебник, свой жизненный опыт и информацию, полученную на уроке.	Индивидуальный	Макет-заготовка, гуашь, кисти	20.02	
23	Рәсем сәнгатендә бүгенге көн автомобильләре. Хәтердән ясау.	Форма, конструкция, соотношение размеров частей	Регулятивные УУД • Проговаривать последовательность действий на уроке. • Учиться отличать верно выполненное задание от неверного. Познавательные УУД • Добывать новые знания: находить ответы на вопросы, используя учебник, свой жизненный опыт и информацию, полученную на уроке.	Самостоятельная работа	альбом, акварель, кисть, игрушки-машинки	27.02	

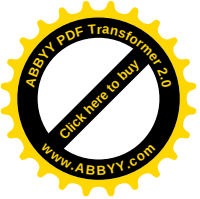
24	Танылган халык хөнөрлөрө үзэклөрө.		Регулятивные УУД • Проговаривать последовательность действий на уроке. • Учиться отличать верно выполненное задание от неверного. Познавательные УУД • Добывать новые знания: находить ответы на вопросы, используя учебник, свой жизненный опыт и информацию, полученную на уроке.		презентация	5.03	
25	“8 - март” бэйрэменэ котлау хаты эскизы төзү.	Аппликация, макет открытки к 8 марта	Коммуникативные УУД • Уметь пользоваться языком изобразительного искусства: а) донести свою позицию до собеседника; • Уметь слушать и понимать высказывания собеседников.	Самостоятельная работа	Цветная бумага, гуашь, кисти	12.03	
26	Кошлар ясау. (ворона, журавль, голубь, петух)	Последовательность рисования птиц	Познавательные УУД • Добывать новые знания: находить ответы на вопросы, используя учебник, свой жизненный опыт и информацию, полученную на уроке. Регулятивные УУД • Проговаривать последовательность действий на уроке. • Учиться отличать верно выполненное задание от неверного.	Самостоятельная работа	альбом, акварель, кисть, чучело вороны	19.03	
27	Песи рәсемен хәтердән ясау.	Выбор и применение выразительных средств для реализации собственного замысла в рисунке	Регулятивные УУД • Проговаривать последовательность действий на уроке. • Учиться отличать верно выполненное задание от неверного.	Самостоятельная работа	альбом, акварель, кисть	2.04	
28	И.А.Крылов	Элементарные		Самостоятельная работа	альбом,	9.04	

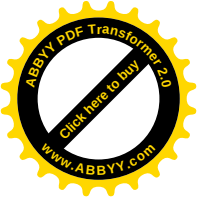
	ның «Карга һәм Төлке» мәсәленә иллюстрация. Тематик рәсем.	основы рисунка. Отражение в произведениях искусств человеческих чувств и идей, отношения к природе	Коммуникативные УУД • Уметь пользоваться языком изобразительного искусства: а) донести свою позицию до собеседника; • Уметь слушать и понимать высказывания собеседников.	ая работа	акварель, кисть		
29	Натурадан декоратив рәсемләү. Тартмачык.	Выбор и применение выразительных средств для реализации собственного замысла в рисунке	Регулятивные УУД • Проговаривать последовательность действий на уроке. • Учиться отличать верно выполненное задание от неверного. Коммуникативные УУД • Уметь пользоваться языком изобразительного искусства: • донести свою позицию до собеседника; • Уметь слушать и понимать высказывания собеседников.	Самостоятельн ая работа	альбом, акварель, кисть, шкатулка	16.04	
30	Түгәрәкне көнкүреш предметларына саганда куллану. Күзаллап ясау.	Форма, конструкция, соотношение размеров частей	Познавательные УУД • Добывать новые знания: находить ответы на вопросы, используя учебник, свой жизненный опыт и информацию, полученную на уроке. Регулятивные УУД • Проговаривать последовательность действий на уроке. • Учиться отличать верно выполненное задание от неверного. Коммуникативные УУД • Уметь пользоваться языком изобразительного искусства: а) донести свою позицию до собеседника;	Самостоятельн ая работа	альбом, акварель, кисть, кружка	23.04	

31	Гипстан ясалган шарны натурадан ясау.	Форма, конструкция, соотношение размеров частей	Познавательные УУД • Добывать новые знания: находить ответы на вопросы, используя учебник, свой жизненный опыт и информацию, полученную на уроке. Регулятивные УУД • Проговаривать последовательность действий на уроке. • Учиться отличать верно выполненное задание от неверного. Коммуникативные УУД • Уметь пользоваться языком изобразительного искусства: а) донести свою позицию до собеседника; • Уметь слушать и понимать высказывания собеседников.	Самостоятельн ая работа	альбом, акварель, кисть, гипсовый шар	30.04	
32	Геометрик күләмле фигуралардан натюрморт. Натурадан ясау.			Самостоятельн ая работа	альбом, акварель, кисть, куб. конус	7.05	
33	Россия музейлары. Татарстан музейлары.	Музеи России и Татарстана. Экспонаты, национальные узоры.	Регулятивные УУД • Проговаривать последовательность действий на уроке. • Учиться отличать верно выполненное задание от неверного. Коммуникативные УУД • Уметь пользоваться языком изобразительного искусства: а) донести свою позицию до собеседника; • Уметь слушать и понимать высказывания собеседников.		презента ция	14.05	
34	«Без һәм безнең сәләмәтлек». Плакат. Проект эше.	Выбор и применение выразительных средств для реализации собственного замысла в	Познавательные УУД • Добывать новые знания: находить ответы на вопросы, используя учебник, свой жизненный опыт и информацию, полученную на уроке. Регулятивные УУД • Проговаривать последовательность действий на уроке.	Групповая работа	Ватман, гуашь, акварель, кисти	21.05	

		рисунке	• Учиться отличать верно выполненное задание от неверного. Коммуникативные УУД • Уметь пользоваться языком изобразительного искусства: а) донести свою позицию до собеседника; • Уметь слушать и понимать высказывания собеседников.				

**МУНИЦИПАЛЬ БЮДЖЕТ ГОМУМБЕЛЕМ УЧРЕЖДЕНИЕСЕ
ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ӘГЕРЖЕ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
«ЯҢА АВЫЛ БАШЛАШГЫЧ МӘКТӘП - БАЛАЛАР БАКЧАСЫ»**

Каралды

МБ житәкчесе

_____ Ф.Ә. Фәхретдинова

Протокол № 1

28 август 2015ел

Раслыйм

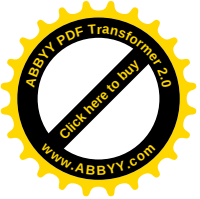
МБГУ «Яңа Авыл башлангыч мәктәп -
балалар бакчасы» директоры

_____ В.М. Гильмутдинова

Приказ № 48 - ОД 1 сентябрь 2015 ел

**Беренче квалификацион категорияле
башлангыч сыйныф укытучысы
Кәримова Фәридә Фәнис кызының
4 сыйныф өчен
музыкадан эш программасы**

Педагогик киңәшмә утырышында кабул ителде
Протокол № 1 28 август 2015 ел

Пояснительная записка

Программа по музыке для 4 класса составлена на основе:

1. Федерального Закона РФ «Об образовании в РФ» (от 29.12.2012 №273-ФЗ);
2. Федерального государственного образовательного стандарта начального общего образования (утвержден приказом Минобрнауки России от 6 октября 2009 г. №373, зарегистрирован 22 декабря 2009 г. № 17785);
3. Примерных программ начального общего образования. Ч.2, М. : Просвещение, 2012;
4. Федерального перечня учебников, рекомендованных (допущенных) к использованию в образовательном процессе в образовательных учреждениях, реализующих программы общего образования и имеющих аккредитацию на 2013-2014 учебный год;
5. Программы по музыке для 1-4 классов (авторы Е.Д.Критской, Г.П.Сергеевой, Т.С.Шамгиной) для 1-4 классов общеобразовательных учреждений.-Москва. Просвещение, 2011.
6. Закона РТ «Об образовании» (в действующей редакции)
7. Учебного плана на 2015-2016 учебный год МБОУ «Янга - Аульская начальная школа - детский сад» введенный в действие приказом №48-ОД от 1 сентября 2015 года;

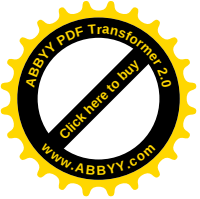
По базисному учебному плану для общеобразовательных учреждений Республики Татарстан (БУП РТ), утверждённому Приказом МО и НРТ № 1743/ 10 от 28 апреля 2010 года «Об утверждении базисного и примерных учебных планов для образовательных учреждений РТ» на изучение предмета «Искусство (Музыка)» отводится 1 час в неделю.

Рабочая программа ориентирована на использование учебно-методического комплекта:

- Критская Е.Д., Сергеева Г.П., Шмагина Т.С. «Музыка.4 класс»: Учебник для учащихся 4 класса, М., Просвещение, 2007;2011.
- Критская Е.Д., Сергеева Г.П., Шмагина Т.С. «Рабочая тетрадь к учебнику «Музыка» для учащихся 4 класса начальной школы», М., Просвещение, 2008.
- Хрестоматия музыкального материала к учебнику «Музыка»: 4 кл.: Пособие для учителя /Сост. Е.Д.Критская, Г.П.Сергеева, Т.С.Шмагина.- М., Просвещение, 2008;
- Методика работы с учебниками «Музыка».1-4 классы. Пособие для учителя. - М., Просвещение, 2008.

Изучение музыки в 4 классе направлено на введение детей в многообразный мир музыкальной культуры, через знакомство с музыкальными произведениями, доступными их восприятию и способствует решению следующих **целей и задач**:

- формирование основ музыкальной культуры через эмоциональное, активное восприятие музыки;

- воспитание интереса и любви к музыкальному искусству, художественного вкуса, нравственных и эстетических чувств: любви к ближнему, к своему народу, к Родине, уважения к истории, традициям, музыкальной культуре разных народов мира;
- освоение музыкальных произведений и первоначальных знаний о музыке;
- развитие интереса к музыке и музыкальной деятельности, образного и ассоциативного мышления и воображения, музыкальной памяти и слуха, певческого голоса, учебно-творческих способностей в различных видах музыкальной деятельности.
- овладение практическими умениями и навыками в учебно-творческой деятельности: пении, слушании музыки, игре на элементарных музыкальных инструментах, музыкально-пластическом движении и импровизации.

В ней также заложены возможности предусмотренного стандартом формирования у обучающихся общеучебных умений и навыков, универсальных способов деятельности и ключевых компетенций.

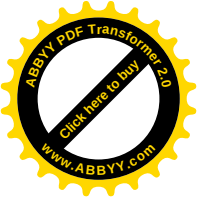
Календарно – тематическое планирование составлено на основе программы «Музыка. 1-4 классы». Авторы программы Е.Д.Критская, Г.П.Сергеева, Т.С. Шмагина, М.-Волгоград: «Учитель», 2012

Календарно – тематическое планирование рассчитано на 34 часа в год, с распределением – 1 час в неделю.

Так как мы живем в Республике Татарстан, **в рабочей программе учтен национально-региональный компонент**, который предусматривает знакомство четвероклассников с музыкальными традициями, песнями и музыкальными инструментами своего региона и составляет 10%-12% учебного времени.

Учебно-тематический план

№п/п	Раздел программы	Количество часов
1	Россия-Родина моя	4
2	День, полный событий	5
3	В музыкальном театре	3
4	«Гори, гори ясно, чтобы не погасло!»	3
5	В концертном зале	6
6	В музыкальном театре	3
7	«О России петь – что стремиться в храм»	4
8	«Гори, гори ясно, чтобы не погасло!»	1
9	«Чтоб музыкантом быть, так надобно уменье...»	5
	Итого	34

Содержание программы

Россия-Родина моя.

Мелодия. «Ты запой мне ту песню...». «Что не выразишь словами, звуком на душу навей»

С.В.Рахманинов ижатында “Туган як” темасы. Россия турында жырлар. Как сложили песню. Звучащие картины. Вокализ. Жырлар ничек туа? Яңгырашлы картиналар. «Ты откуда русская, зародилась, музыка? НРК: жанры татарской песни* Рус һәм татар халык жырлары. «Я пойду по полю белому... На великий праздник собралась Русь!» Музыкада тарихның чагылышы. Кантата. М.Глинканың “Иван Сусанин” операсы.

День, полный событий.

«Приют спокойствия, трудов и вдохновенья...» Музыкада изгеләр образы. Русьның изге жырларе. Зимнее утро, зимний вечер.

А.С.Пушкин ижаты һәм музыка. «Что за прелесть эти сказки!!!». Три чуда. Пушкин әкиятләре музыкада. Ярмарочное гулянье.

Святогорский монастырь. Халык күңел ачулары. Кыңгыраулар чыңы. «Приют, сияньем муз одетый...». Обобщающий урок.

Романс. Дуэт. Ансамбль. Пушкин һәм музыка.

В музыкальном театре.

Опера «Иван Сусанин» М.И.Глинки. М.И.Глинканың “Иван Сусанин” операсы. Опера «Хованщина» М.П.Мусоргского.

М.П.Мусоргскийның “Хаванщина» операсы. НРК: татар композиторлары ижатында опералар. Русский Восток. Сезам, откройся! Восточные мотивы. Грузин, белорус, япон, үзбәк халык жырлары.

«Гори, гори ясно, чтобы не погасло!»

Композитор – имя ему народ. Музыкальные инструменты России. Халык жырлары һәм музыка уен кораллары. Оркестр русских народных инструментов. Рус халык уен коралы оркестры. Балалайка, гармун, баян. «Музыкант-чародей». Белорусская народная сказка. “Музыкант-чародей” Белорус халык әкиятө.

В концертном зале.

Музыкальные инструменты (скрипка, виолончель). Вариации на тему рококо. Халык жырлары, бәйрәм жырлары. Старый замок. Сюита.

Борынгы музыка. Счастье в сирени живет... С.Рахманинов “Сирень”. Не смолкнет сердце чуткое Шопена... Танцы, танцы, танцы...

Польша композиторы Фридерик Шопен. Полонез, вальс. Татар һәм удмурт биюләре. НРК: татарские и удмуртские национальные танцы*

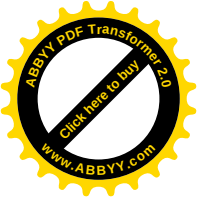
Патетическая соната. Годы странствий. Людвиг ван Бетховен. Соната. Царит гармония оркестра. Симфоник оркестр. Дирижёр.

В музыкальном театре

Опера «Иван Сусанин». Шаляпин в роле Сусанина. Театр музыкальной комедии. Балет «Петрушка»

«О России петь – что стремиться в храм».

Святые земли Русской. Илья Муромец. Рус баһадирлары музыкада, сәнгатьтә. Кирилл и Мефодий.

Праздников праздник, торжество из торжеств. Төрле халык бэйрәмнәрендә музыка. Родной обычай старины. Светлый праздник. Пасхадан соңгы бэйрәм-борынгы бэйрәмнәр.

«Гори, гори ясно, чтобы не погасло!»

Народные праздники. Троица. НРК: национальные татарские праздники* Татар халык бэйрәмнәре.

«Чтоб музыкантом быть, так надобно уменье...»

Прелюдия. Исповедь души. Революционный этюд. Шопен ижатында прелюдия, этюд. Мастерство исполнителя. Музыкальные инструменты. Башкаручы осталыгы. Гитара, арфа, лира. В каждой интонации скрыт человек. Нәр сулышта кеше образы. Музыкальный сказочник. Николай Андреевич Римский-Корсаков. Музыкаль әкиятче. Обобщающий урок. Йомгаклау дәресе. Симфоник картиналар

Требования к уровню подготовки учащихся 4 класса

«Россия-Родина моя» - 4 часа

Знать: название изученного произведения и автора, понимать выразительность и изобразительность музыкальной интонации, названия изученных жанров, певческие голоса, жанры народных песен. Выявлять общность истоков и особенности народной и профессиональной музыки.

Узнавать образцы народного музыкально-поэтического творчества и музыкального фольклора России.

Уметь: демонстрировать личностно-окрашенное эмоционально-образное восприятие музыки, увлеченность музыкально-творческой деятельностью;

Исполнять народные песни, подбирать ассоциативные ряды к художественным произведениям различных видов искусства.

Выявлять общность истоков и особенности народной и профессиональной музыки.

Узнавать образцы народного музыкально-поэтического творчества и музыкального фольклора России.

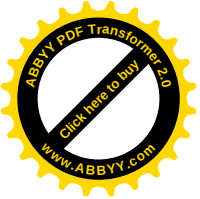
Исполнять народные песни, участвовать в коллективных играх-драматизациях

«День, полный событий» - 5 часов

Знать: смысл понятий: лирика в поэзии и музыке, названия изученных произведений и их авторов, выразительность и изобразительность музыкальной интонации.

Уметь: демонстрировать понимание интонационно-образной природы музыкального искусства, взаимосвязи выразительности и изобразительности в музыке, многозначности музыкальной речи в ситуации сравнения произведений разных видов искусств.

«В музыкальном театре» - 3 часа

Знать: названия изученных жанров и форм музыки.

Уметь: демонстрировать понимание интонационно-образной природы музыкального искусства, определять, оценивать, соотносить содержание, образную сферу и музыкальный язык народного и профессионального музыкального творчества.

«Гори, гори ясно, чтобы не погасло!» - 3 часа

Знать: названия изученных произведений и их авторов, понимать определение: музыка в народном стиле.

Уметь: определять, оценивать, соотносить содержание, образную сферу и музыкальный язык народного и профессионального музыкального творчества разных стран мира; продемонстрировать знания о музыкальных инструментах.

«В концертном зале» - 6 часов

Знать и понимать названия изученных жанров и форм музыки. Закрепить представления детей о таких музыкальных жанрах, фортепианная сюита, симфоническая сюита, увертюра к опере, симфония, инструментальный концерт, камерные сочинения (песня, романс, инструментальная пьеса, соната).

Уметь: демонстрировать знания о различных видах музыки, музыкальных инструментах, исполнять музыкальные произведения отдельных форм и жанров (пение, музыкально-пластическое движение), эмоционально откликаться на музыкальное произведение и выражать свои впечатление в пении, игре или пластике.

«В музыкальном театре» - 3 часа

Знать: названия изученных жанров музыки: оперетта, мюзикл. Понимать особенности взаимодействия и развития различных образов музыкального спектакля.

Уметь: эмоционально откликнуться на музыкальное произведение и выразить свое впечатление в пении, игре или пластике; исполнять музыкальные произведения.

«О России петь – что стремиться в храм» - 4 часа

Знать: народные музыкальные традиции родного края, религиозные традиции.

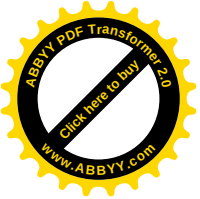
Уметь: узнавать изученные музыкальные произведения и называть имена их авторов, определять, оценивать, соотносить содержание, образную сферу и музыкальный язык народного и профессионального музыкального творчества.

«Гори, гори ясно, чтобы не погасло!» -1 час

Знать: и понимать народные музыкальные традиции родного края.

Уметь: исполнять и разыгрывать народные песни, участвовать в коллективных играх-драматизациях, сочинять мелодии на поэтические тексты.

«Чтоб музыкантом быть, так надобно уменье...» - 5 часов

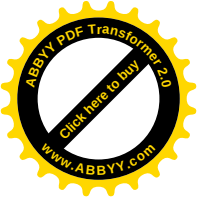

Знать: и понимать названия изучаемых жанров и форм музыки; названия изученных произведений и их авторов, смысл понятий – музыкальный образ.

Уметь: узнавать изученные музыкальные произведения и называть имена их авторов; эмоционально откликнуться на музыкальное произведение и выразить свое впечатление в пении, игре или пластике.

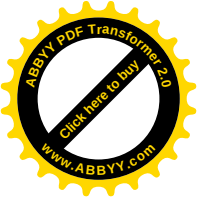
**Творчески изучая музыкальное искусство, к концу 4 класса
обучающиеся должны уметь:**

- узнавать изученные музыкальные сочинения, называть их авторов;
- продемонстрировать знания о различных видах музыки, певческих голосах, музыкальных инструментах, составах оркестров;
- продемонстрировать личностно-окрашенное эмоционально-образное восприятие музыки, увлеченность музыкальными занятиями и музыкально-творческой деятельностью;
- высказывать собственное мнение в отношении музыкальных явлений, выдвигать идеи и отстаивать собственную точку зрения;
- продемонстрировать понимание интонационно-образной природы музыкального искусства, взаимосвязи выразительности и изобразительности в музыке, многозначности музыкальной речи в ситуации сравнения произведений разных видов искусств;
- эмоционально откликаться на музыкальное произведение и выразить свое впечатление в пении, игре или пластике;
- показать определенный уровень развития образного и ассоциативного мышления и воображения, музыкальной памяти и слуха, певческого голоса;
- выражать художественно-образное содержание произведений в каком-либо виде исполнительской деятельности (пение, музицирование);
- передавать собственные музыкальные впечатления с помощью различных видов музыкально-творческой деятельности, выступать в роли слушателей, критиков, оценивать собственную исполнительскую деятельность и корректировать ее;
- охотно участвовать в коллективной творческой деятельности при воплощении различных музыкальных образов;
- определять, оценивать, соотносить содержание, образную сферу и музыкальный язык народного и профессионального музыкального творчества разных стран мира;
- использовать систему графических знаков для ориентации в нотном письме при пении простейших мелодий;
- исполнять музыкальные произведения отдельных форм и жанров (пение, драматизация, музыкально-пластическое движение, инструментальное музицирование, импровизация и др.).

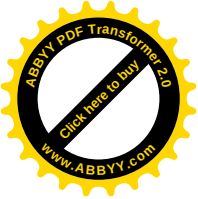

Календарно-тематический план

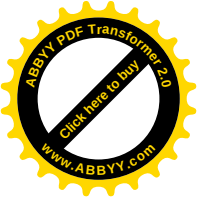
№	Тема урока	Кол-во часов	Дата проведения		Примечание
			План	факт	
	Россия-Родина моя.	4сәг			
1	Мелодия. «Ты запой мне ту песню». «Что не выразишь словами, звуком на душу навей» С.В.Рахманинов ижатында “Туган як” темасы. Россия турында җырлар.	1	7.09		
2	Как сложили песню. Звучащие картины. Җырлар ничек туа? Яңгырашлы картиналар.	1	14.09		
3	«Ты откуда русская, зародилась, музыка?» НРК: рус һәм татар халык җырлары.	1	21.09		
4	«Я пойду по полю белому... На великий праздник собралася Русь!» Кантата.М.Глинканың “Иван Сусанин” операсы. Туган якның басу-кырлары. Игенчелек турындагы җырлар.	1	28.09		
	День, полный событий.	5сәг			
5	«Приют спокойствия, трудов и вдохновенья...» Күңелгә тынычлык бирүче көзгә музыка. П.Чайковский.	1	5.10		
6	Зимнее утро, зимний вечер. Кышкы иртә, кышкы кич. П. Чайковский.	1	12.10		
7	Ярмарочное гулянье. Святогорский монастырь. Халык күңел ачулары. Кыңгыраулар чыңы.	1	19.10		
8	Көзгә җырлар. Кабатлау.	1	26.10		
9	Бишек җырлары.	1	9.11		
	В музыкальном театре.	3сәг			
10	М.И.Глинканың “Иван Сусанин” опер-ы. Ф.Яруллин “Шүрәле” балетына музыка.	1	16.11		
11	Опера «Хованщина» М.П.Мусоргского.М.П.Мусоргскийның “Хованщина» операсы. НРК: татар композиторлары ижатында опералар	1	23.11		

12	Русский Восток. Восточные мотивы. Рус композиторлары ижатында көнчыгыш халыклары жырлары.	1	30.11		
	«Гори, гори ясно, чтобы не погасло!»	3сәг			
13	Композитор – имя ему народ. Музыкальные инструменты .Халык жырлары Һәм музыка уен кораллары.	1	7.12		
14	Оркестр русских народных инструментов. Рус халык уен коралы оркестры. Балалайка,гармун,баян.	1	14.12		
15	«Музыкант-чародей». Белорусская народная сказка.”Музыкант-чародей”Белорус халык әкияте.	1	21.12		
	В концертном зале.	6сәг			
16	Музыкальные инструменты (скрипка, виолончель). Вариации на тему рококо.Скрипка,виолончель.Рококо темасына вариация.	1	11.01		
17	Старый замок. Сюита. Борынгы музыка.	1	18.01		
18	Счастье в сирени живет... С.Рахманинов ”Сирень”романсы .	1	25.01		
19	Не смолкнет сердце чуткое Шопена... Танцы, танцы, танцы... Польша композиторы Фридерик Шопен. Полонез,вальс. Татар һәм удмурт биюләре. НРК: татарские и удмуртские национальные танцы*	1	1.02		
20	Патетическая соната. Годы странствий. Людвиг ван Бетховен.Соната№8	1	8.02		
21	Царит гармония оркестра. Симфоник оркестр.Дирижёр.	1	15.02		
	В музыкальном театре	3сәг			
22	Опера «Иван Сусанин».Шляпин в роле Сусанина. М.И.Глинка операсы. Шляпин Сусанин ролендә.	1	22.02		
23	Театр музыкальной комедии. Музыкаль комедия театры	1	29.02		
24	Балет «Петрушка» «Петрушка» балеты.	1	7.03		
	«О России петь – что стремиться в храм».	4сәг			
25	Святые земли Русской. Илья Муромец. Рус баһадирлары музыкада, сәнгатьтә.	1	14.03		

26	Кирилл и Мефодий.Кирилл һәм Мефодий.	1	4.04		
27	Праздников праздник, торжество из торжеств. Халык бэйрәмнәрендә музыка.	1	11.04		
28	Родной обычай старины. Светлый праздник. Пасхадан соңгы бэйрәм.Борынгы бэйрәмнәр.	1	18.04		
	«Гори, гори ясно, чтобы не погасло!»	1сәг			
29	Народные праздники. Троица.Рус халык бэйрәме”Троица” <i>НРК:Татар халык бэйрәмнәре.</i>	1	25.04		
	«Чтоб музыкантом быть, так надобно уменье...»	5сәг			
30	Прелюдия. Исповедь души. Революционный этюд. Шопен ижатында прелюдия, этюд.	1	2.05		
31	Мастерство исполнителя. Музыкальные инструменты. Башкаручы осталыгы. Гитара, арфа, лира.	1	16.05		
32	В каждой интонации скрыт человек.Музыканың һәр сулышында кеше образы.	1	23.05		
33	Музыкальный сказочник. Н.А. Римский-Корсаков. Н.А. Римский-Корсаков. Музыкаль әкиятче.	1			
34	Обобщающий урок.Симфоник картиналар.Йомгаклау дәресе.	1			
	Итого	34сәг			

**МУНИЦИПАЛЬНОЕ БЮДЖЕТНОЕ ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ
«ЯНГА - АУЛЬСКАЯ НАЧАЛЬНАЯ ШКОЛА – ДЕТСКИЙ САД»
АГРЫЗСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН**

Рассмотрено

Руководитель МО

_____ Ф.А. Фахретдинова

Протокол № 1

от 28 августа 2015 г.

Утверждаю

Директор МБОУ «Янга -

Аульская начальная школа -
детский сад»

_____ В.М. Гильмутдинова

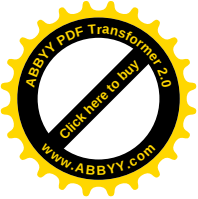
Приказ № 48 - ОД

от 1 сентября 2015 г.

**Рабочая программа
курса «Основы религиозных культур и светской этики»
модуль «Основы светской этики».
для 4 класса
учителя первой квалификационной категории
Каримовой Фарида Фанисовны**

Принят на педагогическом совете

Протокол № 1 от 28 августа 2015г

Рабочая программа курса «Основы религиозных культур и светской этики»

Модуль «Основы светской этики».

Пояснительная записка

В современном мире особое значение приобретают духовно-нравственное воспитание школьников, развитие у детей таких качеств как толерантность и уважение к другим культурам, готовность и способность к диалогу и сотрудничеству, что подразумевает овладение знаниями об особенностях национальных культур, культуроведческих основах, социальных явлений и традиций.

- Основой для данного курса является концепция « Духовно-нравственного воспитания».
- Программа составлена согласно учебному плану на 2015-2016 учебный год МБОУ «Янга-Аульская начальная школа-детский сад» введенный в действие приказом №48-ОД от 1 сентября 2015 года;
- Данная программа реализует содержание одного из 6 модулей – модуль «Основы светской этики». В ходе реализации программы предполагается взаимопонимание с родителями школьников. Работа с родителями предусматривает установление контакта с семьей, выработку согласованных действий и единых требований.

Цели: Формирование нравственных качеств личности

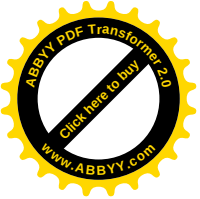
Задачи:

- Знакомство учащихся с содержанием модуля «Основы светской этики»;
- Развитие представлений младшего подростка о значении норм морали, общечеловеческих ценностей в жизни людей;
- Обобщение знаний, представлений о духовной культуре и морали, полученных в начальной школе;
- Формирование у младших школьников ценностно-смысловых мировоззренческих основ, обеспечивающих целостное восприятие отечественной истории и культуры при изучении гуманитарных предметов на ступени основной школы;
- Развитие способностей учащихся к общению в полиэтнической многоконфессиональной и поликультурной среде на основе взаимного уважения и диалога во имя общественного мира и согласия.

Особенности методики преподавания основ светской этики в начальной школе

Преподавание основ светской этики может строиться с учетом таких **подходов**, как:

- целенаправленное включение обучающихся в обсуждение и самостоятельное исследование вопросов, связанных с изучением истоков представлений о морали и нравственности в контексте отечественной культурной традиции;
- активизация познавательной активности школьников;
- создание условий для позитивной самостоятельной деятельности обучающихся и проч.

Большое внимание на каждом уроке, занятии следует уделять **мотивации** школьников при освоении учебного материала. Способы мотивации выбираются в зависимости от конкретных условий организации учебно-воспитательного процесса, уровня подготовки обучающихся, профессиональных ориентиров и компетенции учителя.

Расширять мотивационные условия изучения курса можно за счет использования **наглядности нового качественного уровня**: помимо учебных пособий на печатной основе учителю предлагается электронное сопровождение курса, имеющее в своем составе графики, таблицы, фотографии, картины, аудио- и видеоматериалы, оригинальные документы, произведения художественной литературы и т.п.

В качестве наиболее важных механизмов, способствующих освоению содержания курса, могут быть выделены следующие **методы**:

Метод моральных дилемм и дискуссий – создание доступной для понимания школьников проблемной ситуации, имеющей отношение к реальной жизни, включающей два или более вопросов. Предлагается на основе анализа и доказательств правомерности поведения «героя» выбрать различные варианты ответов. Метод дает возможность школьникам сделать впоследствии самостоятельный выбор в реальных жизненных ситуациях.

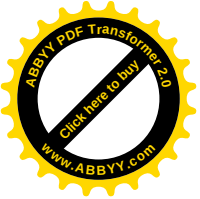
Эвристические методы – методы и приемы познания, используемые для решения творческих задач в процессе открытия нового. Позволяют развивать способности человека, вырабатывать новые продуктивные идеи или их сочетания, получать оригинальные и целенаправленные результаты в соответствующей области.

Исследовательский метод – организация обучения, при которой учащиеся ставят в положение исследователя: самостоятельно выделяют гипотезу, подтверждают или опровергают ее, исходя из известных данных, делают выводы и обобщения, постигают ведущие понятия и идеи, а не получают их в готовом виде.

Проектирование – особый вид деятельности, сочетающий индивидуальную самостоятельную работу с групповыми занятиями, в результате которого школьники создают конечный продукт их собственного творчества, учатся анализировать ситуацию, выделять проблему, формулировать ожидаемые результаты, ставить задачи, находить оптимальный способ решения проблемы, составлять план действий, учитывать потенциальные ресурсы и превращать их в реальные, проводить исследования, оценивать и анализировать свою работу, соотносить полученные результаты с ожидаемыми.

В *начальной школе* (4 класс) наиболее широко могут быть использованы эвристические методы, позволяющие делать акцент на творческой активности. Обучающимся не дается в готовом виде набор определений и истин, а предлагается самим сформулировать наиболее важные выводы.

К эвристическим методам добавляются элементы исследовательской деятельности (в виде простейших заданий по наблюдению и изучению основ светской этики и рассмотрению простейших классических религиозных текстов), а также делаются первые шаги к организации дискуссий (первоначально в виде коротких обсуждений тем, которые в большей степени затрагивают повседневную жизнь

школьника). Акцент в образовательной деятельности школьников ставится на понимание происходящих в обществе процессов. Делаются первые шаги в области проектной деятельности учащихся.

Из всего арсенала существующих разнообразных форм, методов и вариантов проведения уроков, занятий, следует выбирать соответствующие особенностям и запросам современных школьников 4 класса, а именно:

- эвристические беседы;
- различные виды дискуссий (дебаты, диспуты, панельные дискуссии, дискуссия по типу «Аквариум» и т.д.);
- учебные и социальные проекты;
- уроки-экскурсии;
- деловые и ролевые игры;
- практикумы;
- различные викторины и другие конкурсные события;
- творческие мастерские.

Кроме того, особых методических решений требует **внеурочная деятельность**, связанная со знакомством школьников с основами светской этики. Методическое обеспечение курса позволяет педагогу использовать различные формы работы: коллективную, групповую (с постоянным и меняющимся составом учащихся) и индивидуальную.

К коллективным формам внеурочной деятельности можно отнести проведение тематических недель, вечеров, встреч с интересными людьми, выпуски стенных газет, конкурс плакатов и др. В них, как правило, принимают участие целые классы (параллели классов).

Групповые формы внеурочной деятельности, характеризующиеся стабильностью и регулярностью занятий (клубы, устные журналы, факультативы, экскурсии, экспедиции, походы, тематические викторины, деловые и ролевые игры, диспуты, подготовка проектов), охватывают группу от трех до 30-35 обучающихся. Для этой формы работы характерна активная деятельность каждого участника.

В рамках индивидуальной внеклассной работы школьнику может быть предложено подготовить доклад на определенную тему, изготовить пособие, разработать проект. Подобная индивидуальная работа носит исследовательский характер.

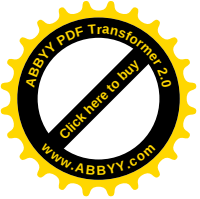
Все обозначенные выше формы организации внеурочной деятельности призваны решать задачи нравственного, морально-этического и патриотического воспитания.

Методы используемые на занятиях:

Репродуктивный, эвристический. Проблемный

Организационные формы: фронтальная, индивидуальная, групповая

Методические рекомендации: в ходе реализации содержания модуля применяются следующие виды уроков: урок-экскурсия, урок образ, эвристические беседы. Различные виды дискуссий, ролевые игры. Различные викторины и конкурсные события. Для организации занятий

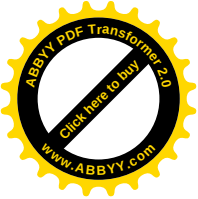

используются методы :словесный, наглядный, практический, проблемно поисковый , самостоятельной работы. Особое внимание уделяется работе с текстом: выборочное чтение, комментированное чтение, чтение с остановками, зигзаг. Для этой возрастной категории немаловажное значение имеет работа в группе. При этом используются следующие виды работы: взаимные вопросы и задания, взаимообъяснение, беседа, интервью, драматизация. Самостоятельная практическая деятельность состоит в составлении словаря терминов и понятий. В создании образов, рисунки, фотографии, слайд-шоу.

Задания на дом: чтение, заучивание минимального количества дат, терминов имен) подготовка пересказов (подробных, выборочных. Обобщенных),

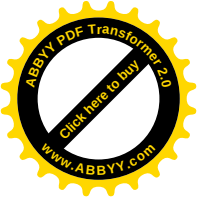
составление опорных конспектов к пересказам, творческие работы (мини-доклад, эссе, рисунки, проекты)

Внеклассная работа: праздник, экскурсия, походы, заочная экскурсия, КВН, встречи за круглым столом с родителями.

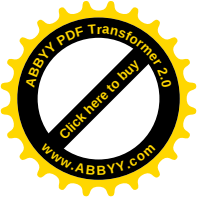

Календарно-тематический план

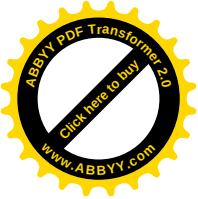
№ п/п	Тема урока	дата проведения			Планируемый результат и уровень освоения		
		план	факт	примечание	знания	умения	Общие учебные умения, навыки и способы
1.	Кереш. Россия, Татарстан – туган жиребез.	5.09.			Знать герб,гимн, флаг России		Развитие устной речи
2.	Безнеңборынгыбабаларыбыз.	12.09			Знать определения этики, морали,культуры	Уметь различать светскую этику и религиозную этику	Совершенствование навыков анализа, обобщения
3.	Этика һәм этикет.	19.09					
4.	Әдәпнең үзлекләре.	26.09				Уметь работать в парах	
5.	Әдәплелек.	3.10.			Добро ,зло как основные этические понятия		
6.	Дуслык һәм әдәплелек.	10.10				Различать добродетеля и порока	
7.	Дуслык һәм әдәплелек.	17.10					
8.	Намуслылык һәм эчкерсезлек.	24.10			Добродетельный и порочный поступок		
9.	Горурлык һәм тәкәбберлек.	30.10			Ситуация морального выбора. Моральный конфликт		Уметь сравнивать делать выводы
10.	Кешенең ирек һәм әдәпне сайлавы.	14.11				Уметь оценивать свои поступки	

11.	Ирек һәм җаваплылык.	21.11			Моральный долг. Моральная обязанность		Отстаивание своего мнения
12.	Әдәп җаваплылык.	28.11				Уметь составлять план статьи	
13.	Дәрәслек.	5.12			Разумный эгоизм.Альтруизм.		Самостоятель ная работа с источниками информации
14.	Дуслык.	12.12				Уметь писать рассказ по составленному плану	
15.	Әдәпле булу – нәрсә ул?	19.12			Что значит быть моральным		
16.	Укучыларның иҗади эшләре.	26.12.				Уметь выступать перед коллективом	
17.	Нәтиҗәләр чыгару, йомгаклау.	16.01					
18.	Кешелек тарихында әхлакый чыганак – гаилә.	23.01			Знать что такое родословная.Знать своих предков.		Уметь обсуждать, делать выводы
19.	Әхлакый гагамәлләр.	30.01			Знать понятие нравственный. Прямое и переносное значение слова «золотое»		
20.	Әхлаклылыкның алтын кагыйдәсе.	6.02				Уметь объяснять утверждение «Не всякое	

						действие поступок»	
21.	Оят, гаеп һәм гафу үтенү.	13.02			«Ложный стыд» . Раскаяние		Совершенств ование навыков анализа, обобщения
22.	Йолалар һәм горейф – гадәтләр.	20.02			Кодекс чести		
23.	Вөждан	27.02					
24.	Богатырьлар һәм рыцарьлар – идеаллар.	5.03			Правила честного поединка	Уметь составлять несколько предложений о подвигах русских богатырей	
25.	Сабырлык һәм хезмәт.	12.03					
26.	Гаилә..	19.03			Кто такие патриот, коллективист	Уметь слушать музыку М.И.Глинки «Руслан и Людмила»	
27.	Ана йөрәге.	2.04			Правила этикета		
28.	Гаилә традицияләре.	9.04					
29.	Синең тормыш кагыйдәләрең.	16.04			Уникальность , неповторимость жизни		
30.	Ватанга мәхәббәт һәм ихтирам хисе. Патриотик караш.	23.04.			Государство,гражда-нин.		
31.	Ижади проектлар эшләү. “Ватанга хезмәт итәм”.	30.04					
32.	Ватанны саклаучылар.	7.05				Уметь работать в группах	Уметь пользоваться с

							источниками дополнительн ой информации
33.	“Ватан нэрсэдэн башлана” чыгышлар. “Минем бабам – Ватанны саклаучы” презентация ясау.	14.05			С чего начинается Родина. Герои России	Уметь кратко излагать свои мысли	Развитие письменной речи
34.	Еллык үткэннэр буенча проект эше эшлэү.	21.05			Народное творчество		